

Møteinnkalling

Utval:	Stord kommune, Kontrollutvalet
Møtestad:	Stord rådhus, Kommunestyresalen
Dato:	23.05.2022
Tid:	14:00

Dagsplan for kontrollutvalet:

Kl. 12.00 - 13.45 Deloitte har kurs om offentlege innkjøp

Kl. 14.00 Ordinært kontrollutvalsmøte med sakshandsaming

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved å ringa til Hogne Haktorson tlf. 911 05 982.

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.

Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Fredrik Liltleskare
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Kommunedirektør/Rådmann

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 5/22	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 6/22	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 26.04.2022	033	
	Politiske saker		
PS 15/22	Årsrekneskap og årsberetning 2021 for Stord hamn - Uttale frå kontrollutvalet	216	
PS 16/22	Årsrekneskap og årsberetning Stord kommune 2021 - Uttale frå kontrollutvalet	216	
PS 17/22	Rådmannen orienterer om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune	216	
PS 18/22	Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve Stord kommune	216	
PS 19/22	Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innan beredskap	217	
PS 20/22	Forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge - Revisjonsrapport	217	
PS 21/22	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune	033	
PS 22/22	Eventuelt	033	
	Referat saker		
RS 9/22	Statsforvaltaren i Vestland - budsjettbrev 2022 Stord kommune	216	
RS 10/22	Høyrings-saver - Vegleiar handtering av henvendingar til kontrollutvalet	073	
RS 11/22	VS: Høyrings-svar NKRF sin «Veileder for kontrollutvalgets påseansvar» og NKRF sitt pågåande arbeid med normering av sekretariatet sine oppgåver	073	
RS 12/22	Nytt fra FKT	073	

GK 5/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksframlegg

Saksnr: 2022/209-13
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	6/22	23.05.2022

Godkjenning av møteprotokoll frå møte 26.04.2022

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 26.04.2022 vert godkjent.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Møteprotokoll etter møte i Stord kontrollutval 26.04.22

Møteprotokoll

Utval:	Stord kommune, Kontrollutvalet
Møtestad:	Stord rådhus, kommunestyresalen
Dato:	26.04.2022
Tid:	14:00 - 16:15

Følgjande faste medlemer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Fredrik Liltleskare	Leder	H
Stian Djuvsland	Nestleder	FRP
Gunnhild Kristin Borlaug	Medlem	FRP
Astrid-Cecilie F. Aleksandersen	Medlem	AP

Følgjande medlemer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Tore Jubskås	MEDL	SP

Følgjande varamedlemer møtte:

Namn	Møtte for	Representerer

Merknader

Avbod frå Tore Jubskås kom så seint at det var uråd å få inn vara.

Det vart gjennomført 2 timars kurs for kontrollutvalet om leverandørrevisjonar frå kl. 12.00. Frå utvalet deltok utvalsleiar, A.-C. F. Aleksandersen og S. M. Hope.

Andre som møtte

Namn	Stilling
Magnus Mjør	Rådmann, sak PS 8/22
Siren Eldøy Hinderaker	Personal- og organisasjonssjef, sak PS 8/22
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor i Deloitte AS, t.o.m. sak PS 12/22
Hogne Haktorson	Kontrollsjef i sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune

Fredrik Liltleskare
utvalsleiar

Hogne Haktorson
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 3/22	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 4/22	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 24.02.2022	033	
	Politiske saker		
PS 7/22	Rådmannen orienterer om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune	216	
PS 8/22	Løypemelding frå rådmannen relatert til vaktordningar innan kommunalteknikk.	400	
PS 9/22	Statusrapport - Forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge	217	
PS 10/22	Forvaltningsrevisjon effektivitet og kvalitet i tenester til utviklingshemma - prosjektplan	217	
PS 11/22	Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024	217	
PS 12/22	Årsmelding 2021 for Stord kontrollutval	004	
PS 13/22	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune	033	
PS 14/22	Eventuelt	033	
	Referat saker		
RS 6/22	FKT - Medlemsinfo mars 2022	073	
RS 7/22	Brev fra Stord kommune	601	
RS 8/22	Rapport frå tilsyn med undersøkingar i SIB 2021	040	

GK 3/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Vedtak

Innkalling og sakliste vart godkjent.

GK 4/22 Godkjenning av møteprotokoll frå møte 24.02.2022

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 24.02.2022 vert godkjent.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 24.02.2022 vert godkjent.

PS 7/22 Rådmannen orienterer om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar rådmannen si orientering om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune til orientering.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Grunna kapasitet ifm. skifte av mannskap i stilling som økonomisjef, vart saka utsett.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak.

Saka vert utsett til neste kontrollutvalsmøte

PS 8/22 Løypemelding frå rådmannen relatert til vaktordningar innan kommunalteknikk.**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet**Behandling i møte**

Rådmann Magnus Mjør og personal- og organisasjonssjef Siren Eldøy Hinderaker orienterte om arbeid relatert til vaktordningar innan kommunalteknikk. Drøftingsmøte om vaktordningar er gjennomført. Nytt møte neste veke. Kompensasjonar er eit tema som gjenstår.

Utvalet gjorde merksam på at vedtak av 24.02.22 i sak PS 1/22, framleis står ved lag, herunder:

- Kontrollutvalet ønskjer at rådmannen gjev ny informasjon til utvalet når nye avtalar innan kommunalteknikk er forhandla fram og signert.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak.

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

PS 9/22 Statusrapport - Forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet**Behandling i møte**

Forvaltningsrevisor og sekretariatet orienterte om at kommunen har fått litt forlenga frist med å gje uttale. leveringsfrist til sekretariatet er følgjeleg og blitt litt forlenga, men det er framleis lagt opp til at rapporten kjem opp i kontrollutvalet sitt møte i mai.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

PS 10/22 Forvaltningsrevisjon effektivitet og kvalitet i tenester til utviklingshemma - prosjektplan

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til utviklingshemma, av Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til revidert prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.
2. Eventuelt ny prosjektplan vert å sende sekretariatet innan 09.05.2022. Kontrollutvalsleiar i samråd med sekretariatet får fullmakt til å godkjenna denne.
3. Kontrollutvalet godkjenner samla timetal, inkl. opsjon, i forslag til prosjektplan.
4. Kontrollutvalet ber om at rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon vert sendt sekretariatet innan utgangen av desember 2022, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale innarbeidd.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet drøfta prosjektplanen og hadde nokre innspel som utvalsleiar og revisor kan ta med seg vidare, jmf. pkt. 1 og 2 i vedtaket.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til utviklingshemma, av Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til revidert prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.
2. Eventuelt ny prosjektplan vert å sende sekretariatet innan 09.05.2022. Kontrollutvalsleiar i samråd med sekretariatet får fullmakt til å godkjenna denne.
3. Kontrollutvalet godkjenner samla timetal, inkl. opsjon, i forslag til prosjektplan.
4. Kontrollutvalet ber om at rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon vert sendt sekretariatet innan utgangen av desember 2022, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale innarbeidd.

PS 11/22 Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024

Forslag til vedtak

Alt. 1

1. Kontrollutvalet vil i 2022 gjennomføre ei rullering av gjeldande plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.

2. Kontrollutvalet ber Deloitte om å utarbeide forslag til ein prosjektplan for gjennomføring av ei slik rullering, i tråd med dei føringar utvalet gjev, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar og ressursbruk.
3. Prosjektplanen skal leverast sekretariatet innan 15.08.2022, slik at den kan behandlast i første møte i kontrollutvalet, hausten 2022.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Utvalet drøfta framgangsmøte med rullering av planar, også sett opp mot ressursituasjonen.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet vil i 2022 gjennomføre ei rullering av gjeldande plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.
2. Kontrollutvalet ber Deloitte om å utarbeide forslag til ein prosjektplan for gjennomføring av ei slik rullering, i tråd med dei føringar utvalet gjev, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar og ressursbruk.
3. Prosjektplanen skal leverast sekretariatet innan 15.08.2022, slik at den kan behandlast i første møte i kontrollutvalet, hausten 2022.

PS 12/22 Årsmelding 2021 for Stord kontrollutval

Forslag til innstilling

Kommunestyret godkjenner årsmelding 2021 for kontrollutvalet i Stord kommune.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet gav gode tilbakemeldingar på utkast til årsmelding.

Forslag til innstilling vart samrøystes vedteke.

Innstilling

Kommunestyret godkjenner årsmelding 2021 for kontrollutvalet i Stord kommune.

PS 13/22 Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Utvalet hadde ein grei gjennomgang av ulike møteprotokollar.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

PS 14/22 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

A) Møte i kontrollutvalet 8. sept. 22.

Sekretariatet peika på ein mulig møtekollisjon 08.09.22.

Ein avventar å ta stilling til om møtedato skal endrast.

B) Sekretariatstenester for kontrollutvalet.

Utvalseiar orienterte om at noverande avtale inkl. opsjonstid utgår 31.07.2022.

Dette er varsla om vidare og utvalseiar etterlyste opplysning om prosess med innkjøp av sekretariatstenester.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Kontrollutvalet ønskjer at kontrollutvalseiar etterlyser status på utlysing av anbod på sekretariatstenester, i og med at noverande kontrakt om sekretariatstenester utløper pr 31.07.22.

RS 6/22 FKT - Medlemsinfo mars 2022

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Her er bl.a. informasjon om FKT sin fagkonferanse 8.-9. juni d.å. Kontrollutvalet avgjorde i sist møte at to frå utvbalet kan delta. Utvalsleiar er påmeldt. Gunnhild Kristin Borlaug vurderer om ho har høve til å delta.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 7/22 Brev fra Stord kommune

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 8/22 Rapport frå tilsyn med undersøkingar i SIB 2021

Saksprotokoll 26.04.2022 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/230-20
Saksbehandlar Roald Breistein
:**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	15/22	23.05.2022

Årsrekneskap og årsberetning 2021 for Stord hamn - Uttale frå kontrollutvalet**Forslag til uttale**

1. Kontrollutvalet registrerer at Stord hamn i 2021 har driftsinntekter på kr. 11 179 000 og eit netto driftsresultat er på - kr. 171 000. Det gjev eit driftsresultat på - 1,53 % (Sett opp mot sum driftsinntekter), dvs. godt under tilrådinga til TBU.
2. Kontrollutvalet støttar seg til Deloitte sin uttale om den økonomiske situasjonen for Stord hamn for året 2021, og har ikkje øvrige merknader til denne enn dei som er omtalt i saksframlegget.
3. Uttalen vert send kommunestyret via utval for plan og utvikling og/eller via formannskapet.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen for 2021 for Stord hamn. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via utval for plan og utvikling og/eller via formannskapet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Rekneskapssamandrag med notar 2021 SH
- 2 Revisjonsberetning 2021 Stord hamn

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet i Stord kommune skal i møte 23.05.2022, handsame utvalet sin uttale til Stord hamn sin årsrekneskap og årsberetning for 2021.

Det er ønskeleg at representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor er til stades i møte for å presentere årsrekneskapen og svare på spørsmål.

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunen sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsberetning, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare kommunestyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresetnader. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. m.a. kommunelova §§ 14-1 og 25-1 og 2.

Føremålet med uttalen er at kommunestyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsberetning er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresetnader. jf. kommunelova § 14-6 b)

Det er så utval for plan og utvikling og/eller formannskapet som innstiller overfor kommunestyret, i saka om rekneskapen. Årsrekneskapen for Stord hamn er å betrakta som ein del av årsrekneskapen for Stord kommune. Rekneskapen for Stord hamn bør difor handsamast før kommunerekneskapen blir handsama, men gjerne i same møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til kommunestyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Rekneskapsamandrag med notar 2021, vedlegg 1
- Revisjonsmelding, dagsett 05.05.2022, vedlegg 2

Revisjonsberetninga frå Deloitte:

Det kjem ikkje fram spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga, og den vert å sjå på som "ei rein" revisjonsmelding. Her er teke med at rekneskapen viser eit negativt netto driftsresultat på kr. 170 993.

Deloitte konkluderer m.a. slik om årsrekneskapen:

«Etter vår meining er Stord Hamn sin årsrekneskap gitt i samsvar med gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til eininga per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne dato i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.»

Vidare konkluderer Deloitte slik når det gjeld vesentlege budsjettavvik:

«Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.»

Vurdering av rekneskapen

Av rekneskapen for 2021 har sekretariatet merka seg sum driftsinntekter på kr. 11 179 000 og negativt netto driftsresultat på kr. 171 000. Det gir et driftsresultat på – 1,53 % (Satt opp mot sum driftsinntekter). Heile kommunesektoren hadde ifølge opplysninger fra SSB til sammenligning netto resultatgrad på + 4,3 prosent i 2021. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 prosent for å ha en forsvarlig økonomisk drift.

For Stord hamn var netto resultatgrad i 2017 (+ 27,75 %), 2018 (+ 37,75 %), 2019 (- 53,60 %), 2020 (- 6,39 %) og 2021 (- 1,53 %). Sjølv om slik resultatgrad gjeld kommunen samla sett, skader det ikkje å skue til korleis situasjonen tilsvarande er for Stord hamn. Me ser av dette at Stord hamn i 2021 ligg langt under resultatet i heile kommunesektoren og tilrådinga til TBU men likevel noko betre enn i 2020.

Netto driftsresultat viser kva ein har att etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekket. Driftsresultatet påverkar i stor grad handlefridom og evne til å tåle svingingar i økonomien.

Vurdering av årsberetninga:

I Stord kommune si årsberetning er det med nokre sider om Stord hamn. Nokre innleiande avsnitt fortel ein del om verksemda og aktiviteten der:

«Stord Hamnestell skal leggja til rette for og overvaka skipstrafikken i Stord kommune.

I heile 2021 var det smitteverntiltak i Noreg som følgje av Covid-19 –pandemien. Hamnestellet si drift har likevel gått som normalt, med unntak av at gjestehamna har hatt ekstra smitteverntiltak som informasjonsoppslag og auka reinhald.

Hurtigbåttrafikken går over Leirvik hamn, der var 6 012 anløp i 2021. Bilferjene til og frå øya hadde 13 825 anløp. Offshore- og større stykkgodstrafikk går stort sett over Eldøyane, brønnbåtar og mindre oppdrettsfartøy via Leirvik Hamn. 133 anløp var frå innanriksfart, 108 frå utanriksfart. Ambulansebåten Rosedoktoren hadde 1 366 anløp. Samla tal anløp i 2021 var 20 078.

Samla gjekk det 26 201 tonn gods over offentleg kai i 2021, mot 16 912 tonn i 2020. Mengda gods over offentleg kai er med det auka med 9 289 tonn.

Stord Hamnestell har to godkjente ISPS-hamner (International Ship and Port Security), Stord Hamn, Eldøyane og Leirvik Hamn ISPS-terminal. Det er også tre godkjende privateigde ISPS-terminalar i Stord.»

Dette er på ingen måte uttømmende for arbeidet. For meire informasjon vert det vist til Stord kommune si årsmelding, som ligg på denne lenkja, <https://pub.framsikt.net/2021/stord1/mr-202112-am2021/#/generic/summary/0fe73ea6-e6c2-495a-bd18-77b9f9d2e742-cn>

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til Stord hamn sin årsrekneskap. Kontrollutvalet tar sjølv stilling til kva tilhøve som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle tilhøve som vert omtalt i revisjonsmeldinga og eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Uttalen skal sendes til kommunestyret, med kopi til utval for plan og utvikling og formannskapet.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i uttalen sin:

- Netto driftsresultat på – 1,53 %
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga.

Konklusjon

Stord hamn har for 2021 driftsinntekter på kr. 11 179 000 og eit negativt netto driftsresultat på kr. 171 000. Det gjev eit driftsresultat på – 1,53 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Deloitte AS har levert ei såkalla «rein» revisjonsmelding.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via utval for plan og utvikling og/eller formannskapet til kommunestyret.

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0
Sum generelle driftsinntekter	0	0	0	0
Netto driftsutgifter				
Sum bevilgninger drift, netto	-2 522	-2 124	-3 986	-747
Avskrivninger	3 177	0	0	2 214
Sum netto driftsutgifter	655	-2 124	-3 986	1 467
Brutto driftsresultat	655	-2 124	-3 986	1 467
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-109	-95	-95	-73
Utbytter	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	1 021	1 375	1 375	723
Avdrag på lån	1 782	1 965	1 965	714
Netto finansutgifter	2 693	3 245	3 245	1 363
Motpost avskrivninger	-3 177	0	0	-2 214
Netto driftsresultat	171	1 121	-741	617
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	503	0	528
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-171	-1 624	997	-1 535
Bruk av tidl. års reknesk.m.mindreforbruk	0	0	0	0
Rekneskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	390
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-171	-1 121	997	-617
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	256	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	-390

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr. ansvar

Tall i 1000 kroner		Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020	
Fra bevilgningsoversikt:					
	Til fordeling drift	-2 522	-2 124	-3 986	-747
8170	Administrasjon	-44	3 715	4 015	289
8171	Kaien nyanlegg - Farlei	454	-205	-527	571
8172	Kaifront - berar 2	-2 297	-400	-660	-2 071
8173	Kaiareal - berar 3	-3 464	-3 536	-4 787	-2 612
8174	Passasjerar - berar 4	426	-453	-648	534
8175	Hamnebygget - berar 5	1 492	-184	-265	1 412
8176	Småbåthamn - berar 6	911	-1 061	-1 114	1 132
	Netto for alle ansvar	-2 522	-2 124	-3 986	-747

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-2	0	0	-366
Brukerbetalinger	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter	-11 178	-10 335	-12 635	-9 286
Sum driftsinntekter	-11 179	-10 335	-12 635	-9 652
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	3 344	3 224	3 224	3 322
Sosiale utgifter	1 155	1 235	1 235	1 179
Kjøp av varer og tjenester	4 164	3 752	3 890	4 396
Overføringer og tilskudd til andre	-7	0	300	8
Avskrivninger	3 177	0	0	2 214
Sum driftsutgifter	11 834	8 211	8 649	11 119
Brutto driftsresultat	655	-2 124	-3 986	1 467
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-109	-95	-95	-73
Utbytter	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	1 021	1 375	1 375	723
Avdrag på lån	1 782	1 965	1 965	714
Netto finansutgifter	2 693	3 245	3 245	1 363
Motpost avskrivninger	-3 177	0	0	-2 214
Netto driftsresultat	171	1 121	-741	617
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	0	503	0	528
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-171	-1 624	997	-1 535
Bruk av tidl. års reknesk.m.mindreforbruk	0	0	0	0
Rekneskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	390
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-171	-1 121	997	-617
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	256	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig Budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	37 151	36 797	36 650	34 068
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	-144
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	21	26	26	25
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	37 172	36 823	36 676	33 949
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-3 190	0	0	-9 420
Salg av varige driftsmidler	-530	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-33 124	-36 676	-36 676	-28 500
Sum investeringsinntekter	-36 844	-36 676	-36 676	-37 920
Videreutlån				
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	0	-147	0	-528
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-328	0	0	348
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	4 150
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-328	-147	0	3 971
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	37 172	36 823	36 676	33 949
Sum til fordeling (netto)	37 172	36 823	36 676	33 949

§ 5-5. Bevilgningsoversikt – investering					
Regnskap til fordeling pr. prosjekt					
	Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Fra bevilgningsoversikt:					
	Netto investeringer til fordeling:	37 172	36 823	36 676	33 949
Prosj	Fordeling på prosjekt				
1001	Justeringsavtale 2020, Solbakken AS	0	0	0	8 620
1999	Utstyr/maskiner, andeler, lån, fond	308	26	26	1 257
4112	Molo og båthamn	0	500	500	230
4129	Oppgradering gjestehamn	0	0	0	28
4136	ISPS oppgradering Leirvik Hamn (cruis	165	850	850	92
4143	Utviding ISPS terminal Eldøyane	2	0	0	0
4144	Ny hamneplan	99	0	0	147
4145	Enova - landstraum	5	0	0	7 591
4148	Ny veg Grunnvåg	8	0	0	0
4149	Hamnebygg Teinevikjo	143	4 000	4 000	0
4150	Kaifront Stord Hamn, Eldøyane	0	3 000	3 000	0
4151	Forstudie nytt hamnebygg	3	0	0	0
4152	Forstudie kai Eldøyane	0	0	0	82
4153	Kai Eldøyane	35 665	25 000	25 000	15 123
4154	Huglo kai (Tongjaskjæret)	150	2 500	2 500	4
4155	Oppgradering Leirvik Gjesteamn	0	0	0	323
4157	Opprusting Onarheimsparken (tiltaksp	81	0	0	94
4158	Opprusting utebod gjestehamn (tiltaksp	7	0	0	350
4159	Flomvern Evjestrånd (tiltaks pakken 202	241	0	0	8
4160	Utviding landstraumanlegg Eldøyane	29	800	800	0
4166	Støymåling Eldøyane	259	147	147	0
4167	Ad-hoc utval Leirvik Hamn	7	0	0	0
	Sum fordelt alle prosjekt	37 172	36 823	36 823	33 949

BALANSE

Beløp i 1000

	Note	Rekneskap 2021	Rekneskap 2020
EIGENDELAR			
A. Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	3	120 770	86 014
Utstyr, maskiner og transportmiddel	3	46 584	47 653
Aksjar og lutar	4	334	313
Pensjonsmidlar	7	10 452	10 300
Sum anleggsmidler	2	178 141	144 280
B. Omlaupsmidler			
Kasse, postgiro, bankinnskot		3 923	16 329
Kundefordringar		2 292	1 463
Andre kortsiktige fordringar		5 349	6 016
Premieavvik	1	1 232	1 286
Sum omlaupsmidler	1	12 795	25 094
Sum eigendelar		190 935	169 374
EIGENKAPITAL OG GJELD			
C. Eigenkapital			
Disposisjonsfond	8	-3 637	-3 808
Meirforbruk i driftsregnskapet			
Ubundne investeringsfond	8	-4 150	-4 150
Bundne investeringsfond	8	-20	-348
Kapitalkonto	2	-76 462	-72 760
Endring i rekneskapsprins.som påverkar AK (drift)		98	98
Sum eigenkapital		-84 170	-80 968
D. Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	5	-91 503	-64 285
Pensjonsforpliktelse	7	-10 349	-11 532
Sum langsiktig gjeld	2	-101 853	-75 817
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	1	-3 233	-11 685
Anna kortsiktig gjeld	1	-1 677	-897
Premieavvik	1	-3	-6
Sum kortsiktig gjeld	1	-4 912	-12 588
Sum eigenkapital og gjeld		-190 935	-169 374
Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler	1,2	165	4 289
Andre memoriakonti		-	-
Motkonto for memoriakontiane		-165	-4 289
Sum memoriakonti		-	-

Stord, 31. desember 2021

22.feb.22

Magnus Mjør
rådmannMarianne Heggholmen Aarbø
økonomisjef

Oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner
 Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-9

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Netto driftsresultat	-171	-1 121	997	-617
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	-	503	-	528
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-171	-1 624	997	-1 535
Bruk av tidl.års reknesk.m.mindreforbruk og udisponert beløp	-	-	-	-
Rekneskapsmessig meirforbruk	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	390
Reserverte bevilgningar/avsetning				
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-171	-1 121	997	-617

Innleiing, rekneskapsprinsipp

Rekneskapen er utarbeida i samsvar med føresegna i kommunelova, forskrifter og god kommunal rekneskapskikk.

Rekneskapsprinsipp

All tilgang og bruk av midlar i løpet av året som gjeld kommunen si verksemd går fram av driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen. Rekneskapsføring av tilgang og bruk av midlar berre i balanserekneskapen vert ikkje gjort.

Alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar er rekneskapsført brutto. Dette gjeld også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i året er tatt med i årsrekneskapen, enten dei er betalt eller ikkje. For lån er berre den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsrekneskapen. Den delen av lånet som ikkje er brukt, er registrert som memoriapost. I den grad enkelte utgifter, utbetalingar, inntekter eller innbetalingar ikkje kan fastsettast eksakt ved tidspunktet for rekneskapsavlegginga, er det registrert eit estimert beløp i årsrekneskapen.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er anleggsmidlar eigendelar bestemt til varig eige eller bruk for Stord hamnestell. Andre eigendelar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon, samt marknadsbaserte verdipapir som inngår i ein handelsportefølje er omløpsmidlar. Andre marknadsbaserte verdipapir er klassifisert som omløpsmidlar med mindre Stord hamnestell har gjort investeringa ut frå næringspolitiske eller samfunnsmessige omsyn. I slike tilfelle er verdipapira klassifisert som anleggsmidlar.

Andre fordringar er omløpsmidlar dersom desse forfell til betaling innan eit år etter anskaffingstidspunktet. Elles er dei klassifisert som anleggsmidlar.

Stord hamnestell følgjer KRS (F) nr 4 Avgrensinga mellom driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen. Standarden har særleg betydning for skiljet mellom vedlikehald og påkosting i høve til anleggsmidlar. Utgifter som kjem av at ein opprettheld anleggsmiddelet sitt kvalitetsnivå vert utgiftsført i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ein standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffinga vert utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytt til formåla i kommunelova sin § 50 med unntak av likviditetstrekkrett/likviditetslån (kassakreditt) jf. Kl. § 50 nr 5. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån er inkludert i anleggsmidlar og neste års avdrag på lån er inkludert i langsiktig gjeld.

Vurderingsreglar

Omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi. Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for forventta tap. Fordringar som er sikra med legalpant er det ikkje tapsavsett for.

Anleggsmidlar er vurdert til skaffekost. Anleggsmidlar med avgrensa økonomisk levetid vert avskrive med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet. Avskrivningane startar året etter at anleggsmiddelet er skaffa/tatt i bruk av verksemda. Avskrivingsperiodane er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidlar som har hatt verdifall som er forventta å ikkje vere forbigåande er nedskrive til verkeleg verdi i balansen. Vurderingane for eigendelar gjeld tilsvarande for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjer gjeldsposten sin pålydande i norske kroner på det tidspunkt som gjelda oppstår. Låneomkostningar (gebyr, provisjonar mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs vert periodisert over lånet si løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter same prinsipp som gjeld for obligasjonar som vert halde til forfall.

For dei tenestene der kommunen sjølv har valt å krevje brukarbetalingar etter sjølvkostprinsippet følgjer ein dei same retningslinene.

Mva-plikt

Stord hamnestell følgjer reglene i mva-lova for dei tenesteområda som er omfatta av lova. For anna kommunal verksemd krev kommunen mva-kompensasjon. Motteken kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskot i inntektssystemet.

Pensjon

Pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er ført i balansen som høvesvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld. Pensjonsforpliktinga består av den diskonterte verdien av dei samla framtidige pensjonsyttingane som er opptent ved utgangen av året. Forpliktinga er rekna ut frå langsiktige føresetnader om avkastning, lønsvekst og G-regulering. Årets pensjonskostnad er endring i forpliktinga frå byrjinga til slutten av året. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og berekna pensjonskostnad utgjer premieavviket, og skal amortiserast (tilbakeførast) i driftsrekneskapen over dei neste 15 åra. Premieavvik oppstått i 2011 og seinare skal amortiserast over 10 år. Premieavvik oppstått i 2014 og seinare skal amortiserast over 7 år.

NOTE nr. 1: Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)

BALANSEN	31.12.2021	01.01.2021	Endring
Omløpsmidler	12 794 819,29	25 093 909,47	-12 299 090,18
Kortsiktig gjeld	4 912 395,06	12 588 450,88	-7 676 055,82
Arbeidskapital	7 882 424,23	12 505 458,59	-4 623 034,36

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2021
Netto driftsresultat	-170 992,76
Netto utgifter/inntekter i investering	328 466,09
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-4 123 575,51
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-4 623 034,36
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	0,00

FORKLARING TIL DIFFERANSE I ENDRING ARBEIDSKAPITAL

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, drift
 Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, investering
 Andre forklaringer
 Sum forklaringer

§ 5-10. Faste noteopplysninger om arbeidskapitalen**Endring av arbeidskapital basert på bevilgningsregnskapet**

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Driftsregnskapet:		
Inntekter driftsdel	-11 179	-9 652
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner driftsdel	-109	-73
Utgifter driftsdel	8 657	8 905
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner driftsdel	2 803	1 436
Netto driftsresultat	171	617
Investeringsregnskapet:		
Inntekter investeringsdel	-3 720	-9 420
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner investeringsdel	-33 124	-28 500
Utgifter investeringsdel	36 864	33 721
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner investeringsdel	308	228
Netto utgifter i investeringsregnskapet	328	-3 971
Sum anskaffelse/anvendelse av midler	499	-3 354
Endring i ubrukte lånemidler	-4 124	3 540
Endring regnskapsprinsipp drift	0	0
Endring regnskapsprinsipp investering	0	0
Endring i arbeidskapital (bevilgningsregnskapet)	4 623	-6 894

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Endring 2021	Regnskap 2020	Endring 2020

Endring av arbeidskapital basert på balanseregnskapet**OMLØPSMIDLER**

Endring premieavvik	1 232	-54	1 286	-354
Endring kortsiktige fordringer	7 640	161	7 479	1 696
Endring aksjer og andeler	0	0	0	0
Endring obligasjoner og sertifikater	0	0	0	0
Endring betalingsmidler	3 923	-12 406	16 329	13 851
Sum endring omløpsmidler	12 795	-12 299	25 094	15 193

KORTSIKTIG GJELD

Endring premieavvik	-3	3	-6	7
Endring kortsiktig gjeld	-4 909	7 673	-12 582	-8 306
Sum endring kortsiktig gjeld	-4 912	7 676	-12 588	-8 298

Endring i arbeidskapital (balanseregnskapet)	7 882	-4 623	12 505	6 894

NOTE nr. 2: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	31.12.2021	01.01.2021	Endring
Anleggsmidler	178 140 565,50	144 279 982,78	33 860 582,72
Langsiktig gjeld	101 852 542,49	75 817 321,86	26 035 220,63
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	165 140,08	4 288 715,59	-4 123 575,51
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Netto endring	76 453 163,09	72 751 376,51	3 701 786,58

NOTE nr. 3: Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Anleggsmiddelgrupper, maksimum levetid

Tekst	5 år	10 år	15 år	20 år	40 år	50 år	Gruppe 9
Bokført verdi per 1.1	614 819,00	3 496 470,95		43 541 968,42	1 509 642,75	65 711 769,66	18 792 973,00
Tilgang	98 760,40	339 520,00		36 699,20	412 909,79	35 968 475,65	7 639,20
Avgang							
Avskrivninger	136 453,40	430 345,30		977 039,89	40 253,35	1 593 154,58	
Nedskrivninger							
Reverserte nedskrivninger							
Bokført verdi 31.12	577 126,00	3 405 645,65	0,00	42 601 627,73	1 882 299,19	100 087 090,73	18 800 612,20

NOTE nr. 4: Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

Selskapets navn	Eierandel i %	Vesentlig endringer i eierandel	Vesentlig nedskrivning	Reversering nedskrivning	Bokført verdi 31.12
Eigenkapitaltilskot KLP					333 765

NOTE nr. 5: Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinanse ring*
Lån til egne investeringar frå Stord kommune	91 503 190	20 år	Stord kommune si gj.sn. rente	0

*Lån som forfell og må refinansierast i det år rekneskapen vert lagt fram.

NOTE nr. 6: Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	1 778 018,99
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	1 781 827,00
Differanse mellom beregnet, korrigererte og betalte avdrag	-3 808,01

Avskrivninger	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.20	114 874 670,78
Bokført verdi lånegjeld 31.12.20	64 285 017
Avskrivninger 2021	3 177 246,52

NOTE nr. 7: Pensjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, c)

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Beløp
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	341 212
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	314 617
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-358 612
Administrasjonskostnader	15 090
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	312 307
Årets pensjonspremie	590 113
Årets premieavvik	277 806
Amortiseringsperioder	
Premieavvik over 15 år	25 914,00
Premieavvik over 10 år	46 883,00
Premieavvik over 7 år	249 523,00
Premieavvik over x år	322 320
Årets samlede pensjonskostnad (summen av netto pensjonskostnad og amortiseringskostnader.)	634 627

Premiefond	Beløp
Innestående på premiefond 01.01.	-37 751
Tilført premiefondet i løpet av året	-444 844
Bruk av premiefondet i løpet av året	89 306
Innestående på premiefond 31.12.	-393 289

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	Beløp	Arbeidsgiveravgift
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	10 362 086	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	10 452 399	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	90 313	12 734

Estimatavvik og planendringer	Pensjonsmidler Beløp	Pensjonsforpliktelser Beløp
Estimatavvik 31.12.		794 172
Virkningen av planendringer		0

Beregningsforutsetninger	KLP
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %
Forventet årlig G	1,98 %
Forventa pensjonsregulering	1,22 %

NOTE nr. 8: Vesentlige bundne fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond				
Selvkostfond				
Øremerket statistiskudd				
Næringsfond/Kraftfond				
Gavefond				
Osv.				
Sum	0,00	0,00	0,00	0,00
Bundne investeringsfond				
Øremerket statistiskudd (vedlikeholdstilskot korona)	348 341,68		328 466,09	19 875,59
Gavefond				
Osv.				
Sum	348 341,68	0,00	328 466,09	19 875,59

Årsak til at det ikke har vært brukt av fondet i regnskapsåret:

Prosjekta er starta opp i 2020, vert ferdigstillt i 2021

§ 5-13. Noter til balansen, fond

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2020
DISPOSISJONSFOND		
Disposisjonsfond pr. 1.1	3 808	5 342
Avsatt til disposisjonsfond	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-171	-1 535
Disposisjonsfond pr. 31.12	3 637	3 808
UBUNDNE INVESTERINGSFOND		
Ubundne investeringsfond pr. 1.1	4 150	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	4 150
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0
Ubundne investeringsfond pr.31.12	4 150	4 150
BUNDNE INVESTERINGSFOND		
Bundne investeringsfond pr. 1.1	348	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	348
Bruk av bundne investeringsfond	-328	0
Bundne investeringsfond pr. 31.12	20	348
BUNDNE DRIFTSFOND		
Bundne driftsfond pr. 1.1	0	0
Avsatt til bundne driftsfond	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0
Bundne driftsfond pr. 31.12	0	0

Til kommunestyret i Stord kommune

Utsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Stord Hamn som viser eit netto negativt driftsresultat på kr 170 993.

Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2021, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er Stord Hamn sin årsrekneskap gitt i samsvar med gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til eininga per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen, slik det er krav om i lov og forskrift, og har etterlevd dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkeleg og føremålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Rådmannen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av informasjon i kommunen sin årsrapport.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese den ytterlegare informasjonen, for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom den og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen av årsrekneskapen, eller om informasjonen i årsmeldinga elles tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsmeldinga tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har ikkje noko å rapportere om det.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med kommunelovas regler og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg. Rådmannen er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom den åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser, kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar, basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift, god revisjonsskikk i Noreg og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn risikoen for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vi vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av rådmannen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.
- hentar vi inn tilstrekkeleg og formålstenleg revisjonsbevis om den finansielle informasjonen til rekneskapseiningane som inngår i konsolidert årsrekneskap, for å kunne gi uttrykk for ei meining om den konsoliderte årsrekneskapen. Vi er ansvarlege for å leie, følge opp og gjennomføre revisjonen av den konsoliderte årsrekneskapen. Vi åleine er ansvarlege for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og rådmannen, mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar, i samsvar med lov og god bokføringskikk i Noreg.

Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Stord Håm si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premissar for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Haugesund, 5. mai 2022
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Saksframlegg

Saksnr: 2022/230-21
Saksbehandlar Roald Breistein
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	16/22	23.05.2022

Årsrekneskap og årsberetning Stord kommune 2021 - Uttale frå kontrollutvalet

Forslag til uttale

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Stord kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2021.
2. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 2 for 2021 frå Deloitte AS, ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i utvalet sitt møte i september for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i rapporten.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmelding for 2021 for Stord kommune. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via formannskapet

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Uttale frå kontrollutvalet om årsrekneskapen 2021 for Stord kommune
- 2 Årsrekneskap med notar 2021 Stord Kommune
- 3 Årsberetning 2021.PDF
- 4 Revisjonsberetning 2021 for Stord kommune
- 5 Revisjonsrapport Stord kommune.pdf
- 6 Deloitte_Etterlevelse kontroll Stord kommune

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

1. Innleiing

Kontrollutvalet skal i møte 23.05.2022, behandla utvalet sin uttale til Stord kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2021.

Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor vil vere til stades i møtet for å presentere årsrekneskapen og svare på spørsmål.

2. Ansvar for økonomiforvaltninga

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunen sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsmelding, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare kommunestyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. mellom anna kommunelova §§ 14-1, 25-1 og 25-2.

Med grunnlag i finansielle måltal, skal årsmeldinga gje ei vurdering av om den økonomiske utviklinga og stillinga slik den går fram av årsrekneskapen er forsvarleg og tek vare på handleevna over tid, jf. kommunelova § 14-7 a-b. Det er ikkje lenger tilstrekkeleg at årsmeldinga berre gjer greie for sentrale resultat frå årsrekneskapen.

3. Føremålet med kontrollutvalet sin uttale

Føremålet med uttalen er at kommunestyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til kommunestyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

4. Grunnlag for uttalen

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Avlagt årsrekneskap med notar frå rådmann, Vedlegg 2
- Rådmann si årsberetning, Vedlegg 3
- Revisjonsmelding, dagsett 05.05.2022, vedlegg 4
- Revisjonsrapport 2021 frå revisor nr. 2, datert 19.04.2022, vedlegg 5
- Deloitte – Etterlevelseskonsroll Stord kommune, vedlegg 6

- Revisor sine orienteringar til kontrollutvalet om revisjonsplanar, oppsummering etter interimrevisjon og oppsummering etter årsoppgjersrevisjon
- Analyser og vurderingar av den økonomiske stillinga til kommunen

I tillegg har ansvarleg revisor og rådmann supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

Fullstendig årsrekneskap og årsmelding for 2021 er å finne på denne lenkja:

<https://pub.framsikt.net/2021/stord1/mr-202112-am2021/>

5. Vurdering av årsrekneskapen og årsmelding

Revisjonsmelding frå Deloitte AS:

Kommunen sin revisor, Deloitte AS, har lagt fram ei rein revisjonsmelding, vedlegg 4. Her er medteke at netto driftsresultat er kr. 33.815.000 i kommunekassen og netto driftsresultat på kr. 33.644.000 i konsolidert årsrekneskap.

Revisor skriv mellom anna dette i sin konklusjon:

«Etter vår meining:

- oppfyller kommunekassa sin årsrekneskap gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.
- oppfyller den konsoliderte årsrekneskapen gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Stord kommune som økonomisk eining per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.»

Vidare går det fram av revisjonsmeldinga dette når det gjeld årsmeldinga:

«Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.»

Deloitte har også konkludert slik når det gjeld vesentlege budsjettavvik, jf. kommunelova § 14-7, b):

«Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.»

Nummerert brev nr. 2 for rekneskapsåret 2021 frå Deloitte AS

Revisjonsrapport nr. 2 for rekneskapsåret 2021 frå Deloitte AS til kommunen, inngår også som ein del av sakshandsaminga til rekneskapsaka i kontrollutvalet, vedlegg 5. Revisjonsrapporten skildrar resultatet av nokre utvalde rekneskapsområde der dei har kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. Dette for å identifisere kvar det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har Deloitte AS gjeve nokre tilrådingar til kommunen på tilhøve som bør og kan forberast.

På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet vurdere om dei skal be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort for å rette opp i desse

tilrådingane.

Attestasjonsuttale om etterlevingskontroll

I den nye kommunelova § 24-9 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen» står det dette:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

På bakgrunn av dette leverte Deloitte AS «Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser for offentlige tilskudd til private barnehager» dagsett 19.04.2022, vedlegg 6.

Uttalen omhandler etterleving av kommunelova sine regler når det gjeld:

- Om kommunen har tilfredsstillende rutinar for berekning av tilskotssatsar til private barnehagar

Til slutt konkluderer Deloitte AS m.a. slik:

«Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at Stord kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i regelverket.»

Sekretariatet merker seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Også 2021 var prega av korona-epidemien, med heimekontor, Teams-møte, trafikklysmodellar, munnbind og andre restriksjonar på omgangen oss i mellom.

Kultur- og utelivet var bortimot nedstengt store delar av året. Eit høgt sjukefråvær gav tidvis utfordringar med å oppretthalda tenestetilbodet, og ekstra belastningar for dei som var på jobb. Beredskapen har vore oppe gjennom mest heile året, med opplegg for testing og smittesporing og smittevern. Kommunen har likevel i all hovudsak oppretthalde tenesteytinga og ei tilnærma normal drift takk vera eit godt samarbeid og innsatsen til den einskilde medarbeidar. Ein stor takk til alle for innsatsen!

Kommunen sine utgifter med koronapandemien er kompensert med ekstra overføringar frå staten. Næringslivet har også hatt ulike kompensasjonsordningar. Kommunen fordelte kommunale kompensasjonsordningar i fire rundar i 2021, i skrivande stund har formannskapet fordelt bedriftsstøtte i til saman sju rundar. Pandemien har hatt negative konsekvensar for særleg handels- og sørvisnæringa, medan for industrien er tidene sjeldan gode, mellom anna som følgje av oljeskattepakken, med arbeid i fleire år framover.

Skatteinngangen til kommunen var god i 2021, og einingane har synt god budsjett disiplin. Kommunen oppnådde eit netto driftsresultat på 33,8 mill. kr, 21,3 mill. kr betre enn budsjettet og tilsvarande 1,97 prosent av brutto driftsinntekter. Lånegjelda auka på den andre sida med 325 mill. og var kr 2,85 milliardar ved utgangen av året. Samla investeringar i 2021 var 463 mill. Av dette var 171,5 mill. knytt til veg, vatn og avlaup, medan 236,7 mill. galdt andre investeringar. Det største pågåande prosjektet er Nysæter ungdomsskule, med fleirbrukshall og symjebasseng, som vart belasta 151,4 mill. kr i 2021.»

I tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 skal kontrollutvalet uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak.

Rådmannen har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av kommunen i 2021.

6. Vurdering av økonomiforvaltninga og internkontrollen

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med kommunelova § 14-7, som lyd m.a. slik:

«Årsberetningene skal redegjøre for

- a) *forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*
- b) *vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) *virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) *tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) *den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) *hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.»*

Sekretariatet har merka seg at desse tilhøva er omtala på ein god måte i årsmeldinga for 2021.

Vurderinga av økonomiforvaltninga og internkontroll i kommunen byggjer på rapportar frå rekneskapsrevisor, forvaltningsrevisjon og informasjon frå kommunen.

- Det er ikkje avdekka vesentlege svakheiter med den økonomiske internkontrollen, verken gjennom revisor sine rapporteringar gjennom året eller i deira orienteringar til kontrollutvalet. Revisor peikar likevel på fleire forhold i sin revisjonsrapport 2021 som kan og bør forberast, vedlegg 5.
- Revisor har stadfesta i revisjonsmeldinga at budsjettavvik og avvik frå budsjettpremissane er tilfredsstillande forklart i årsmeldinga.
- Det er ikkje meldt om misleghald til kontrollutvalet i 2021
- Oversyn over statlege tilsyn i 2021 går fram av årsmeldinga frå rådmannen.

Vidare står det dette i kommunelova § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

Stord kommune har løyst dette ved å rapportere om internkontroll som ein del av årsmeldinga.

7. Vurdering av den kommunale økonomiske berekrafta (KØB)

Økonomisk handleevne

Netto driftsresultat:

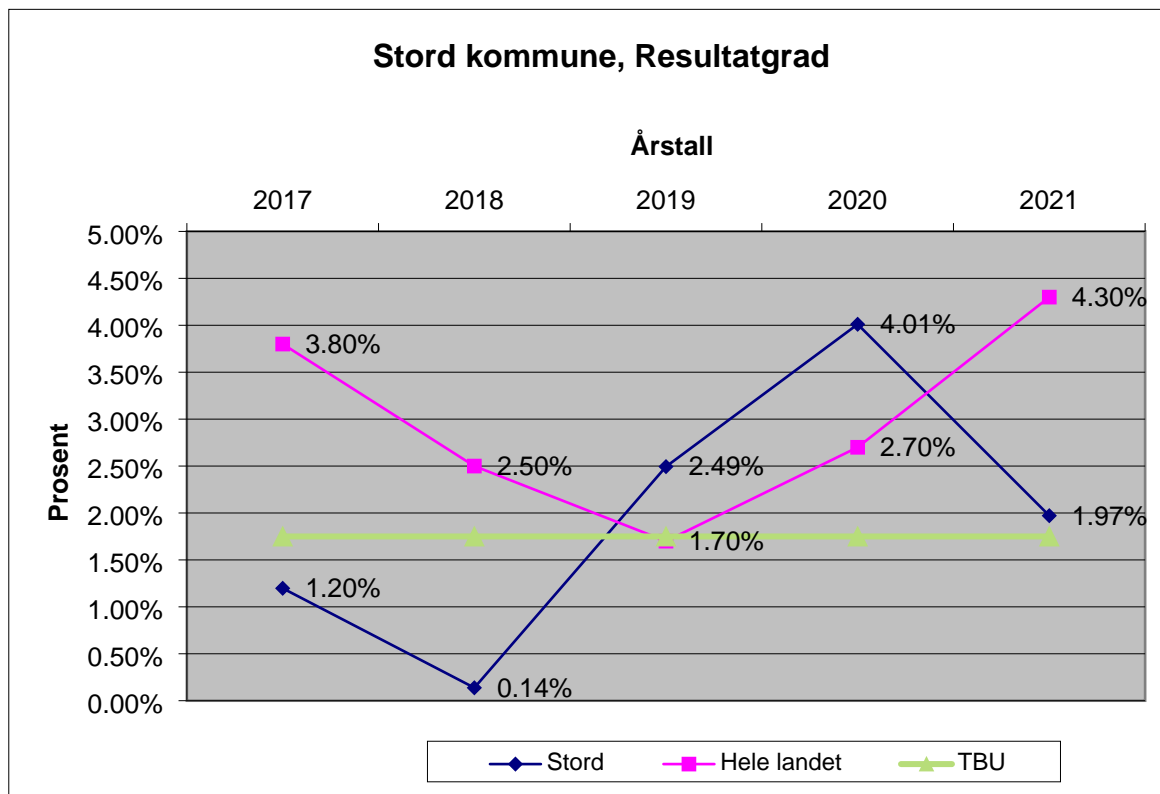
Av rekneskapan for 2021 har sekretariatet merka seg eit netto positivt driftsresultat med kr 33.815.000 som utgjer eit netto resultatgrad på 1,97 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar fra SSB på netto resultatgrad på

4,3 % i 2021. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet i sin uttale omtaler dette.

For Stord kommune har netto resultatgrad vore slik de siste 5 åra: 2017 (+ 1,20 %), 2018 (+ 0,14 %), 2019 (+ 2,49 %), i 2020 (+ 4,01 %) og 2021 (+ 1,97 %), sjå graf nedanfor. Som me ser av desse tala har kommunen eit resultat som i 2021 er positivt, og litt høgare enn tilrådinga frå TBU men noko under snittet i kommunane. Netto driftsresultat viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommunen sin handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien.

Gjeld:

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Stord kommune i 2021 har ei lånegjeld tilsvarande 137,79 % av sum driftsinntekter, altså godt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarande tal var 109,92 % i 2017, 123,07 % i 2018, 126,8 % i 2019 og 127,55 % i 2020. Som me ser av desse tala har det vore ein jamn auke i lånegjelda dei 5 siste åra.

Kommunen si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Etter det sekretariatet kan sjå av føreliggande informasjon har Stord kommune ikkje sett eigne måltal her, men dette bør normalt sett vera under 5 %. Den var i 2021 på 7,08 % medan den i 2020 var på 7,4 %. Me ser med andre ord at gjeldsbelastninga er noko høgare enn 5 %.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet i sin uttale omtaler dette.

Disposisjonsfond:

Disposisjonsfondet i 2021 er på 6,91 % av driftsinntektene, altså over Riksrevisjonen si tilråding på minst 5 %. Tilsvarende tal var i 2020 på 5,40 %. Resultatet er godt over tilrådinga frå riksrevisjonen.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet i sin uttale omtaler dette.

Oppsummering

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i sin uttale, vedlegg 1:

- Rekneskapsmessig mindreforbruk i høve regulert budsjett
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Gjeldsbelastning
- Disposisjonsfond
- Revisjonsrapport nr. 2 for 2021
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapporten
- Tilhøve om tala i årsmeldinga, jf. kommunelova §§ 14-7 og 25-2

Konklusjon

Stord kommune har i 2021 eit driftsresultat på 1,97 %. Tilsvarende er disposisjonsfondet på 6,91 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Totalt sett har Stord kommune høg lånegjeld og eit driftsresultat for 2021 som er over tilrådinga frå TBU men under landsgjennomsnittet. Det er gledeleg at disposisjonsfondet og driftsresultatet ligg over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Sett opp mot lånegjelda vil kommunen likevel vere sårbart i høve til dømes svingingar i rentemarknaden.

På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 2 for 2021 frå Deloitte AS meiner sekretariatet at kontrollutvalet bør be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve tilrådingane i rapporten.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til kommunestyret.

Til Stord kommune v/kommunestyret

UTTALE TIL ÅRSREKNESKAP OG ÅRSBERETNING FOR 2021

Kontrollutvalet har 23.05.2022 handsama årsrekneskapen og årsberetninga for 2021 for Stord kommune som er avlagd av rådmann, samt tilhøyrande revisjonsmelding dagsett 05.05.2022.

Kommunen har i 2021 eit netto driftsresultat på kr. 33.815.000 i kommunekassen og eit netto driftsresultat i den konsoliderte rekneskapen på kr. 33.644.000. Revisor har, i revisjonsmeldinga, ikkje gjeve merknader til årsrekneskapen / årsmeldinga. Med grunnlag i kontrollutvalet sine kontrollaktivitetar retta mot økonomiforvaltninga, ei samla vurdering, tilrår difor kontrollutvalet at årsrekneskapen og årsberetninga for 2021 vert godkjend slik den ligg føre.

Kontrollutvalet vil likevel gjera kommunestyret merksam på følgjande tilhøve:

- **Viktige nøkkeltal i årsrekneskapen:**
  - Netto driftsresultat er på 1,97 % av driftsinntektene, tilrådinga frå TBU er 1,75% og snittet i kommunar i Norge utanom Oslo er i 2021 på 4,3%
  - Gjeldsgraden er berekna til 137,79 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen tilrår maks 75%
  - Gjeldsbelastninga er berekna til 7,40 % av driftsinntektene. Stord kommune har ikkje sett eige måltal her, men dette bør normalt sett vera på under 5%
  - Disposisjonsfondet er berekna til 6,91 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er på minst 5%.

Stord kommune har eit positivt driftsresultat, som er høgare enn tilrådinga frå TBU men under snittet i Norge. Disposisjonsfondet er positivt i 2021 medan lånegjelda er langt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Gjeldsgraden er no på 7,08 %.

- **Deloitte har gjennomført etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga i Stord kommune når det gjeld om kommunen har tilfredsstillande rutinar for berekning av tilskotssatsar til private barnehagar, og dei konkluderer slik:**

«Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at Stord kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i regelverket.»

På bakgrunn av dette har kontrollutvalet slik oppsummering/tilrådingar:

- Kontrollutvalet er uroa for at Stord kommune si lånegjeld har vore høg fleire år på rad og ligg langt over Riksrevisjonen si tilråding. Den er i 2021 på 137,79 % ift. driftsinntektene, medan det er tilrådd at den ligg under 75 %. Tilsvarende tal i 2017 var på 109,92 %, 2018 på 123,07 %, 2019 på 126,8 % og i 2020 på 127,55 %.
- Det vert tilrådd at Stord kommune prioriterer å sette fokus på tilrådingane i revisjonsrapport 2021 nr. 2 frå Deloitte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 14-7 c- f er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 25-2 er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte

Ut over det som er nemnd i uttalen, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapsaka, samt revisjonsmeldinga av 05.05.2022 og revisjonsrapport 2021 nr. 2, datert 19.04.202, har kontrollutvalet ikkje merknader til Stord kommune sin årsrekneskap og årsberetning for 2021.

Stord kommune, 23.05.2022

Fredrik Litleskare
kontrollutvalsleiar

Kopi:
Formannskapet

§ 5-4. 1. ledd Bevilgningsoversikter – drift

Post	Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
		Regnskap 2021	budsjett 2021	budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter					
1	Rammetilskudd	-560 323	-547 530	-518 264	-543 068
2	Inntekts- og formuesskatt	-624 236	-602 732	-586 032	-543 385
3	Eiendomsskatt	-48 480	-48 500	-47 964	-52 129
4	Andre generelle driftsinntekter	-23 968	-27 750	-27 750	-31 873
5	Sum generelle driftsinntekter	-1 257 007	-1 226 512	-1 180 010	-1 170 454
Netto driftsutgifter					
6	Sum bevilgninger drift, netto	1 120 595	1 130 136	1 084 478	1 007 909
7	Avskrivninger	107 036	110 000	0	88 678
8	Sum netto driftsutgifter	1 227 631	1 240 136	1 084 478	1 096 587
9	Brutto driftsresultat	-29 376	13 624	-95 532	-73 867
Finansinntekter/Finansutgifter					
10	Renteinntekter	-18 562	-20 071	-16 645	-16 907
11	Utbytter	-320	-270	-1 100	-5 571
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
13	Renteutgifter	34 063	33 227	33 801	48 402
14	Avdrag på lån	87 416	85 000	67 000	71 601
15	Netto finansutgifter	102 597	97 886	83 056	97 524
16	Motpost avskrivninger	-107 036	-110 000	0	-88 678
17	Netto driftsresultat	-33 815	1 511	-12 475	-65 022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18	Overføring til investering	1 261	1 017	660	8 076
19/20	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	684	-2 879	2 988	18 279
21/22	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	31 870	350	8 827	75 279
	Bruk av tidligere års rekningsmessige mindreforbr	0	0	0	-36 613
23	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
24	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	33 815	-1 511	12 475	65 022
25	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0

§ 5-4. 2. ledd Bevilgningsoversikt - drift, fordeling per ansvar

Ansvar	Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	Regnskap 2020
		Regnskap 2021	budsjett 2021	budsjett 2021	
Fra bevilgningsoversikt:		1 120 595	1 130 136	1 084 478	1 007 909
1000	Skatt,rammetilskot,renter	109	0	-1 960	-4 455
1050	Kyrkjeleg fellesråd	8 703	8 721	8 721	9 559
1098	Trepartssamarbeid	109	300	300	0
1099	Politisk styring	5 688	5 394	4 977	5 075
1110	Rådmannen si leiargruppe	10 108	10 061	9 286	9 662
1120	Fellestenester	7 835	7 698	7 128	7 817
1130	Økonomi og rekneskap	7 786	8 535	8 141	7 429
1140	Løn og personal	6 787	6 690	6 289	5 994
1141	Personalføremål - felles	-50 575	-50 040	8 019	1 625
1142	Lærlingeordning	7 695	9 201	9 018	7 398
1150	Utviklingsgruppa	1 315	1 177	1 114	1 166
1151	Fagavdeling oppvekst	153 616	156 451	157 680	149 627
1152	Fagavdeling rehabilitering, helse og omsorg	5 582	7 122	5 362	2 729
1153	Fagkontor plan	3 811	4 763	4 325	2 483
1170	IKT - IT/Telefoni	8 344	9 191	8 128	7 874
2099	OU-komite - Tilleggs/nye løyvingar	0	25	375	0
2100	Skuleløyving haust	-5 809	-3 423	104 655	-4 370
2101	Vikarpool OOU	707	0	0	0
2103	Hystad skule	28 383	28 355	15 324	23 638
2104	Langeland skule	37 751	37 387	19 260	34 957
2105	Leirvik skule	34 808	34 698	18 120	31 608
2106	Litlabø skule	13 573	13 762	7 566	12 669
2107	Rommetveit skule	26 071	26 082	13 820	22 791
2108	Sagvåg skule	16 835	17 140	9 949	15 829
2109	Tjødnalio skule	22 413	22 741	11 681	19 975
2120	Stord ungdomsskule	32 083	32 481	17 600	29 499
2121	Nysæter ungdomsskule	17 561	18 344	10 424	16 819
2122	Nordbygdo ungdomsskule	22 293	22 302	12 015	20 764
2123	Eining for vaksenopplæring	9 936	11 078	10 854	9 212
2200	Barnehage felles	0	0	-400	0
2201	Furuly barnehage	7 201	7 128	6 398	6 416
2202	Sagvåg barnehage, avd. Nysæter	5 245	5 484	4 757	4 230
2203	Skogatufto barnehage	10 434	10 470	8 942	8 517
2205	Trodlaugaugen barnehage	8 566	8 285	7 345	7 212
2208	Sagvåg barnehage, avd. Tjødnalio	7 799	7 694	7 007	7 550
2300	RHO felles	-38 245	-43 399	-47 994	-41 954
2301	Stord sjukeheim	111 680	111 248	102 034	85 927
2302	Knutsaåsen omsorgssenter (fom 2020)	45 617	44 110	39 474	41 114
2303	Aktivitet/rehabilitering	12 987	13 336	13 072	12 084
2320	Eining for Habilitering	137 203	135 903	126 245	110 081
2340	Heimebaserte tenester	80 785	78 986	68 879	73 480
2341	Bilar heimebaserte tenester	1 537	1 540	1 931	1 676
2342	Vikarpool RHO	0	0	0	0
2343	Velferdsteknologi og tryggleiksalarm	0	0	0	203
2410	Legeteneste	27 952	27 789	18 913	19 678
2411	Sunnhordland Interkommunale Legevakt	19 137	19 137	19 000	17 578
2510	Eining for psykisk helse og rus	43 805	43 666	41 240	40 002
2511	Førebyggjande tenester	34 279	40 875	35 699	32 535
2515	NAV kommune	36 756	38 878	42 381	36 747
2520	Sunnhordland Interkommunale Barnevern (S)	46 664	45 957	43 673	40 599
2660	Tildelingskontoret	37 927	36 390	35 332	35 381
3110	Eining for kultur	29 073	27 546	24 745	14 871
3120	Bibliotek inkl.filialer	0	0	0	3 437
3140	Stord kulturskule	0	0	0	6 103
3210	RBO - regulering/byggesak/oppmåling	3 270	3 676	2 900	2 825
3220	Stord kommunalteknikk	-54 121	-57 956	-60 411	-59 228
3230	Stord kommunale eigeidom	35 912	36 033	31 269	32 373
3240	Stord Brann og redning	11 167	11 901	11 475	10 167
3250	Veg, trafikk og parkering	10 886	10 767	9 918	9 793
4120	Landbruk	1 805	1 912	1 912	1 667
4150	Næring	11 339	15 781	1 579	-895
8130	Innkjøpskontor interkommunalt	-327	0	0	-267
8350	Stord kommunale Kino	744	762	-1 005	635
Netto for alle ansvar		1 120 595	1 130 136	1 084 478	1 007 909

§ 5-5. 1. ledd Bevilgningsoversikter – investering

Post	Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
		Regnskap 2021	budsjett 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsutgifter					
1	Investeringer i varige driftsmidler	486 833	872 561	784 280	332 082
2	Tilskudd til andres investeringer	4 097	13 086	8 125	2 680
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 916	3 400	3 400	3 645
4	Utlån av egne midler	29 425	37 101	36 676	32 040
5	Avdrag på lån	0	0	0	0
6	Sum investeringsutgifter	528 272	926 147	832 481	370 447
Investeringsinntekter					
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-57 793	-118 226	-55 614	-37 590
8	Tilskudd fra andre	-43 152	-37 700	-115 193	-107 302
9	Salg av varige driftsmidler	-11 410	0	0	-2 277
10	Salg av finansielle anleggsmidler	-1 728	0	0	-2 400
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 519	-4 713	-290	-3 682
13	Bruk av lån	-403 707	-735 039	-634 014	-216 538
14	Sum investeringsinntekter	-525 311	-895 678	-805 111	-369 788
Videreutlån					
15	Videreutlån	63 730	81 587	75 000	69 756
16	Bruk av lån til videreutlån	-63 671	-81 587	-75 000	-69 756
17	Avdrag på lån til videreutlån	24 572	21 473	18 750	23 360
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-26 169	-18 750	-18 750	-21 590
19	Netto utgifter videreutlån	-1 539	2 723	0	1 771
Overføring fra drift og netto avsetninger					
20	Overføring fra drift	-1 261	-28 017	-27 660	-8 076
21/22	Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-1 955	-6 944	0	3 022
23/24	Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	1 794	1 769	290	2 625
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
36	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 422	-33 193	-27 370	-2 429
27	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)					
	Inntekter til fordeling	0	0	0	0
	Utgifter til fordeling	528 272	926 147	832 481	370 447
	Sum til fordeling (netto)	528 272	926 147	832 481	370 447

§ 5-5. 2. ledd Bevilgningsoversikt – investering, fordeling per prosjekt

Prosj	Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
		Regnskap 2021	budsjett 2021	budsjett 2021	Regnskap 2020
Fra bevilgningsoversikt:		528 272	926 147	832 481	370 447
1000	Finansiering investering	33 032	36 676	36 676	32 040
1001	Justeringsavtale 2020, Solbakken AS	4 142	0	0	2 490
1010	Utsmykking	89	1 652	0	0
1122	Forstudie nytt basseng	0	300	0	0
1124	Reguleringsplan næringsområde Grunnavågen	0	300	0	0
1125	Forstudie underjordisk parkeringsanlegg	516	954	0	0
1126	Forstudie bilordning	0	191	0	0
1127	Arkiv sortering, registrering og deponering	627	1 304	1 000	996
1128	ROS analyse, revisjon	293	400	0	0
1129	Forprosjekt ombygging kulturhuset	154	200	0	0
1130	Kommunale utgifter handtering Corona-virus	292	292	0	1 282
1131	Digitalisering	906	1 375	1 375	0
1132	Forstudie kontorplasser/fortetting av arb.plassar NAV kommune i sarr	0	300	300	0
1133	Byomstrategi	86	848	0	152
1135	Pilotprosjekt autonom biogassbuss	151	151	0	0
1240	Nysæter Ungdomsskule	151 430	263 915	180 000	56 935
1272	Nye lærebøker	229	4 600	0	0
1304	Nye institusjonsplassar	398	11 049	0	4 988
1305	Sæbø gard, ny løe	314	2 308	0	259
1500	Felleskonto idrettsanlegg	0	4 125	6 925	0
1509	Prestagardsskogen omlegging frå gras til kunstgras	2 883	3 096	0	1 279
1526	Ballplassar nærmiljø	528	1 088	400	155
1562	Park/friluftareal	0	525	400	23
1570	Utstyr kyrkjeleg fellesråd	0	640	200	0
1571	Rehabilitering kyrkjene	0	5 521	1 000	805
1585	Ny rackethall	0	695	0	0
1586	Regulering prosesjonsveg Stord kyrkje	379	452	0	190
1589	Dagkasernering, renovering av brannstasjon, bilordning	0	438	0	0
1590	Dagsturhytta Stord kommune	1 461	0	0	3
1700	Veganlegg/utbetring	3 511	5 178	4 000	1 236
1703	Fastsamband Huglo, planprogram	0	170	0	0
1705	Ny veg til Grunnavågen	18 117	8 810	0	15 042
1711	Ladepunkt for el-bilar	0	342	0	6
1712	Veglys	976	3 732	2 500	1 260
1715	Diverse Trafikksikring	1 505	3 126	1 500	759
1719	Asfaltering kommunale vegar	4 340	9 139	6 000	4 520
1730	Investering Flyplass	2 370	0	0	0
1738	Vegutviding Vatnadalsvegen (v/ Vatnavikjo)	0	0	0	128
1750	Fortau Langelandsvegen	24	0	0	259
1785	Rassikring Hamrane	2 048	2 849	0	120
1786	Reguleringsplan Hornelandsvegen	0	0	0	42
1787	Reguleringsplan Skotaberg/ Sponavik	265	0	0	1 354
1789	Rullering av trafikksikringsplan S.K.	136	386	0	5
1793	Parkeringsplass Heio	46	3 000	3 000	0
1989	VA - utstyr	2 188	2 000	3 000	0
1991	Inventar og utstyr PUT	1 897	1 871	1 000	2 872
1993	Utlån kraftsalsfond	425	425	0	1 652
1994	Utstyr/maskiner OOU	1 669	2 028	1 500	1 259
1996	Utstyr/maskiner RHO	1 241	4 870	1 400	1 900
1997	Startlån	-47	0	0	37
1999	Utstyr/maskiner lån/fond	3 227	3 400	3 400	3 455
2000	Inventar/utstyr kultur/bibliotek/kino	928	1 400	1 100	0
2109	Innkjøpsløyning (EHF)	1 026	1 120	0	0
2252	Vår digitale framtid	911	750	750	5 049
2302	Smittevern- og oppfølgingsarbeid (2510)	161	0	0	0
2336	Elbilar/ transportbilar RHO	1 895	6 847	2 000	1 424
2347	Velferdsteknologi	0	1 400	900	0
2349	Planarbeid RHO	0	860	0	29
2378	Planleggingsmidlar - Utvikling av allmennlegetenesta i Stord kommune	0	170	0	32
2379	Vurdere omlegging av matproduksjon til institusjon	101	100	0	0
2650	Investering utstyr brann	1 459	1 389	500	172
2658	Utskifting/fornyng høgdeberedskapsbil (stigebil)	8 652	7 513	0	1 484
2660	Flomvern utstyr	292	300	300	0
2662	eByggesak	456	697	0	0
2674	Geodataplan for Hordaland (nykartlegging/flyfotografering)	132	500	250	0
2675	Knutsatunet, inventar og utstyr	0	125	125	0

2676	Digitalisering byggesaksarkiv	841	850	850	0
2704	Inventar til møterom, ventesone og fellesareal Stord helsepark	526	400	400	0
3130	Agresso økonomistyringsystem	782	700	700	722
3132	Oppgradering UNIT4 M7 (Agresso) og Cremul	0	0	0	145
3140	IKT infrastruktur	3 562	4 250	4 250	2 700
3177	Mobil Profil	0	0	0	48
3191	Skuleadministrativt system	0	220	220	0
4015	Rehabilitering uteareal skular og barnehagar	229	935	1 000	1 255
4016	Uteareal Langeland skule, masseutskifting	1 873	11 539	0	335
4017	Langeland skule - lærararbeidsplassar	0	730	0	252
4018	Langeland skule ny gymsal	476	22 392	0	32
4019	Uteareal Rommetveit skule	0	1 000	0	0
4020	Leirvik skule ombygging lærararb.plassar/nye klasserom modular	4 341	5 929	5 000	57
4021	Hystad skule uteamfi	0	300	300	0
4022	Ombygging Langeland skule gymsal til tre klasserom	0	10 200	10 200	0
4203	Vognskur og miljøstasjonar	487	1 595	500	354
4205	Barnehage området Sagvåg	0	841	0	106
4206	Rehabilitering Stord sjukeheim	25 241	21 881	25 000	25 145
4314	Knutsaåsen omsorgssenter - utvendig renovering	0	400	0	0
4315	Dagplassar funksjonshemma - Sæbø gard	0	5 531	0	10
4364	Renovering uteareal Knutsaåsen omsorgssenter	0	200	0	763
4365	Tiltakspakke 2020 SE investering	3 799	3 904	0	3 601
4367	Tiltakspakke 2020 VTP	29	1 205	0	45
4368	Blomsterpaviljong torget	179	155	0	0
4502	Brann, innemiljø, enøk kommunale bygg	6 177	13 093	7 500	2 470
4509	Rådhuset ombygging 2017-2021	6 275	12 896	10 000	7 772
4510	Frugarden gravplass - prosesjonsveg	0	1 000	1 000	0
4511	Nærmiljøanlegg aktivitetssområdet i Borggarden	0	0	0	57
4512	Breibandsutbygging	1 150	2 118	0	0
4658	Fotballbane ved Hystad skule	0	285	0	0
4659	Aktivitetspark Stord kulturhus	5 562	8 657	0	0
4666	Vikahaugane rehabilitering	309	2 299	500	1 221
4686	Kulturhuset rehabilitering	0	100	0	0
4687	Nordbygdo ungd.sk. - lys friidrett/aktivitetsbana	4	57	0	740
4688	Ventilasjon Knutsaåsen omsorgssenter	318	2 428	0	58
4689	Kulturhuset - undervisningsrom Kulturskolen	0	332	0	0
4690	Ny vassklie symjehall kulturhuset	13	1 000	1 000	0
4691	Ny laseprosjektor storsalen kino	1 609	1 610	1 400	0
4693	Kulturhuset rehabilitering symjehall	304	200	200	0
4694	Renovering skeisebanen	43	4 800	4 800	0
4757	Utleigeboliger	779	1 500	1 500	1 853
4760	Bufelleskap for funksjonshemma Haga	0	0	0	3 898
4761	Omsorgsbustader Bandadalsplassen	4 691	17 129	0	46 176
4762	Omsorgsbustader Furulyvegen	0	0	0	4
4763	Avlastningsbustad Sævarhagen	21 433	47 980	0	1 927
4764	Utleigebustadar for vanskeligstilte (inkl. Kleivane)	2 057	23 777	0	1 131
4765	Personalbase Studalen (Tunet borettslag)	728	6 779	0	572
4766	Nytt buffellesskap for funksjonshemma (Leirvik-Heiane-Langeland om)	3	500	500	0
4767	Saghaugen personalbase	0	1 000	1 000	0
4768	Bustadar for vanskeligstilte (småhus)	3	3 396	2 500	0
4769	Myro ombygging til Maris og sikring med alarm	1 187	1 123	1 000	0
4853	Stord kommunale eigedom utstyr	573	681	300	416
4854	Kjøp/sal av eigedom	3 627	0	0	1 596
4855	Grunnkjøp	0	7 881	4 000	0
4861	Forsikringssaker	0	742	0	0
4863	Skog - prosjekt	0	159	0	0
8011	Innkjøp/rammeavt. rådgj., byggeleiing og entreprenør 2016	0	0	0	69
8015	Tysevegen/Rusti omlegging av vassleidning, utskifting av kummar, for	6 059	4 500	4 500	1 156
8017	Rammeavt. byggeleiing og SHA-koordinering VVA 2021	303	0	0	4
8018	Rammeavt. prosjekteringstenester VVA 2021	279	0	0	4
8020	Oppfølging Lønningsåsdammen	220	0	0	0
8021	Rammeavtale entreprenør VA/Veg	24	0	0	0
9071	Prosjektering vassnett 2014 - Mindre prosjekt	356	1 000	1 000	768
9072	Prosjektering avløp 2014 - Mindre prosjekt	424	1 000	1 000	850
9083	Skifte av vasskummar	744	2 000	2 000	1 660
9085	Vassleidning Grunnvågen 2014	6 944	7 200	7 170	13 640
9120	Tankar vassshamsamingsstasjon	186	0	0	828
9121	Utbetring Vaulane	824	0	0	1 168
9126	Ny Hamnegata pumpestasjon	15 212	33 500	10 000	1 492
9132	VA-sanering Borggata Nord	2 809	10 000	10 000	2 073
9133	E39-Litlabøkrysset omlegging VA	1 359	0	0	96

9141	Heiane pumpestasjon m/ VA-anlegg, sanering/ utbetring	4 451	4 600	2 300	2 978
9146	Rindane VA rehabilitering	539	5 000	7 500	289
9148	Vabakkjen sør VA	119	9 700	9 500	0
9161	VA-arbeid Fv61 Rommetveitvegen	0	0	0	36
9163	Langelandsvegen VA	0	0	0	1 730
9165	Kårevik avløpsledning (Sveneset)	0	0	0	57
9166	Langelandsåsen VA, rehabilitering	0	0	0	1 204
9168	Sponavikdalen VA	31 728	20 000	20 000	12 590
9170	Eldøy VA anlegg	4 420	1 170	12 000	836
9171	Hornelandsvegen VA anlegg	0	0	2 000	0
9172	Sagvåg pumpestasjon utskifting	129	0	0	4 969
9175	Haga/ Sævarhagen VA	0	0	0	135
9178	Sagvåg sentrum VA	5 360	4 300	0	642
9180	Ravatnet-Vatna HVL	1 122	5 370	77 000	2 139
9181	Ny Grunnvågsveg VL	3 000	0	0	0
9182	Holevegen VA	93	6 000	12 000	329
9183	Eikevegen/ Rusti VA	0	950	3 000	48
9185	Djupavik RA - forstudie/forprosjekt	2 103	2 900	5 000	1 603
9186	Pumpestasjonar oppgrad./ utskift.	0	0	12 000	0
9187	Grunnvågen SA	1 466	3 730	64 500	1 272
9188	Samarbeidsprosjekt VA	0	19 000	19 000	0
9189	Sævarhagen SA	755	4 930	68 500	71
9191	Damvedlikehald	1 656	2 000	2 000	745
9193	Vassverk oppgradering	0	1 000	1 000	0
9198	HVL Nedre Litlabø til Stuva	15 161	5 000	5 000	27 589
9201	Bandadalen oms.bustader VA-anlegg	247	0	0	2 989
9202	Utbetring vassledning i Førlandskrysset	0	0	0	11
9207	Nattrutekaien VA	1 688	2 700	1 500	1 298
9209	Lyngneset pumpestasjon, utskifting	8 154	4 500	4 500	2 593
9210	Revisjon av kommunedelplanar VA	0	0	0	296
9211	Grunnateigen AP utskifting	2 414	1 000	1 000	3 632
9212	Sveinslio VA del 2	8 715	11 020	9 000	1 488
9213	Presthaugshavet-Lundsåsen VL utskifting	1 221	6 140	1 000	8 862
9214	Eldøyløkjen VA	193	0	0	6 803
9215	Håvåsen VA, forprosjekt	115	0	0	669
9216	Nye kompressorer vassverket	265	0	0	172
9217	Oppgradering av VA driftskontroll	4 010	10 000	10 000	1 719
9218	Luren VA	0	0	0	2 350
9219	Provisoriske vassleidingar	200	0	0	795
9220	Falteinsvik VA-anlegg	96	985	13 890	516
9221	Rehabilitering Vaskeriplanet AP	5 837	6 840	2 500	463
9223	Sætrevikjo VA	0	1 000	5 000	0
9224	Myraskogen VA	0	1 500	2 500	0
9225	Valevegen-Aslaksbrekko VA	0	0	6 000	0
9226	Luren-Stølen	0	0	5 000	0
9227	Dalen-Tyvestølen	0	0	8 000	0
9228	Knappane VA	0	0	7 000	0
9229	Flathaugen VA	82	6 500	6 500	0
9230	Hystadvikjo AP	0	1 000	5 000	0
9231	Knosterneset AP	0	1 000	12 000	0
9232	Kviteluren AP	0	0	11 000	0
9233	Haga og Sævarhagen overføring avløp	0	0	10 000	0
9234	Kappelen AP	3	1 000	6 000	0
9235	Rehabilitering Båtsvikjo AP	7 177	9 240	0	357
9236	Mosahaugen VA - anlegg	2 067	0	0	384
9237	Grønnavikjo - Vatnadalen HVL	12 556	11 950	0	52
9238	Rehab. HVL Lundsåsen - Lunde VM	3 107	11 850	0	151
9239	Aslaksbrekko, ny vasskumme	172	0	0	0
9240	Utskifting teknisk anlegg Sandvikjo AP	0	0	0	623
9241	Ombygging av tidl. Kårevik silanlegg	634	0	0	0
9242	Hagalio VA-anlegg	255	5 000	0	0
9243	Nysætervegen VA-anlegg	47	1 000	0	0
9244	Klingenberg AP/VM	56	500	0	0
9249	KDP Overvatn	1 367	0	0	0
9251	Furulyvegen VA	38	0	0	0
9254	Utskifting tekn. anlegg pumpest. 2021 jf nye krav	2 639	0	0	0
Sum fordelt alle prosjekt		528 272	926 147	832 481	370 447

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Post	Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
		Regnskap 2021	budsjett 2021	budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter					
1	Rammetilskudd	-560 323	-547 530	-518 264	-543 068
2	Inntekts- og formuesskatt	-624 236	-602 732	-586 032	-543 385
3	Eiendomsskatt	-48 480	-48 500	-47 964	-52 129
4	Andre skatteinntekter	0	0	0	0
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-23 968	-27 750	-27 750	-31 873
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-233 431	-190 290	-178 947	-232 552
7	Brukerbetalinger	-38 137	-40 196	-39 561	-33 551
8	Salgs- og leieinntekter	-186 864	-193 589	-209 255	-184 658
9	Sum driftsinntekter	-1 715 438	-1 650 588	-1 607 773	-1 621 215
Driftsutgifter					
10	Lønnsutgifter	860 593	854 937	833 719	807 346
11	Sosiale utgifter	207 932	207 978	202 434	193 076
12	Kjøp av varer og tjenester	442 185	422 147	399 641	397 483
13	Overføringer og tilskudd til andre	68 317	69 150	76 447	60 764
14	Avskrivninger	107 036	110 000	0	88 678
15	Sum driftsutgifter	1 686 063	1 664 212	1 512 240	1 547 348
16	Brutto driftsresultat	-29 376	13 624	-95 532	-73 867
Finansinntekter/Finansutgifter					
17	Renteinntekter	-18 562	-20 071	-16 645	-16 907
18	Utbytter	-320	-270	-1 100	-5 571
19	Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
20	Renteutgifter	34 063	33 227	33 801	48 402
21	Avdrag på lån	87 416	85 000	67 000	71 601
22	Netto finansutgifter	102 597	97 886	83 056	97 524
23	Motpost avskrivninger	-107 036	-110 000	0	-88 678
24	Netto driftsresultat	-33 815	1 511	-12 476	-65 022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
25	Overføring til investering	1 261	1 017	660	8 076
26/27	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	684	-2 879	2 988	18 279
28/29	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	31 870	350	8 827	75 279
	Bruk av tidligere års reknekapmessige mindreforbr	0	0	0	-36 613
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	33 815	-1 511	12 475	65 022
32	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Eiendeler			
A. Anleggsmidler		5 211 430	4 855 332
I. Varige driftsmidler		3 124 664	2 759 502
1. Faste eiendommer og anlegg	4	2 867 802	2 529 430
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	256 863	230 071
II. Finansielle anleggsmidler		491 120	425 319
1. Aksjer og andeler (eiendeler)	5, 15	74 421	68 128
2. Obligasjoner (eiendeler)		0	0
3. Utlån	6	416 699	357 191
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	1 595 646	1 670 511
B. Omløpsmidler		638 094	622 878
I. Bankinnskudd og kontanter		259 748	259 452
II. Finansielle omløpsmidler		129 233	118 582
1. Aksjer og andeler (omløpsmidler)	7	41 160	39 033
2. Obligasjoner (omløpsmidler)	7	88 072	79 549
3. Certifikater		0	0
4. Derivater (omløpsmidler)		0	0
III. Kortsiktige fordringer		249 114	244 844
1. Kundefordringer		69 234	62 998
2. Andre kortsiktige fordringer		110 814	90 594
3. Premieavvik (kortsiktige fordringer)	11	69 065	91 251
Sum eiendeler		5 849 523	5 478 210
Egenkapital og gjeld			
C. Egenkapital		-1 034 745	-954 709
I. Egenkapital drift		-172 686	-140 948
1. Disposisjonsfond		-118 567	-87 512
2. Bundne driftsfond	13	-54 120	-53 436
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-120 083	-119 428
1. Ubundet investeringsfond		-113 895	-111 286
2. Bundne investeringsfond	13	-6 188	-8 142
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-741 976	-694 333
1. Kapitalkonto	2	-751 793	-704 150
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		9 817	9 817
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-4 533 625	-4 260 078
I. Lån		-2 854 234	-2 533 751
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-1 693 634	-1 678 151
2. Obligasjonslån	9	-910 600	-260 600
3. Certifikatlån	9	-250 000	-595 000
II. Pensjonsforpliktelse	11	-1 679 391	-1 726 327
E. Kortsiktig gjeld		-281 154	-263 423
I. Kortsiktig gjeld		-281 154	-263 423
1. Leverandørgjeld		-85 604	-84 173
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-171 719	-175 312
5. Premieavvik (kortsiktige gjeld)	11	-23 831	-3 938
Sum egenkapital og gjeld		-5 849 523	-5 478 210
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		73 857	108 765
II. Andre memoriakonti		10 836	13 630
III. Motkonto for memoriakontiene		-84 693	-122 395

Stord, 31. desember 2021

22.02.2022

Magnus Mjør
rådmann

Eva Bottyanova
konstituert økonomisjef

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner- drift

1	Netto driftsresultat	-33 814 765,86
2	Avsetninger til bundne driftsfond	25 472 923,95
3	Bruk av bundne driftsfond	-24 789 241,87
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	1 260 829,66
5	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	645 358,08
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-278 155,19
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0,00
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-31 503 051,23
12	Strykning av bruk av disposisjonsfond	278 155,19
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-31 224 896,04
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	31 224 896,04
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,00

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner- investering

1	Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	372 658 809,21
2	Avsetninger til bundne investeringsfond	4 322 013,26
3	Bruk av bundne investeringsfond	-6 276 701,73
4	Budsjettert bruk av lån	-702 569 088,00
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-1 260 829,66
6	Avsetning til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	3 367 543,00
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-1 573 742,93
8	Dekning av tidligere års udekket beløp	0,00
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-331 331 996,85
11	Strykning av bruk av lån	331 331 996,85
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0,00
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0,00

§ 5-5. 1. ledd Bevilgningsoversikter – investering, konsolidert

Post	Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap	Konsolidert regnskap
		2021	2020
	Investeringsutgifter		
1	Investeringer i varige driftsmidler	523 984	366 150
2	Tilskudd til andres investeringer	4 097	2 536
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 937	3 669
4	Utlån av egne midler	425	0
5	Avdrag på lån	0	0
6	Sum investeringsutgifter	536 444	372 356
	Investeringsinntekter		
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-57 793	-37 590
8	Tilskudd fra andre	-46 342	-116 722
9	Salg av varige driftsmidler	-11 940	-2 277
10	Salg av finansielle anleggsmidler	-1 728	-2 400
11	Utdeling fra selskaper	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 519	-142
13	Bruk av lån	-407 831	-216 538
14	Sum investeringsinntekter	-533 154	-375 668
	Videreutlån		
15	Videreutlån	63 730	69 756
16	Bruk av lån til videreutlån	-63 671	-69 756
17	Avdrag på lån til videreutlån	24 572	23 360
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-26 169	-21 590
19	Netto utgifter videreutlån	-1 539	1 771
	Overføring fra drift og netto avsetninger		
20	Overføring fra drift	-1 261	-8 604
21/22	Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-2 283	3 371
23/24	Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	1 794	6 775
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 750	1 541
27	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift, konsolidert

Post	Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Driftsinntekter			
1	Rammetilskudd	-560 323	-543 068
2	Inntekts- og formuesskatt	-624 236	-543 385
3	Eiendomsskatt	-48 480	-52 129
4	Andre skatteinntekter	0	0
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-23 968	-31 873
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-233 433	-232 918
7	Brukerbetalinger	-38 137	-33 551
8	Salgs- og leieinntekter	-198 041	-193 944
9	Sum driftsinntekter	-1 726 617	-1 630 867
Driftsutgifter			
10	Lønnsutgifter	863 937	810 668
11	Sosiale utgifter	209 087	194 255
12	Kjøp av varer og tjenester	446 350	401 880
13	Overføringer og tilskudd til andre	68 310	60 772
14	Avskrivninger	110 213	90 893
15	Sum driftsutgifter	1 697 897	1 558 467
16	Brutto driftsresultat	-28 721	-72 400
Finansinntekter/Finansutgifter			
17	Renteinntekter	-17 651	-16 056
18	Utbytter	-320	-5 571
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0
20	Renteutgifter	34 064	48 201
21	Avdrag på lån	89 198	72 315
22	Netto finansutgifter	105 290	98 888
23	Motpost avskrivninger	-110 213	-90 893
24	Netto driftsresultat	-33 644	-64 405
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
25	Overføring til investering	1 261	8 604
26/27	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	684	18 279
28/29	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	31 699	73 744
	Bruk av tidligere års reknekapsmessige mindreforbr	0	-36 613
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	390
31	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	33 644	64 405
32	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0

§ 5-8. Balanseregnskapet, konsolidert

Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Eiendeler		
A. Anleggsmidler	5 298 067	4 935 327
I. Varige driftsmidler	3 292 019	2 893 169
1. Faste eiendommer og anlegg	2 988 572	2 615 445
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	303 447	277 725
II. Finansielle anleggsmidler	399 950	361 347
1. Aksjer og andeler (eiendeler)	74 754	68 441
2. Obligasjoner (eiendeler)	0	0
3. Utlån	325 196	292 906
III. Immaterielle eiendeler	0	0
IV. Pensjonsmidler	1 606 098	1 680 811
B. Omløpsmidler	650 888	647 972
I. Bankinnskudd og kontanter	263 670	275 781
II. Finansielle omløpsmidler	129 233	118 582
1. Aksjer og andeler (omløpsmidler)	41 160	39 033
2. Obligasjoner (omløpsmidler)	88 072	79 549
3. Sertifikater	0	0
4. Derivater (omløpsmidler)	0	0
III. Kortsiktige fordringer	257 986	253 609
1. Kundefordringer	71 526	64 461
2. Andre kortsiktige fordringer	116 163	96 611
3. Premieavvik (kortsiktige fordringer)	70 296	92 537
Sum eiendeler	5 948 956	5 583 299
Egenkapital og gjeld		
C. Egenkapital	-1 118 915	-1 035 677
I. Egenkapital drift	-176 323	-144 756
1. Disposisjonsfond	-122 203	-91 320
2. Bundne driftsfond	-54 120	-53 436
3. Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
II. Egenkapital investering	-124 253	-123 926
1. Ubundet investeringsfond	-118 045	-115 436
2. Bundne investeringsfond	-6 207	-8 491
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
III. Annen egenkapital	-818 340	-766 995
1. Kapitalkonto	-828 255	-776 910
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	9 915	9 915
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
D. Langsiktig gjeld	-4 543 974	-4 271 611
I. Lån	-2 854 234	-2 533 751
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	-1 693 634	-1 678 151
2. Obligasjonslån	-910 600	-260 600
3. Sertifikatlån	-250 000	-595 000
II. Pensjonsforpliktelse	-1 689 740	-1 737 860
E. Kortsiktig gjeld	-286 066	-276 011
I. Kortsiktig gjeld	-286 066	-276 011
1. Leverandørgjeld	-88 837	-95 858
2. Likviditetslån	0	0
3. Derivater (kortsiktig gjeld)	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld	-173 396	-176 209
5. Premieavvik (kortsiktige gjeld)	-23 834	-3 944
Sum egenkapital og gjeld	-5 948 956	-5 583 299
F. Memoriakonti	0	0
I. Ubrukte lånemidler	74 022	113 054
II. Andre memoriakonti	10 836	13 630
III. Motkonto for memoriakontiene	-84 858	-126 684
Sum balanse	0	0

NOTE nr. 1: Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)

	31.12.2021	01.01.2021	Endring
BALANSEN			
Omløpsmidler	638 093 624	622 877 870	15 215 754
Kortsiktig gjeld	281 153 824	263 422 735	17 731 089
Arbeidskapital	356 939 800	359 455 135	- 2 515 335
DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)			2021
Netto driftsresultat			33 814 766
Netto utgifter/inntekter i investering			1 421 718
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			- 34 908 383
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			- 2 515 335
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering			- 0

NOTE nr. 2: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	31.12.2021	01.01.2021	Endring
Anleggsmidler	5 211 429 682	4 855 332 382	356 097 300
Langsiktig gjeld	4 533 624 552	4 260 078 386	273 546 166
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	73 856 906	108 765 289	- 34 908 383
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Netto endring	751 662 036	704 019 285	47 642 751

NOTE nr. 3: Regnskapsprinsipp Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, c)

Rekneskapen er utarbeida i samsvar med føresegna i kommunelova, forskrifter og god kommunal rekneskapskikk.

Rekneskapsprinsipp

All tilgang og bruk av midlar i løpet av året som gjeld kommunen si verksemd går fram av driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen. Rekneskapsføring av tilgang og bruk av midlar berre i balanserekneskapen vert ikkje gjort.

Alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar er rekneskapsført brutto. Dette gjeld også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i året er tatt med i årsrekneskapen, enten dei er betalt eller ikkje. For lån er berre den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsrekneskapen. Den delen av lånet som ikkje er brukt, er registrert som memoriapost. I den grad enkelte utgifter, utbetalingar, inntekter eller innbetalingar ikkje kan fastsettast eksakt ved tidspunktet for rekneskapsavlegginga, er det registrert eit estimert beløp i årsrekneskapen.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er anleggsmidlar eigendelar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen. Andre eigendelar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon, samt marknadsbaserte verdipapir som inngår i ein handelsportefølje er omløpsmidlar. Andre marknadsbaserte verdipapir er klassifisert som omløpsmidlar med mindre kommunen har gjort investeringa ut frå næringspolitiske eller samfunnsmessige omsyn. I slike tilfelle er verdipapira klassifisert som anleggsmidlar.

Andre fordringar er omløpsmidlar dersom desse forfell til betaling innan eit år etter anskaffingstidspunktet. Elles er dei klassifisert som anleggsmidlar.

Kommunen føl KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særleg betydning for skiljet mellom vedlikehald og påkosting i høve til anleggsmidlar. Utgifter som kjem av at ein opprettheld anleggsmiddelet sitt kvalitetsnivå vert utgiftsført i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ein standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffinga vert utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytt til formåla i kommunelova § 14, 14-17. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån er inkludert i anleggsmidlar og neste års avdrag på lån er inkludert i langsiktig gjeld.

Vurderingsreglar

Omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi. Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for forventta tap. Fordringar som er sikra med legalpant er det ikkje tapsavsett for.

Anleggsmidlar er vurdert til skaffekost. Anleggsmidlar med avgrensa økonomisk levetid vert avskrive med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet. Avskrivningane startar året etter at anleggsmidlet er skaffa/tatt i bruk av verksemda. Avskrivingsperiodane er i tråd med § 3-4 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Anleggsmidlar som har hatt verdifall som er forventta å ikkje vere forbigåande er nedskrive til verkeleg verdi i balansen.

Vurderingane for eigendelar gjeld tilsvarande for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjer gjeldsposten sin pålydande i norske kroner på det tidspunkt som gjelda oppstår. Låneomkostningar (gebyr, provisjonar mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs vert periodisert over lånet si løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter same prinsipp som gjeld for obligasjonar som vert halde til forfall.

Sjølvkostberekningar

Innanfor dei rammer der sjølvkost er satt som den rettslege ramma for kva kommunen kan krevje av brukarbetalingar bereknar kommunen sjølvkost etter Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

For dei tenestene der kommunen sjølv har valt å krevje brukarbetalingar etter sjølvkostprinsippet føl ein dei same retningslinene.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen føl reglene i mva-lova for dei tenestekområda som er omfatta av lova. For anna kommunal verksemd krev kommunen mva-kompensasjon.

Pensjon

Pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er ført i balansen som høvesvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld. Pensjonsforpliktinga består av den diskonterte verdien av dei samla framtidige pensjonsyttingane som er opptent ved utgangen av året. Forpliktinga er rekna ut frå langsiktige føresetnader om avkastning, lønsvekst og G-regulering. Årets pensjonskostnad er endring i forpliktinga frå byrjinga til slutten av året. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og berekna pensjonskostnad utgjer premieavviket, og skal amortiserast (tilbakeførast) i driftsrekneskapen over dei neste 15 åra. Premieavvik oppstått i 2011 og seinare skal amortiserast over 10 år. Premieavvik oppstått i 2014 og seinare skal amortiserast over 7 år.

Organisering

Kommunen er deltakar i fylgjande interkommunale samarbeid:

Samarbeidsrådet for Sunnhordland

Sunnhordland interkommunale miljøverk IKS (SIM)

Interkommunalt arkiv i Hordaland

Driftsassistansen i Hordaland DIHVA IKS

Krisesenter Vest IKS

Sunnhordland interkommunale legevakt IKS

Sunnhordland interkommunale barnevern (SIB)

Stord Fitjar landbruks- og miljøkontor

Forum for oppvekst i Sunnhordland

Sunnhordland innkjøpsforum

Det er 20 barnehagar i kommunen, av desse er 5 kommunale og 15 private.

NOTE nr. 4: Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Tekst (beløp i heile 1000)	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Utan avskrivning
Bokført verdi per 01.01.	19 363	87 272	124 532	1 923 736	527 899	76 699
Tilgang	15 031	21 820	16 182	386 927	33 138	5 846
Avgang			1 877	12 633		191
Avskrivninger	6 271	13 007	6 195	60 959	12 649	
Nedskrivninger						
Reverserte nedskrivninger						
Reverserte nedskrivningar						
Bokført verdi 31.12.	28 123	96 085	132 642	2 237 072	548 388	82 354
Spesifikasjon av vesentlege finansielle leigeavtalar:						
Leasingavtale Atea elev pc 10165-001						1 490
Leasingavtale Atea elev pc 10931-001						3 155

NOTE nr. 5: Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)**Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)**

Selskapets navn	Eigardel	Vesentleg endring i eigardel	Vesentleg nedskrivning	Reversering nedskrivning	Bokført verdi 31.12
Kommunal landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap GFS	0				45 096 031
Sunnhordland interkommunale miljøverk IKS	29,4 %				48 014
Opero AS	28,0 %				492 000
Sunnhordland Lufthamn AS	79,0 %				2 370 001
Stord kommunale eigedomsselskap AS	100,0 %				100 000
Orkla ASA	0				3 300
Podlen verkstad AS	100 %				1 605 000
Forkorting av Bergensbanen (5 lutar)	ubetydeleg				1 000
Biblioteksentralen SA	0				3 000
Dag og Tid AS	0				50
LL Det Norske Teatret	0,2 %				8 000
Atheno AS	13,1 %				126 000
Hordfast AS	0				106 000
E 134 Haukelivegen AS	2,9 %				10 000
Huglabutikken AS	10,8 %				50 000
Sunnhordlandsambandet AS	7,4 %				100 000
Sunnhordland Kraftlag AS	2,1 %				17 280 067
Filmparken AS	0				91
Kinoalliansen AS	4 %				5 000
Nysæter burettslag	1 andel				200 000
Sævarhagen burettslag	1 andel				25 000
Ådland burettslag	1 andel				50 000
Ådlandstunet burettslag	5 andelar				240 000
Åsmyra burettslag	1 andel				60 000
Alnavågsbrotet burettslag	4 andelar				600 000
Tunet burettslag	3 andelar				120 000
Buneset burettslag	2 andelar				525 000
Bandadalen burettslag	1 andel				628 100
Buneset II burettslag	7 andelar				1 363 152
Apalvegen burettslag	1 andel				672 900
Stølen burettslag	1 andel				277 098
Buneset II burettslag andel 17	1 andel				271 300
Buneset II burettslag andel 16	1 andel				277 930
Buneset II burettslag andel 19	1 andel				461 200
Buneset II burettslag andel 20	1 andel				461 200
Buneset II burettslag 9-103	1 andel				415 260
Business Region Bergen AS					36 000
Stord Folkehøgskule AS					333 000
Sum					74 420 694

NOTE nr. 6: Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, c)

Låntakar	Utlån (beløp), saldo 31.12.	Finansiert med egne midlar	Finansiert med lån	Vesentleg tap
Stord hamn	91 503 190		91 503 190	-
Sunnhordland Lufthamn AS	-	-	-	-
Stord Motocrossklubb	455 000	455 000	-	-
Stord Hestesportsenter	5 113 000	5 113 000	-	-
Stord kommune Ve og vel (Leiligh. Røldal)	1 776 692	1 776 692	-	-
Idrettslaget Solid, rehab. kunstgrasbane Nysæter	1 331 666	1 331 666	-	-
Stord Fotball	1 920 000	1 920 000	-	-
Stord Pistolklubb	-	-	-	-
Trott IL kunstgrasdekke Prestagardsskogen	-	-	-	-
Sosiale utlån	753 465	753 465	-	-
Startlån husbankmidlar	313 845 878	-	313 845 878	-

NOTE nr. 7: Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, d)

Aktivklasse	Anskaffelseskost	Markedsverdi 1.1.	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12
Rentefond	79 088 421	79 548 885	8 523 403	88 072 288
Aksjefond	30 874 117	39 032 869	2 127 395	41 160 264
Sum	109 962 538	118 581 755	10 650 797	129 232 552

NOTE nr. 8: Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, e)

Finansiell eiendel (sikring)	Sikringsinstrument	Formål med sikringen	Sikringens utløp (år)
Aksjer			
Andeler			
Obligasjoner			
Utlån			
Sertifikater			
Gjeld	Fastrenteavtaler	Kontantstrømsikring	2022-2025
Osv.			

NOTE nr. 9: Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansering*
Lån til egne investeringar	2 456 444 528	3,27 år	1,2 %	950 000 000
Lån til andre sine investeringer (Stord hamn)	64 285 017			
Lån til vidare utlån (startlån)	328 859 110			
Finansielle leigeavtalar (elev-pc'ar)	4 644 946			
*Lån som forfell og må refinansierast i det året rekneskapen vert lagt fram.				

NOTE nr. 10: Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	87 415 920
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	87 415 920
Differanse mellom beregnet, korrigererte og betalte avdrag	- 0

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.	2 682 803
Bokført verdi lånegjeld 31.12.	2 191 035 414
Avskrivninger	107 035 996

NOTE nr. 11: Pensjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, c)

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Beløp
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	80 489 942
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	48 975 606
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-53 384 300
Administrasjonskostnader	4 060 897
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	80 142 145
Årets pensjonspremie	62 929 827
Årets premieavvik	-17 212 318
Amortiseringsperioder	
Premieavvik over 15 år	1 806 666
Premieavvik over 10 år	2 986 339
Premieavvik over 7 år	14 874 301
Premieavvik over x år	19 667 306
Årets samlede pensjonskostnad (summen av netto pensjonskostnad og amortiseringskostnader.)	99 809 451

Premiefond	Beløp
Innestående på premiefond 01.01.	-2 610 384
Tilført premiefondet i løpet av året	-86 771 578
Bruk av premiefondet i løpet av året	88 290 326
Innestående på premiefond 31.12.	-1 091 636

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	Beløp	Arbeidsgiveravgift
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	1 669 042 070	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	1 595 645 753	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	73 396 317	10 348 881

Estimatavvik og planendringer	Pensjonsmidler Beløp	Pensjonsforpliktelser Beløp
Estimatavvik 31.12.		
Virkningen av planendringer		

Beregningsforutsetninger	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %

NOTE nr. 12: Garantier gitt av kommunen
Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, d)

Garanti til	Type garanti	Garantiramme/ låneramme	Opphavleg garantiansvar/l ån	Garantien går ut	Godkjente garantier som ikkje har starta
Apalvegen burettslag	Sjølvskuldnargaranti	2 946 611	6 930 000	01.11.2029	
Bandadalen burettslag	Sjølvskuldnargaranti	3 524 865	5 920 000	10.08.2033	
Bandadalen burettslag	Sjølvskuldnargaranti	4 168 697	7 000 000	10.08.2033	
Bandadalen burettslag	Sjølvskuldnargaranti	4 186 292	7 000 000	10.08.2033	
Buneset burettslag	Sjølvskuldnargaranti	4 033 120	11 000 000	02.08.2032	
Podlen verkstad AS	Sjølvskuldnargaranti	600 000	3 000 000	23.06.2026	
Stord kommunale eigedomsselskap AS	Sjølvskuldnargaranti	11 226 716	15 000 000	04.02.2044	
Stord kommunale eigedomsselskap AS	Sjølvskuldnargaranti	15 744 360	16 460 023	25.08.2043	
Sæbøhaugen burettslag	Sjølvskuldnargaranti	2 589 282	5 500 000	01.12.2032	
Buneset 2 burettslag	Sjølvskuldnargaranti	3 853 928	7 338 536	30.10.2030	
Litlabø Sagvåg Samfunnshus BA	Sjølvskuldnargaranti	1 595 765	2 800 000	18.04.2022	
Naustvågen barnehage	Sjølvskuldnargaranti	450 500	2 650 000	31.12.2030	
Nordbygdo FUS barnehage AS	Sjølvskuldnargaranti	1 511 354	5 214 000	31.12.2029	
Stord Hestesportsenter	Stord kommune, garanti for spelemidlar	8 464 000	8 464 000	24.03.2034	
Stord Hestesportsenter	Stord kommune, garanti for spelemidlar	3 900 000	3 900 000	23.06.2036	
Stord Hestesportsenter	Stord kommune, garanti for spelemidlar	681 000	681 000	19.12.2037	
Tunet burettslag	Sjølvskuldnargaranti	499 030	3 060 000	31.12.2024	
Sum garantiar		57 611 520	99 553 559		

Garantier som er innfridd per type
 Garantier som sannsynligvis må innfris

Beløp
 0
 0

NOTE nr. 13: Vesentlige bundne fond Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

Fondstype	Fondnavn	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.11.	Årsak til at det ikke har vært brukt av fondet i regnskapsåret:
Sjølvkost	Driftsfond vassverk	- 11 702 803,00	- 3 141 007,00	-	- 14 843 810,00	
Sjølvkost	Driftsfond avløp	- 11 954 632,00	-	4 689 384,00	- 7 265 248,00	
Sjølvkost	Driftsfond feiing og tilsyn	- 1 482 944,00	- 423 751,00	-	- 1 906 695,00	
Sjølvkost	Driftsfond renovasjon	- 1 817 046,00	-	171 021,00	- 1 646 025,00	
Sjølvkost	Driftsfond septiktømming	- 702 126,00	- 307 738,00	-	- 1 009 864,00	
Sjølvkost	Driftsfond byggesak	- 1 194 380,00	-	507 532,00	- 686 848,00	
Sjølvkost	Sjølvkost SFO	- 425 384,63	-	-	- 425 384,63	
Sjølvkost	Driftsfond kart og oppmåling	- 62 344,00	-	-	- 62 344,00	
Sjølvkost	Driftsfond eigarseksjonering	- 14 709,00	- 13 753,00	-	- 28 462,00	
Næringsfond	Kommunalt næringsfond (Korona)	- 2 513 694,00	- 4 229 000,00	2 513 694,00	- 4 229 000,00	kompensasjon 5. og 6. termin, bruk i våren 2022
Øymerka tilskot	Fritidskort haust 2021 - vår 2022	-	- 7 030 000,00	3 665 092,14	- 3 364 907,86	Planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	DEKOMP	- 1 277 634,96	- 360 170,00	138 092,24	- 1 499 712,72	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Tilskotsmidlar Husbanken, tilpassing	- 1 623 101,55	-	412 800,00	- 1 210 301,55	Planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	REKOMP (Regional kompetanseutvikling i barnehage)	- 756 640,27	- 419 912,06	151 224,17	- 1 025 328,16	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Rett hjelp der barnet bur	-	- 750 000,00	-	- 750 000,00	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Styrking innan psykisk helse- og rusarbeid (2511)	-	- 650 704,00	-	- 650 704,00	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Utvikling av sosiale tenester i Nav - tiltak "Jobben"	- 925 000,00	- 315 000,00	620 000,00	- 620 000,00	godkjent overføring, bruk i 2022
Øymerka tilskot	Program for folkehelsearbeid i Hordaland	- 1 082 589,42	- 120 000,00	631 866,52	- 570 722,90	Avslutningsår for prosjekta i 2022
Øymerka tilskot	2350 SIB Til fosterbarnet sitt beste	- 678 000,00	- 530 000,00	673 526,29	- 534 473,71	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	IPS - Individuell jobbstøtte	- 416 666,00	- 1 220 000,00	1 220 000,00	- 416 666,00	godkjent overføring, bruk i 2022
Øymerka tilskot	PAS - positiv årfødsstøtte	- 500 000,00	-	88 330,21	- 411 669,79	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Digitale helsekompetanse hos seniorar	- 400 000,00	-	-	- 400 000,00	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Språkkommune (Utdanningsdir.)	- 461 494,90	-	66 794,00	- 394 700,90	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Publisering / digitalisering av kommunepanprossar	- 390 000,00	-	-	- 390 000,00	begrensa aktivitet pga. Korona
Øymerka tilskot	Utvidet introduksjonsprogram pga. Covid-19 (2515)	- 653 300,00	- 270 000,00	541 314,91	- 381 985,09	godkjent overføring, bruk i 2022
Øymerka tilskot	Ungdomstrinnsatsing	- 371 243,50	-	-	- 371 243,50	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Rettleiing av nyutdanna lærarar	- 353 096,70	- 54 154,00	69 607,17	- 337 643,53	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Ungdomskontakt	-	- 330 000,00	-	- 330 000,00	Planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Kulturminneregistering	- 350 785,15	-	22 950,00	- 327 835,15	prosjekt fortsetter i 2022
Øymerka tilskot	SIB barnevernslag vidareutdanning	-	- 337 068,87	11 343,43	- 325 725,44	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Scenekunst i Sunnhordland	- 362 412,68	- 242 905,15	293 151,69	- 312 166,14	prosjekt fortsetter i 2022
Øymerka tilskot	Kulturelle spaserstokk	- 271 291,13	- 96 156,00	68 956,38	- 298 490,75	prosjekt fortsetter i 2022
Øymerka tilskot	Ein inkluderande barnehage og skule pulje 2 (Sveio kommune)	- 281 979,61	-	-	- 281 979,61	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Folkhelsekoordinator	- 254 948,10	-	-	- 254 948,10	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Skjønsm. studie for felles beredskapsplan	- 250 000,00	-	-	- 250 000,00	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	SLT-prosjekt	- 213 077,00	- 271 000,00	-	- 213 077,00	Begrensa aktivitet pga Korona/ mangel på kapasitet
Øymerka tilskot	Den kulturelle skulesekken DKS	- 369 741,11	-	434 792,98	- 205 948,13	prosjekt fortsetter i 2022
Øymerka tilskot	Kompetansebank RHO	- 197 016,86	-	-	- 197 016,86	begrensa aktivitet pga. Korona
Øymerka tilskot	Aktivitetstilbod til institusjonar i Stord kommune	- 384 929,25	- 340 000,00	530 554,94	- 194 374,31	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Utforming av trygt og universelt nærmiljø (Bufdir)	- 193 887,36	-	-	- 193 887,36	planlagt bruk i 2022
Øymerka tilskot	Inkluderung av born i lavinntektsfamiljar	- 277 029,56	- 399 010,00	482 464,00	- 193 575,56	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Nynorsk litteraturfestival FALTURLTU	- 213 354,71	- 137 475,35	194 752,74	- 156 077,32	prosjekt fortsetter i 2022
Øymerka tilskot	Aktivitetstilbod for born og unge (nye fritidstilbod)	-	- 150 000,00	-	- 150 000,00	Prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Ein inkluderande barnehage og skule skjønsmidlar 2017	- 147 579,19	-	-	- 147 579,19	Begrensa aktivitet pga Korona/ prosjektet går over fleire år
Øymerka tilskot	Kompetanse og samarbeid rundt yngre, utfordrande brukarar	- 143 827,87	-	-	- 143 827,87	Begrensa aktivitet pga Korona

Øyremærka tilskot	SIB DEEP20D	-	140 170,67	-	140 170,67	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Kompetanseheving PPT	-	134 658,18	-	134 658,18	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Digital heimeundervisning	-	140 000,00	7 000,00	133 000,00	Planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Kompetansetiltak RHO	-	114 189,00	-	114 189,00	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Leirvik fyrstasjon	-	99 806,29	39 089,10	109 564,93	
Øyremærka tilskot	Møteplass Stord kulturhus	-	100 000,00	-	100 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Styrkt samarbeid mellom kommunane i SHL og spesialtenesta	-	200 000,00	100 000,00	100 000,00	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Den naturlege skulesekken (Litiabø skule)	-	60 000,00	50 001,64	96 128,53	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	2227 SIB Bufdir-vidareutdanning 230239 (2520)	-	95 635,40	4 116,00	91 519,40	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	Frisklivsentrar	-	-	89 500,00	89 500,00	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Aktivitetstiltak for å motverke einsemd	-	500 000,00	413 441,29	86 558,71	godkjent overføring, bruk i 2022
Øyremærka tilskot	2226 SIB Bufdir-vidareutdanning 230238 (2520)	-	93 920,28	12 011,00	81 909,28	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	Heilskapleg tilbod til pårørande	-	77 664,65	-	77 664,65	
Øyremærka tilskot	Kompetanse regionen barnehage	-	77 000,00	-	77 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Miljøfyrtårn	-	76 346,88	-	76 346,88	
Øyremærka tilskot	Utdanning av eigne helsefagarbeidarar	-	212 500,00	137 188,00	75 312,00	godkjent overføring, bruk i 2022
Øyremærka tilskot	2213 SIB Bufdir-vidareutdanning 157965 (2520)	-	73 930,00	-	73 930,00	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	Kompetansehev.Trodiah.bhg	-	73 200,00	-	73 200,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Kompetansetiltak Tj.lto.b.h.	-	72 500,00	-	72 500,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Akuttmedisin legevakt (LHS) - SIL IKS	-	89 246,62	16 875,00	72 371,62	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Kompetanse Leirvik Skule	-	70 000,00	-	70 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	2214 SIB Bufdir-vidareutdanning 157966 (2520)	-	66 732,63	-	66 732,63	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	2212 SIB Bufdir-vidareutdanning 157951 (2520)	-	66 524,58	-	66 524,58	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	Bustadsosialt velferdsprogram, restmidlar	-	63 803,67	-	63 803,67	
Øyremærka tilskot	Stenadsordning "Vern og vøl"	-	-	173 300,00	63 800,00	prosjekt fortsetter i 2022
Øyremærka tilskot	Kompetanse studentar Helsestasjon for ungdom 2322	-	62 994,00	-	62 994,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Standardisering av beredskapsplanverket	-	61 913,59	-	61 913,59	
Øyremærka tilskot	Kompetansehev. Furuly b.h	-	60 820,00	-	60 820,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Fellesfond læringar	-	57 305,80	-	57 305,80	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Fond tap etableringslån	-	54 299,37	255,00	54 554,37	skal brukast ved evtl. fremtidige tap på startlån
Øyremærka tilskot	Psykologer i kommunale helse- og omsorgsteneste (2510)	-	53 245,00	-	53 245,00	Planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Foreldrestøttende tiltak 2019	-	72 839,94	231 929,16	52 894,46	Prosjektet går over fleire år
Øyremærka tilskot	Tidleg inn	-	52 012,82	251 874,64	52 012,82	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Kompetansetiltak Sagvåg	-	49 500,00	-	49 500,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Kompetanseutv. skule-02	-	47 160,00	-	47 160,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Aktivitetstilbod til institusjonar i Stord kommune (SIM)	-	-	120 000,00	44 812,80	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Kompetansehev.Skogatufto	-	43 963,62	75 187,20	43 963,62	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Kompetansetiltak RHO leiarutd	-	177 513,90	527 513,90	42 500,00	godkjent overføring, bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Fellesfond utval RHO (2340)	-	43 190,00	2 500,00	40 690,00	
Øyremærka tilskot	Førebyggjia oppdraganvald (barnevern og komm.helseten.)	-	38 246,76	-	38 246,76	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Skjønsn. Skogatufto	-	37 389,00	-	37 389,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Tryggleik og tilgjenge for ungdom på Stord	-	35 000,00	-	35 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	DTS-Utstyr for programmering i skulen	-	400 000,00	367 840,90	32 159,10	Planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Gratis SFO 1.trinn for lavinntektsfamilier	-	-	261 484,40	31 015,60	Planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Velferdsteknologi	-	29 141,00	-	29 141,00	
Øyremærka tilskot	Folkehelseforum for Sunnhordland; interkommunalt	-	27 891,50	-	27 891,50	
Øyremærka tilskot	Bustadsosialt velferdsprogram, bustadsosial pris	-	67 488,00	40 000,00	27 488,00	
Øyremærka tilskot	Tiltaksmidlar drift	-	268 900,00	268 900,00	25 818,20	
Øyremærka tilskot	Smitteverns- og oppfølgingsarbeid (2510) digital verktoy	-	-	25 818,20	25 000,00	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Smitteverns- og oppfølgingsarbeid (2510) aktivitetststyr	-	-	200 000,00	24 856,80	planlagt bruk i 2022
Øyremærka tilskot	Ansvarleg vortskap	-	22 720,00	175 143,20	22 720,00	Begrensa aktivitet pga Korona
Øyremærka tilskot	Folk i sentrum	-	-	22 014,81	22 014,81	

Øyremærka tilskot	Styrking av habilitering og rehabilitering	21 785,32	-	21 785,32	planlagt bruk i 2022	-
Øyremærka tilskot	Norsk HelseNett	20 058,00	-	20 058,00		-
Øyremærka tilskot	Støtteteam Nysæter Ungd.skule	20 000,00	-	20 000,00		-
Øyremærka tilskot	Nærmiljø/lokalsamfunn som fremjar folkehelse	17 517,21	-	17 517,21		-
Øyremærka tilskot	Bokbad 2021/22	-	24 000,00	6 507,85	prosjekt fortsetter i 2022	-
Øyremærka tilskot	Boklytt og bokdytt (Nationalbiblioteket)	-	50 000,00	32 740,45	prosjekt fortsetter i 2022	-
Øyremærka tilskot	Viltfond/Viltkartlegg	16 518,00	-	16 518,00		-
Øyremærka tilskot	Pengene og framtida (Fritt ord)	-	60 000,00	43 970,60	prosjekt fortsetter i 2022	-
Øyremærka tilskot	Fellesfond utval RHO (2302)	-	15 000,00	15 000,00		-
Øyremærka tilskot	Ungdomsbibliotek	14 412,00	-	14 412,00	Planlagt bruk i 2022	-
Øyremærka tilskot	Elevdrevnen kantine Nordbygdo ungdomsskule	-	13 165,43	13 165,43		-
Øyremærka tilskot	Lågterskel parkour	12 500,00	-	12 500,00		-
Øyremærka tilskot	Kommune i dans med frivillig innsats	11 524,80	-	11 524,80		-
Øyremærka tilskot	Kompetanseheving 2131VO	11 290,00	-	11 290,00	Begrensa aktivitet pga Korona	-
Øyremærka tilskot	Gåve Utrekontakt til Ungdomsråd	10 000,00	-	10 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona	-
Øyremærka tilskot	Frivillighetssentral	10 000,00	-	10 000,00		-
Øyremærka tilskot	Skuletur Leirvik skule	9 645,43	-	9 645,43	Begrensa aktivitet pga Korona	-
Øyremærka tilskot	Godt å bu heime - skjønsmidlar	8 211,29	-	1 205,46	restmidlar, evtli. tilbakebetaling	-
Øyremærka tilskot	Gåve Nilsen	6 000,00	-	6 000,00		-
Øyremærka tilskot	Fredskorps III	5 091,00	-	5 091,00	prosjekt fortsetter i 2022	-
Øyremærka tilskot	Sunnhordlandsbiblioteka	3 300,00	-	3 300,00		-
Øyremærka tilskot	Godt å bu heime - innovasjonstilskot	2 564,71	-	1 069,00	restmidlar, evtli. tilbakebetaling	-
Øyremærka tilskot	Tidleg innsats og auka samhandling	488 001,87	-	1 288 001,87		-
Øyremærka tilskot	DTS-innkjøp av digitale læremidlar	363 636,00	-	363 636,00		-
Øyremærka tilskot	Fornying sak- og arkivsystem	54 287,54	-	54 287,54		-
Øyremærka tilskot	Gangbar Leirvik	171 160,00	-	171 160,00		-
Øyremærka tilskot	Utlånsordning BUA Stord 2021	-	150 000,00	150 000,00		-
Øyremærka tilskot	Fritt ord "Krig og fred"	30 107,16	-	30 107,16		-
Øyremærka tilskot	Podcastprosjekt Sunnhordlandsliteratur, biblioteket	8 598,42	-	22 598,42		-
Øyremærka tilskot	Digitale bibliotekprosjekt	67 881,97	-	74 860,25		-
Øyremærka tilskot	Gruppetrening for gravide	120 000,00	-	120 000,00		-
Øyremærka tilskot	Recovery	33 169,89	-	33 169,89		-
Øyremærka tilskot	Sosiale tenestene i NAV- handtering konsekvensar av Covid-19	250 000,00	-	250 000,00		-
Øyremærka tilskot	Opplæring BPA	-	390 000,00	390 000,00		-
Øyremærka tilskot	Universell utforming	54 092,90	-	54 093,00	0,10	-
Øyremærka tilskot	Leseglede/ skulebibliotek	592 429,46	-	600 651,78	8 154,42	-
Gåver	Handelsanalyse	300 000,00	-	300 000,00	utsett	-
Gåver	Bjørnisdrakt	-	90 000,00	90 000,00	Årlige renter skal brukast til kjøp av bøker	-
Gåver	Pengegave frå Stord kulturkor Aspane	118 757,00	-	42 065,50	Levering av Bjørnismaskot i løpet av mars 2022	-
Gåver	Brukarur Maris	67 472,70	-	18 594,39	76 691,50	-
Gåver	Uteleiker Leirvik Skule	35 000,00	-	25 000,00	73 878,31	-
Gåver	Gåve Litlabø Fritidsklubb	5 000,00	-	17 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona/ mangel på kapasitet	-
Gåver	Kompetanseheving psyk. Hamna	48 072,94	-	27 498,80	Begrensa aktivitet pga Korona/ mangel på kapasitet	-
Gåver	Gåve Harri fritidsklubb	-	17 000,00	17 000,00	planlagt bruk i 2022	-
Gåver	Nynorsksenteret Hystad	15 000,00	-	15 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona/ mangel på kapasitet	-
Gåver	Oppfølging ungdom	15 000,00	-	15 000,00	Begrensa aktivitet pga Korona/ mangel på kapasitet	-
Gåver	Gåve Sæbø gård	6 830,00	-	6 830,00		-
Gåver	Minnegåve	4 720,00	-	4 720,00		-
Gåver	Slektsbank-fond, biblioteket	3 719,95	-	3 719,95		-
Gåver	Gåve ambulans team	600,00	-	600,00		-
		-53 436 008,22	-25 472 923,95	24 789 241,87		-54 119 690,30

NOTE nr. 14: Gebyrfinansierte selvkosttjenester
Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, b)

Etterkalkyle sjølvkost 2021	Vatn	Avlaup	Renovasjon	Slam	Feiing	Byggesak	Kart-oppmåling	Eigar seksjonering	Private planar
Dekningsgrad i %	100,0 %	89,4 %	99,0 %	100,0 %	100,0 %	90,8 %	90,8 %	100,0 %	31,1 %
Gebyrinntekter	55 455 591	40 993 402	19 506 454	351 274	3 089 014	5 177 075	2 037 797	250 087	455 112
Beregnet selvkost (kostnader)	53 182 435	46 616 637	19 711 216	60 117	3 538 431	6 517 806	2 372 682	264 760	1 471 465
Selvkostresultat (over-/underskudd)	2 883 895	-4 875 535	-204 562	291 157	390 921	-525 753	-205 264	13 335	-1 009 887
Avsetning til selvkostfond	3 141 006	186 150	33 541	16 581	423 751	18 220		13 753	
Bruk av selvkostfond		-4 689 384	-171 021	307 738		-507 533			
Dekning av fremført underskudd									
Fremføring av årets underskudd									
Akkumulert underskudd til fremføring									
Bokført verdi 31.12.	14 843 809	7 265 246	1 646 025	1 009 864	1 906 694	686 848	-	28 461	

NOTE nr. 15: Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)
Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, c)

Salg av aksjer klassifisert som finansielle anleggsmidler	Andel ført i driftsregnskapet (opptjente resultater)	Andel ført i investeringsregnskapet (utdeling av innskutt kapital mv.)
Alnavågsbrotet burettslag		580 000
Alnavågsbrotet burettslag		400 000
Apalvegen burettslag		748 400
Sum		1 728 400

NOTE nr. 16: Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

Lovtekst:

d) Det skal opplyses om ytelser til ledende personer i virksomheten.

	Brutto lønn	Fast godtgjørelse	Bonus	Eventuelt annen tillegsgodtgjørelse
Kommunedirektør	1 147 899			
Kommuneråd				
Ordfører		988 000		
Eventuelt andre				

NOTE nr. 17: Godtgjørelse til revisor
Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

	Godtgjørelse
Regnskapsrevisjon	173 318
Forvaltningsrevisjon	350 070
Rådgiving	
Sum	523 388

ÅRSBERETNING 2021

Rekneskap

2021-rekneskapen for Stord kommune syner eit netto driftsresultat på 33,8 mill. kr. Dette utgjør 1,97 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er 21,3 mill. kr betre enn budsjetterte 12,5 mill. Skattenivået i kommunen i 2021 var 91 prosent av landsgjennomsnittet. Skatteinngangen var kr 624 235, som er ein auke på kr 80 850 mill. frå 2020. Skatteinngangen var 21,5 mill. meir enn budsjett for 2021. Rammetilskot og andre overføringar frå staten viser ei meirinntekt på 9 mill. samanlikna med budsjett. Kommunen har 4,6 mill. i meirinntekter på finansområdet, i hovudsak som følgje av auka avkastning av kraftsalfondet.

Einingane innanfor rehabilitering, helse og omsorg har samla sett eit negativt avvik på 6,9 mill. kr, som utgjør 1,8 prosent av budsjettet til tenesteområdet. Største avviket er på ressurskrevjande tenester, som har eit meirforbruk på 3,5 mill. kr. Mykje av avviket elles er som følgje av kjøp av tenester frå vikarbyrå og overtidsbruk.

Einingane innanfor plan og utvikling, dei tekniske tenestene, driv med eit samla overskot på 1,3 mill. kr. Årsrekneskapen til Stord hamnestell blei gjort opp i balanse ved bruk av 0,17 mill. frå disposisjonsfondet.

Samla investeringar i 2021 var 478 mill. Av dette var 171,5 mill. knytt til Stord kommunalteknikk sine anlegg og 236,7 mill. knytt til Stord kommunale eigedom. Det største pågåande prosjektet er til Nysæter Ungdomsskule, som vart belasta 151,4 mill. kr i 2021.

Kommunen si samla lånegjeld auka med 325 mill. i 2021 og var kr 2,85 milliardar per 31.12.21. kr 416,7 mill. av dette er lånt ut vidare. Kr 325 mill. er utlånt som startlån til innbyggjarar, medan kr 91,5 mill. er utlånt til Stord Hamnestell. Kombinasjonen av auka lånegjeld, forventa auke i rente og planlagde investeringar, er venta å gje strammare driftsbudsjett og redusert handlingsrom frametter.

Stord kommune sitt konsoliderte netto driftsresultat var 33,6 mill. og inkluderer Stord hamnestell i tillegg til Stord Kommune. Totale investeringar i konsolidert rekneskap er kr 509 mill.

Tilsette

Utvikling i årsverk og tal tilsette:

Tekst	2021	2020	2019	2018
Årsverk	1228	1177	1152	1141
Tilsette	1564	1502	1496	1496

Stord kommune hadde ved utgangen av året 1228 årsverk fordelt på totalt 1564 tilsette. Det har vore ein auke på 51 årsverk i 2021. Den største auken finn kommunen innfor

rehabilitering, helse og omsorg. Stord sjukeheim opna fem fleire plassar i 2021, Eining for habilitering opna eit nytt bufelleskap og ved heimebaserte tenester har det vore ein auke i brukarar og slik vedtak som krev fleire tilsette.

Talgrunlaget i årsberetninga for 2021 er henta frå KS sin innsamling av løns- og personalopplysningar til det nasjonale PAI-registeret. PAI står for personaladministrativt informasjonssystem, og baserer seg på rapportering frå alle landets kommunar.

Sjukefråvær

Stord kommune har som mål å leggja til rette for helsefremjande arbeidsplassar der tilsette trivst, er inkludert og opplever ein meningsfull arbeidskvardag. Kommunen har i fleire år hatt målsetting om eit sjukefråvær lågare enn 7,50 prosent. Kommunen sitt sjukefråvær i 2021 er 9,79 prosent. Registrert koronarelatert fråvær utgjør i 2021 om lag 9 prosent av det samla fråværet.

Det totale sjukefråværet i kommunen fordeler seg med 3,07 prosentpoeng fråvær under 16 dagar og 6,73 prosentpoeng samanhengande fråvær over 16 dagar. Av dette er 1,64 prosentpoeng eigenmeldt og resten legemeldt.

Det har vore krevjande å jobba for eit lågare sjukefråvær under pandemien. Dei tilsette har hatt lågare terskel for å halda seg heime ved luftvegssjukdomar og har hatt fråvær ved til dømes barn som har vore heime grunna nedstenging og karanteneperiodar. Kommunen har møtt utfordringa med blant anna utvida rett til eigenmeldingar og andre tiltak i eigen plan for å hindre smitte blant våre tilsette. Denne retten gjeld førebels til juni 2022.

Alle sektorar hadde i 2021 ei målsetting om å redusera sitt sjukefråvær med 10 prosent samanlikna med tal frå 2016. Dette er i tråd med den nye IA-avtalen som partane har inngått for perioden 2019-2022.

Sjukefråværet i kommunal sektor i Noreg er i SSB sin statistikk fordelt mellom administrasjon, undervisning og helse- og sosialtenester.

Næring	2021 1.halvår		2021 2.halvår		Total 2021	
	Noreg	Stord	Noreg	Stord	Noreg	Stord
Offentleg administrasjon	5,0 %	3,4 %	5,4 %	7,05 %	5,2 %	5,2 %
Undervisning	7,0 %	8,1 %	6,5 %	6,0 %	6,8 %	7,0 %
Helse- og sosialtenester	9,9 %	12,5 %	9,6 %	12,7 %	9,7 %	12,6 %

(Tala i tabellen er prosent legemeldt sjukefråvær)

Sjukefråværet i Stord kommune har i stor grad variert etter kor stort smittetrykk det har vore i samfunnet. Kommunen har hatt periodar med lågt sjukefråvær i administrative einingar der mange tilsette har vore på heimekontor, medan tilsette i undervisning og i rehabilitering, helse og omsorg har hatt høgare sjukefråvær.

Likestilling og løn

Av 1534 fast tilsette i Stord kommune er 1231 kvinner (80 prosent) og 303 menn (20 prosent). I oppvekst er det 395 kvinner (80 prosent) og 100 menn (20 prosent). I RHO-einingane er det 716 kvinner (89 prosent) og 88 menn (11 prosent). Innanfor teknisk sektor er det 58 kvinner (41 prosent) og 84 menn (59 prosent). Innanfor administrasjon, blant anna einingsleiarar og rådmannen si leiargruppe, er fordelinga 43 kvinner (73

prosent) og 17 menn (28 prosent). Fordelinga mellom kvinner og menn er omlag uendra frå siste år innafor alle område.

PAI statistikken for tilsette i kommunesektoren i Norge visar at årsverk fordelinga mellom kvinner og menn er fordelt med 75 prosent kvinner og 25 prosent menn.

Stord kommune har ein vedteken arbeidsgjevarstrategi. Hovudområda er kompetent leiing, helsefremjande og inkluderande arbeidsmiljø og rett kompetanse. Innafor denne strategien er arbeid med likestilling eit viktig område. Me arbeidar for å medverka til likskap mellom kvinner og menn når det gjeld utdanning, arbeid, løn og personleg, fagleg utvikling. Eit viktig område er heiltidskultur. Det handlar om å tilby fulle stillingar til dei som ønskjer det. Me har dei fleste deltidstillingane innafor rehabilitering, helse og omsorg. Det er og sektoren som har høgast del kvinner. Gjennom 2021 har om lag alle stillingar med krav om høgskuleutdanning vore lyst ut som fulle stillingar.

Lønssamanlikning	2021		2020		2019		Landssnitt 2021	
Stillingsgruppe	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Rådmannen si leiargruppe	970 650	1 150 500	941 575	1 087 800	939 975	1 081 250	1 063 752	1 069 644
Einingsleiar	750 204	771 067	721 131	780 333	713 545	770 938	722 212	755 616
Avdelingsleiar, fagleiar	637 029	649 836	607 909	647 300	618 646	633 223	686 094	704 283
Undervisningspersonale	576 844	576 552	551 296	555 015	552 020	555 740	535 983	528 786
Sjukepleiar	526 561	513 075	503 622	488 900	507 165	491 000	556 548	525 660
Spesialsjukepleiar	579 892	614 100	560 935	595 100	557 025	593 500	572 916	574 764
Sosionon/vernepleiar/barnevernspedagog	529 980	545 100	518 285	515 200	515 485	526 000	515 754	514 236
Fagarbeidar	457 387	478 980	436 817	462 321	434 948	453 804	446 478	456 852
Fagarbeidar med tilleggsutdanning	484 350	484 175	467 140	451 550	463 487	450 300	469 680	472 794

I oversikta over løn i dei største tilsettgruppene i Stord kommune, er det liten lønsforskjell mellom kjønna. I gruppa undervisningspersonale ser me at løna er lik for kvinner og menn. I grupper med sosionom/vernepleiar/barnevernspedagog og fagarbeidarar ser me at menn har noko høgare løn, mens blant sjukepleiarar er det kvinner som har høgast løn. Blant einingsleiarar og avdelingsleiarar har kvinner noko lågare snittløn, det skuldast at fordelinga mellom menn og kvinner er 40/60 og at mange menn er tilsett i tekniske tenester, ein sektor som tradisjonelt har høgare løn.

Samanliknar me landssnittet, har Stord kommune høgare snittløn innafor dei store tilsettgruppene, både for menn og kvinner, med unnatak av sjukepleiarar. Innafor leiarnivået har Stord høgare løner for både kvinner og menn enn landsgjennomsnittet når det gjeld einingsleiarar. Det motsette gjeld for nivå over og under einingsleiarane.

Etikk

Dei etiske retningslinene for Stord kommune har som føremål å skapa dei rette haldningane og etiske verdiar, og dermed styrkja innbyggjarane sin tillit til kommunen. Retningslinene gjeld alle folkevalde og tilsette i Stord kommune. Retningslinene seier noko om korleis tilsette og politikarar skal forstå og etterleva viktige verdiar og omgrep som lojalitet, informasjon, mynde, interessekonflikt og åtferd m.m.

Stord kommune sin kultur- og verdiplakat vart revidert i 2017. Den skal vera retningsgjevande og medverka til å byggja sams identitet og omdøme. Den skal binde saman sektorar og fagområde under same paraply og medverka til ein felles organisasjonskultur for samarbeid og utvikling. Kultur- og verdiplakaten er vedteken i

kommunestyret etter ei brei prosess. Den skal vera synleg på møterom og kontor. Kultur- og verdiplakaten skal vera ambisjonen for organisasjonskulturen, og skal nyttast i det løpande personalarbeidet og ved rekruttering. Verdiane open, nyskapande, respektfull og brukarorientert skal kome til uttrykk i samarbeid og haldningar ein har i tenesteytinga og samhandling internt og eksternt.

Helse, miljø og tryggleik (HMT)

Stord kommune har fleire partsamansette organ som handsamar HMT-saker:

- Driftsutvalet
- Arbeidsmiljøutvalet, AMU
- HMT-lag Oppvekst og kultur, Plan og utvikling, Administrasjon og Rehabilitering, helse og omsorg
- Attføringsutvalet
- Einingsvise HMT-møter

Eit godt HMT-arbeid byggjer på godt samarbeid mellom tilsette og leiing. Det overordna HMT-systemet til kommunen legg føringar for einingane sitt arbeid, og Miljø- og HMT-leiing vert sett i samanheng, der også arbeidet med eininga si påverknad på ytre miljø er blitt ein del av HMT-arbeidet. Kommunen jobbar for ei aktiv HMT-leiing med klart definerte målsettingar og operativt system for førebygging og oppfølging av HMT-aktivitetar. Med aktiv HMT-leiing legg ein til rette for at alle einingar i kommunen jobbar med forbetring innanfor helse, miljø og tryggleik.

Attendemeldingar frå dei tilsette er ein viktig del av forbetringsarbeidet vårt, og me ønskjer at tilsette opplever det nyttig å melde frå. Kommunen har system for handtering av avvik, uønskde hendingar og forbetringsforslag (AUF-meldingar), og har som mål at alle einingar skal ha levert ei AUF-melding per årsverk. Det vil seia at kommunen, som har om lag 1200 årsverk, har hatt ei målsetting om totalt 1200 AUF-meldingar i 2021. I kommunen vart det i 2021 meld 661 AUF-meldingar totalt.

Covid-19-pandemien har også i 2021 hatt innverknad på HMT-arbeidet. Kommunen har i takt med endringar i nasjonale og lokale råd, arbeida for å gjera det mogleg å jobba smitteførebyggjande og trygt for dei tilsette. Det har vore strenge restriksjonar med til dømes pålagt heimekontor og avstandsreglar, og systematisk kartlegging og risikovurdering av einingane sine aktivitetar. Barnehagar og skular har etablert beredskapsplanar for drift på grønt, gult og raudt nivå. Tilnærminga til risiko og smittevernshandtering, har ført til at situasjonen blant tilsette i kommunen i stor grad vore god i alle sektorar.

Arbeidet med miljøsertifisering av Stord kommune sine einingar går framover, og i 2021 vart Stord kommune re-sertifisert for tre nye år som Miljøfyrtårn gjennom hovudkontormodellen. I tillegg har IT-avdelinga fått godkjenning. Frå før er fem kommunale barnehagar, Stord folkebibliotek og Stord kulturskule miljøsertifisert. Kommunen skal aktivt arbeida for å fremja miljøvenlege tiltak med mål om lågast mogleg påverknad på ytre miljø gjennom eit langsiktig arbeid der alle tenesteområda i kommunen deltek. Stord kommune vil på denne måten bidra til å vera rusta for det grøne skiftet, og brukarar av tenestene til kommunen vil etter kvart ta del i det viktige arbeidet.

Miljøfyrtårn er Noregs mest nytta miljøsertifiseringsordning, og i slutten av 2017 vart ordninga som den første nasjonale ordninga anerkjent av EU-kommisjonen. Dette er eit prov på at ordninga held høg standard og kvalitet på linje med dei internasjonale sertifiseringane EMAS og ISO14001.

Internkontroll

Internkontrollen skal sikra at kommunen utfører oppgåvene sine i samsvar med krav

fastsett i lov eller i medhald av lov. Internkontroll skal vera systematisk og tilpassast verksemda sin storleik, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Internkontrollen skal:

- Skildra administrasjonen sine hovudoppgåver, mål og organisering
- Ha naudsynte prosedyrar
- Avdekka og følga opp avvik og risiko for avvik
- Dokumentera internkontrollen i den form og det omfang som er naudsynt
- Evaluera og forbetra prosedyrar og tiltak for internkontroll

Standarden for oppgåvene/tenesteytinga er skildra i prosedyrar som vert revidert årleg. Dersom oppgåvene/tenesteytinga ikkje vert levert i samsvar med prosedyrane, dannar det grunnlag for å melda avvik. Avviksmeldingar vert handsama elektronisk. Avviksmeldingar har til føremål å bringa avvik til opphøyr, gjenoppretta normaltilstand og hindre gjentaking. Avvik kan også gje viktige statistiske data over kor organisasjonen har forbettringspotensiale. Dersom det vert avdekka kritiske områder i forvaltninga, er det lagt til rette for å køyra elektroniske risiko- og sårbarheitsanalysar. Analysane skal resultere i konkrete handlingsplanar med tiltaksliste. Kvalitetssikringsarbeidet handlar også om å identifisere suksessfaktorane for å lykkast på ulike arbeidsområde i organisasjonen.

Magnus Mjør
rådmann

Marianne Heggholmen Aarbø
økonomisjef

Til generalforsamlingen i Stord Kommune

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Utsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Stord kommune, som viser eit netto driftsresultat på TNOK 33 815, og eit netto driftsresultat i den konsoliderte årsrekneskapen på TNOK 33 644. Årsrekneskapen er samansett av:

- kommunekassa sin årsrekneskap, som består av balanse per 31. desember 2021, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp, og
- konsolidert årsrekneskap, som består av balanse per 31. desember 2021, driftsrekneskap og investeringsrekneskap, for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er:

- oppfyller kommunekassa sin årsrekneskap gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.
- oppfyller den konsoliderte årsrekneskapen gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Stord kommune som økonomisk eining per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen, slik det er krav om i lov og forskrift, og har etterlevd dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkeleg og føremålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon

Rådmannen er ansvarleg for informasjonen i årsmeldinga og den ytterlegare informasjonen som er publisert saman med årsrekneskapen. Ytterlegare informasjon omfattar den lovbestemte årsmeldinga og anna informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsrekneskapen ovanfor dekkjer verken informasjonen i årsmeldinga eller annan ytterlegare informasjon.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon. Føremålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga, anna ytterlegare informasjon og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen av årsrekneskapen, eller om informasjonen i årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon elles tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsmeldinga eller anna ytterlegare informasjon tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har ikkje noko å rapportere om det.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.

Vi viser elles til avsnittet «Konklusjon om årsmeldinga» og «Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik» under vår utsegn om andre lovmessige krav.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med kommunelovas regler og god kommunal rekneskapskikk i Noreg. Rådmannen er også ansvarleg for slik intern kontroll han/ho finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom den åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser, kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar, basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift, god revisjonsskikk i Noreg og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risiko for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn risikoen for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vi vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidd av rådmannen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.
- hentar vi inn tilstrekkeleg og formålstenleg revisjonsbevis om den finansielle informasjonen til rekneskapseiningane som inngår i konsolidert årsrekneskap, for å kunne gi uttrykk for ei meining om den konsoliderte årsrekneskapen. Vi er ansvarlege for å leie, følgje opp og gjennomføre revisjonen av den konsoliderte årsrekneskapen. Vi åleine er ansvarlege for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og rådmannen, mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for

ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar, i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Stord kommune si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Rådmannen sitt ansvar for å forklare budsjettavvik

Rådmannen er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at det blir utarbeidd og iverksett rutinar som sikrar at alle vesentlege budsjettavvik blir identifisert og forklart. Dette gjeld både beløpsmessige rammer og vedtekne premisser for bruken av løyvingane. I årsmeldinga skal rådmannen forklare vesentlege beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsrekneskapen, og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane.

Våre oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å sjå etter om årsmeldinga gir dekkande opplysningar om vesentlege beløpsmessige avvik frå årsbudsjettet og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane. Vi skal gje ei fråsegn om årsmeldinga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerheit i samsvar med reglane i kommunelova og RSK 302 Forenkla etterlevingskontroll av vesentlege budsjettavvik. Standarden krev at vi planlegg og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerheit for om det ligg føre dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik i årsmeldinga.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i samsvar med RSK 302, inneber å utføre handlingar for å innhente bevis for om det er avvik frå budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane, og om det i årsmeldinga er gitt dekkande opplysningar om årsakene til avvika. Revisor sitt skjøn avgjer typen, tidspunktet for og omfanget handlingar. Moderat sikkerheit har klart lågare sikkerheitsgrad enn tryggande sikkerheit, og vi gir derfor ikkje uttrykk for same nivå av sikkerheit i attestasjonen, som i konklusjon om årsrekneskapen i revisjonsmeldinga. Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkeleg og føremålstenleg bevis som grunnlag for konklusjonen vår.

Haugesund, 5. mai 2022
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Stord Kommune
v/kontrollutvalet
PB 304
5402 Stord

19. april 2022

Revisjonsrapport nr. 2
(journalførast)

REVISJONSRAPPORT 2021

Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2021, og vil nytt høvet til å gje ei kort tilbakemelding om revisjonsarbeidet og formidla observasjonar som det etter vår vurdering er viktig at leiinga i kommunen er informert om.

Vi har gjennomført dei revisjonshandlingane vi har sett som nødvendige for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag for vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører ein risikobasert revisjon. Dette inneber at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i kommunen som er ansvarleg for å etablera og gjennomføra ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette skal leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formues forvaltninga er ordna på ein trygg måte.

Kommunen har gjennomgåande etablert tilfredsstillande rutinar, og det er ikkje avdekkja vesentlege feil eller manglar ved rekneskapsføringa eller årsrekneskapen. Vi opplever dialogen med kommunen som svært open og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bede om.

Revisjonen gjennom året

Ved interimrevisjonen har vi på nokre utvalde rekneskapsområde kartlagt og testa om vesentlege interne kontrollar har fungert i heile rekneskapsperioden. I tillegg har vi nytta analysar og kontrolltestar som grunnlag for å vurdere kvaliteten på rekneskapen. Vidare har vi utført kontroll av vesentlege inntekts- og kostnadspostar i rekneskapen.

Vi har ikkje avdekkja forhold som var av ein slik karakter eller storleik at dei fører til uvisse med omsyn til den framlagde årsrekneskapen.

Dokumentasjonen på årsrekneskapen som er blitt lagt fram for revisjon har hatt tilfredsstillande kvalitet.

Revisjonen av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har i stort grad vore retta mot å verifisera balansepostane pr. 31.12.2021. Vi har lagt vekt på å kontrollera at inntekter og gjeld er fullstendige og at eigedelar og utgifter er gyldige. I tillegg har vi avstemt/kontrollert større inntektspostar, som skattar, rammeoverføringar og andre statlege tilskot, og vesentlege kostnader/utbetalingar, som løn, tilskot, avdrag og avskrivningar.

Bokføringslova og dokumentasjon av rekneskapen

Bokføringslova (Lov 2004-11-19 nr 73) og bokføringsforskrifta (Forskrift 2004-12-01 nr. 1558) vart frå 1. januar 2011 gjeldande for kommunar og fylkeskommunar, samt kommunale og fylkeskommunale føretak. Det betyr at desse må følgja alle reglane i bokføringslova § 2 til § 14. Vidare må bokføringsforskrifta kapittel 2 til 7 følgjast.

Bokføringslova med forskrifter inneheld enkelte nye krav samt vidarefører ei rekkje krav frå tidlegare lover og forskrifter. På fleire område betyr lova ei innstramming jamført med tidlegare praksis. Bokføringslova § 4 gjev 10 grunnleggjande bokføringsprinsipp som skal følgjast.

Ved utarbeiding av årsrekneskap skal det etter bokføringslova § 11 vere dokumentasjon av alle balansepostar i rekneskapen utan dei som er ubetydelege.

For 2021 har kommunen i hovudsak framlagt tilfredstillande dokumentasjon på vesentlege rekneskapspostar, men vi har og hatt ei oppsummering med avdelinga for å avklare dokumentasjonskrava.

Avstemming merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og skattetrekk

Vi har observert manglande terminvise avstemmingar av merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og skattetrekk hos kommunen.

Vi anbefaler at kommunen får på plass terminvise avstemmingsrutinar for merverdiavgift, skattetrekk og arbeidsgiveravgift slik at eventuelle feil vil ikkje bli fanga opp tidsriktig.

Periodisering av inngående faktura, momskompensasjon

Vi har observert at kommunen ikkje bruker fakturadato på inngående faktura som styrende for periodisering og rapportering i momskompensasjonsoppgåvene, men dato for mottak av varen/tenesten. I følge bokføringslova er det fakturadato som skal være styrende for bokføring av inngående faktura. Vi har og avdekka inngående faktura som er tatt med i kompensasjonsoppgavå, men som er forelda.

Vi anbefaler at kommunen jobber får på plass gode kontroll- og avstemmingsrutinar for bokføring og periodisering av grunnlag for momskompensasjonen, og at ein ikkje tar med inngående faktura som er for gamle til at kommunen kan kreve fradrag for inngående avgift.

Manglande rutinar er ein indikasjon på svak intern kontroll, og eventuelle feil blir ikkje fanga opp og retta tidsriktig. Kommunen kan da gå glipp av kompensasjonssinntekter med for sein bokføring av fakturaene.

Avslutning

Dersom noko skulle vere uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trøng for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Kopi: Rådmann

Til

Kontrollutvalget i Stord kommune

UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTAELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER FOR OFFENTLIG TILSKUDD TIL PRIVATE BARNEHAGER

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Stord kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak av tilskudd til private barnehager.

Vi har kontrollert perioden fra 01.01.2021 – 31.12.2021.

Vi har gjort en nærmere gjennomgang av Stord kommunes rutine for beregning av tilskudd til private barnehager og vurderer denne mot regnskapstall og «Veileder for beregning av tilskudd til private barnehager».

1. Har kommunen tilfredsstillende rutiner beregning av tilskuddssatser?

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Deloitte AS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at Stord kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i regelverket.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt ansvar med økonomiforvaltningen og til Stord kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Haugesund, 19. april 2022
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Saksframlegg

Saksnr: 2022/230-19
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	17/22	23.05.2022

Rådmannen orienterer om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tar rådmannen si orientering om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune til orientering.
2. Utvalet ber om ei ny orientering frå rådmannen i kontrollutvalsmøte _____, med frist for levering av notat til sekretariatet innan 3 veker før møtet.

Samandrag

Kontrollutvalet vil i denne saka få mogelegheit til å bli oppdatert om Stord kommune sitt arbeid med kommunal økonomisk berekraft.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samband med Forum for Kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse 01. – 02.06.2021, vart det m.a. fokusert på kommunal økonomisk berekraft (KØB). Det blir i den samanheng vist til kommunelova §§ 14-1 og 14-2.

Kommunelova (KL) § 14-1 omhandlar grunnleggjande krav til økonomiforvaltninga i kommunen.

Her står det:

- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.*

Det er dette som vert kalla kommunal økonomisk berekraft (KØB).

For å ivareta økonomisk berekraft over tid, har kommunen plikt til å fastsette finansielle måltal, jf. KL § 14-2:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) *økonomiplanen og årsbudsjettet*
- b) *årsregnskapene og årsberetningene*
- c) *finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi*
- d) *regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)*
- e) *regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).*

Videre står det i kommunelova § 23-2 m.a. dette:

Kontrollutvalget skal påse at:

- a) *Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) *Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*

Kontrollutvalet behandla sak om kommunal økonomisk berekraft 02.12.2021 og vedtok i sak PS 42/21 følgjande:

1. Kontrollutvalet ber rådmannen koma i møte 26.04.2022 for å gjera greie for status for kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune.
2. Orienteringa kan m.a. innehalde informasjon om status på:
  1. Finansielle måltal
  2. Aktuelle regelverk
  3. Vedlikehaldsetterslepet i kroner på t.d.:
    - a) Kommunale bygningar?
    - b) Kommunale vegar, inkludert tunellar og bruer?
    - c) Kommunale kaianlegg?
    - d) Annan kommunal infrastruktur som vatn og avlaup
  4. Er det laga planar for korleis eventuelt vedlikehaldsetterslep skal takast inn igjen?
  5. Er rådmannen komfortabel med situasjonen på desse områda?

3. Kontrollutvalet ber om at notat som grunnlag for utgreiinga vert send sekretariatet innan 04.04.2022.

Rådmannen hadde ikkje høve til å informera om denne saka i møte 26.04.2022. Saka vart derfor utsett til dette møtet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka ved at utvalet skal sjå til at rekneskapen blir revidert på ein trygg måte og kontrollere at den økonomiske forvaltninga vert ivareteken i samsvar med gjeldande føresegner og vedtak, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Rådmannen hadde som nemnt ikkje høve til å informera om denne saka i møte 26.04.2022. Saka vart derfor utsett til mai-møtet.

Dette vart protokollert i sak PS 7/22:

Behandling i møte

Grunna kapasitet ifm. skifte av mannskap i stilling som økonomisjef, vart saka utsett. Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak.

Saka vert utsett til neste kontrollutvalsmøte

Sekretariatet hadde slik påskrift i e-post til rådmannen av 29.04.2022:

- *Rådmannen vert invitert til å vera tilstades på møtet, og kan ta med dei han ønskjer.*
- *Dersom det er ønskje om at notat eller foilar skal sendast ut i sakshefte til møtet, må det vera sekretariatet i hende innan 11.05.22.*
  - *Notat eller foilar kan og takast med i møtet.*
  - *Sekretariatet kan då ettersenda det til utvalet sine medlemmar*

Ved avslutning av sakshandsaminga 13.05.22 var det ikkje motteke noko skriftleg, og følgjeleg heller ikkje noko vedlagt.

Konklusjon

I tråd med vedtaket i kontrollutvalet 26.04.2022 er rådmannen invitert til å koma i dette møtet for å gjere greie for status for kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune.

Utelukkar ikkje at det er ønskjeleg med oppdatert informasjon og/eller informasjon på fleire område, til eit seinare kontrollutvalsmøte.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/256-3
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	18/22	23.05.2022

Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar eigenvurderinga frå partner Else Holst-Larsen, vedrørande om Deloitte AS er uavhengig i høve Stord kommune, til etterretning.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal ta stilling til om Deloitte er uavhengig i høve Stord kommune. Vedlagt uavhegigheitserklæring ligg til grunn for saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Eigenerklæring uavhengighet Stord kommune

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon skal ansvarleg revisor for kommunar og fylkeskommunar vurdere sin uavhengigheit. Oppfølging av dette kravet ligg til kontrollutvalet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka jf. Kommunelova § 23-2, jf. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16 og 19.

Vurderingar og verknader

I kommunelova § 23-2 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet står det m.a. dette:

Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte

I Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16 Krav til revisors uavhengighet står det dette:

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Vidare står det i § 19 Krav til egenvurdering av uavhengighet i same forskrift dette:

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

Ansvarleg revisor hjå Deloitte, Else Holst-Larsen har no sendt over ein slik egenvurdering, udatert men vedlagt e-post av 03.05.2022. Denne ligg ved saka.

Som det går fram av kommunelova har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Kontrollutvalet si behandling av ansvarleg revisor si egenvurdering, vil vera ein lekk i å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

I nokre kommunar har revisor utført oppgåver / prosjekt for kommunen, som ikkje er bestilt av kontrollutvalet. Det er ingen ting i vegen for at dette kan gjennomførast, dersom det ikkje kjem i konflikt med uavhengigheit og objektivitet eller er arbeid av stort omfang. Det bør difor opplysast om revisor har utført oppdrag for kommunen ut over det som er bestilt av kontrollutvalet, og storleiken på oppdraget.

Deloitte opplyser i E-post til sekretariatet av 03.05.2022 at selskapet ikkje har utført oppdrag for Stord kommune utover det som er bestilt av kontrollutvalet, etter at dei overtok som revisor frå 01.07.2021.

Sekretariatet kan ikkje sjå at det kjem fram opplysningar i eigenerklæringa som svekkar Deloitte AS sin ansvarlege revisor sin uavhengigheit i høve Stord kommune.

Konklusjon

Ut frå innhaldet i eigenerklæringa vert det tilrådd å ta informasjonen til etterretning.

Eigenerklæring - Uavhengighet

Deloitte AS v/partner Else Holst-Larsen stadfester at vi oppfyller krava til uavhengigheit i kommunelova § 24-4. Deloitte AS har gjennomført ein formell kontroll av eigen uavhengigheit for å identifisere eventuelle relasjonar mellom relevante personar i Stord kommune, og partnarar og andre tilsette i Deloitte som er underlagt revisorlova sine føresegner om uavhengigheit, utan at det er identifisert forhold som er til hinder for at vi utføre revisjonsoppdraget.

Detaljert eigenvurdering av uavhengigheit og andre krav jamfør forskrift om kontrollutval og revisjon følgjer punktvis under:

Særeigne tilhøve (§ 16)	Vi kjenner ikkje til at det ligg føre særeigne tilhøve som er eigna til å svekke tilliten til Deloitte AS som revisor for Stord kommune.
Nærstående (§ 17)	Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje nærstående som har tilknytning til Stord kommune som er av betydning for vår uavhengigheit og objektivitet.
Tilsettingstilhøve (§ 18 a og b)	Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje anna stilling hos Stord kommune eller i verksemdar som kommunen deltek i.
Medlem i styrande organ (§ 18 c)	Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen er ikkje medlem av styrande organ i noko verksemd som Stord kommune deltek i.
Deltek i eller har funksjonar i anna verksemd, som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit (§ 18 d)	Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje funksjonar i noko verksemd som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit til rollen som revisor for Stord kommune.
Rådgjevings- eller andre tenester som er eigna til å påverke revisors habilitet (§ 18 e)	Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt rådgjevings- eller andre tenester til Stord kommune som kjem i konflikt med krav til uavhengigheit og objektivitet.
Tenester under kommunens egne leiings- og kontrolloppgåver (§ 18 f)	Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt tenester til Stord kommune som høyrer inn under kommunen sine egne leiings- og kontrolloppgåver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Vi stadfester at Deloitte for tida ikkje opptre som fullmektig for Stord kommune.
Eigenvurdering av uavhengigheit (§ 19)	Vi stadfester at Deloitte løypande vurderer vår uavhengigheit, og at oppdragsansvarleg revisor årleg og ved behov gir ein skriftleg eigenvurdering av si uavhengigheit til kontrollutvalet.
Teieplikt og unntak frå denne (§ 20)	Vi stadfester at alle medarbeidarar til revisor er kjend med teieplikta etter kommunelova § 24-4, og er forplikta til å overhalde denne.
Dokumentasjon (§ 21)	Vi stadfester at Deloitte etterlever dokumentasjonskrava i forskrift om kontrollutval og revisjon § 21, inkludert at vi dokumenterer korleis revisjonen er gjennomført, kva resultatet er av revisjonen, at alle forhold som tilseier at det kan føreligge mislegheiter eller feil dokumenterast særskilt, og at både art, omfang og eventuelle tilrådingar av eventuell rådgjeving og andre tenester for revidert eining blir dokumentert. All dokumentasjon blir oppbevart på ein ordna og betryggande måte i minst 10 år.

Oppdragsansvarleg revisor

Else Holst-Larsen (partnar)

Saksframlegg

Saksnr: 2022/248-3
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	19/22	23.05.2022

Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innan beredskap**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er sett i gang i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune, og vil særleg peika på som positivt at heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) Stord og Fitjar er utarbeidd og vedteken av Stord kommunestyre.
2. Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til første møte i utvalet i 2023. Statusrapporten bes levert sekretariatet seinast 3 veker før møtedato.

Samandrag

Denne saka er kontrollutvalet si andre oppfølging av vedtak gjort i kommunestyret 27.05.2021, gjeldande forvaltningsrevisjonsrapport innan beredskap.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innan beredskap_

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunestyret i Stord kommune gjorde i møte 27.05.2021 slikt vedtak i samband med handsaming av forvaltningsrevisjonsrapport innan beredskap:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune ber kommunestyret rådmannen syta for vurderingar og utarbeiding av aktuelle tiltaksplanar i høve desse tilrådingane:

- A1. *Kommunen skal utarbeide ny ROS-analyse så snart som mogleg.*
- A2. *Kommunen skal etablere ein tydelig plan for krisekommunikasjon som del av overordna beredskapsplan.*

- B1. *Kommunen skal vurdere å styrka ressursar innafor eksisterande rammer knytt til arbeid med beredskap på administrativt nivå i kommunen.*
- B2. *Kommunen bør planlegge for fullstendig bortfall av IKT-tenester i kommunen.*
- B3. *Kommunen bør vurdere å gjennomføre ei fullskaløving med bortfall av alle digitale tenester, inkludert naudnett, DAB-radio, satellitt-kommunikasjon, etc.*
- B4. *Kommunen skal synleggjere korleis forskjellige risiko- og tryggleiksfaktorar kan verke inn på kvarandre ved neste revidering av ROS, spesielt i samband med IKT.*
- B5. *Kommunen skal kontrollere at planane vert reviderte jamleg for å sikre at dei blir levande dokument. Alle planar skal òg syne kva tid planane er reviderte og oppdaterte.*
- B6. *Kommunen skal etablere rutinar for dokumentasjon av gjennomgang av beredskapsplanar for tilsette.*
- B7. *Kommunen skal etablere eit system der revidert plan må godkjennast av andre enn den som har ansvar for den konkrete planen for å bli rekna som revidert.*
- B8. *Kommunen skal ha rutinar for å gjere skriftlege evalueringar i etterkant av øvingar.*

- C1. *Kommunen skal vurdere å inngå avtale om beredskap med fleire overnattingsstader i, eller i tilknytning til, kommunen.*
- C2. *Kommunen skal vurdere om dei tilsette bør vere meir aktivt med i revisjon av planane.*
- C3. *Kommunen skal vurdere om tilsette kan gis opplæring i beredskapsarbeidet i eiga eining.*
- C4. *Kommunen bør vurdere å samle arbeidet med IT-tryggleik, plan for opplæring i IT-tryggleik og oppfølging av opplæring i IT-tryggleik på same stad i kommunen, for å sikre betre oversyn over den generelle IT-tryggleika.*

Rådmannen vert og beden om:

- D1. *Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.10.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.*
- D2. *At tilråding om tiltak innan beredskap som krev politiske vedtak, vert teke opp som politisk sak etterkvart, i dei organ som har innstillingskompetanse og vedtakskompetanse.»*

Handlingplanen vart handsama av kontrollutvalet i møte 31.08.2021, sak PS 32/21. Utvalet såg positivt på oppfølgingsarbeidet så langt, og merka seg bl.a. beredskapssamarbeid mellom Stord kommune og Fitjar kommune. Det vart bl.a. vedteke å be rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til siste møte i utvalet før sommaren 2022.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å følgje opp kommunestyret sine vedtak etter revisjonsrapportar, jf. kommunelova § 23-2, e.

Vurderingar og verknader

Sekretariatet mottok handlingsplan 21.07.2021 frå Stord kommune, som inneheld oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen. Den vart handsama av kontrollutvalet 31.08.2021.

Skriv med oppfølging av handlingsplanen vart motteken 03.05.2022, og ligg ved saka. Det er svært positivt at heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) Stord og Fitjar er utarbeidd og vart vedteken i kommunestyret 31.03.2022.

Sekretariatet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er sett i gang og utført i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap. Av vedlegget går fram at at det framleis er ein del forbetningsarbeid som etter planen skal koma på plass i laupet av 2022. På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet be rådmannen om å få ny skriftleg status på oppfølgingsarbeidet til første møte i utvalet i 2023.

Konklusjon

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjon innan beredskap til første møte i utvalet i 2023. Statusrapporten bes levert sekretariatet seinast 3 veker før møtedato.

Kontrollutvalet
hogne.haktorson@vlfk.no

Vår dato: 27.04.2022
 Vår ref: 2022/4450 - 15148/2022 / 217
 Dykkar ref:

Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innanfor beredskap.

Kontrollutvalet vedtok den 31.8.21 i sak PS 32/21 om Handlingsplan – Forvaltningsrevisjon innan beredskap fylgjande:

- 1. Kontrollutvalet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er sett i gang i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune.*
- 2. Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til siste møte i utvalet før sumaren 2022. Statusrapporten bes levert sekretariatet seinast 3 veker før møtedato.*

De skriv no at møtedato er fastsett til 23.05.2022 og at ynskjer statusrapport tilsendt innan 02.05.2022.

Status prioritert handlingsplan etter forvaltningsrevisjon innan beredskap – oppfølging av vedtak i kontrollutvalet (19.05.21) og kommunestyret (27.05.21)				
Tilråding/ tiltak	Kommentar	Tidsfrist	Ansvar	Status
A1. Kommunen skal utarbeide ny ROS-analyse så snart som mogleg.	Arbeidet er i gong og vert utført saman med Fitjar kommune. Det er inngått avtale med Einang Safety AS om bistand til arbeidet.	2021	Rådmannen	Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse(ROS) Stord og Fitjar vart vedteken i kommunestyret 31.3.22
A2. Kommunen skal etablere ein tydelig plan for krisekommunikasjon som del av overordna beredskapsplan	Arbeidet startar opp hausten 2021	2021	Rådmannen	Plan for krisekommunikasjon er utarbeida og ligg til godkjenning
B1. Kommunen skal vurdere å styrka ressursar innafor eksisterande rammer knytt til arbeid med beredskap på administrativt nivå i kommunen.	Skal vurderast i samband med rullering av økonomiplanen.	2021	Rådmannen	Vurderast i samband med rullering av økonomiplanen
B2. Kommunen bør planlegge for fullstendig bortfall av IKT-tenester i kommunen.	Det er dei ulike einingane som må ha beredskap/plan for kva dei gjer ved bortfall av IKT-tenester. IKT eininga syt for det som handlar om drifta.	2022	Rådmannen	Kartlegging – og revissjon av av beredskapsplanane med fokus på bortfall av IKT-system. Spesielt for

	Plan for dette skal inn i planverket for dei ulike einingane			RHO-einingane. IKT sin plan skal reviderast ila 2022.
B3. Kommunen bør vurdere å gjennomføre ei fullskalaøving med bortfall av alle digitale tenester, inkludert naudnett, DAB-radio, satellitt-kommunikasjon, etc.	Dette lyt gjennomførast som ei «table top» øving	2022	Rådmannen	Vil bli planlagt og gjennomført ila 2022
B4. Kommunen skal synleggjere korleis forskjellige risiko- og tryggleiksfaktorar kan verke inn på kvarandre ved neste revidering av ROS, spesielt i samband med IKT.	Vert følgt opp i samband med revisjon av ROS analyse	2021	Rådmannen	Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse(ROS) Stord og Fitjar vart vedteken i kommunestyret 31.3.22
B5. Kommunen skal kontrollere at planane vert reviderte jamleg for å sikre at dei blir levande dokument. Alle planar bør òg syna kva tid planane er reviderte og oppdaterte.	Beredskapsplanane ligg i Compilo og skal reviderast minimum årleg. Det er respektiv kommunalsjef eller rådmann som skal godkjenne revisjonen.	2021/2022	Rådmannen	Beredskapsplanane vil bli revidert i samsvar med Ny ROS plan for dette vil bli laga i utvida beredskapsgruppe i mai 2022
B6. Kommunen skal etablere rutinar for dokumentasjon av gjennomgang av beredskapsplanar for tilsette.	Dette blir følgt opp, men skal skjerpast inn. Viktig å vera klar over at oppdaterte data om adresser og telefonnummer ligg på telefonen til tilsette. Papirlister er difor ikkje alltid oppdaterte på dette området.	Kontinuerleg	Rådmannen	Som over, seinare ved aktuelle endringar/ nye føringar etc. det vil sei kontinuerleg

Med helsing

Mariann Jacobsen Hilt
Kommunalsjef

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Saksframlegg

Saksnr: 2022/201-7
Saksbehandlar Roald Breistein
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	20/22	23.05.2022

Forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge - Revisjonsrapport

Forslag til innstilling

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune, ber kommunestyret rådmannen om å:

1. Etablere ei overordna oversikt over mål og planar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og sikre tilstrekkeleg operasjonalisering av måla som er sett for tenestene på området.
2. Sikre tydeleggjering av oppgåver, rollar og ansvar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Under dette:
  - a) Tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappende ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan gleppe.
  - b) Tydeleggjere rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen.
3. Sikre at alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med
  - a) kva som ligg til ansvar og oppgåver som koordinator for arbeid med individuell plan.
  - b) rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging.
4. Vurdere å etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i tilfelle der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen.
5. Vurdere å leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed til dømes kan gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for andre tilsette.
6. Sikre at det blir etablert klare samarbeidsstruktur og tilstrekkeleg tverrsektorielle møteplassar mellom sentrale tenester i OKU og RHO som jobbar opp mot barn og familiar i kommunen.
7. Etablere rutinar for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge, og rutinar for å følgje opp slike avvik.
8. Lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.11.2022 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Samandrag

Deloitte har no gjort ferdig forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune og revisjonsrapport er levert. Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal handsame rapporten og vedta innstilling til kommunestyret som gjer endeleg vedtak i saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Rapport etter forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune i møte 31.08.2021.

Av den godkjente prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Føremålet med prosjektet vil vere å undersøkje om Stord kommune har etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og om kommunen har ei føremålstenleg organisering av det førebyggjande arbeidet. Vidare vil det vere eit føremål å undersøkje om kommunen har etablert eit tilfredsstillande system for å sikre at samarbeid og samordning mellom ulike kommunale tenester er i samsvar med regelverket.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen undersøkt følgjande problemstillingar:

- 1) *I kva grad har Stord kommune etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge?*
  - a) *Har Stord kommune etablert mål og planar for førebyggjande arbeid for barn og unge?*
  - b) *Har Stord kommune eit tilfredsstillande system for å kartlegge og sikre seg oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjonen blant barn og unge?*
- 2) *Har Stord kommune ei føremålstenleg organisering av tenestetilbodet med tanke på å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid for barn og unge? Under dette:*
  - a) *Er oppgåver og ansvar knytt til førebyggjande arbeid blant barn og unge tydeleg fordelt?*
  - b) *I kva grad er det etablert rutinar som skildrar ulike tenester sitt ansvar for*
    - i. *å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak retta mot barn og unge (t.d. psykisk helse- og/eller rusutfordringar og familievald)*
    - ii. *å drøfte tiltak med/involvere andre relevante tenester?*
  - c) *Er det etablert retningslinjer og rutinar som sikrar tilstrekkeleg oppfølging av utsette barn som flyttar til eller frå kommunen (ev. som har delt bustad mellom to kommunar)?*
  - d) *I kva grad fungerer modellen Betre Tverrfagleg Innsats (BTI) i samsvar med intensjonen?*
  - e) *Er samhandlinga mellom kommunale einingar tilstrekkeleg for å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid (inkludert innan modellen BTI)?*
  - f) *I kva grad har det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge blitt påverka av covid-19 pandemien?*
- 3) *I kva grad har kommunen etablert system for å sikre at samarbeid og samordning mellom kommunale tenester er i samsvar med regelverket?*
  - a) *Er det etablert tilstrekkelege samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar mellom dei ulike velferdstenestene og mellom velferdstenestene og andre aktuelle tenester (t.d. kultur) som arbeider opp mot barn og unge i kommunen?*
  - b) *Er det etablert system for melding om avvik/manglar i samhandlinga og for oppfølging av slike avvik/manglar?*

Av prosjektplanen går det vidare fram at det er lagt inn slike avgrensingar i revisjonen:

«Forvaltningsrevisjonen vil undersøke kommunen sitt førebyggjande arbeid retta mot barn og unge opp til 18 år.»

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har ansvar for å gjennomføre slike revisjonar. Det er likevel kommunestyret som har avgjerdsmynde i saka, etter innstilling frå kontrollutvalet, når revisjonsrapport ligg føre, jf. kommunelova § 23-3.

Vurderingar og verknader

Deloitte har nå gjort ferdig forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune, revisjonsrapport er levert og ligg ved som vedlegg til saka. Rapporten har vore send rådmann for uttale og høyringsuttalen går fram av vedlegg 1 i rapporten.

Deloitte har i denne forvaltningsrevisjonen nytta dokumentanalyse, intervju med utvalde personar i Stord kommune som er involvert i eller har ansvar for førebyggjande arbeid for barn og unge i ulike deler av organisasjonen og verifiseringsprosessar som metodar. Til saman er det gjennomført 10 intervju med til saman 19 tilsette i Stord kommune. I tillegg er det gjennomført fokusgruppeintervju med ungdommar i kommunen. Etter sekretariatet sin vurdering har Deloitte levert en god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling.

Sekretariatet har merka seg at Deloitte m.a. konkluderer slik i punkt 6 på side 47:

«Undersøkinga viser at Stord kommune i stor grad har etablert, eller er i prosess med å utvikle, mål og planar for førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og at det er etablert system for å kartlegge og sikre oversikt over barn og unge sin helsesituasjon og oppvekstvilkår.

Kommunen har i all hovudsak tydeleggjort kva ansvar dei ulike tenestene i Stord kommune har inn mot barn og unge etter regelverket. Vidare har kommunen gjennom BTI-modellen utarbeidd ein digital rettleiar som skildrar tenestene i kommunen sitt ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak og å drøfte tiltak og eventuelt involvere andre relevante tenester. Det blir vidare vist til at BTI-modellen i stor grad fungerer etter intensjonen og at innføringa av BTI-modellen og stafettloggen har styrka samhandlinga mellom kommunale tenester i Stord kommune. Stord kommune har også etablert fleire samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar både mellom tenester innan kommunalområdet OKU og opp mot eksterne aktørar som lag og frivillige organisasjonar, politi og spesialisthelsetenester for å sikre heilskapleg oppfølging av barn og unge i kommunen.

Revisjonen merker seg at kommunen, i samband med pågåande utviklingsarbeid knytt til barnevernsreforma/oppvekstreforma, etter planen vil gjennomgå eigne tenester og sjå på organisering og ansvarsdeling mellom ulike tenester og nivå, og kva som kan styrkast. I samband med gjennomgangen av eigne tenester vil kommunen også vurdere kva tiltak dei har i dag og om dei er tilstrekkelege for ivareta barn og unge som har behov for førebyggjande arbeid.

Samtidig viser undersøkinga at Stord kommune har forbetningspunkt når det gjeld førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.»

Sekretariatet har vidare merka seg at Deloitte på bakgrunn av det som kjem fram over kjem med slike tilrådingar til Stord kommune i punkt 6 Konklusjon og tilrådingar i rapporten:

1. Etablerer ei overordna oversikt over mål og planar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og sikrar tilstrekkeleg operasjonalisering av måla som er sett for tenestene på området.
2. Sikrar tydeleggjering av oppgåver, rollar og ansvar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Under dette:
  - a. Tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappende ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan gleppe.
  - b. Tydeleggjere rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen.
3. Sikrar at alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med
  - a. kva som ligg til ansvar og oppgåver som koordinator for arbeid med individuell plan.
  - b. rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging.
4. Vurderer å etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i tilfelle der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen.
5. Vurderer å leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed til dømes kan gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for andre tilsette.
6. Sikrar at det blir etablert klare samarbeidsstrukturar og tilstrekkeleg tverrsektorielle møteplassar mellom sentrale tenester i OKU og RHO som jobbar opp mot barn og familiar i kommunen.
7. Etablerer rutinar for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge, og rutinar for å følgje opp slike avvik.

Konklusjon

Kontrollutvalet har et spesielt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med rapporter om forvaltningsrevisjon vert følgd opp. Det vert vist til kommunelova § 23-2, e) der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at:

e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.»

Videre står det dette i «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» § 12:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidlige saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.»

Rapportering frå kontrollutvalet til kommunestyret i tråd med forskrifta skjer normalt i samband med at utvalet årleg legg fram si årsmelding for kommunestyret til godkjenning.

Forslag til innstilling i saksframlegget bygger på forslag til tiltak i rapporten. På bakgrunn av dette vert det tilrådd at kontrollutvalet innstiller på at kommunestyret ber rådmannen sørge for å lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje

opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Forvaltningsrevisjon | Stord kommune
Førebyggjande arbeid for barn og unge

Mai 2022

«Forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge»

Mai 2022

Rapporten er utarbeidd for Stord kommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen, 5892
Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Samandrag

Revisjonen har i samsvar med bestilling frå kontrollutvalet gjennomført ei undersøking av førebyggjande arbeid blant barn og unge i Stord kommune. Føremålet med undersøkinga har vore å undersøkje om Stord kommune har etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og om kommunen har ei føremålstenleg organisering av det førebyggjande arbeidet. Vidare har det vore eit føremål å undersøkje om kommunen har etablert eit tilfredsstillande system for å sikre at samarbeid og samordning mellom ulike kommunale tenester er i samsvar med regelverket.

Som datagrunnlag har revisjonen nytta intervju og dokumentgjennomgang. Undersøkinga har blitt gjennomført frå september 2021 til april 2022.

Stord kommune har etablert **mål og planar for førebyggjande arbeid for barn og unge** og er i prosess med å utarbeide plan for kommunen sitt førebyggjande arbeid i samsvar med krav til dette i barnevernslova (jf. § 3-1 i barnevernslova). Det blir i undersøkinga vist til at kommunen bør sikre tilstrekkeleg og tilgjengeleg oversikt over mål og planar, og i tillegg blir det vist til at kommunen i større grad bør operasjonalisere måla som er sett i planane. Kommunen har også i all hovudsak eit tilfredsstillande **system for å sikre seg oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjonen blant barn og unge**. Det blir mellom anna utarbeidd folkehelseoversikt kvart fjerde år og jamleg gjennomførte undersøkingar blant elevar i grunnskulen og vidaregåande skule. Samtidig blir det peikt på at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad drar nytte av informasjon frå tenestene som jobbar opp mot barn og unge for å sikre ei god oversikt over barn og unge sin helse- og oppvekstsituasjon.

Kommunen har i all hovudsak tydeleggjort kva **ansvar og oppgåver** dei ulike tenestene i Stord kommune har inn mot barn og unge etter regelverket, men det kan i nokre tilfelle vere uklart kva tenester som har ansvar for tilbod til barn og ungdom. Dette gjeld i tilfelle der fleire tenester har ansvar og/eller der fleire lovverk skal etterlevast. Revisjonen merkar seg at kommunen, i samband med pågåande utviklingsarbeid knytt til barnevernsreforma/oppvekstreforma, etter planen vil gjennomgå eigne tenester og sjå på organisering og ansvarsdeling mellom ulike tenester og nivå, og kva som kan styrkast. I samband med gjennomgangen av eigne tenester vil kommunen også vurdere kva tiltak dei har i dag og om dei er tilstrekkelege for ivareta barn og unge som har behov for førebyggjande arbeid.

Stord kommune har etablert rutinar som skildrar tilsette i kommunen sitt **ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak** retta mot barn og unge (t.d. psykisk helse- og/eller rusutfordringar og familievald). Det er også etablert **rutinar for å drøfte tiltak og eventuelt involvere andre relevante tenester** ved behov. Desse rutinane blir i stor grad ivareteke gjennom modellen Betre Tverrfagleg Innsats (BTI-modellen) og tilhøyrande digital BTI-rettleiari. Kommunen har også utarbeidd handlingsrettleiarar innan områda vald og overgrep, urovekkjande fråvær og radikalisering som tydeleggjer ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak. Revisjonen merkar seg samtidig at utfordringar knytt til kapasitet i skulane kan føre til at lærarar ikkje drar nytte av støttmateriell som er etablert i den digitale BTI-rettleiaren.

Undersøkinga viser at Stord kommune har arbeidd godt med implementering av BTI-modellen i tenestene under kommunalområdet OKU, og dei intervjuar viser til at **BTI-modellen fungerer i samsvar med intensjonen** om å sikre tidleg innsats, samordna tenester og foreldreinvolvering. Undersøkinga viser at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad har implementert BTI-modellen i tenestene som høyrer under kommunalområdet rehabilitering, helse og omsorg (RHO). Revisjonen merkar seg at samarbeid mellom dei to kommunalområda gjennom BTI-modellen er noko kommunen vil sjå på i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.

Det går fram at det er ein person som har hovudansvar BTI-modellen i kommunen, og som mellom anna gjennomfører opplæring for tilsette i metodikken. Revisjonen har ikkje indikasjonar på at dette ikkje fungerer føremålstenleg, men vil påpeike at denne praksisen medfører stor grad av sårbarheit ved utskifting av personell eller fråvær.

Undersøkinga viser at innføringa av BTI-modellen og *stafettloggen* har styrka **samhandlinga mellom kommunale tenester** under kommunalområdet OKU i Stord kommune. Det blir vidare vist til at foreldre blir tidlegare involverte etter at kommunen har tatt desse verkøya i bruk, og at tenestene har blitt meir medvitne på å legge til rette for ei god involvering av foreldre og barn. Samtidig blir det påpeikt at rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen bør tydeleggjerast og at det bør avklarast kva tenester som bør koplast på stafettloggen og når, eller i kva tilfelle, ansvaret for stafettloggen skal flyttast frå ei teneste til ei anna. Revisjonen er kjend med at kommunen etter planen vil følgje opp denne problemstillinga i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.

Stord kommunen har etablert planar for samarbeid mellom skular og barnehagar når det gjeld overgang frå barnehage til skule og frå barneskule til ungdomsskule. Revisjonen merkar seg samtidig at det blir peikt på behov for å styrke dette samarbeidet for å sikre at overgangane er tilstrekkeleg trygge og gode for alle barn, og for å sikre at verdifullt arbeid som er gjennomført av barna og barnehagane ikkje går tapt i overgangen.

Kommunen har etablert rutinar og retningslinjer som skildrar ansvar, rollar og framgangsmåte i arbeidet med individuell plan. Det er likevel revisjonen si vurdering at ikkje alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med kva som ligg til ansvaret som koordinator for individuell plan. Dette medfører risiko for at ikkje alle som treng individuell plan, får dette. Dette er ikkje i samsvar med krav i regelverket (m.a. § 2-5 i brukarrettighetslova).

Kommunen kan i større grad dra nytte av dei ulike kommunale tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge. Undersøkinga viser at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad drar nytte av dei etablerte tiltaka i kommunen i oppfølging av enkeltbarn, men også i tilbod på gruppenivå. Til dømes blir det vist til at PP-tenestene, ungdomsteam og kultureininga i større grad bør koplata på førebyggjande arbeid for barn og unge. Det blir vidare vist til at det er varierende i kva grad samarbeidet med fastlegane fungerer tilstrekkeleg godt. Revisjonen understrekar at kommunen må legge til rette for tilstrekkeleg samarbeid mellom fastlegar og andre tenester i kommunen (jf. § 8 i forskrift om fastlegeordning i kommunane).

Undersøkinga viser at kommunen ikkje meiner at det er utfordringar knytt til **oppfølging av barn/unge som flyttar til eller frå kommunen**. For tilfelle der det er grunn til å tru at § 6-4 i barnevernlova er gjeldande (krav til opplysningsplikt), blir det peikt på at tilsette melder frå til barneverntenesta i eigen kommune, og om barnet er flytta skal denne meldinga vidaresendast. Barneverntenesta melder også frå til ny bustadkommune dersom det er grunn til å vere bekymra for omsorgssituasjonen til eit barn som skal flytte. For dei tilfella som ikkje er omfatta av barnevernlova, er det krav om samtykke frå føresette, eller barnet sjølv dersom det er over 16 år, dersom informasjon skal kunne overførast mellom kommunar. Stord kommune har ikkje etablert retningslinjer eller rutinar for å sikre samtykke frå foreldre til å dele opplysningar i tilfelle der barn flyttar til eller frå kommunen. Undersøkinga har ikkje identifisert særlege utfordringar knytt til manglande informasjon om barn som flyttar til og frå kommunen.

Undersøkinga viser at **covid-19 pandemien har påverka enkelte tenester sitt førebyggjande arbeid retta mot barn og unge**, og at ikkje alle tenestene har vore tilfredsstillande. Mellom anna blir det vist til at barnevernet har hatt høg del fristbrot i undersøkingssaker i 2021. Innan fleire tenester blir det vidare vist til at det har vore mindre kapasitet til å fange opp behov for førebyggjande arbeid under covid-19 pandemien. Det blir særskilt i helsestasjons- og skulehelsetenesta peikt på at det er vedvarande utfordringar knytt til kapasitet, og at dette også var ei utfordring før pandemien. Samtidig som undersøkinga viser at ikkje alle førebyggjande tenester har vore tilfredsstillande på grunn av covid-19, har barn og unge fått eit auka behov for oppfølging under/etter pandemien, mellom anna grunna utfordringar knytt til psykisk helse. Revisjonen påpeiker at funna som går fram understrekar viktigeita av at kommunen har eit heilskapleg og koordinert førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.

Stord kommune har etablert fleire **samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar** på leiarnivå, både mellom tenester innan kommunalområdet oppvekst og kultur (OKU) og opp mot eksterne aktørar som lag og frivillige organisasjonar, politi og spesialisthelsetenester for å sikre heilskapleg oppfølging av barn og unge i kommunen. Det blir i intervju etterlyst tverrfaglege møteplassar der også *tilsette* i tenestene i OKU kan delta og med dette få meir informasjon om dei ulike tenestene i kommunen, kva oppgåver og ansvar dei har og korleis dei ønsker å arbeide førebyggjande.

Det ikkje er etablert tilstrekkeleg samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar på tvers av kommunalområda OKU og RHO relatert til samarbeid retta mot barn og unge i kommunen. Undersøkinga viser at det blir etterlyst eit meir strukturert samarbeid mellom relevante tenester som arbeider inn mot barn, unge og familiar i kommunalområda OKU og RHO, og det blir av fleire vist til eit behov for å styrke samhandlinga mellom tenestene.

Sjølv om avvik i samhandlinga kan bli tatt opp med næraste leiar, har ikkje Stord kommune etablert rutinar og retningslinjer for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene, eller for å følgje opp slike avvik knytt til det førebyggjande arbeidet. Tenestene har plikt til å samarbeide for å sikre koordinerte og heilskaplege tenester til barn og unge, og frå 1. august 2022 vil kommunen få auka plikt til å sikre at velferdstenestene jobbar saman for å sikre førebyggjande arbeid og tidleg innsats retta mot barn og unge. Dersom det er brot på dette kravet må det meldast avvik.

Revisjonen sin konklusjon og tilrådingar går fram av kapittel 6 i rapporten.

Innhald

1	Innleiing	8
2	Om tenestområdet	10
3	Systematisk og planmessig førebyggjande arbeid	12
4	Organisering av tenestetilbod	17
5	System for samarbeid og samordning	40
6	Konklusjon og tilrådingar	47
	Vedlegg 1 : Høyringsuttale	50
	Vedlegg 2 : Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune	52
	Vedlegg 3 : Revisjonskriterier	53
	Vedlegg 4 : Sentrale dokument og litteratur	57

Detaljert innhald

1	Innleiing	8
1.1	Bakgrunn	8
1.2	Føremål og problemstillingar	8
1.3	Avgrensing	8
1.4	Metode	8
1.4.1	Dokumentanalyse	9
1.4.2	Intervju	9
1.4.3	Verifiseringsprosessar	9
1.5	Revisjonskriterier	9
2	Om tenesteområdet	10
2.1	Organisering	10
3	Systematisk og planmessig førebyggjande arbeid	12
3.1	Problemstilling	12
3.2	Revisjonskriterier	12
3.3	Mål og planar for førebyggjande arbeid	13
3.3.1	Datagrunnlag	13
3.3.2	Vurdering	15
3.4	System for å kartlegge og sikre oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjon	15
3.4.1	Datagrunnlag	15
3.4.2	Vurdering	16
4	Organisering av tenestetilbod	17
4.1	Problemstilling	17
4.2	Revisjonskriterier	17
4.2.1	Organisering og samhandling	17
4.3	Fordeling av oppgåver og ansvar	18
4.3.1	Datagrunnlag	18
4.3.2	Vurdering	20
4.4	Rutinar for å skildre tenester sitt ansvar for å avdekke forhold og å drøfte tiltak	20
4.4.1	Datagrunnlag	20
4.4.2	Vurdering	24
4.5	Retningslinjer og rutinar som sikrar oppfølging av utsette barn som flyttar til/frå kommunen	24
4.5.1	Datagrunnlag	24
4.5.2	Vurdering	26
4.6	Betre Tverrfagleg Innsats (BTI)	26
4.6.1	Datagrunnlag	26
4.6.2	Vurdering	28
4.7	Samhandling mellom kommunale einingar	28
4.7.1	Datagrunnlag	28
4.7.2	Vurdering	33
4.8	Førebyggjande arbeid under covid-19 pandemien	33
4.8.1	Datagrunnlag	33
4.8.2	Vurdering	39

5	System for samarbeid og samordning	40
5.1	Problemstilling	40
5.2	Revisjonskriterier	40
5.3	Samarbeidsstruktur og tverrsektorielle møteplassar mellom tenester	41
5.3.1	Datagrunnlag	41
5.3.2	Vurdering	45
5.4	System for melding og oppfølging av avvik/manglar i samhandlinga	45
5.4.1	Datagrunnlag	45
5.4.2	Vurdering	46
6	Konklusjon og tilrådingar	47
	Vedlegg 1 : Høyringsuttale	50
	Vedlegg 2 : Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune	52
	Vedlegg 3 : Revisjonskriterier	53
	Vedlegg 4 : Sentrale dokument og litteratur	57
Figurar		
	Figur 1: Organisering av sektor for OKU (kjelde: Stord kommune)	10
	Figur 2: Organisasjonskart for eining for førebyggjande tenester (kjelde: Stord kommune)	10
	Figur 3: BTI-retteleiar for Stord kommune (kjelde: stord.betreinnsats.no)	21
	Figur 4: Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune (kjelde: Stord kommune)	52

1 Innleiing

1.1 Bakgrunn

Deloitte har gjennomført ein forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune. Prosjektet blei bestilt av kontrollutvalet i Stord kommune i sak 33/12 den 31. august 2021.

1.2 Føremål og problemstillingar

Føremålet med prosjektet har vore å undersøkje om Stord kommune har etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og om kommunen har ei føremålstenleg organisering av det førebyggjande arbeidet. Vidare har det vore eit føremål å undersøkje om kommunen har etablert eit tilfredsstillande system for å sikre at samarbeid og samordning mellom ulike kommunale tenester er i samsvar med regelverket.

Med bakgrunn i formålet er det utarbeidd følgjande problemstillingar som har blitt undersøkt:

- 1) I kva grad har Stord kommune etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge?
  - a) Har Stord kommune etablert mål og planar for førebyggjande arbeid for barn og unge?
  - b) Har Stord kommune eit tilfredsstillande system for å kartlegge og sikre seg oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjonen blant barn og unge?
- 2) Har Stord kommune ei føremålstenleg organisering av tenestetilbodet med tanke på å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid for barn og unge? Under dette:
  - a) Er oppgåver og ansvar knytt til førebyggjande arbeid blant barn og unge tydeleg fordelt?
  - b) I kva grad er det etablert rutinar som skildrar ulike tenester sitt ansvar for
    - i. å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak retta mot barn og unge (t.d. psykisk helse- og/eller rusutfordringar og familievald)
    - ii. å drøfte tiltak med/involvere andre relevante tenester?
  - c) Er det etablert retningslinjer og rutinar som sikrar tilstrekkeleg oppfølging av utsette barn som flyttar til eller frå kommunen (ev. som har delt bustad mellom to kommunar)?
  - d) I kva grad fungerer modellen *Betre Tverrfagleg Innsats* (BTI) i samsvar med intensjonen?
  - e) Er samhandlinga mellom kommunale einingar tilstrekkeleg for å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid (inkludert innan modellen BTI)?
  - f) I kva grad har det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge blitt påverka av covid-19 pandemien?
- 3) I kva grad har kommunen etablert system for å sikre at samarbeid og samordning mellom kommunale tenester er i samsvar med regelverket?
  - a) Er det etablert tilstrekkelege samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar mellom dei ulike velferdstenestene og mellom velferdstenestene og andre aktuelle tenester (t.d. kultur) som arbeider opp mot barn og unge i kommunen?
  - b) Er det etablert system for melding om avvik/manglar i samhandlinga og for oppfølging av slike avvik/manglar?

1.3 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen vil undersøke kommunen sitt førebyggjande arbeid retta mot barn og unge opp til 18 år.

1.4 Metode

Oppdraget er utført i samsvar med gjeldande standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og kvalitetssikra i samsvar med krava til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

Oppdraget er gjennomført i tidsrommet september 2021 til april 2022.

1.4.1 Dokumentanalyse

Rettsreglar har blitt gjennomgått og nytta som revisjonskriterium. Vidare har informasjon om Stord kommune og dokumentasjon på etterleving av interne rutinar, regelverk m.m. blitt samla inn og analysert. Innsamla dokumentasjon har blitt vurdert opp mot revisjonskriteria.

1.4.2 Intervju

For å få supplerande informasjon til skriftlege kjelder har Deloitte gjennomført intervju med utvalde personar frå Stord kommune som er involvert i eller har ansvar for førebyggjande arbeid for barn og unge i ulike delar av organisasjonen. Dette inkluderer kommunalsjef for oppvekst og kultur, einingsleiar for førebyggjande tenester, einingsleiar for barnevern, leiande helsesjukepleiar og leiar for kommunale barnehagar. I tillegg har vi gjennomført gruppeintervju med fagleiar for PPT og koordinator for spesialpedagogiske team, ungdomsteamet (utekontakten, SLT-koordinator og ungdomskontakt), helsesjukepleiarar, barnehagestyrarar og rektorar.

Revisjonen har til saman gjennomført 10 intervju med 19 tilsette i Stord kommune.

I tillegg har vi gjennomført eit fokusgruppeintervju med ungdommar i kommunen. I dette intervjuet deltok fire ungdommar busett i kommunen.

Vi har intervjuet totalt 23 personar.

1.4.3 Verifiseringsprosessar

Oppsummering av intervju med personar i Stord kommune er sendt til dei som er intervjuet for verifisering og det er informasjon frå dei verifiserte intervjureferata som er nytta i rapporten. Oppsummering av intervju etter fokusgruppeintervju med gruppa av unge i kommunen er ikkje sendt til verifisering. Ungdommane som deltok i intervju var alle over 15 år og signerte eit samtykkeskjema i forkant av fokusgruppeintervjuet.¹ Det gjekk i samtykkeskjema mellom anna fram at revisjonen ville ta notat frå intervjuet, men at desse notata ikkje ville bli knytt til enkeltpersonar i rapporten.

Datadelen av rapporten er sendt til rådmannen for verifisering, og innspel frå kommunen i verifiseringa er lagt inn i rapporten. Høyringsutkast av rapporten er sendt til rådmannen for uttale. Rådmannen sin høyringsuttale ligg som vedlegg 1 i rapporten.

Revisjonen har gjort nokre mindre justeringar i rapporten etter høyringa, mellom anna knytt til omtale av rutinar og retningslinjer for individuell plan.

1.5 Revisjonskriterier

Revisjonskriteria er dei krav og forventningar som forvaltningsrevisjonsobjektet skal bli vurdert opp mot. Kriteria er utleia frå autoritative kjelder i samsvar med krava i gjeldande standard for forvaltningsrevisjon. I dette prosjektet er revisjonskriteria i hovudsak henta frå kommunelova, folkehelselova og særlover for dei ulike velferdstenestene (t.d. opplæringslova, barnehagelova, barnevernlova) med forskrifter. Kriteria er nærare presentert innleiingsvis under kvart tema, og i vedlegg 2 til rapporten.

---

¹ Det går fram av skjema at føresette må signere dersom deltakaren var under 15 år.

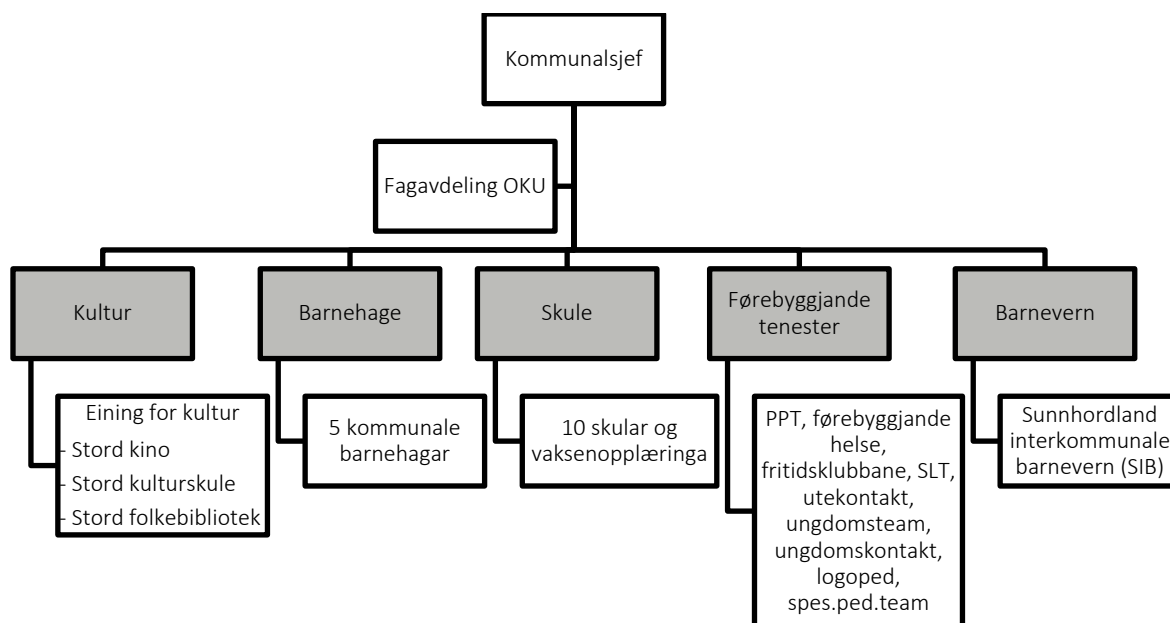
2 Om tenesteområdet

2.1 Organisering

Stord kommune er administrativt organisert etter ein to-nivåmodell. Det er tre kommunalområde med eigne kommunalsjefar underlagt rådmannen: oppvekst og kultur (OKU), rehabilitering, helse og omsorg (RHO) og plan.

Kommunalsjef for OKU er direkte overordna eining for høvesvis kultur, barnehage, skule, førebyggjande tenester og barnevern. I tillegg har OKU ei fagavdeling med ansvar for overordna oppgåver for heile eller delar av den kommunale verksemda. Organisering av sektor for OKU går fram av figuren under.

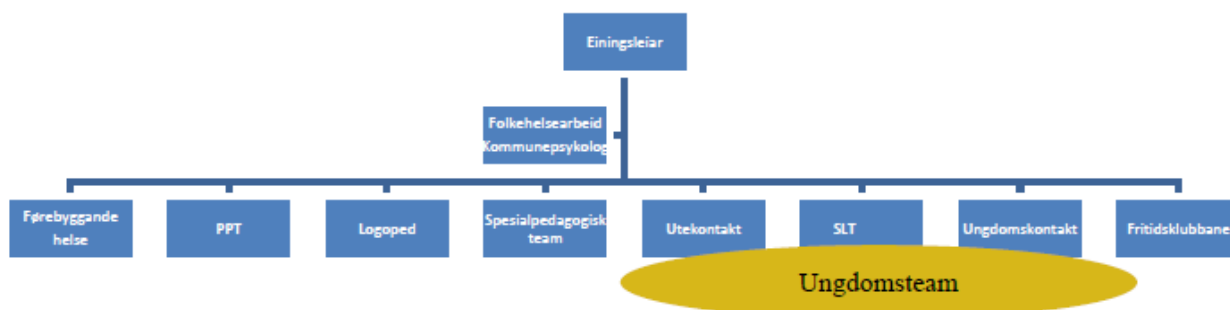
Figur 1: Organisering av sektor for OKU (kjelde: Stord kommune)

I tillegg til dei 5 kommunale barnehagane er det 14 kommunale barnehagar i Stord kommune, og kommunen peiker på at dette gjer at ein stor del av barnehagebarna går i private barnehagar.

Som vist i figur 1 har kommunen ei eining for førebyggjande tenester som ligg til kommunalområdet OKU. Figur 2 under viser korleis eining for førebyggjande tenester er organisert.

Figur 2: Organisasjonskart for eining for førebyggjande tenester (kjelde: Stord kommune)

Kommunen viser til at det viktigaste førebyggjande arbeidet skjer dagleg i skular og barnehagar, der barn og unge oppheld seg store delar av dagen, og på fritidsarenaar med ulike aktivitetar. Kommunen understrekar at jordmor, helsestasjons- og skulehelsetenesta gjennom nasjonal fagleg rettleiar for helsestasjons- og skulehelsetenesta har eit høgt fokus på førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Det blir peikt på at det å førebyggje sjukdom og

helsemessige utfordringar er høgast prioritert i desse tenestene sitt mandat. Vidare peiker kommunen på at det er innført ei rekkje tiltak retta mot førebyggjande arbeid for barn og unge i kommunen, til dømes *psykologisk fyrstehjelp*² og *Ung på Stord*³. Alle helsesjukepleiarane har også fått sertifisering i COS-P/tryggleikssirkelen⁴ for å kunne 1) tilby føresette foreldrekurs om dei ynskjer og/eller 2) identifiserer at føresette kan ha behov for kurs. Vidare får alle helsesjukepleiarar kursing i metoden *cool kids*⁵. Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune er lagt ved rapporten i vedlegg 2.

I samband med verifiseringa av rapporten påpeiker kommunen at statistisk sett er det realiteten at ein del barn og unge har ulike psykiske symptom i ulike fasar av utviklinga si. Målet er å hindra at det utviklast sjukdom og lidning for barnet/ den unge.

---

² Psykologisk fyrstehjelp er ein «verktøypakke» som kan hjelpe barn og ungdom med å handtere vanskelege tankar og situasjonar. Psykologisk fyrstehjelp kan bli nytta både i barnehagar og i grunnskulen.

³ Utekontakten, Stord kommune: "Ung på Stord" er eit samarbeid mellom skulane, folkhelsearbeidaren, SLT-koordinatoren og Utekontakten. Programmet har fokus på born og unge sine haldningar og normer i høve til rus, helse og nettvett. Tiltaka vert gjennomført på sjuandetrinnet på alle skular. Både lærarar, elevar og foreldre er involverte,

⁴ Bufdir.no: Forelderettleingskurset Circle of Security (COS) skal gi foreldre verktøy til å forstå betre kva behov barn har, kva signal dei gir og kva ein kan gjere for å møte desse behova på ein god måte.

⁵ Cool kids er eit angstmeistringskurs for barn og unge.

3 Systematisk og planmessig førebyggjande arbeid

3.1 Problemstilling

I dette kapittelet vil vi svare på følgjande hovudproblemstilling med underproblemstillingar:

I kva grad har Stord kommune etablert eit systematisk og planmessig førebyggjande arbeid retta mot barn og unge? Under dette

- Har Stord kommune etablert mål og planar for førebyggjande arbeid for barn og unge?
- Har Stord kommune eit tilfredsstillande system for å kartlegge og sikre seg oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjonen blant barn og unge?

3.2 Revisjonskriterier

I § 25-1 i kommunelova går det fram at kommunedirektøren har ansvar for internkontrollen i kommunen og at internkontrollen skal vere systematisk og tilpassa verksemda si storleik, størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Etter folkehelselova § 4 første ledd skal kommunar fremme befolkninga si helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å førebygge psykisk og somatisk sjukdom, skade eller lidning, bidra til utjamning av sosiale helseskilnader og bidra til å verne befolkninga mot faktorar som kan ha negativ innverknad på helse.

§ 5 i folkehelselova set krav til at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkninga og dei positive og negative faktorane som kan verke inn på denne. Oversikta skal baserast på:

- a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
- b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3
- c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse

Det går fram av § 5 andre ledd at denne oversikta skal vere skriftleg og identifisere folkehelseutfordringar i kommunen, under dette konsekvensar og årsaksforhold. Det blir understreka at kommunen særskilt skal vere merksam på trekk ved utviklinga som kan skape eller oppretthalde sosiale eller helsemessige problem eller sosiale helseskilnader.

1. januar 2022 blei endringar i barnevernlova sett i verk i samband med iverksetting av barnevernreforma, ofte referert til som *oppvekstreforma*. Føremålet med reforma er mellom anna å styrke kommunane sitt førebyggjande arbeid og arbeidet med tidleg innsats for barn i risiko.

Etter barnevernlova § 3-1 skal kommunen fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å førebygge at barn og unge blir utsett for omsorgssvikt eller utviklar åtferdsvanskar. Vidare går det fram at kommunen skal sørgje for å samordne sitt tenestetilbod til barn og familiar. § 3-1 gjev kommunen **plikt til å vedta ein plan for kommunen sitt førebyggjande arbeid**.⁶ Planen skal beskrive kva som er måla for arbeidet, korleis arbeidet skal organiserast og delast mellom etatane i kommunen, og korleis dei skal samarbeide. Barneverntenesta skal sette inn tiltak tidleg for å førebygge alvorleg omsorgssvikt og åtferdsvanskar.

Sjå vedlegg 2 for utfyllande revisjonskriterium.

---

⁶ Det er per mars 2022 ikkje etablert føringar nasjonalt for når kommunane sin plan for førebyggjande arbeid skal/bør vere ferdigstilt.

3.3 Mål og planar for førebyggjande arbeid

3.3.1 Datagrunnlag

Overordna planar for førebyggjande arbeid for barn og unge

Stord kommune har etablert mål for førebyggjande arbeid blant barn og unge mellom anna i kommuneplanen sin samfunnsdel og i strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO. Kommunen er også i prosess med planarbeid knytt til nye krav til kommunane etter barnevernsreforma når det gjeld førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.

I **kommuneplan for Stord kommune 2010-2021**⁷ set kommunen seg, under overskrifta *folkehelse*, ei målsetjing om å vere «eit inkluderande samfunn med tilhøve for gode oppvekst- og levekår for alle. Universell utforming er grunnlag for deltaking og aktivitet». Kommunen har sett seg tre delmål knytt til folkehelsearbeid:

- Kommunal planlegging fremjar inkludering og god folkehelse
- Sosiale skilnader i helse er redusert
- Innbyggjarane har sunne levevanar og gjer gode val for helsa

Det går vidare fram av kommuneplanen at det er vedtatt nokre prioriterte tema/satsingsområde for kommunen i perioden, og eitt av satsingsområda er oppvekst.⁸ Kapitlet om oppvekst blir innleia med at «alle barn og unge skal oppleve trygge og gode oppvekstvilkår». Det er sett fem delmål for oppvekstområdet, mellom anna at kvaliteten på tenestene vert sikra gjennom brukarmedverknad, samordning, og ved bruk av aktuelle kvalitetssystem, og at einingar som arbeider med barn og unge er organisasjonar med kompetanse for læring og utvikling.

Kommunen vedtok i 2014 ein **plan for kvalitetsutvikling 2014-2017**⁹ gjeldande for kommunale barnehagar, grunnskulen, kulturskulen, sosiale- og førebyggjande tenester for barn og unge og barnevernet. I denne planen blir mellom anna samordna innsats for sårbare barn og modellen Betre Tverrfagleg Innsats (BTI-modellen) haldt fram som felles fokusområde for alle fagområda.

Stord kommune har deltatt i den nasjonale satsinga «Inkluderande barnehage- og skulemiljø» gjennom Utdanningsdirektoratet, som er eit samlingsbasert tilbod der ein deltar på felles nasjonale og fylkesvise samlingar, utviklingsarbeid på eigen arbeidsplass, lærande nettverk og får stønad til ein lokal ressursperson.¹⁰ I samband med dette arbeidet starta kommunen frå januar 2017 eit arbeid med å utvikle ein **strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO**¹¹ og tilhøyrande **plan for eit inkluderande barnehage- og skulemiljø**¹² ut frå eit mandat frå kommunestyret. Alle barnehagane, skulane og kulturskulen i kommunen var med i satsinga. Kommunalsjefen for OKU peiker på at inkludering er prioritert i kommunen sitt arbeid med førebygging.

Strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO gjeld for barnehagane, grunnskulane, skulefritidsordninga, kulturskulen, vaksenopplæringa og hjelpetenestene for barn og unge i Stord kommune, og rettar seg mot dei tilsette. Visjonen for arbeidet med inkludering er *Alle med – heile vegen!* og det overordna målet i strategien er «ein inkluderande barnehage, skule og SFO som hindrar utanforskap, og som bidreg til læring, utvikling og livsmeistring». Den tilhøyrande planen for eit inkluderande barnehage- og skulemiljø 2018-2020 er utforma som ein tabell der det mellom anna går fram bakgrunn for arbeidet, utviklingsområde og innhald, mål, gjennomføring av kompetanseutviklinga og utfordringar og moglegheiter.

Barnevernsreforma (ofte referert til som oppvekstreforma) tredde i kraft 1. januar 2022 og stiller krav til at kommunane må styrke det førebyggjande og tverrsektorielle samarbeidet når det gjeld innsats retta mot barn og unge. Det er lagt inn eit kapittel om oppvekstreform i Stord kommune sitt årsbudsjett for 2022, der det går fram at kommunen har sett i gang eit utviklingsarbeid for å mellom anna tilpasse seg krava som følgjer av oppvekstreforma og at det er sett av pengar i budsjettet for dette arbeidet. Det går vidare fram av budsjettplan for kommunen 2022 at vedtekne planar som m.a. strategi for inkluderande barnehage, skule og SFO og

⁷ Kristtornbyen Stord. Saman om utvikling og velferd. Kommuneplan for Stord kommune 2010-2021. Vedteken av kommunestyret 15.12.11

⁸ Dei andre satsingsområda er byutvikling, senterstruktur og samferdsel, miljø, estetikk og trivsel, arbeid og næringsliv, rehabilitering, helse og omsorg og arealdelen.

⁹ Stord kommune. Plan for kvalitetsutvikling. Fokusområde for oppvekst 2014-2017. Vedtatt i komité for oppvekst 25. mai 2014

¹⁰ Udir. Samlingsbasert tilbod for inkluderande barnehage- og skulemiljø. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehage-og-skulemiljo/samlingsbasert-tilbud/#a168364>

¹¹ Stord kommune. Strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO. Ikkje datert

¹² Stord kommune. Plan for eit inkluderande barnehage- og skulemiljø 2018-2020. Justert 06.11.2018.

språkplanar for grunnskulane og barnehagane vil bli ein del av den nye kvalitetsutviklingsplanen for oppvekst og kultur.

I intervju blir det vist til at kommunen er i gang med å utarbeide planen *kvalitetsutviklingsplan oppvekst og kultur 2022-2030*, og under dette *plan for førebyggjande og tverrfagleg arbeid*, som skal tilpasse kommunen og tenestene i oppvekstsektoren til føringar gjennom oppvekstreforma. *Oppvekstsektoren* inkluderer både skule, barnehage, barnevern og førebyggjande tenester (helsestasjon- og skulehelseteneste, ungdomsteam mv.).

Kommunen arbeider elles med å implementere ny læreplan i skulen og å utarbeide ein ny *plan for spesialpedagogisk praksis* i samsvar med kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis¹³.

Kommunalsjef for OKU viser til at tenestene/ einingane vidare utarbeider eigne **handlingsplanar** som svarar på mål og strategiar som er lagt i overordna planar (meir om handlingsplanar under avsnitt 4.4.1. om rutinar for å skildre tenester sitt ansvar for å avdekke forhold og å drøfte tiltak). Kommunen har mellom anna utarbeidd ein *handlingsplan mot vald og overgrep 2020-2024*¹⁴ som omhandlar heile livsløpet (barn, unge, vaksne og eldre) og der målgruppa for planen både er innbyggjarar, tilsette og brukarar av ulike tenester i kommunen (innan både OKU og RHO). I handlingsplanen er det lagt inn tre ulike typar målsettingar (samfunnsorienterte, organisatoriske og individorienterte) og det er sett opp tilhøyrande tabellar med tiltak som bør setjast i verk den komande perioden, tidsfristar og kven som er ansvarleg for gjennomføringa. Det går også fram av planen at alle tiltak som skal setjast i verk skal evaluerast ved utarbeiding av ny plan.

Vidare er det mellom anna utarbeidd *handlingsplan mot urovekkjande fråvær i skular og barnehagar*, og *rusmiddelpolitisk handlingsplan*¹⁵. Ungdomsteamet (i eining for førebyggjande tenester, sjå figur 2, side 10) viser til at rusmiddelpolitisk handlingsplan er førande for deira arbeid. Det er vidare etablert overgangsplan frå barnehage til skule/SFO, og kommunen har nyleg utarbeidd *plan for eit godt psykososialt barnehagemiljø*¹⁶, med fokus på å inkludere dei nye lovkrava om aktivitetsplikt i barnehagane. Det er også nyleg utarbeidd ein språkplan for barnehagane¹⁷. Barnehagestyrarane viser til at planane er konkrete og nyttige. Språkplanen er aktivt tatt i bruk i barnehagane medan plan for psykososialt barnehagemiljø per januar 2022 var ferdig utarbeidd, men ikkje handsama og vedtatt politisk. Det blir vidare vist til at kommunen sine overordna planar set rammer for kvar enkelt barnehage sin årsplan.

Kommunalsjefen viser til at **handlingsrettleiaren for BTI** også er eit viktig dokument for å skildre kva mål og planar kommunen har i det førebyggjande arbeidet (meir om handlingsrettleiaren for BTI under avsnitt 4.4 om rutinar for å skildre tenester sitt ansvar for å avdekke forhold og å drøfte tiltak).

I intervju blir det av fleire peikt på at det overordna målet for førebyggjande arbeid retta mot barn og unge i kommunen er eit inkluderande barnehage- og skulemiljø. Det blir mellom anna vist til at kommunen sidan 2017 har satsa særleg mykje på inkluderande skule, barnehage og SFO, og at inkludering er ein raud tråd i det førebyggjande arbeidet i kommunen. Det blir samtidig peikt på at førebyggjande arbeid famnar vidt i omfang og kan rettast inn mot ulike nivå (individuelle-, gruppe- og universelle tiltak), til dømes konsultasjonar og oppfølging av gravide og førebyggjande arbeid knytt til rus retta mot grupper av ungdom, og at det difor er utfordrande å etablere ein felles plan for generelt førebyggjande arbeid. Det blir understreka at dei fleste einingane i OKU likevel jobbar i same retning når det gjeld førebyggjande arbeid, mellom anna ved hjelp av BTI-modellen.

Det blir i intervju etterlyst ei tilgjengeleg oversikt over planar og strategiar innan førebyggjande arbeid i kommunen. Det blir også peikt på det per i dag kan det vere utfordrande å finne fram til planar som omhandlar førebyggjande arbeid på kommunen sine nettsider. Vidare blir det vist til at kjennskap til, og oversikt over, andre planar har forsvunne noko etter at BTI har blitt det førande systemet og modellen for korleis tilsette i kommunen skal jobbe førebyggjande.

I intervju blir det også peikt på at kommunen har forbetningspotensial når det kjem til å operasjonalisere overordna mål ned til konkrete mål og planar for dei utførande tenestene. Det blir mellom anna haldt fram at det i større grad burde ha vore tydelegare formidla i kommunen sine planverk kva som er kommunen sine mål og kva tiltak som skal gjennomførast for å nå måla innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.

¹³ Utdanningsdirektoratet. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis. <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/kompetanseloftet-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis/#>

¹⁴ Stord kommune. Handlingsplan mot vald og overgrep 2020 – 2024. Vedtatt av kommunestyret 17.12.2020.

¹⁵ Stord kommune. Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024. Handsama i kommunestyret 24.09.2020.

¹⁶ Stord kommune. Plan for eit godt psykososialt barnehagemiljø. Administrativt vedtatt januar 2022.

¹⁷ I samband med verifiseringa av rapporten blir det påpeikt at det også er utarbeidd ein språkplan for skule.

Det blir i intervju også framheva at det blir gjort mykje førebyggjande arbeid i kommunen, men at det ikkje er etablert system for å ha oversikt over dette frå leiinga i kommunen og ut i kommunen sine tenester. Det blir peikt på at kommunen har behov for ei overordna oversikt over tiltak innan førebyggjande arbeid i kommunen, kva økonomiske tilskot kommunen har for å følgje opp tiltaka, kor mange tilsette dei har og eventuelle behov for ressursar. Det blir vist til at ei slik oversikt kan skildre kva handlingsrom kommunen har til å gjennomføre tiltak for å styrke det førebyggjande arbeid mot barn og unge. I samband med verifiseringa av rapporten blir det påpeikt at oversikt over tiltak innan førebyggjande arbeid mv. vil bli utarbeidd gjennom kvalitetsutviklingsplan 2022-2030.

3.3.2 Vurdering

Stord kommune har etablert fleire ulike planar og mål for sitt førebyggjande arbeid for barn og unge. Undersøkinga viser at kommunen er i prosess med å utarbeide plan for kommunen sitt førebyggjande arbeid i samsvar med krav til dette i barnevernslova. Undersøkinga viser samtidig at planane og måla for det forebyggjande arbeidet i liten grad er systematisert og at det kan vere utfordrande å få oversikt kva som er etablert av planar og kva mål som gjeld for arbeidet. Måla som er etablert er også i liten grad operasjonalisert i form av konkrete tiltak som kan følgjast opp og rapportert på.

3.4 System for å kartlegge og sikre oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjon

3.4.1 Datagrunnlag

Stord kommune utarbeider folkehelseoversikt kvart fjerde år, gjennomfører årleg elevundersøking, Ungdata-undersøking og foreldreundersøking. Kommunen peiker på at dette bidrar til oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjon blant barn og unge i kommunen.

Det blir vist til at **folkehelseoversikta**¹⁸ skal ligge som ei overbygning for vidare planarbeid i kommunen. Gjeldande folkehelseoversikt for 2020 ligg tilgjengeleg digitalt på kommunen sine nettsider. Det er eit kapittel i oversikta som tar for seg oppvekst og levekår, og nokre tema som blir tatt opp i dette kapitlet er økonomiske tilhøve, bustad, arbeid, barnehage, skule og SFO. Vidare er det kapittel om helse relatert åtferd, sosialt og fysisk miljø og helsetilstand som mellom anna tar for seg psykisk helse blant ungdom, fysisk aktivitet og rusmiddelbruk. Eit av hovudfunna her er at einsemd er ei aukande utfordring blant ungdom og unge vaksne. Vidare blir det vist til at personar i låginntektsfamiliar og innvandrarar strevar meir enn andre både med sosiale relasjonar og deltaking i samfunnet.

Det blir nytta data frå ei rekkje kjelder for å få oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjon blant barn og unge i folkehelseoversikta, mellom anna statistikk frå Statistisk sentralbyrå, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Ungdata-undersøkinga mv. Det går fram av intervju at det ikkje er etablert eit system for at tenester i kommunen rapportere data til folkehelsekoordinator i kommunen som er ansvarleg for folkehelseoversikta. Einingsleiar for førebyggjande tenester peiker samtidig på at eininga kan få konkrete førespurnadar frå folkehelsekoordinator om å rapportere data som skal nyttast i folkehelseoversikta.

Kommunalsjef for OKU viser til at kommunen nyttar folkehelseoversikta, brukarundersøkingar og lokale undersøkingar som bakgrunnsmateriale for å finne fram til kvar utfordringane ligg i kommunen når dei til dømes utarbeider barnehageplanar og skuleplanar. På denne måten prøver kommunen å utarbeide planar for førebyggjande arbeid for barn og unge som er treffsikre med tanke på kva det er behov for i denne gruppa av befolkninga. Det blir også peikt på at folkehelsebarometeret¹⁹ er nyttig for å samanlikne seg med andre kommunar og sjå utviklingstrendar i eigen kommune.

Kommunen gjennomfører gjennom Utdanningsdirektoratet ei årleg **elevundersøking** på barne- og ungdomsskulen, og har over mange år gjennomført **Ungdata-undersøking** i ungdomskulane og vidaregåande skule. Rapport etter Ungdata-undersøkingane kjem annakvart år. Nytt frå 2021 er at kommunen også gjennomførte *Ungdata junior* på 5.-7. trinn i barneskulane. Undersøkinga gir eit oversiktsbilete på korleis ungdom i kommunen har det og går inn på tema som fysisk og psykisk helse, venskap, rus og familietilhøve. Det er SLT-koordinator, som ligg til Ungdomsteamet i eining for førebyggjande tenester, som har ansvar for Ungdata-undersøkinga og som gjennomfører denne i tett samarbeid med skulane som er involvert.

Kommunen peiker på at Ungdomsteamet ved utekontakten skal ha oversikt over ungdomsmiljøet i kommunen, rus-trendar og risiko- og beskyttande faktorar i nærmiljøet. Tenesta skal bidra til at ungdommane sine stemmer blir høyrte, samt kunne gje oppdatert fagleg informasjon til ungdom, føresette og andre. Tenesta driv også med

¹⁸ Stord kommune. Folkehelseoversikt Stord 2020. https://pub.framsikt.net/2020/stord1/bm-2020-folkehelseoversikt_stord_2019/#/

¹⁹ Vestland fylkeskommune. <https://www.vestlandfylke.no/statistikk-kart-og-analyse/rapportar/folkehelsebarometer-vestland/>

ulike kartleggingar knytt til oppvekstmiljø og HKH-rapportar (Hurtig Kartlegging og Handling²⁰) rundt relevante problemstillingar. I intervju med Ungdomsteamet blir det vist til at Ungdata-rapporten og andre kartleggingar og oversiktar blir presentert for politikarane i kommunen, i SLT-koordineringsgruppemøte (meir om dette møtet i avsnitt 5.3.1 om *Samarbeid om rus- og kriminalitetsførebyggjande arbeid*) og på foreldremøte i skulen. Utekontakten viser til at dei per desember 2021 jobbar mindre med kartlegging av situasjonen for ungdom i kommunen, då dette ville ha gått ut over kapasiteten dei har til å gjennomføre andre oppgåver.

I eit intervju blir det peikt på at kommunen med fordel også kunne ha nytta data frå til dømes programmet *Ung på Stord*²¹ for å finne fram til kva som er utfordringsbilete blant barn og unge.

I intervju med helsesjukepleiarar blir det peikt på at Ungdata- og folkehelseoversikta gir relativt god oversikt over utfordringsbilete i kommunen. Samtidig blir det nemnt at skulehelsetenesta gjennomfører faste konsultasjonar for elevar på 1.- og 8. trinn i skulen, og at desse konsultasjonane potensielt kunne ha vore nytta til å stille spørsmål i samband med ei slik kartlegging av oppvekstvilkår og helsesituasjon blant barn og unge. Helsesjukepleiarane meiner det kunne vore nyttig å få oversikt over slike data, slik at kommunen til dømes kan prioritere nokre førebyggjande universelle tiltak basert på data som blir samla inn av skulehelsetenesta, i tillegg til undersøkingar som til dømes Ungdata. Per i dag er det ikkje lagt til rette for at helsesjukepleiarane gjennom datasystem kan føre statistikk/kartleggingar for å få oversikt over helsesituasjonen og oppvekstvilkåra for barn og unge i kommunen.

3.4.2 Vurdering

Det er revisjonen si vurdering at Stord kommune i all hovudsak har eit tilfredsstillande system for å sikre seg oversikt over oppvekstvilkår og helsesituasjonen blant barn og unge. Det blir mellom anna utarbeidd folkehelseoversikt kvart fjerde år og gjennomført årlege undersøkingar blant elevar i grunnskulen og vidaregåande skule. Undersøkinga viser også at einingane og tenestene bruker dei årlege undersøkingane inn i sitt plan- og strategiarbeid.

Det er samtidig revisjonen si vurdering at kommunen i større grad kan dra nytte av informasjon frå fleire av dei kommunale tenestene som arbeider med barn og unge, slik som til dømes helsestasjons- og skulehelsetenesta og programmet *ung på Stord*, samt Utekontakten som har særleg kunnskap om oppvekstvilkår blant ungdom.

²⁰ KoRus Bergen: HKH-metoden bygger på WHO's modell Rapid Assessment and Response (RAR) og er utviklet og tilpasset norske forhold av KoRus vest Bergen, i samarbeid med Utekontakten i Bergen kommune. <https://www.korusbergen.no/tidlig-innsats/hurtig-kartlegging-og-handling-hkh/mer-om-hkh-metoden/>

²¹ Ung på Stord er eit samarbeid mellom skulane, folkehelsearbeidaren, SLT-koordinatoren og Utekontakten. Programmet har fokus på born og unge sine haldningar og normer i høve til rus, helse og nettvett. Tiltaka vert gjennomført på sjuandetrinnet på alle skular. Både lærarar, elevar og foreldre er involverte.

4 Organisering av tenestetilbod

4.1 Problemstilling

I dette kapittelet vil vi svare på følgjande hovudproblemstilling med underproblemstillingar:

Har Stord kommune ei føremålstenleg organisering av tenestetilbodet med tanke på å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid for barn og unge? Under dette:

- Er oppgåver og ansvar knytt til førebyggjande arbeid blant barn og unge tydeleg fordelt?
- I kva grad er det etablert rutinar som skildrar ulike tenester sitt ansvar for
  - å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak retta mot barn og unge (t.d. psykisk helse- og/eller rusutfordringar og familievald)
  - å drøfte tiltak med/involvere andre relevante tenester?
- Er det etablert retningslinjer og rutinar som sikrar tilstrekkeleg oppfølging av utsette barn som flyttar til eller frå kommunen (ev. som har delt bustad mellom to kommunar)?
- I kva grad fungerer modellen *Betre Tverrfagleg Innsats* (BTI) i samsvar med intensjonen?
- Er samhandlinga mellom kommunale einingar tilstrekkeleg for å sikre eit heilskapleg og godt koordinert førebyggjande arbeid (inkludert innan modellen BTI)?
- I kva grad har det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge blitt påverka av covid-19 pandemien?

4.2 Revisjonskriterier

§ 13-1 i kommunelova omtalar kommunedirektøren sine oppgåver og mynde.

Her står det at kommunedirektøren skal leie den samla kommunale administrasjonen, med dei unntak som følger av lov, og innan dei instruksar, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

Det står vidare i § 25-1 at kommunedirektøren har ansvar for internkontrollen i kommunen og at internkontrollen skal vere systematisk og tilpassa verksemda si storleik, størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Etter folkehelselova § 4 andre ledd skal kommunen fremje folkehelse innan dei oppgåver og med dei verkemidlane kommunen er tillagt, under dette lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tenesteyting.

4.2.1 Organisering og samhandling

Kommunane står i utgangspunktet fritt til å organisere tenesteapparatet slik dei sjølv meiner er mest føremålstenleg, men dei har ansvar for å samordne sine tenester. § 3-4 i helse- og omsorgstenestelova stiller krav til at det skal leggjast til rette for samhandling mellom ulike deltenester i kommunen²² og med andre tenesteytarar der dette er nødvendig for å tilby tenester omfatta av helse- og omsorgstenestelova.

Det går fram av § 3-2 i barnevernslova at barnevernstenesta skal medverke til at barn sine interesser blir ivaretatt også av andre offentlege organ. Vidare går det fram at

Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi

²² Omgrepet «delttenester i kommunen» viser til andre velferdstenester som kommunen har ansvar for, til dømes kommunalt barnevern og grunnskule. Prop.100 L (2020-2021). Endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator). Kunnskapsdepartementet.

uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Opplæringslova set i § 15-8 krav til at skulen skal samarbeide med relevante kommunale velferdstenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlege, sosiale eller emosjonelle vanskar. Plikta gjeld både i enkeltsaker og samarbeid utover oppfølginga av konkrete elever.

§ 13-5 i opplæringslova set vidare krav til at skulen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang frå barnehage til skule og skulefritidsordning (jf. § 2 a. i barnehagelova). Det går fram at samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang, og at det skal utarbeidast ein plan for overgangen. § 15-3 skildrar vidare skulen si opplysningsplikt til barnevernet, samt merksemdsplikta som seier at tilsette i skulen i sitt arbeid skal vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barnevernstenesta.

I lovvedtak 143 (2020-2021) blei det i juni 2021 vedtatt av Stortinget å innføre endring i 14 lovar, knytt til mellom anna innføring av samordningsplikt for kommunen ved yting av velferdstenester og innføring av rett til barnekoordinator. Nokre av lovene som får endringar er barnevernlova²³, familievernkontorlova²⁴, opplæringslova²⁵, barnehagelova²⁶, helse- og omsorgstenestelova²⁷ og integreringslova²⁸. Lovendringane vil mellom anna medføre at skulefritidsordninga og PP-tenesta blir inkludert i samarbeidsføresegnene i opplæringslova og at dei ulike velferdstenestene pliktar å samarbeide med andre velferdstenester når det er nødvendig for å gi tenestemottakaren eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Vidare inneber lovendringane ei plikt til å samarbeide utover oppfølginga av konkrete tenestemottakarar, slik at tenesta sjølv og dei andre tenestene kan ivareta sine oppgåver etter lov og forskrift. Lovendringane trer i kraft frå 1. august 2022.

I forarbeid til lovendringane²⁹ blir det vist til eit behov for ei betre og sterkare samordning av tenester til barn og unge. Det blir peikt på at ulike velferdstenester per i dag har ulike samarbeidsplikter og at nokre velferdstenester, til dømes skulefritidsordninga, ikkje er omfatta av eksisterande samarbeidsplikter. Proposisjonen viser vidare til at tverrsektorielle samarbeid mellom ulike kommunale tenester og mellom kommunale tenester og spesialisthelsetenesta er avgjerande for å sikre god kvalitet og samanheng i tenestene til barn og unge med samansette vanskar og lidingar.

I den nasjonale rettleiaren for tidleg oppdaging av utsette barn og unge³⁰ blir det gitt ei sterk tilråding om at kommunen si leiing bør syte for at relevante verksemder der tilsette møter barn og unge i sitt daglege arbeid har rutinar for korleis dei tilsette kan handle på bakgrunn av ei bekymring for barn og unge. Det blir vidare peika på at rutinane bør vere kjende for mellom anna tilsette i barnehagar, skular, helse- og omsorgstenester som har regelmessig oppfølging av barn og unge, helse- og omsorgstenester som har ansvar for vaksne som har barn (barn som pårørande) og tenester som av ulike årsaker har oppfølgingsansvar for foreldre og ev. familiar (t.d. NAV). Rettleiaren set vidare krav til kva punkt som bør inngå i rutinane, mellom anna systematisk observasjon og dokumentasjon av vedvarande teikn og signal som gir grunnlag for bekymring.

Sjå vedlegg 2 for utfyllande revisjonskriterium.

4.3 Fordeling av oppgåver og ansvar

4.3.1 Datagrunnlag

Oppgåver og ansvar knytt til førebyggjande arbeid blant barn og unge i Stord kommune er i all hovudsak lagt til sektor for oppvekst og kultur (OKU). Som vist i figur 1 i kapittel 2 ligg eining for høvesvis førebyggjande tenester, skular, barnehagar, barnevernet og kultur til kommunalområdet OKU.

I tillegg til at rollar og ansvar i ulike tenester mellom anna er skildra under dei ulike einingsområda på kommunen sine heimesider, ligg det også ei samla oversikt over tiltak og tenester for barn og unge i kommunen på kommunen

²³ Ny § 3-2 om samarbeid og samordning og § 3-2 a. om rett til individuell plan

²⁴ Ny § 1a. om samarbeid og samordning.

²⁵ §3-6, nytt andre ledd om tverrfagleg samarbeid i oppfølgingsstenesta, ny § 4A-14 om samarbeid og samordning, § 15-3 om opplysningsplikt til barnevernet, § 15-4 om opplysningar til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta og § 15-8 om samarbeid og samordning

²⁶ Ny § 2 b om samarbeid og samordning og § 45 om opplysningar til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta

²⁷ § 3-4 om kommunen si plikt til samarbeid og samordning, § 6-2 om krav til avtalen sitt innhald, ny § 7-2 a. om barnekoordinator

²⁸ § 41, § 48 første ledd, ny § 50 om samarbeid og samordning

²⁹ Prop.100 L (2020-2021). Endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator).

Kunnskapsdepartementet.

³⁰ Tidlig oppdaging av utsatte barn og unge. Nasjonal veileder. Helsedirektoratet. Sist fagleg oppdatert 3. desember 2019.

sin digitale rettleiar for Betre Tverrfagleg Innsats (BTI)³¹. Den digitale rettleiaren skildrar kva ansvar og oppgåver som ligg til ei rekkje tenester retta mot barn, unge og familien deira, både tenester levert av kommunen (t.d. helsestasjon, skulehelsetenesta, PPT, SLT-koordinator) og av eksterne aktørar (t.d. familievernkontoret, BUP Stord og politiet). Det er vidare lagt inn kontaktinformasjon under skildringa av kvar enkelt teneste/instans og det ligg for nokre tenester, til dømes ungdomsteamet, lenke til dokument med skildring av tiltak og tilbod. Det ligg lenke til BTI-nettsida fleire stader på kommunen sine heimesider under overskrifta «er du uroa for eit barn» (meir om BTI-rettleiaren under avsnitt 4.4.1 på side 20)

Fleire viser i intervju til at dei opplever at kommunen har ei føremålstenleg organisering når det gjeld tenester som arbeider inn mot barn og unge, og at det er tydeleg kven som har ansvar for kva oppgåver etter lovverket. Mange peiker vidare på ansvarsdelinga har blitt tydelegare etter at kommunen innførte BTI-modellen. Samtidig blir det vist til at førebyggjande arbeid er omfattande, og at det er fleire kryssingspunkt mellom ulike tenester som er involvert i førebyggjande arbeid og planar som omhandlar førebygging. Barnevernsleiar viser til at noko av det mest utfordrande innan førebyggjande arbeid i Stord kommune er at det er mange einingar med ansvar og oppgåver knytt til barn og unge. Han peiker på at det er risiko for at oppfølging av nokre barn og unge kan glempe ved at det ikkje alltid er tydeleg kva teneste som har ansvar for kva oppgåver.

Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at når det gjeld tenester som gir tilbod til ungdom er det fleire lovverk som skal etterlevast og noko meir uklårt kven som har ansvar for kva oppgåver samanlikna med andre tenester der i større grad er tydeleg kva førebyggjande arbeid dei har ansvar for etter lovverket. Ho peiker til dømes på at oppfølginga av rusutfordring hos ungdom kan kome inn under fleire regelverk, både barnevernslova og helselovgjeving, og at ungdom også har eigne rettigheter etter fylte 16 år. I tillegg vil det ofte vere tverrsektorielle samarbeid i desse tilfella.

Kommunalsjefen for OKU understrekar at kommunen si organisering etter lovverk ikkje skal bidra til å gjere det utfordrande for brukarane å få heilskaplege og koordinerte tenester.

Kommunalsjefen viser til at kommunen har betringspotensial når det gjeld å bygge opp gode og føreseielege lag rundt barn dei er uroa for. Alle tenestene har eit ansvar for at det blir etablert trygge lag rundt barn dei er uroa for og gode lag rundt tilsette i skular og barnehagar. Dei førebyggjande tenestene har ansvar for å vere føreseieleg og lett tilgjengeleg for skular og barnehagar slik at det er enkelt for lærarar og anna personell i skule og barnehagar å ta kontakt dersom dei har behov for støtte i samband med barn dei er uroa for.

I intervju blir det vidare peikt på at den digitale BTI-rettleiaren gir ei god oversikt over andre tenester, oppgåver og ansvar dersom ein ser behov for fleire tenester i oppfølginga av eit barn. Samtidig er det fleire som etterlyser betre oversikt over kommunen sine tiltak og tilbod til barn og unge, og ei meir aktiv formidling ut til tilsette om kva tiltak og tilbod som finst inn mot til dømes skulane. Det blir vist til at det er manglande informasjonsdeling og oversikt internt i organisasjonen når det gjeld kva tilbod og tiltak kommunen har, men også manglande informasjon og formidling ut mot innbyggjarane. Som døme viser helsesjukepleiarane til at fritidskortet, BUA og *hjardefamilieprosjektet*³² alle er gode tiltak som helsesjukepleiarane kan informere barn og familiar om, men at det per i dag er opp til helsesjukepleiarane sjølve å skaffe seg denne informasjonen. På denne måten blir det også tilfeldig kven av helsesjukepleiarane som eventuelt har kunnskap om tiltak og dermed kan vidareformidle dette. Vidare blir det i intervju etterlyst informasjon ut til ungdomsskulane om kva tilbod og tiltak kommunen har gjennom ungdomsteamet. Det blir peikt på at det ville ha vore nyttig dersom tenestene i større grad gjennom møtefora eller liknande kunne ha informert kvarandre om kva tenester dei tilbyr, korleis dei arbeider mv.

I samtale med ungdommar i kommunen blir det vist til at elevar på vidaregåande skule får ein del informasjon om helsetilbod og fritidsaktivitetar. På vidaregåande skule har dei oppslag i fellesareal med informasjon om ulike helsetilbod. Elevane får også informasjon om helsetilbod i kommunen på sosiale media og Itslearning³³. Det blir vist til at det varierer i kva grad det er informert om helsetilbod på ungdomsskulane. På nokre skular må ein oppsøkje informasjon om kva helsetilbod kommunen har sjølv, medan på andre skular er det oppslag i fellesareal om kva helsetilbod som er tilgjengeleg. Ungdommane opplever at det både på vidaregåande skule og ungdomsskulen er lett å booke time hos helsesøster på skulen eller besøke helsesøster via drop-in. Dei viser til at det å tørre å besøke skulehelsetenesta og spørje om hjelp er meir utfordrande enn tilgjengelegheita.

³¹ <https://stord.betreinnsats.no/tiltak-og-tenester-for-ungdom-i-kommunen/>

³² Målet med Hjardefamilieprosjektet er å byggja opp eit lokalt sosialt nettverk, basert på kontakt og dialog mellom innbyggjarar på Stord, uansett opphavet og situasjonen folket er i. <https://www.stord.kommune.no/hjardefamilieprosjektet.6373200-454088.html>

³³ Itslearning er ein digital læringsplattform utvikla av det norske selskapet itslearning AS. Itslearning er ein skybasert læringsplattform for undervisning i grunnskule, vidaregåande skule og høgare utdanning.

Kommunalsjef for OKU peiker på at kommunen med fordel kan tydeleggjere fordelinga av oppgåver og ansvar når det gjeld førebyggjande arbeid retta mot barn og unge i kommunen. Ho viser vidare til at det kan sjå ut som om at organiseringa per i dag ikkje i tilstrekkeleg grad sikrar heilskaplege og koordinerte tenester til brukarane, og at det derfor kan vere behov for å fordele ansvar og oppgåver tydelegare når det gjeld det førebyggjande arbeidet. Kommunalsjefen opplyser at å sikre ei meir føremålstenleg organisering av einingar som arbeider med førebyggjande arbeid og eit meir heilskapleg tilbod til barn og unge med behov for førebyggjande tenester vil vere noko kommunen arbeider med i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma (som nemnt i avsnitt 3.3.1 om mål og planar for førebyggjande arbeid). Kommunalsjefen viser til at kommunen, i samband med dette utviklingsarbeidet, etter planen vil gjennomgå eigne tenester og sjå på organisering og ansvarsdeling mellom ulike tenester og nivå, og kva som kan styrkast. Dette inkluderer også at dei skal sjå på korleis samhandling på tvers av OKU og RHO fungerer og korleis verktøy som BTI blir nytta inn i denne samhandlinga. Kommunalsjefen peiker på at samhandlinga mellom RHO og OKU når det gjeld førebygging med fordel kan bli meir systematisk enn det den er per i dag (meir om samhandling mellom kommunale einingar under avsnitt 4.7). I samband med gjennomgangen av eigne tenester vil kommunen også vurdere kva tiltak dei har i dag og om dei er tilstrekkelege for ivareta barn og unge som har behov for førebyggjande arbeid.

Kommunalsjefen peiker vidare på at kommunen som del av arbeid med oppvekstreforma også vil tydeleggjere rolla til kommunen sin framtidige barnekoordinator.³⁴

4.3.2 Vurdering

Kommunen har i all hovudsak tydeleggjort kva ansvar dei ulike tenestene i Stord kommune har inn mot barn og unge etter regelverket. Det ligg oversikt over ulike tenester sitt ansvar for og oppgåver innan førebyggjande arbeid på den digitale BTI-rettleiaren, og fleire i undersøkinga viser til at dei opplever at kommunen har ei føremålstenleg organisering når det gjeld tenester som arbeider inn mot barn og unge, og at det er tydeleg kven som har ansvar for kva oppgåver etter lovverket. Revisjonen merker seg også at kommunen, i samband med pågåande utviklingsarbeid knytt til oppvekstreforma, etter planen vil gjennomgå eigne tenester og sjå på organisering og ansvarsdeling mellom ulike tenester og nivå, og kva som kan styrkast. I samband med gjennomgangen av eigne tenester vil kommunen etter planen også vurdere kva tiltak dei har i dag og om dei er tilstrekkelege for ivareta barn og unge som har behov for førebyggjande arbeid.

Undersøkinga viser samtidig at det i nokre tilfelle kan det vere uklart kva tenester som har ansvar for tilbod til barn og ungdom. Dette gjeld i tilfelle der fleire tenester har ansvar og/eller der fleire lovverk skal etterlevast. Revisjonen vurderer difor at kommunen må tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappende ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan glempe.

4.4 Rutinar for å skildre tenester sitt ansvar for å avdekke forhold og å drøfte tiltak

4.4.1 Datagrunnlag

For tenestene som har eit ansvar opp mot barn, unge og familiar går det i stor grad fram av regelverk kva ansvar tilsette har for å avdekke forhold som kan indikere førebyggjande tiltak. Det er til dømes kapittel i opplæringslova og barnehagelova som set krav til oppfølging av barn sin rett til eit trygt og godt skule/barnehage-miljø, og alle tilsette er påkravd å følgje med på om barna har det trygt og godt, samt gripe inn dersom dei observerer eller får informasjon om at dette ikkje er tilfelle (aktivitetsplikt). Helsestasjon- og skulehelsetenesta skal etterleve nasjonal fagleg retningslinje for helsestasjons- og skulehelsetenesta, og det går her til dømes fram at tenesta skal bidra til å avverje og avdekke vald, overgrep og omsorgsvikt, og det er spesifisert korleis tenesta bør gå fram for å arbeide med dette.³⁵

I tillegg til pliktene som går fram av regelverket har kommunen etablert handlingsplanar og rutinar som inneheld skildringar av ansvar for å avdekke forhold i dei ulike einingane og tenestene, og det er utarbeidd ein handlingsrettleiar for arbeid med Betre tverrfagleg innsats (BTI) og ulike verktøy som tilsette kan ta i bruk dersom dei er uroa for eit barn.

³⁴ Alle kommunar vil frå 1. august 2022 vere pålagd å ha barnekoordinator. Jf. Lov om endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator).

³⁵ Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skulehelsetjenesten. Helsedirektoratet. Sist faglig oppdatert 15.03.2022.

Generell framgangsmåte ved uro for eit barn/ungdom

Tilsette i oppvekstsektoren i Stord kommune (skule, barnehage, helsestasjon, helsestasjon for ungdom, jordmortenesta, skulehelseteneste, PPT, fysioterapi for barn og unge, ungdomsteamet) har ein felles samhandlingsmodell, Betre tverrfagleg innsats (BTI), som alle skal arbeide etter. Barneverntenesta deltar på nivå 2 i BTI-modellen (sjå figur 3 under).

Stord kommune har utvikla ein **digital BTI-rettlei**³⁶ som skildrar korleis tilsette skal gå fram dersom dei opplever bekymring eller uro for eit barn. Kommunen viser til at «uro» blir definert bredt, slik at det kan gjelde både lærevanskar, språkutvikling, rus, psykisk helse og andre tilstandar. Rettleiaren er delt opp i fire nivå, der nivå 0 omhandlar framgangsmåte for å definere uroa ein opplever for eit barn, nivå 1 skildrar framgangsmåte for å samarbeid med føresette og barn i ei enkelt teneste/avdeling, nivå 2 skildrar framgangsmåte ved tverrfagleg samhandling med forelde/barn og kommunale tenester, og nivå 3 skildrar framgangsmåte ved tverrfagleg samarbeid mellom føresette, barn, kommunale tenester og tilviste tenester (til dømes barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)).

Figur 3: BTI-rettlei for Stord kommune (kjelde: stord.betreinnsats.no)

Dersom ein under nivå 0 på sida trykker på lenka «steg 1: definer uro for eit barn» som vist i figuren over, får ein opp ei side som skildrar korleis ein skal gå fram for å definere uroa ein har for barnet, og lenker til verktøy som ein kan bruke i dette arbeidet. Nokre av verktøya som ligg tilgjengeleg og som kan brukast for å definere uroa ein har er «skala for uro: barn og unge», «skala for uro: foreldre», «signal på manglande trivsel», observasjonsskjema, tips til samtale med barn» og «kartlegging i skule/barnehage ved høgt fråvær». Det er tilsvarande oppsett dersom ein trykker på nokre av dei andre stega under dei ulike nivåa i rettleiaren.

Det går vidare fram av rettleiaren at dersom ein på nivå 0 har funne grunnlag for bekymring etter å ha definert uroa for barnet (steg 1) og har drøfta uroa med leiar (steg 2), skal dele uroa med føresette og/eller barnet. Dersom dette omhandlar barnet sitt fysiske eller psykososiale barnehage- eller skulemiljø, skal denne samtalen finne stad innan ei veke (jf. kap. 8 i barnehagelova og § 9A i opplæringslova), og dersom det omhandlar ei anna type uro skal samtalen finne stad innan fire veker etter at uroa har oppstått. I rettleiaren ligg det tilgjengeleg eit dokument kalla «førebuing og gjennomføring av den nødvendige samtalen» som skildrar tidsfristane som nemnt over, korleis ein skal presentere uroa for dei føresette, målet med samtalen, moment i førebuinga, rammer rundt samtalen og generelle innspel til samtalen som skal gjennomførast. Det er vidare laga eit oppsett for sjølve samtalen med ein innleiingsfase, hovudfase og avslutningsfase.

Steg 4 under nivå 0 handlar om å definere om det er behov for vidare oppfølging etter at samtalen med føresette/barnet er gjennomført. Dersom det er behov for å sette inn tiltak skal ein gå vidare til nivå 1 i rettleiaren, og dersom det ikkje er behov for å gå vidare avsluttar ein saka. Dersom det er behov for å hente inn eksternt hjelp utanfor gjeldande teneste skal ein gå vidare til nivå 2 i rettleiaren og avgjere kven som skal vere ansvarleg for det vidare arbeidet.

Kommunen peiker på at det ved mistanke om eller avdekking av vald og/eller overgrep mot eit barn eller ungdom er ein tydeleg handlingsinstruks på at den tilsette skal kontakta barneverntenesta. Dette går mellom anna fram på

³⁶ <https://stord.btreinnsats.no/>

kvar side knytt til dei ulike stega i den digitale BTI-rettleiaren ved at det ved utheva skrift står at ein ved mistanke om vald eller overgrep skal ta direktekontakt med politi eller barnevernstenesta. Det er vidare lagt inn telefonnummer til begge instansar. Kommunen viser til at denne handlingsinstruksen er viktig for å sikre at barnet/ungdommen blir ivaretatt på ein god måte, samt at ein får fagleg tryggleik ut til kvar eining som står i ein krevjande situasjon med ei slik alvorleg problemstilling eller mistanke.

Fleire av dei intervjuja peiker på at BTI-modellen og den tilhøyrande rettleiaren legg til rette for eit godt system for å avdekke forhold/risikofaktorar som kan indikere behov for førebyggjande tiltak hos barn og unge. Det blir understreka at alle kommunalt tilsette har ansvar for å ta tak i uro eller bekymring når det gjeld barn og unge. Barnevernsleiar peiker på at det likevel kan vere vanskeleg å vurdere *når* lærarar eller anna personell som arbeider med barn/unge skal vere uroa for eit barn og kople på foreldre eller andre tenester gjennom BTI. Det kan også vere utfordrande å faktisk avdekke at eit barn har behov for førebyggjande tiltak og nokre forhold kan vere meir utfordrande å avdekke enn andre. Barn som er utsett for omsorgssvikt er eit døme på eit forhold som kan vere vanskeleg å avdekke. Det blir vidare peikt på at det kan vere vanskeleg for foreldre å innrømme at dei ikkje lukkast med foreldreoppgåver, og dermed høg terskel for å ta kontakt med kommunale tenester for hjelp og støtte. Barnevernsleiar understrekar at det er viktig å ta tak i symptom ein ser hos barn og unge, og å tørre å stille dei rette spørsmåla. På denne måten kan kommunen avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak.

Dei intervjuja rektorane viser til at det ligg rettleiing, verkøy og anna støttmateriell for til dømes kartlegging av eiga uro overfor eit barn i den digitale BTI-rettleiaren, men at det kan vere utfordrande å nytte alt støttemateriellet som følgje av mangel på kapasitet i skulen. Det er gjerne mange elevar som blir følgt opp i skulane tillegg til at lærarane har ansvar for ei rekkje andre oppgåver. Dei tilsette har dermed lite tid til å gå gjennom tilgjengeleg støttmateriell på BTI-nettsidene. Rektorane understrekar at skulane gir beskjed med ein gong dei får kjennskap til alvorlege og/eller akutte saker som krev at barnevern eller politi blir varsla.

Vald og overgrep

Kommunen har vidare utarbeidd ein *handlingsplan mot vald og overgrep*³⁷. I denne planen er det mellom anna sett mål om at

- Tilsette i Stord kommune har kunnskap om, og handlar etter kommunen sine rutinar om vald og overgrep
- Tilsette i Stord kommune har kompetanse til å avdekkje vald og overgrep og handle til det beste for innbyggjarane
- Tilsette i Stord kommune handlar i tråd med rutinar og lovverk for å stoppe ny vald og overgrep

I intervju blir det vist til at det har vore oppretta ei ressursgruppe for å konkretisere kva delar av handlingsplanen mot vald og overgrep som er viktig i det førebyggjande arbeidet i **barnehagane**. Styrarar frå både private og kommunale barnehagar har vore del av ressursgruppa saman med kommunepsykolog og representant frå barnevernet. Ressursgruppa har gjennomført månadlege møte der det har blitt drøfta korleis forhindre, avdekke og handtere mistanke om eller kjennskap til vald og overgrep knytt til barn i barnehagane. Det går fram at arbeidet i ressursgruppa no er ferdigstilt og at arbeidet mellom anna har resulterte i ein plakat med informasjon om korleis tilsette skal gå fram ved mistanke om vald og overgrep eller korleis dei kan nytte BTI-modellen dersom dei er uroa for eit barn. Plakaten er hengt opp i barnehagar og skal bli gjennomgått for alle tilsette. Plakaten viser til kva tilsette skal gjere når dei kjenner uro for eit barn og når barnet fortel om utfordringar. Vidare er det lagt inn QR-kode til den digitale BTI-rettleiaren og oppfordring om å søkje råd frå barnevernet dersom ein er usikker (med telefonnummer til barnevernet). Det går vidare fram av plakaten at det skal vere årleg intern fordjuping og øving på arbeidsplassen.

Leiar for kommunale barnehagar peiker på at barnehagane ønskjer å ha fast fokus på vald og overgrep ved at dette årleg vil vere tema på ein planleggingsdag. Ho peiker på at jamleg fokus på vald og overgrep kan bidra til å sikre at nyttilsette får informasjon om kva som er gjeldande praksis for å handtere vald og overgrep, og vidare bidra til å sikre at alle tilsette i barnehagane får ei jamleg oppdatering av barnehagen sine rutinar ved mistanke om vald og overgrep.

Kommunen opplyser at eining for førebyggjande tenester, som oppfølging av *handlingsplanen om vald og overgrep*, er i prosess med å utvikle eit undervisningsprogram saman med barnehagane for å gi undervisning til

³⁷ Stord kommune. Handlingsplan mot vald og overgrep 2020 – 2024. Vedtatt av kommunestyret 17.12.2020.

barn i barnehagane om grenser, kropp, kjensler og vald/overgrep. Det går fram at undervisningsprogrammet skal koplast saman med handlingsrettleiaren i BTI for å skapa heilskap i handlingsmåtane.

Det går vidare fram av intervju at barnehagane gjennomfører oppstartsmøte med foreldre til nye barn i barnehagen. Det er rutine i desse samtalan å spørje om det er forhold i familien som barnehagen bør vere merksam på. Barnehagane er tett på barn og familiar og ønskjer å ha tett dialog og samarbeide godt med foreldre slik at dei kan fortelje om eventuelle utfordringar som kan påverke barna. Vidare har tilsette i barnehagane hausten 2021 deltatt i eit fagmøte der ein kurshaldar frå barnevernet informerte om kva ein skal sjå etter som kan indikere vald og overgrep, og som også orienterte om rutinar og system for å melde frå i. Det blir peikt på at vald og overgrep har vore tema på fleire samlingar for tilsette i oppvekstsektoren etter at handlingsplanen innan dette tema blei utarbeidd. Dei intervjuja styrarane peiker vidare på at tilsette i barnehagane har god kompetanse på kva dei skal sjå etter gjennom utdanning og erfaring frå arbeid med barn. Dersom dei ikkje finn årsaka til ei åtferdsending hos eit barn etter å diskutert saka med kollegaar og med foreldre, kontaktar dei andre hjelpetenester (i samsvar med BTI-rettleiaren).

Det går fram av **helsestasjon- og skulehelsetenesta og jordmortenesta** sine rutinar og retningslinjer at vald, overgrep og omsorgssvikt er noko helsesjukepleiar skal vere merksam på i kontrollar og samtalar. Tenestene har etablert retningslinje for alle konsultasjonar dei gjennomfører, og det går fram av retningslinjene kva tema eller tilhøve som skal takast opp i dei ulike samtalan. Vald og overgrep er fast tema i samtale med foreldre på fleire alderssteg, til dømes heimebesøk til nyfødde og 1. klasseundersøking i grunnskulen. Jordmor har vald og overgrep som fast tema i møte i svangerskapsveke 20, og tema blir i tillegg tatt opp i individuelle samtalar på ulike alderssteg, både med barn, ungdom, foreldre og gravide. I tillegg til vald og overgrep blir mellom anna også følgande tema tatt opp: foreldre og barn si psykiske helse, rusbruk i heimen, kosthald, sosiale tilhøve som vener og inkludering og fysisk helse. Det er vidare utarbeidd ei rutine for individuell kartlegging og oppfølging av ungdom med psykiske vanskar og det blir i denne rutinen også vist til BTI handlingsrettleiaren når det gjeld samarbeid og tilvising.

Leiande helsesjukepleiar viser til at det normalt sett er få tenester inne i familiar med barn frå 0-1 år, og at det dermed kviler eit ekstra ansvar på tilsette i helsestasjonane å avdekke om det for denne gruppa er behov for oppfølging eller førebyggjande tiltak. Kommunen opplyser at helsestasjons- og skulehelsetenesta dei siste åra har avdekka fleire tilfelle av vald og overgrep enn tidlegare, noko som mellom anna viser i meldingsfrekvens til barnevernet.

Dei intervjuja helsesjukepleiarane opplever at det tydeleg kva dei skal sjå etter for å kartlegge risiko hos barn og unge. Dei viser til at det går fram av nasjonal fagleg rettleiar og helsestasjonsboka³⁸ kva som skal kartleggast av helsesjukepleiarane, samt at dette er kunnskap dei tileignar seg både gjennom utdanning og erfaring.

Urovekkjande fråvær i skule og barnehage

Kommunen har utarbeidd ein handlingsplan for urovekkjande fråvær i skule og barnehage³⁹ som er ei presisering av rutinar og handlingsalternativ ved urovekkjande fråvær i utdanningsløpet til born og ungdommar (barnehage og grunnskule). Planen innleiar med kommunen si forståing og definisjon av urovekkjande fråvær og skil mellom skulevegring, skulking og foreldremotivert fråvær. Vidare går det mellom anna fram ei oversikt over tidlege teikn på urovekkjande fråvær, kva funksjon fråværet kan ha for eleven/barnet og risiko- og beskyttelsesfaktorar for utvikling av urovekkjande fråvær. Vidare står det skildra kva helsesøstertenesta, PPT, barnevernet, ungdomskontakt, utekontakt og SLT-koordinator kan bidra med i inn i samarbeidet om barn med urovekkjande fråvær og det er lagt inn tiltak og rutinar for skular og barnehagar ved urovekkjande fråvær. Under delen om både skule og barnehagar er det lagt inn framgangsmåte når ein arbeider under høvesvis Nivå 0, 1, 2 og 3 i BTI-modellen. Vedlagt i handlingsplanen er også Utdanningsdirektoratet sin rettleiar om korleis kommunar og skular systematisk kan handtere situasjonen der barn ikkje møter i grunnskulen. I handlingsplanen ligg det vidare tre kartleggingsskjema som også er tilgjengeleg som verktøy på BTI-nettsida: skjema for kartlegging av barnehage/skule, sjekklister for informasjon frå føresette og sjekklister for informasjon frå elev.

Rektorane peiker på at dei jamleg inviterer eksterne aktørar til å halde kurs for dei tilsette på skulane eller sender tilsette, til dømes sosiallærar, på kurs for å auke kompetansen på tema knytt til utfordringar for barn, til dømes skulevegringsproblematikk. Dei intervjuja legg til at dei deltok på fleire kurs før pandemien.

Kommunalsjefen for OKU viser til at tilsette i skular og barnehagar får rettleiing i å inkludere barn og unge gjennom kommunen sitt planverk, til dømes strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO og plan for eit

³⁸ Helsestasjonsboka. Håndbok for det praktiske helsestasjonsarbeidet. Heian og Misvær (1989).

³⁹ Stord kommune. Handlingsplan for urovekkjande fråvær i skule og barnehage. 2018. <https://stord.betreinnsats.no/wp-content/uploads/sites/3/2019/01/Handlingsplan-for-urovekkjande-fr%C3%A5v%C3%A6r-i-skule-og-barnehage-august-2018.pdf>

inkluderande barnehage- og skulemiljø. Ho viser til at det her går fram at tilsette skal vere merksame på risikofaktorar som til dømes om barn og unge er mykje aleine eller har utfordringar knytt til rus- eller psykisk helse. Kommunalsjefen peiker på at inkludering óg handlar om i kva grad foreldre er inkludert i foreldregruppa og i skule- eller barnehagemiljø. Dersom foreldre ikkje opplever seg inkludert kan det vere utfordrande å inkludere barna.

Radikalisering

Saman med lokalt politi har kommunen utarbeidd rettleiaren *Førebygging av radikalisme og valdeleg ekstremisme*⁴⁰ som gir kunnskap om korleis ein kan førebyggje, oppdage, møte og følgje opp valdeleg ekstremisme. Det går fram av BTI-nettsidene at rettleiaren er særleg tiltenkt tilsette i offentlege tenester, private og offentlege arbeidsgjevarar og leiarar i frivillige lag og organisasjonar, men er også relevant for innbyggjarane elles. I rettleiaren blir mellom anna radikalisering og valdeleg ekstremisme definert, det går fram kva teikn ein kan sjå etter ved uro, moglege risiko- og vernande faktorar, korleis ein går fram ved uro og det er lagt inn relevant kontaktinformasjon. I den digitale BTI-rettleiaren ligg det under nivå 1, steg 5, lenke til rettleiaren under overskrifta «uro for radikalisering – kven kan hjelpa?», samt under oversikt over verktøy og under overskrifta «uro for barn og unge».

4.4.2 Vurdering

Det er revisjonen si vurdering at Stord kommune har etablert rutinar som skildrar tilsette i kommunen sitt ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak retta mot barn og unge (t.d. psykisk helse- og/eller rusutfordringar og familievald). Det er også etablert rutinar for å drøfte tiltak og eventuelt involvere andre relevante tenester ved behov. Desse rutinane blir i stor grad ivareteke gjennom BTI-modellen og tilhøyrande digital BTI-rettleiar. Revisjonen vil også trekke fram at kommunen har utarbeidd handlingsrettleiarar innan områda vald og overgrep, urovekkjande fråvær og radikalisering som tydeleggjer ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak.

Revisjonen merkar seg at utfordringar knytt til kapasitet i skulane kan føre til at lærarar ikkje drar nytte av støttemateriell som er etablert i den digitale BTI-rettleiaren. Revisjonen vurderer at kommunen bør sikre at tilsette i skulane er tilstrekkeleg kjend med rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging. På denne måten kan kommunen bidra til at fleire tilsette sikrar at til dømes andre relevante partar ved behov blir involvert i oppfølging av eit barn.

4.5 Retningslinjer og rutinar som sikrar oppfølging av utsette barn som flyttar til/frå kommunen

4.5.1 Datagrunnlag

Dersom tilsette i kommunen blir kjent med tilhøve som fell inn under **barnevernlova**, og dette gjeld ein familie som har eller skal flytte til ny kommune, skal det sendast ei bekymringsmelding. Om meldinga blir sendt til kommunen si barnevernteneste, og barnet det gjeld har flytta, skal meldinga sendast vidare til barneverntenesta i ny bustadkommune. Dersom barneverntenesta sjølv er bekymra for barnet, skal også tenesta sende melding til ny bustadkommune. Barnevernleiar viser til at aktive saker kan, etter gjevne føresetnader i barnevernlova, bli overført til barnevernet i den kommunen som barnet flyttar til. Barnevernsleiar peiker på at barnevernslova har føresegnar som skal sikre at barn og familiar som flyttar til eller frå kommunen, og som mottar tenester frå barnevernet, blir følgt opp. Barnevernleiar viser samtidig til at det er tilfelle der barnevernet ikkje kjenner til kva kommune barn/familiar har flytta til, og det kan i nokre tilfelle vere utfordrande å finne ut av dette.

I samband med verifiseringa av rapporten blir det understreka at barnevernet følgjer opp lovkravet (barnevernlova) og er medviten om ansvaret dei har for å melde og gjera vurdering av om det skal meldast. I saker der barnevernet har aktiv sak og barnet/familien flyttar blir dette meldt vidare til ny kommune i samsvar med alvorsgrad i saka. Det blir vidare påpeikt at ei barnevernsak vil ha ulike fasar, t.d. ein undersøkingsfase og ein tiltaksfase, og at dette vil vera retningsgjevande for korleis ei flytting vil bli vurdert med omsyn til å melde vidare.

Når det gjeld helsetenester, så kan helsepersonell, med mindre barnet eller dei føresette motseier seg det, gi **teiepliktige opplysningar** til samarbeidande personell når dette er nødvendig for å kunne gi forsvarleg helsehjelp, eller når dette er nødvendig for å ivareta behova til ein pasient sine mindreårige barn eller mindreårige søsken (jf. 25 i helsepersonellova). Andre tilsette i kommunen har også teieplikt i samsvar med § 13 i forvaltningslova, og det blir understreka i intervju at kva informasjon t.d. førebyggjande tenester, barnehagar og skular kan overføre og til kven, er **avhengig av samtykke frå føresette**. Ved førespurnad frå foreldre, deler eining for førebyggjande tenester

⁴⁰ Førebygging av radikalisme og valdeleg ekstremisme. Politiet og kommunane Bømlo, Fitjar og Stord. Juni 2016.

journalen med tenester i kommunen eit barn skal flytte til. Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at dersom barn og unge med langvarige og alvorlege utfordringar, til dømes innan autismespekteret, flyttar til ny kommune, vil eining for førebyggjande tenester som regel måtte overføre journal/informasjon om helsetilstanden til barnet/ungdommen til fleire tenester i den nye kommunen som barnet flyttar til. Kva førebyggjande tenester kan overføre informasjon om og kven dei kan sende det til er avhengig av samtykke frå føresette.

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp følger barn i barnehagen dersom barnet flyttar til ny kommune, inntil nytt vedtak er fatta. For barn i skulen med **vedtak på spesialundervisning**, vil vedtak frå tidlegare bustadkommune ikkje vere bindande for tilflyttingskommunen. Det vil då vere den nye bustadkommunen som har ansvar for å vurdere barnet sitt behov for spesialundervisning, og eventuelt fatte nytt vedtak.⁴¹ Fagleiar for PP-tenesta viser til at barnet sine føresette er ansvarlege for å informere PP-tenesta i den nye kommunen om at barnet har vedtak om spesialundervisning. Føresette må også samtykke til at PP-tenesta i Stord kommune sender tilråding/relevante opplysningar til ny kommune. Fagleiar for PP-tenesta viser til at dei fleste kommunar, også Stord kommune, oftast vil la vedtak frå tidlegare kommune gjelde fram til ny sakkunnig vurdering er gjennomført og vedtak er fatta i ny bustadkommune.

Det går ikkje fram av intervju at det er utfordringar knytt til oppfølging av barn i barnehage med rett på spesialpedagogisk hjelp eller barn i skulen med rett på spesialundervisning. Det blir samtidig peikt på at det kan vere utfordrande at det er andre reglar knytt til vedtak om spesialundervisning for elevar som bur i fosterheim i ein annan kommune enn deira føresette. I desse tilfella er dei føresette sin heimkommunen som er ansvarlege for å utarbeide vedtak om spesialundervisning, på bakgrunn av sakkunnig vurdering gjort i kommunen der barnet mottar opplæring (og bur i fosterheim).⁴² Fagleiar for PP-tenesta peiker på at PP-tenesta i kommunane dermed må kjenne til dette regelverket og sikre at det blir gjort ny sakkunnig vurdering for barna i kommunen der dei mottar opplæring, slik at dei føresette sin heimkommune fattar vedtak og er økonomisk og juridisk ansvarleg for oppfølginga til barnet. Det går fram at dette kan vere ei utfordring og er ei pågåande drøfting nasjonalt.

For andre tenester (førebyggjande tenester, barnehagar og skule) er det i liten grad regelverk som sikrar overføring av tenester eller informasjon mellom kommunar ved flytting. Det blir understreka i intervju at kva informasjon førebyggjande tenester, barnehagar og skular kan overføre og til kven, er avhengig av samtykke frå føresette. Dersom foreldre gir slikt samtykke, vil kommunen dele informasjon med tenester i andre kommunar. Kommunen har ikkje etablert retningslinjer eller rutinar for å sikre at tenestene informerer og/eller spør foreldre om samtykke til å dele opplysningar i dei tilfella der barn flyttar til eller frå kommunen.

Det er ingen av dei intervjuet innan helsestasjons- og skulehelseteneste, grunnskular og barnehagar som peiker på utfordringar knytt til oppfølging av barn/unge som flyttar til/frå kommunen. Det går fram at det er relativt sjeldan at tenestene møter på slike tilfelle, men at dersom det er barn med behov for oppfølging som flyttar til/frå kommunen så ligg ansvaret for å sikre informasjon til ny kommune i stor grad på foreldra og deira samtykke til å opne for deling av dokumentasjon.

Dersom barn som flyttar til/frå kommunen får oppfølging gjennom **BTI-modellen**, så kan stafettloggen overførast til/frå kommunen, men dette forutset at kommunen som barnet/ungdommen flyttar til/frå bruker dette systemet og at ein får samtykke frå føresette til å dele informasjonen. Stafettloggen er eit samhandlingverktøy som kommunen nyttar i samband med BTI-modellen for å dokumentere status i oppfølginga av eit barn som det er knytt uro/bekymring til. Føresette skal involverast i dette arbeidet, og å opprette ein stafettloggen krev også samtykke frå foreldre. Det blir vist til at mange kommunar i regionen bruker stafettloggen, og vidare at dei aller fleste kommunar knytt til Helse Fonna bruker denne løysinga eller har plan om å ta den i bruk. Dersom ny bustadkommune ikkje bruker stafettloggen, er det mogleg ved samtykke frå føresette, eller samtykke frå barnet dersom det er over 16 år, å sende opplysningar til ny kommune. Dei intervjuet rektorane peiker på at stafettloggen er ein god måte å overføre informasjon mellom skular, og at stadig fleire kommunar i området innfører dette systemet. Kommunar som ikkje har implementert BTI og stafettlogg kan, ved samtykke frå foreldra til barnet, få tilsendt papirutskrift av stafettlogg der det til dømes vil gå fram tiltak som er utprøvd.

Etter eit samlivsbrot må foreldre avtale kva bustadordning dei skal ha for barna sine (delt bustad eller fast bustad), men barna kan berre ha ei bustadadresse. Avtalen om bustad må derfor registrerast i Folkeregisteret for å sikre at

⁴¹ Prop. 103 L (2015-2016). Endringer i barnehageloven og opplæringslova (spesialpedagogisk hjelp, kortere ventetid for barnehageplass m.m.)

⁴² Jf. § 18-1 i forskrift til opplæringslova

barnet si bustadadresse blir riktig.⁴³ Det er kommunen der barnet/barna har fast bustadadresse som har ansvar for å yte tenester til desse etter regelverket.

I samband med verifiseringa av rapporten blir det understreka at utsette barn og unge som flyttar til Stord kommune får den hjelp og støtte som andre barn og unge som bur i Stord kommune får. Dersom kommunen treng informasjon frå den kommunen barn/unge kjem frå, innhentar dei denne etter å ha fått samtykke frå føresette. Dersom eit barn eller ein ungdom flyttar frå Stord kommune og den nye kommune ber om informasjon gir kommunen den nye kommunen informasjon etter å ha fått samtykke frå føresette. Det blir vidare påpeikt at barneverntenesta etter lova har plikt til å melde frå til ny kommune og har retningslinjer/ rutinar i samsvar med lovkrav.

I intervju blir det peikt på at det har vore tilfelle der flyktningar gjentatte gonger blir **flytta mellom asylmottak i ulike kommunar**, noko som er uheldig i seg sjølv men som også krev ein god del arbeid. Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at i tilfella der barnevernet er involvert så blir sakene som regel følgt godt opp på tross av flytting mellom kommunar. Ho viser til at det ofte er meir utfordrande med saker der barn eller unge som blir flytta mellom asylmottak har helseutfordringar. I desse tilfella må kommunen kople saka opp mot nye helseføretak, behandlingsapparat mv. I intervju med leiande helsesøster blir det vist til at journalane til barn som blir flytta mellom asylmottak blir sendt til helsestasjon og/eller skulehelsetenesta i kommunen barna flyttar til.

4.5.2 Vurdering

Undersøkinga viser at kommunen ikkje meiner at det er utfordringar knytt til oppfølging av barn/unge som flyttar til eller frå kommunen. For tilfelle der det er grunn til å tru at § 6-4 i barnevernlova er gjeldande (krav til opplysningsplikt), blir det peikt på at tilsette melder frå til barneverntenesta i eigen kommune, og om barnet er flytta skal denne meldinga vidaresendast. Barneverntenesta melder også frå til ny bustadkommune dersom det er grunn til å vere bekymra for omsorgssituasjonen til eit barn som skal flytte.

For dei tilfella som ikkje er omfatta av barnevernlova, er det krav om samtykke frå føresette, eller barnet sjølv dersom det er over 16 år, dersom informasjon skal kunne overførast mellom kommunar. Stord kommune har ikkje etablert retningslinjer eller rutinar for å sikre samtykke frå foreldre til å dele opplysningar i tilfelle der barn flyttar til eller frå kommunen. Undersøkinga har ikkje identifisert særlege utfordringar knytt til manglande informasjon om barn som flyttar til og frå kommunen. Revisjonen meiner samtidig at kommunen kan vurdere å etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i dei tilfella der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen. Dette kan bidra til å sikre at barn og unge med behov for førebyggjande tiltak også får nødvendig oppfølging i kommunen dei flyttar til, og at ny kommune får informasjon om kva oppfølging barn/unge og eventuelt føresette har fått i Stord kommune.

4.6 Betre Tverrfagleg Innsats (BTI)

4.6.1 Datagrunnlag

Modellen Betre Tverrfagleg Innsats (BTI) blei først etablert i Stord kommune i 2012 og digitalisert i 2018. Stord kommune var involvert i utviklinga av den digitale BTI-retteleiar, og denne digitale løysinga er no selt til, tatt i bruk eller under publisering i 70 andre kommunar i Noreg. BTI-modellen er eit system og ein mal for korleis ein kan gå fram når ein har uro for eit barn eller ein ungdom, og korleis ulike faggrupper ved behov kan bidra saman for å løysa ei utfordring på tvers (sjå Figur 3 på side 21 for framstilling av handlingsretteleiar). **BTI-modellen skal bidra til tidleg innsats, samordna tenester og foreldreinvolvering.**

Det er eining for førebyggjande teneste som har ansvar for BTI-satsinga i kommunen, og som har arbeidd med å utvikle og implementere modellen i kommunen. Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at BTI er godt implementert, og at BTI-modellen fungerer som eit internkontrollsystem for korleis tenester skal arbeide når dei er uroa for eit barn. I samband med innføringa av BTI-modellen har kommunen også tatt i bruk eit elektronisk system (*stafettloggen*) for å dokumentere status i oppfølginga av enkeltbarn som det er knytt uro/bekymring til (meir om samhandling gjennom stafettloggen under avsnitt 4.7 om samhandling mellom kommunale einingar). Einingsleiar viser til at kommunen i februar 2018 hadde om lag 70 stafettloggar, medan det per desember 2021 var om lag 500 aktive stafettloggar.⁴⁴ Det blir peikt på at auka tal stafettloggar ikkje nødvendigvis er grunna auke i talet på barn ein er uroa for, men heller ei auke i bruk av systemet.

⁴³ Skatteetaten. <https://www.skatteetaten.no/person/folkeregister/fodsels-og-navnevalg/delt-fast-bosted-for-felles-barn/>

⁴⁴ Det blir oppretta ein stafettlogg per barn. Det er totalt om lag 3600 barn i Stord kommune.

Det går fram at kommunen per i dag bruker BTI-modellen som ei overordna retningslinje for korleis å handtere all uro og bekymringar for barn og unge. Kommunen viser til at erfaringane så langt er at einingane og tenestene i OKU har danna eit felles omgrepsapparat og handlingsmønster ved uro for barn og unge. Det blir peikt på at dette, saman med felles reglar for korleis tenestene skal arbeida saman, sakte men sikkert gjer at **uro og bekymringar blir tatt opp tidlegare** med føresette og hjelpe- og støttetjenester.

Barnevernsleiar understrekar også at det er viktig at førebyggjande tenester startar det førebyggjande arbeidet med barn og familiar tidleg nok slik at ein reduserer risikoen for at utfordringar får vekse seg større. Han understrekar at tidleg innsats og å få inn vurderingar og støtte til riktig tid for eit barn/ein familie er ei utfordring både i Stord og nasjonalt. Barnevernsleiar peiker på at det er ei utfordring nasjonalt at førebyggjande tenester kan risikere å gjere *for mykje* for tidleg i oppfølginga av eit barn dei er uroa for, men også risikere å gjere *for lite* for seint i oppfølginga. Begge deler er utfordrande, og handlar om at ein må finne ut av kor alvorlege og komplekse utfordringane til barn/unge er frå tidleg av.

Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at den digitaliserte BTI-rettleiaren er tydeleg og gir god informasjon om korleis tilsette skal handtere situasjonar når dei er uroa for barn og unge. Ho peiker på at det tok noko tid før tilsette i OKU blei vane med digitaliseringa av BTI-modellen, men viser til at systemet no er godt innarbeidd blant tilsette og at ho opplever at dei tilsette ser nytta av systemet.

Fleire av dei intervjuja held fram at BTI-modellen fungerer etter intensjonen. I fleire intervju blir det også peikt på at kommunen gjennom arbeidet med BTI og stafettloggen har blitt betre på å **kople på foreldra tidleg** i oppfølginga av barnet/ungdommen. Det blir vidare vist til at det er klare retningslinjer i handlingsrettleiaren når det gjeld frist frå uro/bekymring oppstår til føresette skal vere kontakta. Det blir vist til at fristane for når foreldre skal involverast blir etterlevd.

I intervju med rektorar i kommunen blir det peikt på at BTI-modellen var ei stor **betring og profesjonalisering i måten kommunen arbeider med å samordne seg for barn og familiar**. Før BTI blei innført var det etterlyst ein stad å arkivere dokument om oppfølging av elevar, samt eit sikkert system når det gjeld informasjonstryggleik (t.d. to-trinnsautentisering ved pålogging), og dette fekk kommunen ved innføringa av BTI og stafettloggen.

Det blir samtidig i intervju peikt på at det er utfordringar knytt til tydeleggjering av rollar og ansvar i samhandlinga mellom tenester gjennom stafettloggen. Leiar for barnehagar peiker vidare på at stafettloggen i nokre tilfelle burde bli oppretta før barna har plass i barnehagen. Det blir peikt på at tilsette ved helsestasjonane til dømes i enkelte tilfelle vil kunne registrere at eit barn har behov for oppfølging frå kommunale tenester, og kan dermed opprette stafettlogg tidlegare, og før barnet startar i barnehage (meir om rollar og ansvar i stafettloggen under avsnitt 4.7 om samhandling mellom kommunale einingar).

Både barnehagestyrarane og helsesjukepleiarane viser elles til at BTI er godt implementert i Stord kommune, og at det fungerer godt som samarbeidsmodell både for helsestasjonar, barnehagar, grunnskular og ungdomskular. Helsesjukepleiarane peiker samtidig på at det kunne ha vore føremålstenleg å implementere BTI som modell også i vidaregåande skule, slik at ein kunne bidra til å sikre eit betre tverrfagleg samarbeid kring elevar på dette nivået og meir heilskapleg støtte også for denne gruppa av ungdommar. Det blir vidare peikt på at *alle* tenester i kommunen har eit ansvar for å avdekke behov for førebyggjande tiltak hos barn og unge, men at BTI-modellen per i dag i hovudsak blir nytta av einingar i OKU. Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at kommunen stadig drøfter kva andre kommunale tenester som bør vere kopla på BTI-systemet. Ho peiker på at eining for psykisk helse og rus, NAV, tildelingskontoret og ergoterapeutane er kopla på BTI, medan til dømes heimetenesta og kreftkoordinator ikkje er det. I intervju med tenestene under OKU blir det vist til at det er svært sjeldan at tenestene under kommunalområdet rehabilitering, helse og omsorg (RHO) koplar dei på som teneste gjennom BTI-modellen. Einingsleiar for førebyggjande tenester understrekar at det er mogleg å kopla på fleire tenester dersom det er behov for det, og viser til at kommunen er fleksible for å sikre best mogleg oppfølging av kvart barn.

Som nemnt under avsnitt 4.3.1 om fordeling av rollar og ansvar peiker kommunalsjef for OKU på at samhandlinga mellom RHO og OKU med fordel kan bli meir systematisk enn den er per i dag, og at kommunen i samband med utviklingsarbeid knytt til oppvekstreforma mellom anna vil sjå på korleis samhandling på tvers av OKU og RHO fungerer og korleis verktøy som BTI blir nytta inn i denne samhandlinga.

Einingsleiar for førebyggjande tenester har ansvar for opplæring i BTI for eige personell og tilsette ved skular og barnehagar. Ho peiker på at det stadig er nye tilsette som har behov for opplæring og tilsette som ynskjer påfyll og repetisjon. Under pandemien har det vore meir utfordrande og driva opplæringa, men ho viser til at dei håpar at det framover vil vere mogleg å vera ute i skular og barnehagar å driva opplæring og oppfrisking på metodikken. Fleire av dei intervjuja peiker på at einingsleiar for førebyggjande tenester er tilgjengeleg for førespurnader om

opplæring, og det blir vist til at det seinast hausten 2021 har vore gjennomført opplæring for tilsette i ein barnehage. I samband med verifiseringa av rapporten blir det påpeikt at delar av organisasjonen etter kvart har blitt ganske kompetente på både BTI- og stafettloggarbeidet, og løyser ein del utfordringar på eiga hand.

Kommunalsjefen for OKU peiker på at sjølv om kommunen har etablert BTI-modellen, er ikkje dette tilstrekkeleg for arbeide førebyggjande. BTI er eit verktøy ein tek i bruk når ein er uroa, medan førebygging ofte handlar om å setja inn tiltak tidleg nok slik at utfordringar ikkje utviklar seg.

4.6.2 Vurdering

Undersøkinga viser at Stord kommune har arbeidd godt med implementering av BTI-modellen i tenestene under kommunalområdet OKU, og dei intervjuar viser til at modellen fungerer i samsvar med intensjonen om å sikre tidleg innsats, samordna tenester og foreldreinvolvering. Revisjonen vurderer samtidig at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad har implementert BTI-modellen i tenestene som høyrer under kommunalområdet RHO. Undersøkinga viser at tenestene i OKU å koplpar på nokre tenester i RHO ved behov, men ikkje alle tenester er lagt til i modellen. Vidare viser undersøkinga at tenestene i RHO sjeldan opprettar saker knytt til barn og unge gjennom BTI-modellen og koplpar på relevante tenester som til dømes skule og skulehelseteneste. Revisjonen merkar seg at samarbeid mellom dei to kommunalområda gjennom BTI-modellen er noko kommunen vil sjå på i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.

Undersøkinga viser at det er ein person som har hovudansvar BTI-modellen i kommunen, og som mellom anna gjennomfører opplæring for tilsette i metodikken. Revisjonen har ikkje indikasjonar på at dette ikkje fungerer føremålstenleg, men vil påpeike at denne praksisen medfører stor grad av sårbarheit ved utskifting av personell eller fråvær. Revisjonen meiner difor at kommunen bør vurdere å leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed mellom anna kan svare på spørsmål/henvendingar og gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for tilsette.

4.7 Samhandling mellom kommunale einingar

4.7.1 Datagrunnlag

Kommunen viser til at tenestene innan kommunalområdet oppvekst og kultur (OKU) har fokus på å få til eit godt samarbeid, samstundes som dei skal arbeide innanfor dei rammer lovverket set for mandat, teieplikt og god forvaltningsskikk. Det blir vist til at tenestene innan eining for førebyggjande tenester (PPT, helsestasjon, skulehelseteneste, ungdomsteam mv) ofte er avhengig av kvarandre innanfor fleire felt og at det er eit tett samarbeid med andre einingar innanfor OKU (skular, barnehagar og barneverntenesta).

Samhandling mellom kommunale einingar

Som tidlegare nemnt i rapporten er det i hovudsak BTI-modellen som set rammene for samhandlinga mellom kommunale tenester innan oppvekstområdet. Kommunen viser til at målet med BTI som samhandlingsmetode er å gjera noko med uro og/eller bekymring tidleg (tidleg både når det gjeld alder på barnet og forløp i utfordringar) og at tenestene/einingane får betre kvalitet i samhandlinga. På kommunen sine BTI-nettsider går det fram at

Samordna tenester handlar om å betra samarbeidet og ikkje minst framdrifta når kommunale basistenester (f.eks. helsestasjon, skule, barnehage) og hjelpetenester (f.eks. helseteneste, PPT, barnevern, tenester for ungdom, SLT-koordinator) i fellesskap skal hjelpa barn/ungdom/familiar gjennom vanskar. Med ein klar struktur bidrar BTI-modellen til styrkt samhandling mellom tenester, slik at dei jobbar målretta, effektivt og heilskapleg – og utan at det oppstår avbrot i oppfølginga

I tillegg til at dei ulike tenestene har sine fagsystem for interndokumentasjon, bruker kommunen stafettloggen⁴⁵ som dokumentasjonsverktøy i BTI-saker. Stafettloggen er eit verktøy for elektronisk samhandling med ungdom, føresette/barn og samarbeidspartnarar. Dersom ein ønskjer å koplpar inn nokon av støttettenestene frå eining for førebyggjande tenester, barneverntenesta, psykisk helse og rus og/eller tildelingskontoret så gjer ein det ved å leggja dei til i saka i stafettloggen på nivå 2 i BTI-modellen, og kalla dei aktuelle inn til møte. Før ein eventuelt koplpar på andre tenester må ein få samtykke til å dela informasjonen i saka frå barnet og føresette. Hovudregel for støttettenestene er at dei skal kunne stille til møte med føresette/barnet/ungdommen innan 2 veker.

Fleire av dei intervjuar peiker på at innføringa av den digitale BTI-modellen har bidratt til meir koordinerte og heilskaplege førebyggjande tenester retta mot barn og unge i Stord kommune. Det blir vist til at den digitale

⁴⁵ CX Stafettloggen er ei elektronisk loggbok for ditt barn/ungdom, der informasjon om alle hjelpetiltak som er sette i verk og involverte personar er samla på ein stad. Conexus Companion. <https://stafettloggen.conexus.no/Account>

BTI-rettleiaren (sjå figur 3 på side 21) er tydeleg når det gjeld på kva tidspunkt ein tilsett skal drøfte uro for eit barn med føresette, når det bør opprettast stafettlogg i samråd med foreldra, og når ein eventuelt bør kople på ytterlegare tenester gjennom stafettloggen.

Som nemnt i avsnitt 4.6, blir det vist til at **BTI-modellen og stafettloggen har styrka samhandlinga mellom kommunale tenester** under OKU, og har redusert risikoen for at barn ein er uroa for ikkje blir følgt opp. Modellen sikrar dokumentering og openheit mellom dei involverte tenestene, noko som fører til at tenestene i fellesskap kan vurdere og finne fram til kva ei sak faktisk handlar om og graden av alvor i saka.

Det går fram at **BTI-modellen også har sikra ei meir fagetisk tilnærming til samhandlinga mellom tenestene** i kommunen. Gjennom BTI-modellen er det tydeleggjort at tilsette tidleg skal involvere foreldra til barnet, og at foreldra også skal vere med i den eventuelle vidare samtalen om kva andre tenester som bør involverast i oppfølginga av barnet. Det blir vist til at før kommunen tok i bruk BTI-modellen kunne det vere tilfelle der til dømes tenester drøfta utfordringar eller bekymringar for eit barn ei stund før foreldra blei kopla på. Einingsleiar for førebyggjande tenester viser vidare til at arbeidet med BTI også har gjort kommunen betre på å sikre at det ikkje skal vere involvert fleire fagpersonar enn det som er nødvendig i oppfølging av barn og ungdom. Ho peiker på at det tidlegare var ein ukultur ved at for mange personar som ikkje hadde tydeleg ansvar for oppfølginga av barnet og familien var inkludert i møter som omhandla oppfølginga av desse. Kommunen har vore medvitne på at dei ønskjer å unngå dette, mellom anna for å sikre at møta med barn og familiar legg til rette for medverknad frå familien.

Barnevernsleiar viser i intervju til at stafettloggen gir moglegheit til å dokumentere saker på ein betre måte enn tidlegare, ved at det er eit felles system der det blir registrert kva tiltak som er forsøkt, kven som er involvert, kva effekt tiltaka har mv. Det blir peikt på at stafettloggen på denne måten bidrar til å auke kompetansen i kommunen på førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Samtidig blir det vist til at ei utfordring med samarbeidet gjennom BTI er i tilfella når det er fleire tenester involvert og arbeidsoppgåvene ikkje er tydeleg fordelt mellom dei involverte. Særleg *stafetthaldaren* i stafettloggen (dei som opprettar og har ansvar for stafettloggen) har eit stort ansvar med omsyn til å fordele og organisere ansvaret for ulike oppgåver og tiltak mellom involverte tenester. Kommunalsjef for OKU understrekar **at arbeidet med stafettloggen kan betrast ved at det blir tydeleggjort korleis ansvaret for loggen er fordelt.**

Det går fram at det oftast er tilsette i barnehagane og skulane som initierer samhandling med andre tenester gjennom BTI, og som opprettar stafettlogg. Både leiarar i skule og barnehagar meiner at det er naturleg at det er tilsette i desse instansane som opprettar stafettlogg som følgje av at barnehagane/skulane arbeider tettare på barn og deira foreldre enn andre kommunale tenester. Samtidig blir det påpeikt at dette arbeidet er ressurskrevjande for dei tilsette. Dei intervjuar rektorane viser til at stafettloggen i teorien er eit godt verktøy for å sikre samhandling mellom tenester og oppfølging av barn som dei er uroa for, men meiner at pedagogane/tilsette ved skulane får for mykje ansvar som stafetthaldarar og at samhandlinga med andre tenester ikkje fungerer optimalt i praksis. Rektorane peiker på at det er naturleg at det er tilsette ved skulane har det innleiande eigarskapet til ei sak, men at eigarskapet bør overførast til tenester som er meir kompetent til å følgje saka vidare dersom det er kompliserte saker som krev oppfølging frå fleire tenester. Mellom anna viser dei til at utfordringar knytt til trauma og psykisk helse blant barn og unge er krevjande å handtere, tar lang tid og har ingen enkel løysing. Dette gjer at handtering av slike utfordringar er krevjande for lærarane som ofte er dei som opprettar logg, og dermed koordinerer oppfølginga. Rektorane peiker på at det er viktig at kommunen har eit betre system for handtering av slike langvarige og komplekse utfordringar, slik at ikkje lærarane nødvendigvis må ha ansvar for å følgje opp komplekse tilfelle i systemet. Dei viser til at tilsette ved skulane kan vegre seg å sette i gang ein prosess i stafettloggen, mellom anna fordi det medfører meirarbeid, men også fordi dei ikkje er komfortable med ansvaret som ligg til dette. Rektorane meiner at det burde vere eit system som sikrar at ansvaret for stafettloggen blir overført frå stafettholdar i skulen til tilsett i barnevern, PPT eller andre tenester når saka har kome på nivå 3 eller 4 i BTI-modellen (sjå Figur 3 på side 21). Dei intervjuar understrekar at nokre lærarar opprettar stafettloggar ofte og er erfarne med å jobbe gjennom BTI-modellen, medan andre tilsette sjeldan gjer dette. Mykje arbeid i stafettloggen gir god erfaring, men også meirarbeid. Det blir peikt på at lite erfaring med BTI gjer at tilsette er meir usikre på korleis stafettloggen og BTI-modellen fungerer.

Det blir peikt på at tilsette ved skulane ønskjer ei evaluering av BTI, og at kommunen i ei eventuell evaluering kunne ha sett nærare på rollar i BTI-saker og behov for å overføre stafettloggar i meir komplekse saker.

Det blir vidare i intervju vist til at tilsette ved skulane opplever at **barnevernstenesta og PPT ikkje alltid er så proaktive når dei blir kopla på stafettloggen i oppfølginga av barn og unge.** Det blir vidare peikt på at barnevernet kan vere lite samarbeidsvillige og at det har vore fleire tilfelle der representantar frå barnevernet ikkje har deltatt

på BTI-møte dei har vore invitert til. Vidare blir det peikt på at tilsette frå PPT ikkje alltid stiller førebudde opp i BTI-møte om barn. Dette resulterer i at tilsette ved skulane som er stafethaldarar får mykje ansvar i oppfølging, også innan fagområde dei ikkje har kompetanse. Dersom ei sak er relatert til utfordringar innan PPT sitt fagområde, meiner rektorane at PPT bør ta meir eigarskap til saka og vere stafethaldar. I dag er praksisen at barnevern og PPT gir råd, og at tilsette ved skulane fortset å vere ansvarlege for stafettloggen.

Barnehagane i kommunen har eigen kontaktperson i PP-tenesta som dei kan kontakte ved behov for møte eller rettleiing. Både barnehagane og PP-tenesta peiker på at dette fungerer godt og styrarane viser til at det er låg terskel for å ta kontakt med PP-tenesta ved behov. I intervju med rektorane blir det etterlyst at tilsette i PP-tenesta i enda større grad er fysisk til stades på skulane som eit lågterskeltilbod. Dei viser til at PP-tenesta til dømes kan bidra enda meir inn mot grupper av elevar med førebyggjande tiltak, samt inn mot lærarar som følgjer opp elevar med vedtak om spesialundervisning i klassene på skulen.

Leiande helsesjukepleiar opplyser at tenester i kommunalområdet rehabilitering, helse og omsorg (RHO) blir kopla på BTI ved behov, men ho peiker på at det i det siste har vore meir **utfordrande å få kontakt med NAV** enn tidlegare. Det blir vist til at det tidlegare var lettare å nå NAV på telefon, og at NAV tidlegare var oftare med i ansvarsgruppemøte. Det blir peikt på at mange foreldre opplever at det kan vere utfordrande å finne ut kva rettigheter dei har i NAV-systemet, og at dette kan opplevast som ei meirbelastning. Det blir difor peikt på at det er viktig at NAV deltar inn i samarbeidet retta mot barn og familiar. Det blir også i intervju med leiar for kommunale barnehagar vist til at auka samhandling mellom barnehagane og NAV kunne ha vore føremålstenleg for å sikre koordinerte og heilskaplege tenester for sårbare familiar i kommunen.

Det blir **etterlyst større grad av involvering av kultureininga i det førebyggjande arbeidet i barnehagane**. Det blir peikt på at barnehagane har fleire positive erfaringar med å ha inne representantar frå kultureininga. Til dømes har ein barnehage hatt god erfaring med å ha inne ein fløytelærar frå kulturskulen i barnehagen. Vidare blir det peikt på positive erfaringar med å ha musikkterapeut i barnehage, då musikk og song er viktig for mellom anna språkutvikling. Song og musikk kan også vere ein inkluderande aktivitet for å samle barn frå ulike kulturar og med ulike språk. Det blir vidare haldt fram at ein musikkterapeuten kan vere nyttig for å sikre ein trygg overgang mellom barnehage og skule då musikkterapeuten kan vere til stades på begge arenaer og vere eit kjent ansikt for barna som startar på skulen. Det går fram at kommunen per i dag har ein musikkterapeut i eining for kultur, men ordninga er slik at barnehagane eventuelt må kjøpe tenester frå musikkterapeuten med midlar frå eget budsjett. Dei intervjuar barnehagestyrarane viser til at det er ønskeleg at kommunen får tilsett ein musikkterapeut som jobbar førebyggjande og som barnehagane kan nytte utan å bruke av eige budsjett.

Det blir også peikt på at **det i nokre tilfelle kan vere utfordrande å samhandle med fastlegar i kommunen**. Det er ikkje alltid fastlegane er like gode på å svare på meldingar frå avdeling for førebyggjande helse, men det blir haldt fram at nokre, gjerne dei yngre fastlegane, er betre på samarbeid enn andre.

Det går vidare fram i intervju at det kan vere ei **utfordring at tenestene ikkje alltid koplar på alle relevante aktørar** i arbeidet gjennom BTI og stafettloggen. Ungdomsteamet peiker mellom anna på at dei med fordel kunne ha vore kopla på stafettlogg i fleire saker. Ungdomsteamet viser til at deira tenester og tilbod har blitt tydlegare for andre tenester i kommunen gjennom innføringa av den digitale BTI-rettleiaren, men samtidig går det fram at dei har fått tilbagemeldingar på at tenesta lett kan bli gløymt i oppfølgingsarbeid i enkelte saker. Rektor på ein av ungdomsskulane i kommunen viser til at vedkomande har blitt godt kjend med tilbodet til utekontakten og SLT-koordinator dei siste par åra, og er positivt overraska over dei gode tilboda og tiltaka gjennom ungdomsteamet i kommunen, til dømes AART-grupper⁴⁶, MOT-programmet, *Ung på Stord* og prosjektet *16 ka' no?*. Det blir vist til at ungdomsteamet er gode støttespelarar for skulane, men rektorane peiker samtidig på at tilbodet og tenestene gjennom ungdomsteamet bør marknadsførast enda betre inn mot skulane i kommunen.

Det blir vidare etterlyst at tenester i avdeling for førebyggjande helse⁴⁷ blir meir kopla på i barnevernet sine saker. Avdelinga kan kjenne til at eit barn er under oppfølging og får tiltak frå barnevernet, men det ville vere nyttig å vite kva tiltak dette er slik at avdelinga for førebyggjande helse ved behov kan støtte foreldra til barnet. Døme på tiltak avdelinga kan bidra med er rettleiing av foreldre gjennom Circle of security (COS) eller *Cool Kids* som er eit angstmeistringsverktøy for barn. Det blir understreka at samarbeidet med barnevernet må styrkast, og at det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge vil bli meir koordinert og heilskapleg dersom alle tenestene samhandlar meir og blir betre på å dele informasjon med kvarandre (når det er samtykke til dette frå foreldra).

⁴⁶ adopted aggression replacement training

⁴⁷ Jordmortenesta, helsestasjonar, skulehelsetenesta, Helsestasjon for ungdom, Flyktinghelse og fysioterapi- og ergoteraptitenesta

Kommunalsjef for OKU peiker på at kommunen lenge har diskutert til kva tid barnehagar og skular kan vente å få hjelp frå støttetjenester innan førebyggjande arbeid når det er uro knytt til eit barn eller ein ungdom. Diskusjonspunkt kan vere *når* ei sak er alvorleg nok til at tilsette (t.d. lærarar eller førskulelærarar) skal melde uro for eit barn gjennom BTI, *kor mange* støttetjenester og personar det er behov for i «*laget*» som følgjer opp eit barn dei er uroa for, *kven* som skal vere ein del av laget (t.d. barnevern, PPT, helsesjukepleiar eller andre støttetjenester) og *når* ansvaret for stafettloggen og gjerne også oppfølginga av eit barn skal flyttast frå ei teneste til ei anna. Ho peiker på at dette er utfordringar kommunen jobbar med og som vil vere viktig å snakke om i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.

Samarbeid om overgang frå barnehage til skule og frå barneskule til ungdomsskule

Barnehagane og skulane er pålagt å samarbeide for å sikre trygg **overgang mellom barnehage og skule**. Kommunen har etablert ein overgangsplan for overgang mellom barnehage og skule, og planen skal sikre ein trygg overgang frå barnehage til skule for alle barna i kommunen. Pedagogiske leiarar i både kommunale og private barnehagar har faste møte med dei aktuelle skulane som førskulebarna skal starte i den påfølgjande hausten. Det blir også gjennomført oppfølgingsmøte på hausten for å snakke om barna etter skulestart. Det går fram av årshjulet i overgangsplanen⁴⁸ at skulane i januar, halvanna år før skulestart, også skal få melding om barn med omfattande hjelpebehov / nedsett funksjonsevne.

Dersom foreldre samtykker kan stafettloggen for eit barn overførast frå pedagog i barnehagen til rektor på skulen som barnet startar på. Rektor fordeler stafettloggen vidare til riktig lærar på barneskulen som får ansvar for loggen og følgje opp barnet vidare. Om loggen skal overførast blir avklart mellom skule og barnehage i møte våren før barnet begynner på skulen. Dersom dei blir samde om at det ikkje er behov for å overføre loggen blir den avslutta.

Loggen kan også overførast frå barneskule til ungdomsskule dersom foreldra samtykker. Dersom loggen til dømes ikkje blir opna og godkjent av den nye kontaktlæraren på ungdomsskulen, blir det liggande i porteføljen til barneskulelærar. Barneskulelærar må dermed av og til ta kontakt med ny kontaktlærar på ungdomsskulen for å minne om stafettloggen. Dei intervjuer rektorane legg til at dei seinast hausten 2021 har gjort ryddejobbar i systemet for å gå gjennom eventuelle stafettloggar som ikkje er aktiverte og som eventuelt skal avsluttast. Det blir peikt på at det kan vere gode grunnar til at loggen ikkje blir aktivert, til dømes at elevane ikkje har behov for ytterlegare oppfølging når dei bli overført frå barneskule til ungdomsskule.

Kommunen er i gang med eit pilotprosjekt i nokre barnehagar for å styrke kontakt mellom skular og barnehagar i samband med barn sin overgang frå barnehage til skule og gjere overgangen enklare for barn. I prosjektet skal barnehagane ha fokus på ein aktivitet (t.d. ein leik, ein song eller ei bok) i samlingar for førskulebarna. Når barna startar i skulen skal skulane vidareføre aktiviteten som barna har blitt kjend med gjennom barnehagen. Det blir vist til at dette skal bidra til at barna kjenner meistring og trygghet ved dei allereie kjenner ein aktivitet som blir gjennomført på skulen. Det går fram at dette prosjektet stoppa litt opp som følgje av koronapandemien, men starta opp igjen før årsskiftet 2021/2022. Dersom pilotprosjektet viser seg å fungere godt, er målet å utvide prosjektet til alle skular og barnehagar i kommunen.

Barnehagestyrarane viser til at overgangsplanen mellom barnehage og skule er nyttig og at barnehagane har eit godt samarbeid med skulane om førskulebarna. Rektorane viser til at kommunen har tilstrekkeleg med planar og rutinar for å sikre ein trygg overgang for barn mellom barnehage og barneskule.

Det er vidare etablert **overgangsplan frå barneskule til ungdomsskule** i kommunen⁴⁹, og det går fram at det på same vis som i overgang frå barnehage til skule, også her er etablert årshjul med faste møtepunkt knytt til elevane som skal begynne på ungdomsskulen. Rektorane peiker på at det er etablert gode rutinar på overføring mellom barne- og ungdomsskule, og at det er særskilt fokus på elevar med rett til spesialundervisning og språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar. Det blir vist til at skulane har noko forbettringspotensial når det gjeld den gjennomsnittlege eleven som ikkje får oppfølging gjennom BTI eller har vedtak om spesialundervisning, og det blir peikt på eit behov for meir presis informasjon i overføringsmøte mellom barneskule og ungdomsskule om desse elevane.

Einingsleiar for førebyggjande tenester etterlyser at kommunen må styrke arbeidet retta mot barn og unge når det gjeld overgangen frå barnehage til skule, og frå barneskule til ungdomsskule, og meiner at det derfor er behov for å revidere kommunen sine overgangsplanar. Det blir understreka at barn og unge i overgangar er sårbare og har behov for trygge overgangar, og at det per i dag blir brukt for lite tid og innsats på dei borna som treng det mest i overgangen barnehage og skule. Det blir vist til at overgangsplanen blir for generell for desse borna, og at

⁴⁸ Stord kommune. Plan for samarbeid og samanheng heim, barnehage og skule/SFO. Gjeldande frå august 2020.

⁴⁹ Stord kommune. Overgangsplan barnetrinn- ungdomstrinn. Revidert i januar 2015.

verdifull innsats frå både barna og barnehagen går tapt ved at det blir brukt for lite tid på overgangen frå barnehage til skule.

Kommunen har gjennomført prosjektet «16-ka no?», der overgangen frå ungdomsskule til vidaregåande skule mellom anna har vore tema.⁵⁰ Prosjektperioden har vore frå januar 2019 til ut desember 2021, og det går fram at det er samla inn kunnskap og erfaringar frå både elevar, foreldre og fagpersonar i perioden. Dei har kome med framlegg til tiltak dei meiner er viktige for å gjere tida rundt overgangen god for flest mogleg. Ungdomsteamet viser til at innspela frå ungdommen i samband med dette prosjektet mellom anna har resultert i ein aktivitetspark med skatepark, musikkscene, amfi mv. Ungdomsteamet viser til at ungdommane i kommunen har sakna ein møteplass, og det har dei fått moglegheit til å uttrykke gjennom prosjektet «16-ka no?».

Samarbeid ved vedtak om individuell plan (IP)

Individuell plan (IP) er eit vedtaksfesta tilbod om koordinert oppfølging av menneske med langvarige behov for tenester frå kommunen. Det er eit frivillig tilbod, og det er føresette som avgjer kva tiltak deira barn skal få, til dømes om barnet har behov for IP i tillegg til oppfølging gjennom BTI. Dersom det er ynskje om individuell plan og koordinator for tenestene (IP-koordinator) må ein søke om dette til tildelingkontoret i Stord kommune (organisert under rehabilitering, helse og omsorg (RHO)), som eventuelt fattar vedtak om IP.

I samband med høyring av rapporten har revisjonen fått tilsendt handbok for koordinatorar⁵¹, flytskjema for korleis ein startar opp koordinatorarbeid og individuell plan og eit skjema som viser til framgangsmåte når ein har fått ansvar som koordinator⁵². Handbok for koordinatorar har som eit av to formål å sikre at tenesteutøvar kan utføre rolla som koordinator med utgangspunkt i gjeldande rammer og lovverk. I handboka blir det mellom anna gjort greie for viktige omgrep knytt til arbeidet med IP, kva regelverk som set krav til koordinering av tenester, utøving av koordinatorrolla, rolleavklaring, korleis ein utarbeider individuell plan og kva som er skilnaden mellom IP og BTI/stafettloggen. Det er vidare fleire vedlegg til handboka og tips til nyttige dokument, kurs, filmar og nettsider.

Det blir i intervju vist til at det i Stord kommune ofte er helsesjukepleiarane som har ansvaret som IP-koordinator for barn og unge. I skulehelsetenesta er det ein helsesjukepleiar som har hovudansvar som IP-koordinator for dei mest komplekse sakene, medan på helsestasjonane er det ein fysioterapeut som held i rolla som IP-koordinator. Det blir vist til at det ikkje blir fatta mange vedtak om IP for barn mellom 0-5 år, og at dei tilsette som har hatt hovudansvar som IP-koordinator under covid-19 pandemien har vore opptatt med andre pandemirelaterte oppgåver (meir om førebyggjande arbeid under covid-19 pandemien under avsnitt 4.8.1). Det blir vidare peikt på at det ikkje alltid er slik at helsesjukepleiarane har kjennskap til familiane eller barnet det skal samhandlast om gjennom IP, og at deira rolle som IP-koordinator derfor nokre gonger kan bestå av å kalle inn til møte med foreldre, barn og tenestene som gir tenester til barnet, og skrive referat frå møtet. Helsesjukepleiarane understrekar at det er tidkrevjande arbeid å vera IP-koordinator.

Helsesjukepleiarane peiker vidare på at det ikkje i tilstrekkeleg grad er tydeleg kva som ligg til ansvaret som IP-koordinator, og at det bør avklarast kva rollar og område i kommunen som er best eigna til å inneha rolla som IP-koordinator i ulike tilfelle. Helsesjukepleiarane viser til at dette tema har blitt tatt opp i møte med både avdelingsleiar og einingsleiar fleire gonger. Også i andre intervju blir det peikt på behov for å tydeleggjere rolla som IP-koordinator. Det blir mellom anna peikt på at den som kjenner barnet best burde vere IP-koordinator, og at dette ikkje nødvendigvis burde vere helsesjukepleiar. Det blir etterlyst at kommunen i større grad tar omsyn til kven familien/ barnet vil ha til koordinator for deira tiltak, og på denne måten skape betre medverknad frå familiane inn i dette arbeidet.

Leiande helsesjukepleiar peiker på at fleire helsesjukepleiarar verkar å grue seg for å opprette IP for barn og unge, og at ho opplever at dette ofte handlar om at det er sjeldan at ein opprettar IP og at det dermed går lang tid mellom kvart tilfelle, noko som fører til usikkerheit. Leiande helsesjukepleiar held fram at dette som regel fungerer fint og at det ligg føre tydelege prosedyrar for dette arbeidet i kvalitetssystemet.

⁵⁰ Stord er tatt opp som programkommune i den nasjonale satsinga Program for folkehelsearbeid som er initiert av Helsedirektoratet. Programmet sitt mål er å betre den psykiske helsa blant barn og unge, og Stord deltar med prosjektet «16 – ka no? Trygg overgang frå ungdomsskule til vidaregåande». <https://www.stord.kommune.no/16-aar-ka-no-ein-trygg-overgang-fraa-ungdomsskule-til-vidaregaaande.481471.nn.html>

⁵¹ Stord kommune. Handbok for koordinatorar. Revidert 09.12.2020.

⁵² Stord helse og omsorg. Kvalitetssikring av enkeltvedtaka (myndighetsutøving) Utøving av mynde etter helse- og omsorgstenestelova av 24.06.11. nr. 30 § 7-1: individuell plan. *Eg har blitt koordinator – kva gjer eg?*

Det blir vidare i intervju peikt på at barn og unge kan få oppfølging gjennom BTI og ha ein IP samtidig, og at kommunen har forbedringspotensial når det gjeld å tydeleggjere skilnaden mellom BTI og IP, til dømes når eit barn som mottar oppfølging gjennom BTI også har rett på individuell plan.

Tidlegare brukte kommunen programmet SamPro for å opprette IP-ar og samhandle med andre førebyggjande tenester. Helsejukepleiarane peiker på at SamPro var eit tungvint og tidkrevjande system å bruke, og at det i dette systemet har vore utfordringar knytt til å samhandle på tvers med andre tenester. I dag er kommunen i ferd med å implementere systemet "Sampro Samspill" som skal erstatte SamPro som system.

4.7.2 Vurdering

Det er revisjonen si vurdering at BTI-modellen og stafettloggen har styrka samhandlinga mellom kommunale tenester under kommunalområdet OKU i Stord kommune. Revisjonen merkar seg at det er utfordringar knytt til uavklarte rollar og ansvar ved bruk av stafettloggen. Dette kan medføre at nokre tilsette kan vegre seg for å opprette stafettlogg fordi dei ikkje ønsker at deira eining skal sitte med ansvaret for oppfølginga. Dette kan føre til at samhandlinga ikkje alltid er tilfredsstillande. Revisjonen er kjend med at kommunen etter planen vil følgje opp denne problemstillinga i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.

Undersøkinga viser at kommunen har etablert rutinar og retningslinjer som skildrar ansvar, rollar og framgangsmåte i arbeidet med individuell plan. Det er likevel revisjonen si vurdering at ikkje alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med kva som ligg til ansvaret som koordinator for individuell plan. Dette medfører risiko for at ikkje alle som treng individuell plan, får dette. Dette er ikkje i samsvar med krav i regelverket (m.a. § 2-5 i brukarrettighetslova). Individuell plan er eit viktig samhandlingsverktøy for barn og unge som har behov for langvarige og koordinerte tenester frå kommunen.

Det er revisjonen si vurdering av kommunen i større grad kan dra nytte av dei ulike kommunale tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge. Undersøkinga viser at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad drar nytte av etablerte tiltak i kommunen i oppfølging av enkeltbarn, men også i tilbod på gruppenivå. Til dømes blir det vist til at PP-tenestene, ungdomsteam og kultureininga i større grad bør koplast på førebyggjande arbeid for barn og unge. Det blir vidare vist til at det er varierende i kva grad samarbeidet med fastlegane fungerer tilstrekkeleg godt. Revisjonen understrekar at kommunen må legge til rette for tilstrekkeleg samarbeid mellom fastlegar og andre tenester i kommunen (jf. § 8 i forskrift om fastlegeordning i kommunane).

Stord kommune har etablert planar for samarbeid mellom skular og barnehagar når det gjeld overgang frå barnehage til skule og frå barneskule til ungdomsskule. Revisjonen merkar seg samtidig at det blir peikt på behov for å styrke dette samarbeidet for å sikre at overgangane er tilstrekkeleg trygge og gode for alle barn, og for å sikre at verdifullt arbeid som er gjennomført av barna og barnehagane ikkje går tapt i overgangen.

4.8 Førebyggjande arbeid under covid-19 pandemien

4.8.1 Datagrunnlag

Våren 2021 gjennomførte Stord kommune ei undersøking av konsekvensar av smitteverntiltaka i Stord kommune. Det er utarbeidd ein rapport etter denne undersøkinga som mellom anna tar for seg korleis smitteverntiltak har påverka barn og unge i kommunen.⁵³ I rapporten blir det vist til at det er ulikt korleis barn og unge har hatt det under pandemien. Det blir peikt på at svaret «dei aller fleste har hatt det bra, men somme har fått det verre enn før» går igjen blant respondentane.

I avsnitta under vil vi gå inn på korleis restriksjonar mv. som følgje av covid-19 pandemien har verka inn på ulike tenestester som arbeider opp mot barn og unge i kommunen.

Barnevernstenesta

I den ovanfor nemnte rapporten utarbeidd av Stord kommune går det fram at det i enkelte av barnevernet sine saker har oppstått fristbrot som følge av smittesymptom/sjukdom/karantene blant både brukarar og tilsette i pandemiperioden. Det går vidare fram at tenesta opplever at det har vore vanskelegare å komma inn i heimane under pandemien, då fleire brukarar har halde igjen eller ikkje har ønska besøk.

I undersøkinga av konsekvensar av smitteverntiltak i kommunen går det vidare fram at den mest urovekkjande konsekvensen i perioden med pandemi er at barnevernstenesta har hatt ei stor auke i meldingar om vald og

⁵³ Stord kommune. Konsekvensar av smitteverntiltak i Stord kommune, kartlegging og forslag til tiltak. 2021. <https://www.stord.kommune.no/rapport-konsekvensar-av-smitteverntiltaka-i-stord-kommune.6413564-454088.html>

overgrep i heimen. Kommunen viser til at det i 2020 blei registrert totalt 279 bekymringsmeldingar, og at 103 av desse omhandla vald. I 2021 blei det registrert 266 bekymringsmeldingar og av desse omhandla 101 vald. Det blir understreka at det kan vere fleire meldingar som gjeld same barn, og at ein dermed ikkje kan lesa ut av tal meldingar kor mange barn eller familiar dette omhandlar. Einingsleiar for førebyggjande tenester peiker på at det ikkje er godt å seie om det er restriksjonane knytt til pandemien som er forklaringa på auka tal meldingar, eller om det er tilfeldig at covid-19 og auke i bekymringsmeldingar om vald og overgrep i heimen korrelerer i tid. Einingsleiar viser vidare til at det likevel truleg er slik at det å leve med restriksjonar når det gjeld sosial kontakt utanfor heimen har vore krevjande for mange familiar.

Barnevernsleiar viser til at det som følgje av auka del bekymringsmeldingar under pandemien har blitt ei auka merksemd på dette tema i barnevernet. Samtidig peiker han på at barnevernstenesta allereie før pandemien hadde fokus på vald og overgrep i heimen gjennom eit samarbeid med Ressurssenter om vald, traumatisk stress og sjølv mordførebygging (RVTS Vest). Barnevernstenesta har gjennom dette samarbeidet deltatt i eit seminar med tittelen «Avdekking, kva så», der også helsesjukepleiarar, skular og andre har vore invitert til å delta.

I Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet sin barnevern kommunemonitor⁵⁴ går det fram at barnevernet i Stord kommune hadde fristbrot i 9,2 % av undersøkingssakene i første halvåret av 2021, og 13,6 % fristbrot i andre halvdel av 2021. Til samanlikning var det fristbrot i 5,4 % av undersøkingssakene samanlagt for fylket første halvår av 2021 og 5,9 % fristbrot i andre halvdel av 2021. Vidare går det fram av denne statistikken at 31 % av barn i fosterheim i kommunen ikkje har fått oppfølging i samsvar med lovkrav første halvdel av 2021, medan delen for andre halvdel av 2021 var på 0 %.⁵⁵ Til samanlikning var det 7,8 % av barn i fosterheim i fylket som ikkje fekk lovpålagt oppfølging første halvdel av 2021 og 8,7 % i andre halvdel av 2021.

I intervju blir det peikt på at barnevernet under pandemien har prioritert å gjennomføre fysiske møte med familiar og barn, og barnevernsleiar viser til at dei i stor grad har klart å gjennomføre dette. Interne møter i barnevernet og ein del møte med ungdom har blitt gjennomført digitalt, og dette har fungert greitt.

Barnehagane

I kommunen sin rapport om konsekvensar av smittevernstiltak er det gjort undersøkingar i korleis pandemien har påverka ein av barnehagane i kommunen (Skogatufto barnehage). Her går det mellom anna fram at arbeid i små grupper (kohortar) har auka kvaliteten på barnehagetilbodet og ført til at personalet har kome tettare på føresette. Vidare går det fram at redusert opningstid (på raudt nivå) har vore ei god hjelp for å sikra nok personale til ei kvar tid, og at smitteverntiltaka har gjort at sjukefråværet i barnehagen har vore lågt.

Av utfordringar blir det nemnt at inndelingar i kohortar har redusert barna sin moglegheit til å treffast og bli kjend på tvers av dei små gruppene. Vidare blir det nemnt at barnehagen som inkluderande og samlande arena for familiar har blitt svekka under pandemien. Haustfest, sommarfest og lysfest har mellom anna blitt avlyst. Vidare har smittevernsrestriksjonar og mangel på store nok areal i barnehagen gjort det utfordrande å avvika og sikra kontinuitet i foreldremøta, felles drøftingar, temakvelder og utviklingsarbeid i Skogatufto barnehage. Det blir vidare i rapporten vist til at tilgang på vikarar er ei generell utfordring i barnehagane, og at denne utfordringa har blitt forsterka i pandemiåret i periodar med mange faste tilsette i karantene.

I intervju med styrarar i tre barnehagar i kommunen blir det vist til at det under pandemien har vore mest utfordrande å følgje opp barna når barnehagane har vore på gult nivå. På gult nivå har dei hatt full opningstid og inndeling i større grupper av barn og tilsette i barnehagane. I tillegg skal barnehagane sikre at smittevernstiltak blir etterlevd og det har vore hyppigare fråvær av tilsette. På same vis som i kommunen sin rapport om konsekvensar av smitteverntiltak, blir det også vist til utfordringar knytt til vikarar. Barnehagane i kommunen har ikkje kunne dele på dei same vikarane under pandemien grunna smittevern. Vidare blir det vist til at barnehagane heller ikkje har kunne samarbeide med andre tenester, til dømes PPT, på same vis som før pandemien av omsyn til smittevern.

På raudt nivå har barnehagane hatt kortare opningstid, og dermed fleire tilsette på jobb gjennom heile dagen. Barnehagane har vore organisert i små kohortar og det blir vist til at personalet har hatt tid til å følgje opp barna i sin kohort. Barnehagestyrarane opplever at barna har vore rolege og har hatt det bra på raudt nivå. Dei intervjuar viser også til at barnehagane i større grad har hatt eit forutsigbart tilbod for barna i desse periodane, og det har

⁵⁴ Kommunemonitor barnevern. Bufdir. https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/

⁵⁵ Indikatoren viser andelen barn som ikkje har fått fire (eventuelt to i særlege tilfelle der barnet har budd i same fosterheim i meir enn to år) oppfølgingsbesøk frå den kommunale barneverntenesta, blant barn under 18 år som har budd i fosterheim i over eitt år og som kommunen har oppfølgings- og kontrollansvar for.

vore tydeleg at pedagogane ikkje skulle bruke til på pedagogisk planleggingstid når barnehagen var på raudt nivå. Dette har friggitt tid for pedagogane å delta inn i barnegruppene.

Det blir i intervju peikt på at ikkje alle barn i barnehagen med vedtak om spesialundervisning fått oppfølginga dei har krav på under pandemien. Det er ikkje alle barnehagane som har hatt utfordringar knytt til dette, men i ein barnehage har dette vore ei problemstilling. Det blir vist til at dette i hovudsak har skuldast karantene blant tilsette i det spesialpedagogiske teamet og PP-tenesta som er tilknytt denne barnehagen.

Grunnskulane

I Stord kommune sin rapport om konsekvensar av smitteverntiltak, er det eit kapittel som mellom anna tar for seg kva konsekvensar ein har erfart på ein av skulane i kommunen (Sagvåg skule). Det går fram at denne skulen har opplevd at det er tosidig korleis barna har hatt det under koronapandemien. Nokre elevar har lidd av å ikkje ha den vanlege undervisninga, men at dei fleste har klart seg godt. Skulen ser òg at mange elevar har hatt det tøft gjennom å vera for tett på familiemedlemmar over tid.

Andre negative effektar som blir nemnt er at inndeling i kohortar har ført til deling av klassar og vennegrupper. Vidare blir det nemnt at rettane til elevane ikkje har blitt like godt ivaretatt i periodar med heimeskule eller kohortinndelinga på raudt nivå over lang tid. Det går fram at dette har råka den styrka undervisninga på første til fjerde trinn og spesialundervisninga (norskopplæringa). Skulen peikar vidare på at dei mange endringane mellom heimeskule og raudt og gult nivå, har skapt lite tryggleik for mange elevar.

Av positive konsekvensar blir det i rapporten mellom anna nemnt at skulen har gjort «eit kvantesprang» i den digitale undervisninga. Skulen starta digital undervisning frå første dag i nedstenginga, og det går fram at skulen hadde eit fortrinn i at dei yngste elevane allereie hadde fått utdelt PC-ar i samband med eit skuleprosjekt. Det blir vidare vist til at oppdelinga av skuleområdet i ulike sonar har vore positivt for mange elevar, då det kan kjennast trygt og godt å vita kva område dei skal vera på, og gir nærleik til uteområdet. Styrka vaksentettleik blir også framheva som eit pluss, då dette har vore trygt for dei elevane som har treng ekstra støtte og oppfølging.

I intervju med rektorar frå tre grunnskular i kommunen blir det peikt på at arbeidsmengda til lærarane generelt har auka under pandemien, noko som fører til auka arbeidspress og mindre tid og kapasitet til å følgje opp elevar på andre område enn det faglege. I tillegg til oppgåver knytt til smittevern har lærarane også mellom anna bidratt med å legge til rette for vaksinasjonsarbeid på skulane og gjennomføring av hurtigtestar av elevar. Rektorane opplever at lærarane ikkje har hatt den same tette oppfølginga av elevane som før pandemien som følgje av smitteverntiltak. Dei understrekar at dette særleg har vore tilfelle når skulane har vore på raudt nivå og elevane har hatt heimeskule.

Rektorane peiker på at auka arbeidsmengde for lærarane gjer at det dei siste åra kan ha vore meir utfordrande å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak. Det er vanskelegare å fange opp utfordringar blant elevar når ein møtes på Teams, og i tillegg har det ikkje vore like hyppig kontakt mellom lærar og foreldre under pandemien grunna smittevernsrestriksjonar.

I intervju med ungdommar i kommunen blir det også påpeikt at lærarane har verka overarbeidd i perioden med covid-19 pandemi. Det blir vidare vist til at periodar med heimeskule har verka utfordrande for nokre lærarar, mellom anna fordi nokre av dei har hatt eigne barn heime som har kravd oppfølging og fordi nokre ikkje har vore kjend med bruk av digitale møteplassar som Teams. Ungdommane opplever at lærarar har vore mindre tilgjengeleg under pandemien, noko som har medført at elevane får mindre oppfølging enn før pandemien. Ungdommane peiker til dømes på at lærar ikkje alltid følgjer opp utfordringar elevar tar opp med dei, sjølv om dette kan handle om utfordringar knytt til lese- og skrivevanskar. Ungdommane opplever at oppfølginga ein får er avhengig av kva lærar ein har eller oppsøker. Dei peiker vidare på at det er mange elevar som har utfordringar med mellom anna lese- og skrivevanskar i grunnskulen og at det ikkje er god nok oppfølging av dette. Ungdommane opplever at lærarar på vidaregåande skule er meir merksame på lese- og skrivevanskar eller ADHD, noko som medfører at nokre elevar først oppdagar at dei har utfordringar eller behov for oppfølging når dei startar på vidaregåande skule.

Ungdommane peiker også på at fleire ungdommar har hatt utfordringar med sovesyklus/døgnrytme i periodar med heimeskule. Vidare har dei eit inntrykk av at fleire ungdommar enn tidlegare ligg bakpå med skulearbeidet. Ungdommane peiker vidare på at gjennomsnittskaraktaren har gått ned fordi elevane lærer mindre når dei har heimeskule. Vidare viser dei til at det har vore gjennomført færre skuleprøvar og at elevar ligg bak kompetansemåla i fleire fag.

Eining for førebyggjande tenester

Einingsleiar for førebyggjande tenester viser til at føringar og retningslinjer for tenestene i liten grad har vore påverka av covid-19 pandemien, men at det har vore meir komplisert og krevjande å gjennomføra dei oppgåvene barn og unge har krav på i perioden. Einingsleiar peiker vidare på at hovudutfordringane barn og unge fortel at dei slit med under pandemien mellom anna er knytt til psykisk helse og spiseforstyrningar. Einingsleiar peiker på at barn og unge som har utrygge heimar, har hatt det vanskeleg som følge av at restriksjonar har gjort at dei må bruke meir tid heime.

Eining for førebyggjande tenester har hatt ansvar for å drifte koronasenteret og koronavaksinerings i kommunen. Det går fram av intervju at både einingsleiar og leiande helsesøster har fått meirarbeid under pandemien, mellom anna med koordinering av vaksinasjonssenter i kommunen.

Helsestasjons- og skulehelsetenesta

I årsmelding for kommunen for 2020⁵⁶ går det fram at dette året var utfordrande for drifta av helsestasjonane (svangerskapsomsorg, helsestasjonskontrollar og heimebesøk) grunna smittevernreglar og -tiltak, men at helsestasjonane har klart å gjennomføre pålagde kontrollar og vaksinasjonar. Heimebesøk blei frårådd i starten av pandemien, men etter kvart blei heimebesøka gjennomført. Skulehelsetenesta har vore til stades i skulane og forsøkte å oppretthalde tilbodet til barn og unge også då samfunnet var stengt ned frå mars til mai 2020. Helsestasjon for ungdom var stengt frå mars til mai 2020, og har seinare haldt ope.

I kommunen si undersøking av konsekvensar av smitteverntiltak går det fram at skulehelsetenesta på ungdomsskulen har tilbydt samtalar med helsesjukepleiar på FaceTime, men at ingen ungdommar har nytta seg av dette tilbodet. Vidare går det fram at skulehelsetenesta på vidaregåande skule har hatt tilbod om tur for elevane til Landåsen, men at heller ingen ungdommar har nytta seg av dette tilbodet.

Rapporten viser vidare til Ungdata- undersøkinga der barn og unge på mellomtrinnet (5.-7. trinn), ungdomstrinnet og vidaregåande skule svarar på spørsmål om mellom anna helse og trivsel. Det går fram av 2021-undersøkinga for Stord kommune at fleire ungdomsskuleelevar enn tidlegare år har rapporterer at dei har brukt helsetenester som skulehelsetenesta, helsestasjon for ungdom og psykolog dei siste 12 månadane. I intervju med helsesjukepleiarar i kommunen stadfestar dei at skulehelsetenesta har hatt auka etterspurnad om samtalar frå ungdom. Einingsleiar for førebyggjande tenester peiker samtidig på at koronapandemien og smitteverntiltak har avgrensa skulehelsetenesta sitt *open-dør* tilbod til barn og unge gjennom heile pandemien, ved at skulehelsetenesta ikkje har hatt like god tid til kvar enkelt tenestemottakar som før pandemien. Oppgåvene til skulehelsetenesta har tatt meir tid under pandemien som følge av restriksjonar, men lovpålagte *skal*-oppgåver har likevel vore prioritert og har blitt gjennomført.

Leiande helsesjukepleiar fortel at det er fleire ungdommar som opplever utfordringar som følge av at dei har vore meir heime, og dermed ikkje har fått fri frå heimesituasjonen ved å vere på skulen kvar dag. Ho peiker på at denne gruppa av sårbare barn har hatt det utfordrande grunna restriksjonane under pandemien, og at utfordringar i barn og unge sine heimemiljø har kome meir til syne for skulehelsetenesta under pandemien.

På helsestasjonane (0-5 år) har helsesjukepleiarane under pandemien prioritert å gjennomføre *skal-oppgåver*, til dømes vaksinerings og konsultasjonar med familiar. Fleire konsultasjonar på helsestasjonane har også blitt gjennomført på Teams, men nokre konsultasjonar må gjennomførast fysisk, til dømes måling av vekt og lengde for dei minste barna. Sjølv om dei har hatt fysiske kontrollar av dei minste barna, har dei ikkje fått undersøkt barna så mykje som ønskjeleg som følge av smitteverntiltak. Einingsleiar for førebyggjande tenester peiker på at smittevernreglane har redusert kvaliteten i oppfølginga av tenestemottakarar noko, og særleg fysiske kontrollar på helsestasjonen. Det går vidare fram at smitteverntiltak, som krav til avstand og reinhald, har gjort at faste og påkravde oppgåver på helsestasjonen har vore meir tidkrevjande enn til vanleg, særleg i periodar med mykje smitte.

Helsestasjonane har opplevd auka etterspurnad på telefon, særleg frå mødrer, i periodar med strenge smittevernsrestriksjonar. Det blir i intervju vist til at fleire har følt seg aleine og har etterspurt møtepunkt med andre mødrer. I nokre periodar av pandemien blei det arrangert «trillegrupper» der helsesjukepleiar, med samtykke frå mødrene, har delt deira telefonnummer til ein person som har arrangert møteplass for å trille. Etterkvart har mødrene arrangert gruppe heime hos kvarandre.

⁵⁶ Stord kommune. Årsmelding og årsrekneskap 2020. <https://pub.framsikt.net/2020/stord1/mr-202012-am2020/#/>

Det blir i intervju med fleire haldt fram at underbemanninga i helsestasjons- og skulehelsetenesta er ei hovudutfordring i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge i kommunen. Det blir vist til at helsestasjons- og skulehelsetenesta hadde utfordringar med underbemanning også før koronapandemien braut ut i mars 2020, men at avdelinga har blitt ytterlegare pressa på bemanninga under pandemien. Det går fram at fleire helsesjukepleiarane har deltidsstillingar eller er tilsett i prosjektstillingar, og at enkelte jordmødrer har delt stilling og arbeider i andre kommunale eller offentlege helsetenester. Under pandemien har helsesjukepleiarane blitt omdisponert til å registrere koronavaksinar, vaksinere og gi koronainformasjon til elevar. Det blir peika på fleire utfordringar som følgje av mangel på kapasitet i tenesta:

- Helsesjukepleiarar i skulehelsetenesta på barneskulen har lite tid til å jobbe førebyggjande. Som følgje av for lite bemanning har dei ikkje kapasitet til andre oppgåver enn dei lovpålagde *skal- oppgåvene* i tillegg til koronarelatert arbeid.
- Helsesjukepleiarane peiker på at det både før og under pandemien har vore mykje utskiftingar av personell i skulehelsetenesta.
- Også på helsestasjonane har pandemien gjort at det har vore utfordrande å gjennomføre ein del arbeid, som t.d. COS-rettleiingskurs⁵⁷ og barselgrupper.
- Redusert tid og kapasitet til å driva fagutvikling og nettverksarbeid.

I intervju med rektorar blir det vist til at helsesjukepleiarane er nøkkelpersonar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge i skulane. Rektorane peiker på at helsesjukepleiarane har hatt mykje meirarbeid under koronapandemien og at det ikkje har blitt sett inn vikarar for dei dersom dei er fråverande. Normalt sett er helsesjukepleiarane til stades på skulane 2-3 gongar i veka, men rektorane viser til at det hadde vore ønskeleg at helsesjukepleiarane var enda oftare til stades på skulane sidan dei har ei så sentral rolle opp mot elevane. Rektorane viser til at elevane ofte etterspør helsesjukepleiarane dersom dei er fråverande.

Det blir vidare vist til at det har vore manglande overordna leiing av helsestasjons- og skulehelsetenesta under pandemien. Leiande helsesjukepleiar har vore omdisponert til koronarelaterte oppgåver som har tatt om lag all hennar tid, og dermed har det vore svært lite reell leiing av dei tilsette i tenesta sidan mars 2020. I intervju blir det peikt på at avstanden mellom tilsette og leiarar i avdelinga er større enn tidlegare, og at helsesjukepleiarane saknar tettare oppfølging frå leiar. Leiande helsesjukepleiar peiker på at ho under normale omstende sjølv ville bidratt enda meir på helsestasjonar eller skular der dei har behov for styrka bemanning ved sjukefråvær, men dette har vore utfordrande under korona som følgje av smittevernreglar og at leiinga i avdelinga har arbeidd med koronahandtering. Leiande helsesjukepleiar har likevel forsøkt å bidra på helsestasjonane på dagtid og arbeidd administrativt på kvelden, men det har ikkje vore nok tid til å gjennomføre alle oppgåvene som ønska. For lite personell og handtering av koronapandemien har difor påverka det ordinære arbeidet dei gjer, særleg i skulehelsetenesta og på helsestasjonane.

I samband med verifiseringa av rapporten blir det understreka at avdeling for førebyggjande helse, og under dette helsestasjons- og skulehelsetenesta, allereie har ansvar for koordinering av all vaksinasjon i kommunen og dermed har spisskompetansen på dette området. Det blir vidare vist til at arbeidet med vaksinerings frå sentralt hald blei sett som høgare prioritert enn det meste av anna helsearbeid i kommunane. Det går fram at helsesjukepleiarane i kommunen sjølve har tilbydd si hjelp til registreringa av vaksinasjonen, og at dette ikkje har vore pålagt på nokon måte. Kommunen har hatt over 20 eksterne tilsette som har gjennomført vaksinerings. Kommunen understrekar at det er ein viktig kontekst at det var sterke sentrale føringar for alle kommunane i landet under covid-19 pandemien og at kommunane var i ein krevjande situasjon.

Ungdomsteamet (utekontakt, SLT-koordinator og ungdomskontakt)

Ungdomsteamet blei stengt ned mellom mars og mai 2020. I lang tid etter mai 2020 har ungdomsteamet sitt arbeid vore prega av smittevernstiltak. Dei har til dømes berre kunne gjennomføre feltarbeid («felting») på ein skule per dag, men i periodar med mindre strenge smitteverntiltak har dei kunne gjennomføre felting på fleire skular på same dag.

I rapporten om konsekvensar av smitterventiltak i Stord kommune går det fram at det har vore fleire jenter enn tidlegare som har hatt kontakt med utekontakten/ungdomskontakt med psykiske helseplager, særleg etter den første gjenopninga av samfunnet våren 2020. Det går vidare fram at utekontakten og ungdomskontakten har sett færre ungdommar enn vanleg, og at dei dermed har hatt mindre oversikt over målgruppa i pandemiåret enn elles.

⁵⁷ COS står for Circle of Security, tryggleikssirkelen, og er eit foreldrerettleiingskurs.

På grunn av dette har det vore vanskelegare å fange opp ungdom med utfordringar. For å kompensera for færre fysiske møte, har utekontakten og ungdomskontakten jobba for å bli meir synlege på sosiale media og snakka meir med ungdommane gjennom videosamtalar og chat. Det går fram at dei etter kvart såg at dei i større grad måtte møte ungdommane fysisk, og dette skjedde først i alternative lokale, før lokala til utekontakten blei opna meir opp for besøk og samtalar på starten av sommaren 2020.

Ungdomsteamet fortel i intervju at dei under pandemien har gjennomført individuell oppfølging via telefon, video eller ute på tur dersom fysiske møte ikkje har vore mogleg å gjennomføre som følgje av smittevernstiltak. Etter kvart som smittevernstiltaka har blitt letta på, har ungdomsteamet gjennomført fysiske møte i samsvar med gjeldande smittevernstiltak. Ungdomsteamet peiker på at dei ikkje får like god kontakt med ungdom via Teams, og at tilbodet er betre når dei kan gjennomføre fysiske møte med ungdom.

Det blir vist til at utfordringsbilete blant ungdom i Stord kommune har endra seg under pandemien. Ungdomsteamet peiker på at det er fleire som slit med psykiske vanskar og einsemd enn tidlegare, noko tal frå Ungdata også stadfestar. Samtidig peiker ungdomsteamet på at sjølvrapporterte psykiske plager blant ungdom har vore høg dei siste 10 åra.

Ungdomsteamet peiker på at både ungdom og førebyggjande tenester er meir tilgjengeleg enn tidlegare, på godt og vondt. I pandemien har tilgjengelegheita auka gjennom digitale verktøy som sosiale media og Teams, noko som kan vere positivt då ungdom og tilsette i ungdomsteamet kan ha hyppigare kontakt, men det kan også vere utfordrande på den måten at tilsette i ungdomsteamet er tilgjengelege til ein kvar tid, også når dei burde ha fri eller pause.

I samtale med ungdommar i Stord kommune blir det vist til ei oppleving av at alkoholbruken blant unge har auka under pandemien samanlikna med før, og at fleire startar med alkohol i tidleg alder. Ungdommane peiker også på at fleire elvar har hatt psykiske utfordringar under pandemien. Ungdommane viser vidare til at pandemiperioden har vore meir utfordrande for elevar på vidaregåande skule som bur på hybel, og dermed har vore mykje åleine i periodar med heimeskule.

PPT og spesialpedagogisk team

I kommunen sin rapport om konsekvensar av smitteverntiltak går det fram at PPT ikkje har kjennskap til at barn med store spesialpedagogiske behov ikkje har fått tilboda dei har krav på under pandemien. Tenesta er derimot meir uroleg for om barn med milde og moderate lærevanskar, som har små vedtak, har fått den undervisninga dei skulle ha fått. Det går vidare fram at PPT er usikre på i kva grad skulane si plikt til intensiv opplæring i første til fjerde trinn er blitt ivareteken under pandemien, og er uroleg for at denne opplæringa har vore av varierende kvalitet og at det er jobba mindre systematisk. Tenesta etterlyser informasjon om kor mykje koronamidlar som er sett av til tilrettelagd undervisning for sårbare elevar, i kva grad midlane er blitt brukte, og kva plan det er for bruken. PPT viser vidare i rapporten til at dersom plikta for intensiv opplæring har vore skadelidande under pandemien, har sårbare barn fått mindre hjelp til lesing, skriving og rekning. Då strevar dei framleis, og vil gjere det framover om kommunen ikkje set inn tiltak. Dei viser også til at det på grunn av smitteverntiltaka, har vore mindre kapasitet i barnehagar og skular til å jobbe med systemretta arbeid.

I intervju blir det vist til at PPT og spesialpedagogisk team i hovudsak har gitt same tilbod som tidlegare under pandemien, sett bort frå perioden då skular og barnehagar var stengt. Det blir vist til at det ikkje har vore utfordringar i arbeidet med å gjennomføre sakkunnige vurderingar under pandemien, og at dette har blitt gjennomført anten via Teams eller fysisk i samsvar med smittevernreglar. Tida frå motteke tilvising til ferdig sakkunnig vurdering har vore kortare under pandemien enn tidlegare.

Spesialpedagogisk team har i periodar med strenge smittevernstiltak ikkje kunne besøke meir enn ein barnehage per dag. I tillegg har barnehagane i periodar under pandemien organisert barna i små grupper med faste vaksne. Det blir peikt på at dette har ført til at spesialpedagogane har fått opparbeidd seg gode relasjonar med barna, då dei har vore med små grupper av barn og over lengre tid enn det som var vanleg før pandemien.

Det går fram at PPT har blitt relativt lite påverka av smitteverntiltak, men at dei under nedstenginga av skular og barnehagar frå mars til mai 2020 ikkje fekk gjort observasjonar eller testa og kartlagt barn i skular og barnehagar

Det blir vidare nemnt at smitteverntiltak som følgje av pandemien har bidratt til at nettverksarbeid på tvers av kommunar ikkje har vore gjennomført i pandemiperioden. Å samle fleire barnehagelærarar/lærarar på tvers av kohortar/ einingar/ kommunar har ikkje vore tilrådeleg eller forsvarleg.

4.8.2 Vurdering

Undersøkinga viser at pandemien har påverka enkelte tenester sitt førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og at ikkje alle tenestene har vore tilfredsstillande. Mellom anna blir det vist til at barnevernet har hatt høg del fristbrot i undersøkingssaker i 2021. Vidare blir det i ein barnehage vist til pandemirelatert fråvær har ført til at ikkje alle barn i barnehagen med vedtak om spesialundervisning fått oppfølginga dei har krav på under pandemien. Skulane si plikt til intensiv opplæring for første til fjerde trinn har heller ikkje i tilstrekkeleg grad blitt ivaretatt i periodar. I barnehagane blir det vist til at det før covid-19 pandemien har vore utfordrande å sikre vikarar ved fråvær og at denne utfordringa har blitt større under pandemien. Innan fleire tenester blir det vidare vist til at det har vore mindre kapasitet til å fange opp behov for førebyggjande arbeid under covid-19 pandemien. Det blir særskilt i helsestasjons- og skulehelsetenesta peikt på at det er vedvarande utfordringar knytt til kapasitet, og at dette også var ei utfordring før pandemien.

Samtidig som undersøkinga viser at ikkje alle førebyggjande tenester har vore tilfredsstillande på grunn av covid-19, har barn og unge har fått eit auka behov for oppfølging under/etter pandemien, mellom anna grunna utfordringar knytt til psykisk helse. Revisjonen vil påpeike at funna som går fram understrekar viktigheita av at kommunen har eit heilskapleg og koordinert førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.

5 System for samarbeid og samordning

5.1 Problemstilling

I dette kapittelet vil vi svare på følgjande hovudproblemstilling med underproblemstillingar:

I kva grad har kommunen etablert system for å sikre at samarbeid og samordning mellom kommunale tenester er i samsvar med regelverket? Under dette:

- Er det etablert tilstrekkelege samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar mellom dei ulike velferdstenestene og mellom velferdstenestene og andre aktuelle tenester (t.d. kultur) som arbeider opp mot barn og unge i kommunen?
- Er det etablert system for melding om avvik/manglar i samhandlinga og for oppfølging av slike avvik/manglar?

5.2 Revisjonskriterier

Etter folkehelselova § 4 andre ledd skal kommunen fremje folkehelse innan dei oppgåver og med dei verkemidlane kommunen er tillagt, under dette lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tenesteyting.

Kommunane står i utgangspunktet fritt til å organisere tenesteapparatet slik dei sjølv meiner er mest føremålstenleg, men dei har ansvar for å samordne sine tenester. § 3-4 i helse- og omsorgstenestelova stiller krav til at det skal leggjast til rette for samhandling mellom ulike deltenester i kommunen⁵⁸ og med andre tenesteytarar der dette er nødvendig for å tilby tenester omfatta av helse- og omsorgstenestelova.

Det går fram av § 3-2 i barnevernslova at barnevernstenesta skal medverke til at barn sine interesser blir ivaretatt også av andre offentlege organ. Vidare går det fram at

Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Opplæringslova set i § 15-8 krav til at skulen skal samarbeide med relevante kommunale velferdstenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlege, sosiale eller emosjonelle vanskar. Plikta gjeld både i enkeltsaker og samarbeid utover oppfølginga av konkrete elever.

§ 13-5 i opplæringslova set vidare krav til at skulen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang frå barnehage til skule og skulefritidsordning (jf. § 2 a. i barnehagelova). Det går fram at samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang, og at det skal utarbeidast ein plan for overgangen. § 15-3 skildrar vidare skulen si opplysningsplikt til barnevernet, samt merksemdsplikta som seier at tilsette i skulen i sitt arbeid skal vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barnevernstenesta.

I lovvedtak 143 (2020-2021) blei det i juni 2021 vedtatt av Stortinget å innføre endring i 14 lovar, knytt til mellom anna innføring av samordningsplikt for kommunen ved yting av velferdstenester og innføring av rett til barnekoordinator. Nokre av lovene som får endringar er barnevernslova⁵⁹, familievernkantorlova⁶⁰, opplæringslova⁶¹, barnehagelova⁶², helse- og omsorgstenestelova⁶³ og integreringslova⁶⁴. Lovendringane vil

⁵⁸ Omgrepet «deltener i kommunen» viser til andre velferdstenester som kommunen har ansvar for, til dømes kommunalt barnevern og grunnskule. Prop.100 L (2020-2021). Endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator). Kunnskapsdepartementet.

⁵⁹ Ny § 3-2 om samarbeid og samordning og § 3-2 a. om rett til individuell plan

⁶⁰ Ny § 1a. om samarbeid og samordning.

⁶¹ §3-6, nytt andre ledd om tverrfagleg samarbeid i oppfølgingsstenesta, ny § 4A-14 om samarbeid og samordning, § 15-3 om opplysningsplikt til barnevernet, § 15-4 om opplysningar til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta og § 15-8 om samarbeid og samordning

⁶² Ny § 2 b om samarbeid og samordning og § 45 om opplysningar til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta

⁶³ § 3-4 om kommunen si plikt til samarbeid og samordning, § 6-2 om krav til avtalen sitt innhald, ny § 7-2 a. om barnekoordinator

⁶⁴ § 41, § 48 første ledd, ny § 50 om samarbeid og samordning

mellom anna medføre at skulefritidsordninga og PP-tenesta blir inkludert i samarbeidsføresegnene i opplæringslova og at dei ulike velferdstenestene pliktar å samarbeide med andre velferdstenester når det er nødvendig for å gi tenestemottakaren eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Vidare inneber lovendingane ei plikt til å samarbeide utover oppfølginga av konkrete tenestemottakarar, slik at tenesta sjølv og dei andre tenestene kan ivareta sine oppgåver etter lov og forskrift. Lovendingane trer i kraft frå 1. august 2022.

I forarbeid til lovendingane⁶⁵ blir det vist til eit behov for ei betre og sterkare samordning av tenester til barn og unge. Det blir peikt på at ulike velferdstenester per i dag har ulike samarbeidsplikter og at nokre velferdstenester, til dømes skulefritidsordninga, ikkje er omfatta av eksisterande samarbeidsplikter. Proposisjonen viser vidare til at tverrsektorielle samarbeid mellom ulike kommunale tenester og mellom kommunale tenester og spesialisthelsetenesta er avgjerande for å sikre god kvalitet og samanheng i tenestene til barn og unge med samansette vanskar og lidingar.

Sjå vedlegg 2 for utfyllande revisjonskriterium.

5.3 Samarbeidsstruktur og tverrsektorielle møteplassar mellom tenester

5.3.1 Datagrunnlag

Samarbeidsstruktur og tverrsektorielle møteplassar mellom kommunale tenester

Det går fram at kommunen har etablert fleire tverrsektorielle møteplassar på systemnivå der førebyggjande arbeid retta mot barn og unge kan være tema.

Kommunen har eit **folkehelse råd** som er eit administrativt samrådsforum som møtes fire gongar årleg. Folkehelse rådet har rådgjevande funksjon for kommunen sitt folkehelsearbeid, og det blir vist til at folkehelseoversikta er viktig og styrande for dette overordna arbeidet knytt til folkehelsearbeid i kommunen.⁶⁶ Det blir i intervju vist til at tema i møta i folkehelse rådet mellom anna er operasjonalisering av mål som kjem fram av kommuneplanen sin samfunnsdel, oppfølging av strategiar innan folkehelse og informasjonsdeling om korleis ulike tenester i kommunen arbeider med folkehelse og kommunen si folkehelseoversikt. Vidare gjennomfører kommunen **folkehelseforum** to gongar i året. Folkehelseforum er ein form for folkemøte med folkehelse som tema, og det er folkehelse rådet som avgjer tema ut frå kva som er aktuelt i lokalsamfunnet. Innbyggjarar kan også kome med innspel til kva tema dei meiner bør drøftast i folkehelseforum.

Det går fram at det blir gjennomført einingsleiar møte for alle einingsleiarar i Stord kommune omlag 4-5 gonger i året. Innan kommunalområdet OKU blir det gjennomført leiar møte for oppvekst 3-4 gongar i året der alle leiarar for einingane i OKU deltar, inkludert rektorar og barnehagestyrarar. I desse møta drøftar leiarane mange ulike tema som er relevante for heile OKU, til dømes BTI, skulefråvær/skulevegving, aktuelt planarbeid eller større reformar som kompetanseløftet eller oppvekstreforma. I møta blir det også henta inn eksterne kurshaldarar som underviser i relevante tema. Kommunalsjefen opplyser at det ikkje har vore gjennomført mange leiar møte under covid-19 pandemien.

Det blir vidare gjennomført samarbeidsmøte mellom kommunalsjef, einingsleiar for førebyggjande tenester og barnevernsleiar ein gong i månaden. Moglege tema til drøfting kan vere alt frå moglege felles utviklingsprosjekt til innsats og system for samhandling og konkret innsats i enkeltsaker. Det blir også gjennomført månadlege leiar møte i kvar av einingane som ligg til OKU (t.d. rektormøte, styrarmøte og leiar møte i eining for førebyggjande tenester). Vidare blir det vist til at barnevernstenesta har jamlege møte med helsestasjonstenesta (om lag to gongar i året), skulehelsetenesta (ein gong i året) og ungdomsteamet (fire gongar i året).

Som nemnt i avsnitt 4.3.1 om fordeling av oppgåver og ansvar blir det i fleire intervju etterlyst tverrfaglege møteplassar på einings- og avdelingsnivå i kommunen for å få meir informasjon om dei ulike tenestene i kommunen, kva oppgåver og ansvar dei har, korleis dei ønsker å arbeide førebyggjande mv. Det blir vist til at det før innføringa av BTI blei gjennomført tverrfaglege møte på einingsnivå der både leiarar og tilsette deltok, men at per i dag er slike møte i hovudsak for leiarane i kommunen. Tilsette på lågare nivå i kommunen møter dei andre tenestene i hovudsak gjennom samarbeid i enkeltsaker, og det blir peikt på at det tilsette dermed misser desse større linjene som kunne ha vore sikra gjennom jamlege møtefora eller informasjon.

⁶⁵ Prop.100 L (2020-2021). Endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator). Kunnskapsdepartementet.

⁶⁶ Folkehelse rådet består av rådmann, representant for førebyggjande tenester, einingsleiar regulering, byggesak og oppmåling, kommuneoverlege, samfunnsplanleggjar, kulturkonsulent, rådgjevar idrett og friluftsliv, rådgjevar skule, rådgjevar barnehage, SLT-koordinator, einingsleiar barnevern, einingsleiar NAV og folkehelsekoordinator

Samarbeid mellom tenester innan kommunalområda oppvekst og kultur (OKU) og rehabilitering, helse og omsorg (RHO)

Kommunalsjefen for OKU meiner at Stord kommune kan bli betre på å tenke heilskapleg når det gjeld førebyggjande arbeid på ulikt nivå. Ho peiker på at det kan vere uklart i kva saker tenester under kommunalområda rehabilitering, helse og omsorg (RHO) og oppvekst og kultur (OKU) skal involverast, og korleis ansvaret er delt mellom dei to kommunalområda. Kommunalsjefen viser til at større grad av samarbeid og samordning mellom RHO og OKU i det førebyggjande arbeidet, vil styrke kommunen sitt koordinerte og heilskapelege førebyggjande arbeid retta mot barn, unge og familiar.

Einingsleiar for førebyggjande tenester peiker på at samhandlinga mellom førebyggjande tenester og vaksentenestene som ligg til RHO (til dømes NAV og psykisk helse og rusomsorg) kan styrkast. Ho peiker på at kommunen i samband med utarbeidinga av kvalitetsutviklingsplan oppvekst og kultur 2022-2030 ønskjer å etablere ei meir føremålstenleg organisering og styrke samhandlinga på tvers av einingar som arbeider med førebyggjande arbeid i kommunen. Dette inkluderer einingar i både OKU og RHO. Ho viser til at målet for kommunen er at tilbodet innan førebyggjande arbeid blir meir heilskapleg ved at alle relevante einingar blitt involvert. I fleire av intervjua blir det påpeikt at både RHO og OKU er sentrale når det gjeld førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og at det derfor er viktig med god samhandling mellom dei to sektorane.

Det blir vidare etterlyst samarbeidsforum på tvers av tenester i kommunen, særleg mellom einingar i OKU og RHO som arbeider med førebyggjande arbeid. Det blir haldt fram at tildelingskontoret, bustadkontoret og NAV er døme på einingar som burde vore inkludert i eit eventuelt samarbeidsforum om førebyggjande arbeid. Tildelingskontoret ligg til RHO og handsamar mellom anna søknadar om helse-, omsorgs- og bustadtenester i kommunen. Det går fram at tenester i OKU blir involvert dersom tildelingskontoret ønskjer informasjon i samband med søknadar om vedtak, og at dei tilsette som arbeider med barn og unge ved Tildelingskontoret er tilknytt stafettloggen og kan kallast inn til samarbeid etter ynskje og samtykke frå barnet og føresette. Det blir likevel vist til at tildelingskontoret med fordel kunne ha arbeidd tettare med tenestene som ligg til OKU. Det blir som døme vist til at barn med utfordringar innan autismespekteret får vedtak på tenester frå tildelingskontoret, men det er einingar og tenester innan OKU som sit med viktig kompetanse når det gjeld kva behov barn med utfordringar innan autismespekteret har behov for, og dermed i større grad burde involverast.

Det blir vidare vist til at det ville ha vore nyttig dersom NAV tok kontakt med relevante tenester i eining for førebyggjande tenester dersom NAV arbeider opp mot ein familie som dei er uroa for, særleg sidan låginntekt er ein risikofaktor for barn og unge. Sjølv om NAV er kopla på BTI-systemet kjenner ikkje einingsleiar for førebyggjande tenester til at NAV har oppretta BTI-saker og kopla på andre tenester. Det blir vidare understreka at det hadde vore nyttig med meir samhandling omkring fattigdomsproblematikk og tydelegare mål i kommunen for å forhindre barnefattigdom.

I intervju blir det etterlyst betre system eller planar for samarbeid mellom helsestasjonane og eining for psykisk helse og rus. Det blir mellom anna etterlyst tydelegare planar og system for koordinert og heilskapleg oppfølging frå kommunen av mødrer med utfordringar knytt til psykisk helse. Det blir vist til at når det gjeld rus er det etablert planar for oppfølging av mødrer frå dei har blitt gravide, men etter at barnet er født er det ikkje etablert gode nok planar. Det blir understreka at NAV og spesialisthelsetenestene (t.d. distriktpsykiatrisk senter (DPS) og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)) svært sjeldan tar kontakt med skulehelsetenesta og/eller helsestasjonane i tilfelle der barn er pårørande (meir om systematisk samarbeid med eksterne tenester som DPS og BUP i avsnittet under om samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar mellom velferdstenestene og eksterne aktørar).

Ungdomsteamet viser til at dei lenge har arbeidd opp mot fleire tenester i kommunen og at dei samhandlar med desse om førebyggjande arbeid retta mot ungdom. Ungdomsteamet opplyser at dei i tillegg til å samarbeide med skular og førebyggjande tenester også samarbeider tett med tenester for vaksne, til dømes NAV, og eining for psykisk helse og rus, som følgje av at målgruppa til ungdomsteamet er ungdom mellom 13 - 23 år.

Samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar mellom velferdstenestene og eksterne aktørar

Stord kommune deltar inn i samarbeid med fleire eksterne aktørar på område retta inn mot barn og unge i kommunen. I avsnitta under vil vi ta for oss kommunen sitt samarbeid med lag og organisasjonar, samarbeid om rus- og kriminalitetsførebyggjande arbeid og samarbeid med spesialisthelsetenestene i Helse Fonna.

Samarbeid med lag og organisasjonar i kommunen

Kommunen viser til at SLT-koordinator har vore initiativtakar til eit utstrekt samarbeid med ulike frivillige organisasjonar, lag og idrettslag for å synleggjera eit heilskapleg tilbod til familiar, barn og ungdom på Stord. Det blir mellom anna samarbeidd om gjennomføring av Fritidsmesse for å synleggjere aktivitetstilbod i kommunen.

Det blir vidare vist til at kommunen i november 2019 arrangerte ei *AlleMed-samling* for frivillige lag og organisasjonar med godt oppmøte. Målet med arbeidet er å skapa tilhøyrse i fritidsaktivitetar og miljøet rundt organisert aktivitet, noko kommunen har arbeidd vidare med mellom anna gjennom lanseringa av nettsida *aktivitet for alle*⁶⁷ i 2021. Nettsida har oversikt over fritidsaktivitetar i kommunane Stord, Fitjar og Bømlo.

Kommunen viser til at det å kunna delta i fritidsaktivitetar er viktig for å unngå utanforskap og å kjenna at ein høyrer til noko over tid. Stord kommune har i fleire år jobba med å inkludere fleire barn og unge inn i organisert og uorganisert aktivitet uavhengig av bakgrunn og foreldra sin økonomi. Kommunen har mellom anna etablert utstyrssentral (BUA⁶⁸). I 2021 blei Stord kommune, saman med kommunane Bømlo og Fitjar, pilotkommune for *fritidskortet*. Fritidskortet vil ikkje bli vidareført frå sommaren 2022⁶⁹, men det blir vist til at kommunen samarbeider med Bømlo kommune om korleis kommunane kan følgje opp aktivitet for alle vidare

Fritidskortet er eit tiltak for å nå målet i fritidserklæringa som seier at alle barn skal kunne delta i minst éin organisert fritidsaktivitet. Fritidskortet er universelt og for alle barn i alderen seks til fylte atten år, og ordninga dekkjer inntil 1000 kroner per halvår for faste, organiserte aktivitetar. Ansvar for arbeidet med fritidskortet er lagt til SLT-koordinator i kommunen. Helsesjukepleiarane formidlar informasjon om fritidskortet til elevane på 1. og 8. trinn i dei enkeltvise samtalane helsesjukepleiar har med elevane på desse to alderstrinna. Det blir likevel peikt på at det er ein risiko for at det krevjande for ein del familiar å finne fram til informasjon om fritidskortet og å sende inn søknad, og at det dermed i stor grad er ressurssterke familiar som tar nytte av tilbodet.

I tillegg har kommunen arbeidd med å utvikle *fritidskortet+* som er eit tilbod for barn og unge med behov for ytterlegare økonomisk stønad for å delta i organisert aktivitet. Einingssleiar for førebyggjande tenester meiner både barnevernet, NAV og eining for førebyggjande tenester saman bør utarbeide *fritidskortet+* og sørge for at prosessen for å få eit slikt tiltak ikkje blir for omfattande.

Kommunen viser til at dei i arbeidet med fritidskortet har styrka samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar i kommunen. Det blir peikt på at dette er viktig og nødvendig for å saman med frivilligheita jobbe for å inkludere flest mogeleg barn og unge i ein aktivitet der dei kan kjenne tilhøyrse i. Kommunen viser til at dei framover, saman med kommunane Bømlo og Fitjar, skal jobbe vidare med frivilligheita for å bryte ned barrierar for deltaking.

Samarbeid om rus- og kriminalitetsførebyggjande arbeid

Stord kommune har inngått samarbeidsavtale med Sør-Vest politidistrikt om rus- og kriminalitetsførebyggjande arbeid.⁷⁰ Det går mellom anna fram i avtalen at politiet har ein politikontakt inn mot kommunen og at SLT-koordinatoren skal vere kommunen sitt bindeledd med politiet når det gjeld førebyggjande arbeid blant ungdom. SLT står for samordning av lokale rus og kriminalitetsførebyggjande tiltak. Målet med arbeidet er at barn og unge i kommunen skal få riktig hjelp til riktig tid av eit hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av einingar og faggrupper. SLT-arbeidet i Stord kommune er organisert på tre nivå; politiråd, SLT-koordineringsgruppe og utøvernivå.

- **Politirådet** er eit forum på øvste nivå i kommunen. Her deltar rådmann, kommunalsjefar, SLT-koordinator, politistasjonssjef, ordførar og kommunen sin politikontakt. Politirådet møtes fire gongar i året og fungerer som styringsgruppe for SLT-arbeidet. Politirådet har ansvar for mål og prioriteringar for rusmiddel- og kriminalitetsførebygginga i kommunen og å innlemme dei i planverka.
- I **SLT-koordineringsgruppe** deltar einingsleiarar som arbeider med førebyggjande arbeid og andre sentrale fagpersonar innan førebygging i kommunen. Dette inkluderer mellom anna politikontakt, leiar for barnevern, leiar for NAV, kommunelege, utekontakten, SLT-koordinator, kommunepsykolog, førebyggjande helse, rettleiingstenesta og rektorane for vidaregåande skule og ungdomsskulane. Grappa har møte fire gongar i året. Møtet er eit samarbeidsforum der ein til dømes diskuterer Ungdata-rapportar, førebyggjande strategiar og utfordringar i ungdomsmiljøet. I møtet forsøker deltakarane å være oppdatert på utfordringar blant ungdom slik at dei kan forsøke å handtere dette i ein tidleg fase.
- **Utøvernivået** er alle tilsette, frivillige og andre som er i direkte kontakt med barn og unge. Gruppene har ansvar for å gjennomføre tiltak som koordineringsgruppa og politirådet har bestemt

⁶⁷ <https://aktivitetforalle.no/>

⁶⁸ BUA Stord er eit tilbod for alle innbyggjarar der ein kan låne sport- og friluftsutstyr heilt gratis.

⁶⁹ Regjeringa avsluttar prøveprosjektet med fritidskort 1. juli 2022. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ingen-nasjonal-utruelling-av-fritidskort/id2884985/>

⁷⁰ Samarbeidsavtale mellom Sør-Vest Politidistrikt og Stord kommune om Rus og kriminalitetsførebyggjande arbeid. Signert desember 2020.

Kommunen viser til at SLT-koordinator skal sikre kontinuerleg informasjonsflyt mellom nivåa som er nemnt ovanfor. Utover å koordinere samordning har SLT-koordinatoren ansvar for å identifisere problemområde, innhente og produsere kunnskap, og initiere tiltak. For å identifisere problemområde samhandlar SLT-koordinator tett saman med instansane som møter ungdomar og unge vaksne. Det blir vist til at skulane, utekontakten, barneverntenesta og politiet er særskilde viktige samarbeidspartnarar, men også skulehelsetenesta, kulturtenesta, eining for psykisk helse og rus, eining for fellestenester, NAV, næringslivet og frivillige lag og organisasjonar er viktige samarbeidsaktørar for å identifisere problemområde.

Nokre av tiltaka kommunen har gjennomført for å setje lys på rusproblematikk og førebyggjande arbeid er mellom anna at SLT-koordinator har haldt foredrag om rus for leiargrupper i næringslivet, mellom anna hos Aker Solutions og Leirvik AS. SLT-koordinator har også hatt innlegg om rusbruk mv. på læringsamlingar hos Aker Solutions. Dette har, med nokre unntak, vore årlege samlingar. Det blir vist til at det er planlagt liknande samling for unge arbeidstakarar ved Leirvik AS.

Når det gjeld psykisk helse og rus deltar SLT-koordinator saman med utekontakten og ungdomskontakten på ulike arenaar retta mot aldersgruppa 18-23 år. Dei arrangerer «Ung på Stord», deltar på foreldremøte, arbeider med politi og kommune på ulike problemstillingar som dukkar opp i ungdomsgruppa, informerer om nettvett og etablerer kontakt mellom ulike instansar som arbeider for og med ungdom. Vidare har ungdomsteamet jobba med idrettslag i Stord kommune om idrett og alkohol og å skapa «alkoholfrie soner» i idretten.

Politirådet i Stord kommune vedtok i 2010 at ungdom under 18 år som blei tatt for oppbevaring og/eller bruk av narkotika, skulle få tilbod om **ungdomskontrakt** med påtaleunnlating. Dette som eit alternativ til vanleg straffereaksjon, der kommunen skulle ha ansvar for oppfølging av ungdommen. Føremålet er å hjelpe ungdommane til å bli rusfrie.⁷¹ Som eit ledd i dette har Stord kommune etablert ei tverrfagleg arbeidsgruppe, **Tidleg rusinnsats (TRI)**. Denne arbeidsgruppa består av representantar frå førebyggjande tenester, eining for psykisk helse og rus, barnevernet, NAV, kriminalomsorga og politiet. Hovudmålsettinga er å leggje til rette for rusfritt liv for ungdom/unge vaksne som har starta med illegale rusmiddel. Delmåla til arbeidsgruppa er å gi god oppfølging av ungdom/ unge vaksne og føresette, auke kompetansen om cannabis til hjelpeapparatet og spreie kunnskap om cannabis til både fagmiljø og innbyggjarar. TRI-gruppa har tilpassa dette til lokale forhold og har laga to ulike program; Cannabisprogram Stord (CAPS) og Hasjavvenningsprogram (HAP). Vilkår for påtaleunnlating er at ungdommane deltar i eit av desse programma og at ein kan dokumenterer rusfridom i to år. Ungdommane må inngå ungdomskontrakt, der hasjavvenningsprogrammet inneber 15 oppfølgingssamtalar og cannabisprogrammet inneber seks samtalar, og begge programma byggjer på samtalar i kombinasjon med urinprøvar. Det er ungdomsteamet (utekontakt, ungdomskontakt og SLT-koordinator) som har ansvar for oppfølging av ungdomskontraktar saman med politiet. Ungdomskontraktane er brukt som eit rusførebyggjande tiltak for dei som har debutert med illegale rusmiddel, men det blir vist til at samtalan også kan vere viktig ut frå eit behandlingsspektiv. Foreldre til barnet med rusutfordringar er som regel kopla på dette arbeidet gjennom samtykke frå ungdommen. Formålet er å lage dei ytre rammene med eit gjensidig og forpliktande oppfølgingsløp av ungdommane, gjennomføre kvalitativ god oppfølging og å dokumentere rusfridom ovanfor foreldre/ nettverk, politi og hjelpeapparat.

Det blir vist til at fleire av ungdomane ungdomsteamet har ungdomskontrakt med, også har oppfølging av konfliktrådet i ein avgrensa periode. Ungdomsteamet blir då ein part inn i dette samarbeidet og deltar i oppfølgingsteam rundt ungdomane, koordinert av konfliktrådet.

SLT-koordinator samarbeider også med politiet om gjennomføring av **urosamtalar**. Urosamtalar er ein kartleggingssamtale som rettar seg både mot barnet/ungdommen og deira føresette, men samtalan kan også ved nokre typar utfordringar brukast inn mot vaksne. Målet med samtalan er å stanse eit negativt åtferdsmønster og vere med å leggje til rette for ei positiv endring i barnet sin livssituasjon. Å finne dei rette tiltaka saman med barnet og føresette er sentralt i samtalan.

Kommunen viser til at rus- og kriminalitetsførebyggjande arbeid er ein sentral del av folkehelsearbeidet og det førebyggjande arbeidet for barn og unge i Stord kommune.

Samarbeid med spesialisthelsetenestene

Stord kommune har inngått samarbeidsavtale med Helse Fonna HF.⁷² Føremålet med avtalen er mellom anna å konkretisere oppgave- og ansvarsfordelinga mellom kommunen og helseføretaket, og å etablere gode

⁷¹ Stord kommune. Bruk av cannabis blant ungdom og unge vaksne i alderen 16 – 23 år i Stord kommune. Rapport etter lokal undersøking 2016.

⁷² Overordna samarbeidsavtale mellom Stord kommune og Helse Fonna HF. 2017.

samarbeidsrutinar på sentrale samhandlingsområde. Avtalen skal vidare bidra til at pasientar og brukarar får eit heilskapleg tilbod om helse- og omsorgstenester og styrkje førebyggjande og helsefremjande arbeid. Samarbeidet mellom kommunen og Helse Fonna er vidare regulert av eit sett med avtalar, mellom anna samarbeid om folkehelse, førebygging og helsefremming⁷³. Avtalen skal regulere samhandling og ansvarsavklaring mellom kommunen og føretaket om helsefremjande og førebyggjande arbeid. Det er vidare etablert samarbeidsstruktur for å følgje opp avtalane som er etablerte mellom helseføretaket og kommunen, og der representantar frå kommunen møter: strategisk toppleiarforum, samhandlingsutval, områdemøte, tvisteløysingsorgan og faglege nettverk. Samansetting, arbeidsform og mandat går fram av den overordna samarbeidsavtalen.

Nokre av dei faglege nettverka kommunen deltar inn i saman med Helse Fonna, og som omhandlar førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, er mellom anna Nettverk for BTI-kommunar i Helse Fonna-området i samarbeid med kompetansesenter rus i Bergen og Stavanger (KoRus Vest og KoRus Sør), Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU) og BUP i Helse Fonna. Nettverket møtes om lag ein til to gonger per halvår og føremålet er erfaringsdeling og praktisk hjelp når det gjeld BTI-arbeid.⁷⁴ Kommunen deltar vidare i ulike andre nettverk og samarbeidsforum som til dømes samarbeidsforum for ytre Sunnhordland i regi av BUP Stord⁷⁵ og samarbeidsforum for barn og unge sine helsetenester i Helse Fonna.

Det går vidare fram at einingsleiar for førebyggjande tenester og barnevernsleiar har jamlege møte med BUP, og fleire av dei intervjua peiker på at det har blitt gjennomført kurs frå BUP til tilsette i kommunen (m.a. med tema ADHD og psykisk helse) og at kommunen sine tenester retta mot barn og unge samhandlar med BUP i enkeltsaker. Samtidig er det fleire som etterlyser meir systematisk samarbeid mellom kommunen og spesialisthelsetenestene ved Helse Fonna (både BUP og DPS⁷⁶).

Det blir i intervju med einingsleiar for førebyggjande tenester peikt på at BUP er lagt inn som eining i stafettlogg-systemet slik at dei har kontaktpersonar frå BUP registrert der og kan hente dei inn i BTI-samtalar ved behov på same vis som personar frå tenester i kommunen. Det går fram av intervju at fleire av dei intervjua ikkje kjenner til at BUP er kople på samarbeid med kommunen gjennom BTI, men etterlyser at dette blir gjort.

5.3.2 Vurdering

Stord kommune har etablert fleire samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar på leiarnivå mellom tenestene som arbeider opp mot barn og unge innan kommunalområdet OKU. Revisjonen merkar seg samtidig at det blir etterlyst tverrfaglege møteplassar for einingane i OKU der også *tilsette* i tenestene kan delta. Det er revisjonen si vurdering at av kommunen kan vurdere om det kan vere føremålstenleg å etablere tverrsektorielle møteplassar for å informere dei tilsette om dei ulike tenestene i kommunen om korleis dei best kan samarbeide om kring det førebyggjande arbeidet.

Revisjonen vurderer at det ikkje er etablert tilstrekkeleg samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar på tvers av kommunalområda OKU og RHO relatert til samarbeid retta mot barn og unge i kommunen. Undersøkinga viser at det blir etterlyst eit meir strukturert samarbeid mellom relevante tenester som arbeider inn mot barn, unge og familiar i kommunalområda OKU og RHO, og det blir av fleire vist til eit behov for å styrke samhandlinga mellom tenestene.

Stord kommune har etablert fleire samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar med eksterne aktørar som lag og frivillige organisasjonar, politi og spesialisthelsetenester for å sikre heilskapleg oppfølging av barn og unge i kommunen. Basert på undersøkinga som er gjennomført har ikkje revisjonen indikasjonar på at dette samarbeidet ikkje er tilstrekkeleg for å sikre førebyggjande tenester opp mot barn og unge på desse områda.

5.4 System for melding og oppfølging av avvik/manglar i samhandlinga

5.4.1 Datagrunnlag

Stord kommune bruker kvalitetssystemet Compilo for internkontroll og avvikssystem i heile Stord kommune, og alle tilsette i kommunen har tilgang til systemet. Det er ikkje etablert særskilte system for melding om manglar eller avvik i samhandlinga mellom velferdstenestene eller system for oppfølging av denne typen utfordringar.

⁷³ Tenesteavtale 10. Mellom Stord kommune og Helse Fonna HF. Samarbeid om folkehelse, førebygging og helsefremming.

⁷⁴ Region Vest. Sentersamarbeid om Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI). November 2017. <https://tidliginnsats.forebygging.no/globalassets/bti-sentersamarbeid---sammen-om-satsing---november-2017---signert.pdf>

⁷⁵ Saman med Bømlo kommune, Fitjar kommune og Tysnes kommune

⁷⁶ Distriktpsikiatrisk senter med tenester til vaksne.

I intervju med tenestene er det fleire som viser til at dei ikkje har opplevd utfordringar i samhandlinga med andre tenester, og det blir til dømes i intervju med PP-tenesta og spesialpedagogisk team peikt på at førebyggjande arbeid for barn og unge er eit prioritert område for tenesta, og at dei møter opp når dei blir invitert til samhandling med andre tenester om barn og unge gjennom BTI-modellen. Samtidig blir det, som mellom anna vist i avsnitt 4.7 om samhandling mellom kommunale einingar, peikt på at nokre tenester erfarer at barnevernet i nokre tilfelle ikkje har deltatt på BTI-møte dei har blitt invitert til, at PP-tenesta ikkje alltid er tilstrekkeleg førebudde til BTI-møte og at det kan vere utfordrande å samhandle med fastlegar. Rektorane viser til at dei melder frå til kommunalsjef i OKU dersom barnevernet, PPT eller andre tenester ikkje møter opp eller ikkje tar sin del av ansvaret i BTI-saker. Fleire av dei intervjuja peiker på at dersom det hadde vore ei utfordring at til dømes ei teneste ikkje var villig til å delta inn i samhandlinga rundt eit barn eller ein ungdom, ville dei ha tatt dette opp med næraste leiar.

Når det gjeld samarbeidet med spesialisthelsetenestene er det gjennom avtalen mellom kommunen og Helse Fonna etablert struktur og system for å melde frå om avvik i samhandlinga mellom aktørane. Det går fram at avvik av mindre karakter skal løysast mellom partane på lågast mogleg nivå, medan avvik som omhandlar brot på avtalen skal sendast til den andre parten i løpet av den første månaden etter at avviket oppstår og partane skal gi kvarandre tilbakemelding på korleis avviket er behandla. Systemavvik knytt til avtalen og tenesteavtalane skal behandlast i Samhandlingsutvalet. Dersom partane ikkje oppnår einigheit i saker der det er ueinigheit knytt til inn- og utskriving av enkeltpasientar, blir det oppretta ein usemjeprotokoll som blir sendt til lokalt tvisteløysingsorgan for drøfting og tilråding til løysing. Dersom det etter denne handsaminga fortsett ikkje blir oppnådd einigheit, går saka vidare til nasjonalt tvisteløysingsorgan, og deretter eventuelt domstolane.

5.4.2 Vurdering

Sjølv om avvik i samhandlinga kan bli tatt opp med næraste leiar, har ikkje Stord kommune etablert rutinar og retningslinjer for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene, eller for å følgje opp slike avvik knytt til det førebyggjande arbeidet. Tenestene har plikt til å samarbeide for å sikre koordinerte og heilskapelege tenester til barn og unge, og frå 1. august 2022 vil kommunen få auka plikt til å sikre at velferdstenestene jobbar saman for å sikre førebyggjande arbeid og tidleg innsats retta mot barn og unge. Dersom det er brot på dette kravet må det meldast avvik. Kommunen bør difor sette i verk tiltak for å sikre at ein får på plass gode rutinar for dette.

6 Konklusjon og tilrådingar

Undersøkinga viser at Stord kommune i stor grad har etablert, eller er i prosess med å utvikle, mål og planar for førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og at det er etablert system for å kartlegge og sikre oversikt over barn og unge sin helsesituasjon og oppvekstvilkår.

Kommunen har i all hovudsak tydeleggjort kva ansvar dei ulike tenestene i Stord kommune har inn mot barn og unge etter regelverket. Vidare har kommunen gjennom BTI-modellen utarbeidd ein digital rettleiar som skildrar tenestene i kommunen sitt ansvar for å avdekke forhold som kan indikere behov for førebyggjande tiltak og å drøfte tiltak og eventuelt involvere andre relevante tenester. Det blir vidare vist til at BTI-modellen i stor grad fungerer etter intensjonen og at innføringa av BTI-modellen og *stafettloggen* har styrka samhandlinga mellom kommunale tenester i Stord kommune. Stord kommune har også etablert fleire samarbeidsstrukturar og tverrsektorielle møteplassar både mellom tenester innan kommunalområdet OKU og opp mot eksterne aktørar som lag og frivillige organisasjonar, politi og spesialisthelsetenester for å sikre heilskapleg oppfølging av barn og unge i kommunen.

Revisjonen merker seg at kommunen, i samband med pågåande utviklingsarbeid knytt til barnevernsreforma/oppvekstreforma, etter planen vil gjennomgå eigne tenester og sjå på organisering og ansvarsdeling mellom ulike tenester og nivå, og kva som kan styrkast. I samband med gjennomgangen av eigne tenester vil kommunen også vurdere kva tiltak dei har i dag og om dei er tilstrekkelege for ivareta barn og unge som har behov for førebyggjande arbeid.

Samtidig viser undersøkinga at Stord kommune har forbetningspunkt når det gjeld førebyggjande arbeid retta mot barn og unge:

- Planar og mål for det førebyggjande arbeidet er i liten grad systematisert og det kan vere utfordrande å få oversikt over kva som er etablert av planar og kva mål som gjeld for arbeidet. Måla som er etablert er også i liten grad operasjonalisert i form av konkrete tiltak som kan følgjast opp og rapporterast på.
- Kommunen kan i større grad dra nytte av informasjon frå fleire av dei kommunale tenestene som arbeider med barn og unge, slik som til dømes helsestasjons- og skulehelsetenesta og programmet *Ung på Stord*, samt Utekontakten som har særleg kunnskap om oppvekstvilkår blant ungdom.
- Det er behov for å tydeleggjere rollar og ansvar på nokre område:
  - Det ikkje er tilstrekkeleg tydeleg kva tenester som har ansvar for tilbod til barn og ungdom i tilfelle der fleire tenester har ansvar og/eller der fleire lovverk skal etterlevast.
  - Rollar og ansvar ved bruk av stafettloggen er ikkje tilstrekkeleg tydeleggjort. Dette kan medføre at nokre tilsette vegrar seg for å opprette stafettlogg fordi dei ikkje ønsker at deira eining skal sitte med ansvaret for oppfølginga. Revisjonen er kjend med at kommunen etter planen vil følgje opp denne problemstillinga i samband med utviklingsarbeidet knytt til oppvekstreforma.
- Kommunen har etablert rutinar og retningslinjer som skildrar ansvar, rollar og framgangsmåte i arbeidet med individuell plan. Det er likevel revisjonen si vurdering at ikkje alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med kva som ligg til ansvaret som koordinator for individuell plan. Dette medfører risiko for at ikkje alle som treng individuell plan, får dette. Revisjonen påpeiker at dette ikkje er i samsvar med krav i regelverket (m.a. § 2-5 i brukarrettighetslova).
- Utfordringar knytt til kapasitet i skulane kan føre til at lærarar ikkje drar nytte av støttemateriell som er etablert i den digitale BTI-rettleiaren. Revisjonen vurderer at kommunen ved å sikre at tilsette i skulane er tilstrekkeleg kjend med etablerte rutinar og verktøy for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging, kan bidra til at fleire tilsette sikrar at til dømes andre relevante partar ved behov blir involvert i oppfølging av eit barn.
- Revisjonen påpeiker at praksisen med at det er ein person som har hovudansvar BTI-modellen i kommunen, og som mellom anna gjennomfører opplæring for tilsette i metodikken, medfører stor grad av sårbarheit ved utskifting av personell eller fråvær.

- Undersøkinga har ikkje identifisert særlege utfordringar knytt til manglande informasjon om barn som flyttar til og frå kommunen. Revisjonen meiner samstundes at kommunen gjennom å etablere rutinar for å etterspørje samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i dei tilfella der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen, kan bidra til å sikre at barn og unge med behov for førebyggjande tiltak også får nødvendig oppfølging i kommunen dei flyttar til. Vidare kan dette bidra til at kommunen barnet/ungdommen flyttar til får informasjon om kva oppfølging dei og eventuelt deira føresette har fått i Stord kommune.
- Kommunen kan i større grad dra nytte av fleire av dei kommunale tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge. Undersøkinga viser at kommunen ikkje i tilstrekkeleg grad drar nytte av etablerte tiltak i kommunen i oppfølging av enkeltbarn, men også i tilbod på gruppenivå. Til dømes blir det vist til at PP-tenestene, ungdomsteam og kultureininga i større grad bør koplata på førebyggjande arbeid for barn og unge. Det blir vidare vist til at det er varierende i kva grad samarbeidet med fastlegane fungerer tilstrekkeleg godt. Revisjonen understrekar at kommunen må legge til rette for tilstrekkeleg samarbeid mellom fastlegar og andre tenester i kommunen (jf. § 8 i forskrift om fastlegeordning i kommunane).
- Stord kommune har etablert planar for samarbeid mellom skular og barnehagar når det gjeld overgang frå barnehage til skule og frå barneskule til ungdomsskule. Revisjonen merkar seg samtidig at det blir peikt på behov for å styrke dette samarbeidet for å sikre at overgangane er tilstrekkeleg trygge og gode for alle barn, og for å sikre at verdifullt arbeid som er gjennomført av barna og barnehagane ikkje går tapt i overgangen.
- Undersøkinga viser at ikkje alle førebyggjande tenester har vore tilfredsstillande på grunn av covid-19 pandemien. Samtidig går det fram at barn og unge har fått eit auka behov for oppfølging under/etter pandemien, mellom anna grunna utfordringar knytt til psykisk helse. Revisjonen påpeikar at funna som går fram understrekar viktigheita av at kommunen har eit heilskapleg og koordinert førebyggjande arbeid retta mot barn og unge.
- Det er ikkje etablert tilstrekkeleg tverrfaglege møteplassar for einingane i OKU der også tilsette i tenestene kan delta. Det er revisjonen si vurdering at av kommunen kan vurdere om det kan vere føremålstenleg å etablere tverrsektorielle møteplassar for å informere dei tilsette om dei ulike tenestene i kommunen om korleis dei best kan samarbeide om kring det førebyggjande arbeidet.
- Det er ikkje etablert tilstrekkeleg samarbeidsstruktur og tverrsektorielle møteplassar på tvers av kommunalområda OKU og RHO relatert til samarbeid retta mot barn og unge i kommunen. Undersøkinga viser at det blir etterlyst eit meir strukturert samarbeid mellom relevante tenester som arbeider inn mot barn, unge og familiar i kommunalområda OKU og RHO, og det blir av fleire vist til eit behov for å styrke samhandlinga mellom tenestene.
- Sjølv om avvik i samhandlinga kan bli tatt opp med næraste leiar, har ikkje Stord kommune etablert rutinar og retningslinjer for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene, eller for å følgje opp slike avvik knytt til det førebyggjande arbeidet. Tenestene har plikt til å samarbeide for å sikre koordinerte og heilskaplege tenester til barn og unge, og frå 1. august 2022 vil kommunen få auka plikt til å sikre at velferdstenestene jobbar saman for å sikre førebyggjande arbeid og tidleg innsats retta mot barn og unge. Dersom det er brot på dette kravet må det meldast avvik. Kommunen bør difor sette i verk tiltak for å sikre at ein får på plass gode rutinar for dette.

Basert på det som kjem fram i undersøkinga vil revisjonen tilrå at Stord kommune sett i verk følgjande tiltak:

1. Etablerer ei overordna oversikt over mål og planar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og sikrar tilstrekkeleg operasjonalisering av måla som er sett for tenestene på området.
2. Sikrar tydeleggjering av oppgåver, rollar og ansvar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Under dette:
  - a) Tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappende ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan gleppe.
  - b) Tydeleggjere rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen.
3. Sikrar at alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med
  - a) kva som ligg til ansvar og oppgåver som koordinator for arbeid med individuell plan.
  - b) rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging.

4. Vurderer å etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i tilfelle der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen.
5. Vurderer å leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed til dømes kan gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for andre tilsette.
6. Sikrar at det blir etablert klare samarbeidsstrukturar og tilstrekkeleg tverrsektorielle møteplassar mellom sentrale tenester i OKU og RHO som jobbar opp mot barn og familiar i kommunen.
7. Etablerer rutinar for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge, og rutinar for å følgje opp slike avvik.

Vedlegg 1: Høyringsuttale

DELOITTE AS AVD BERGEN
Postboks 6013

5892 BERGEN

Vår dato: 06.05.2022
Vår ref: 2022/4070 - 16637/2022 / 217
Dykkar ref:

Forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune, rapportutkast til høyring

Deloitte har på oppdrag frå kontrollutvalet gjennomført ein forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune. Rådmannen vurderer den endelege rapporten som grundig og god. Den gir nyttige innspel til det vidare arbeidet med å utvikla tenestene.

Stord kommune er i gang med eit utviklingsarbeid som tek opp i seg mange av dei utfordringane revisjonen peikar på. Utviklingsarbeidet er organisert som eit særskild prosjekt og har overskrifta Oppvekstreforma og har mellom anna som mål å sikra heilskaplege, koordinerte og tilgjengelege tenester for barn, unge og deira familiar.

Kommunen har gitt uttale til eit utkast til rapport, «verifisering». Ein ser at nokre av dei punkta ein påpeika enno ligg i rapporten, og vel å knyta nokre kommentarar til det som ligg føre.

Revisjonen skriv under kulepunkt 3, punkt 3. at:

Det er ikkje tilstrekkeleg klargjort kva som ligg til ansvaret som koordinator for individuell plan. Dette medfører risiko for at ikkje alle som treng individuell plan, får dette. Revisjonen påpeiker at dette er ikkje i samsvar med krav i regelverket (m.a. § 2-5 i brukarrettigheitslova).

Kommentar:

Rådmannen meiner dette er feil. Ein har ikkje oppfatta at Deloitte har etterspurd kommunen sine rutinar på området, men har no lagt dei ved denne uttalen.

Kommentarar til rapport side 25

Rådmanen vil peika på faktafeil, feil bruk av omgrep, på side 25 i rapporten, der det er bytta om på omgrepa *spesialpedagogisk hjelp* og *spesialundervisning*. Det står at

Rådmann
Postboks 304
5402 STORD

Borggata 2
post@stord.kommune.no

Telefon

Org.nr
939 866 914

foreldre er ansvarlege for, men det korrekte er at dei «*gjev samtykkje til*». Det står og biologiske foreldre medan det som er formidla er *juridisk/økonomisk ansvarleg for*.

Med helsing

Magnus Mjør
rådmann

Mariann Jacobsen Hilt
kommunalsjef

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Vedlegg

- 1 2020 9.12. HANDBOK_FOR_KOORDINATORAR_I_STORD_KOMMUNE_redigert
- 2 2020 9.12. Grafisk_framstilling_av_korleis_starte_opp_koordinatorarbeid_og_IP
- 3 2020 9.12. Eg er blitt koordinator kva gjer eg

Vedlegg 2: Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune

Figur 4: Oversikt over generelle førebyggjande tiltak i Stord kommune (kjelde: Stord kommune)

Alder	0-5	6-12	13-16	16-19	
Førebygging nivå	Svangerskap	Helsestasjon/ barnehagar	Skulehelsetenesta/ barneskular/	Skulehelsetenesta/ Ungdomskular	Skulehelsetenesta/ VGS
Generelle tiltak: ; Dette er tiltak alle som bur i Stord kommune i utgangspunktet har moglegheit til å få. Nokre av tiltaka vil vera retta mot særskilte grupper der det er identifisert behov for ein innsats retta mot grupper.					
Førebyggjande helse:	Kontrollar etter nasjonale retningslinjer for svangerskapsomsorg -Tidleg inn programmet -Barselgrupper	Kontrollar etter nasjonale retningslinjer for helsestasjon + tidleg inn ICDP COS ind/grupper Barselgrupper	Kontrollar etter skulehelsetenesta etter nasjonale retningslinjer Psykologisk fyrstehjelp undervisning i alle 2., 5. og 8. trinn Pubertet Ung på Stord (7.t) Psykisk helse Nettvett Rus Under utprøving: Cool kids	Kontrollar etter skulehelsetenesta etter nasjonale retningslinjer Ung på Stord, rus, nettvett, psykisk helse -MOT -sex og samliv Vald og overgrep Helsestasjon for ungdom	Skulehelseteneste VIP/fokusveker rus og psykiskhelse Helsestasjon for ungdom
PPT:		Sakkunning utgreiing og vurdering Systemarbeid Undervisningspakkar, til dømeskrevjande klassar/grupper, språk osv Rådgjeving ASK	Sakkunning utgreiing og vurdering Systemarbeid Undervisningspakkar, til dømeskrevjande klassar/grupper, språk osv Rådgjeving ASK	Sakkunning utgreiing og vurdering Systemarbeid Undervisningspakkar, til dømeskrevjande klassar/grupper, språk osv Rådgjeving ASK	
Spes.ped		ASK Ynskjer å få til Spesialpedagogiske tema til bhg underv/retteleing			
Utekontakt:			Ung på Stord	Ung på Stord, rus, nettvett, tobakk/snus -MOT ART grupper Felting Open Stove Ind/grupper	rusførebyggjande arbeid VIP/fokusveker rus og psykiskhelse VIP/fokusveker for rus og ps
SLT:	Planarbeid rus, vald og liknande. Folkehelsedagane Folkehelseiltak	Planarbeid rus, vald og liknande Folkehelsedagane Folkehelseiltak	Planarbeid rus, vald o.l. MOT Ung på Stord Bekymringsamtalar Ind.tiltak Nettvett Folkehelsedagane Folkehelseiltak	Planarbeid rus, vald Ung på Stord, rus, nettvett, psykisk helse -MOT Bekymringsamtalar Ind.tiltak Folkehelsedagane Folkehelseiltak HAP-Kurs	Planarbeid rus, vald o.l. -rusførebyggjande arbeid VIP/fokusveker rus og psykiskhelse Bekymringsamtalar Ind.tiltak Folkehelsedagane Folkehelseiltak
Folkehelse:	Folkehelseiltak som ulike kampanjar/ verdensdagen for psykisk helse, brosjyrematriel, info om frisklivsentral frivillighetsentralen, folkehelsedagar osv,	Folkehelseiltak som ulike kampanjar/ verdensdagen for psykisk helse, brosjyrematriel, info om frisklivsentral frivillighetsentralen, folkehelsedagar osv,	Folkehelseiltak som ulike kampanjar/ verdensdagen for psykisk helse, brosjyrematriel, info om frisklivsentral frivillighetsentralen, folkehelsedagar osv, Foreldrenettverk	Folkehelseiltak som ulike kampanjar/ verdensdagen for psykisk helse, brosjyrematriel, info om frisklivsentral frivillighetsentralen, folkehelsedagar osv, Ung på Stord, rus, nettvett, psykisk helse -MOT SLT ulike tema*	Folkehelseiltak som ulike kampanjar/ verdensdagen for psykisk helse, brosjyrematriel, info om frisklivsentral frivillighetsentralen, folkehelsedagar osv, -rusførebyggjande arbeid VIP/fokusveker rus og psykiskhelse

Vedlegg 3: Revisjonskriterier

Internkontroll

§ 13-1 i kommunelova omtalar kommunedirektøren sine oppgåver og mynde.

Her står det at kommunedirektøren skal leie den samla kommunale administrasjonen, med dei unntak som følger av lov, og innan dei instruksar, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

Det står vidare i § 25-1 at kommunedirektøren har ansvar for internkontrollen i kommunen og at internkontrollen skal vere systematisk og tilpassa verksemda si storleik, størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren:

- f) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- g) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- h) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- i) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- j) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunen sitt ansvar for førebyggjande tenester

Etter folkehelselova § 4 første ledd skal kommunar fremme befolkninga si helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å førebyggje psykisk og somatisk sjukdom, skade eller lidning, bidra til utjamning av sosiale helseskilnader og bidra til å verne befolkninga mot faktorar som kan ha negativ innverknad på helsa.

§ 5 i folkehelselova set krav til at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkninga og dei positive og negative faktorane som kan verke inn på denne. Oversikta skal baserast på:

- d) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
- e) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og
- f) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse

Det går fram av § 5 andre ledd at denne oversikta skal vere skriftleg og identifisere folkehelseutfordringar i kommunen, under dette konsekvensar og årsaksforhold. Det blir understreka at kommunen særskilt skal vere merksam på trekk ved utviklinga som kan skape eller oppretthalde sosiale eller helsemessige problem eller sosiale helseskilnader.

Ulike særlover set også krav til førebyggjande tenester for barn og unge i kommunane:

- Helse- og omsorgstenestelova § 3-1 set krav til at kommunen skal sørge for at personar som oppheld seg i kommunen får tilbod om nødvendige helse- og omsorgstenester. Kommunen sitt ansvar omfattar alle pasient- og brukargrupper, under dette personar med somatisk eller psykisk sjukdom, skade eller lidning, rusmiddelproblem, sosiale problem eller nedsett funksjonsevne. I § 3-2, 1. og 4. ledd, går det fram at kommunen for å oppfylle ansvaret etter § 3-1 mellom anna skal tilby helsefremmande og førebyggjande tenester, under dette helsetenester i skular og helsestasjonsteneste. Vidare skal kommunen tilby utredning, diagnostisering og behandling⁷⁷.
- § 9 A-2 i opplæringslova set krav til at skulen skal sikre eit trygt og godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring. Det går vidare fram av § 9 A-3 andre ledd at skulen skal førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skulemiljø ved å arbeide kontinuerleg for å fremje helsa, trivselen og læringa til elevane. Opplæringslova si § 9 A-4 skildrar vidare skulane si aktivitetsplikt for å sikre at alle elevar har eit trygt og godt skulemiljø.
- I barnehagelova er det frå 2021 også innført aktivitetsplikt (jf. § 42). Det går vidare fram av § 41 andre ledd i barnehagelova at «barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna».

⁷⁷ Herunder fastlegeordning

- Kommunen skal, ifølge barnevernslova § 3-1, følge nøye med i dei forholda barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan førebyggje omsorgssvikt og åtferdsproblem. Det går vidare fram at «barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette». I § 4-4 set barnevernslova krav til at barnevernstenesta skal bidra til å gi det enkelte barn gode levevilkår og utviklingsmoglegheiter ved råd, rettleiing og hjelpetiltak. Hjelpetiltaka skal ha som formål å bidra til positiv endring hos barnet eller familien.

I opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)⁷⁸ blir det i kapittel 4.2.1 om styrking av det tverrfaglege samarbeidet i barnehage og skule poengtert at kommunen sitt ansvar for at alle barn og unge får ein god oppvekst mellom anna blir ivaretatt i barnehagar og skular, PP-tenesta og helsestasjons- og skulehelsetenesta. Det blir peikt på at barn og unge er store deler av dagen i barnehagen og på skulen, og at dette difor er viktige arenaar for å førebyggje, oppdage og følge opp psykiske plager og andre utfordringar.

I den nasjonale rettleiaren for tidleg oppdaging av utsette barn og unge⁷⁹ blir det gitt ei sterk tilråding om at kommunen si leingi bør syte for at relevante verksemder der tilsette møter barn og unge i sitt daglege arbeid har rutinar for korleis dei tilsette kan handle på bakgrunn av ei bekymring for barn og unge. Det blir vidare peika på at rutinane bør vere kjende for mellom anna tilsette i barnehagar, skular og helse- og omsorgstenester som har regelmessig oppfølging av barn og unge. Rettleiaren set vidare krav til kva punkt som bør inngå i rutinane, mellom anna systematisk observasjon og dokumentasjon av vedvarande teikn og signal som gir grunnlag for bekymring.

Samarbeid og samordning mellom kommunale tenesteområde

§ 13-1 i kommunelova omtalar kommunedirektøren sine oppgåver og mynde.

Her står det at kommunedirektøren skal leie den samla kommunale administrasjonen, med dei unntak som følger av lov, og innan dei instruksar, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

Det står vidare i § 25-1 at kommunedirektøren har ansvar for internkontrollen i kommunen og at internkontrollen skal vere systematisk og tilpassa verksemda si storleik, størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold. Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Etter folkehelselova § 4 andre ledd skal kommunen fremje folkehelse innan dei oppgåver og med dei verkemidlane kommunen er tillagt, under dette lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tenesteyting.

Kommunane står i utgangspunktet fritt til å organisere tenesteapparatet slik dei sjølv meiner er mest føremålstenleg, men dei har ansvar for å samordne sine tenester. § 3-4 i helse- og omsorgstenestelova stiller krav til at det skal leggst til rette for samhandling mellom ulike deltenester i kommunen og med andre tenesteytarar der dette er nødvendig for å tilby tenester omfatta av helse- og omsorgstenestelova.

Det går fram av § 3-2 i barnevernslova at barnevernstenesta skal medverke til at barn sine interesser blir ivaretatt også av andre offentlege organ. Vidare går det fram at

Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Opplæringslova set i § 15-8 krav til at skulen skal samarbeide med relevante kommunale velferdstenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlege, sosiale eller emosjonelle vanskar. Plikt gjeld både i enkeltsaker og samarbeid utover oppfølginga av konkrete elever.

§ 13-5 i opplæringslova set vidare krav til at skulen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang frå barnehage til skule og skulefritidsordning (jf. § 2 a. i barnehagelova). Det går fram at samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang, og at det skal utarbeidast ein plan for overgangen. § 15-3 skildrar vidare

⁷⁸ Prop.121 S (2018-2019). Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024). Helse- og omsorgsdepartementet.

⁷⁹ Tidlig oppdaging av utsatte barn og unge. Nasjonal veileder. Helsedirektoratet. Sist fagleg oppdatert 3. desember 2019.

skulen si opplysningsplikt til barnevernet, samt merksemdsplikta som seier at tilsette i skulen i sitt arbeid skal vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barnevernstenesta.

Regjeringa set i Meld. St.6 (2019-2020) følgande mål for tverrfagleg samhandling:

- Barn og unge som trenger hjelp, blir oppdaget tidlig og får hjelp uavhengig av om utfordringene gjelder lærevansker, psykisk eller fysisk helse, familiesituasjon eller annet.
- Barn og unge og deres familier/foresatte får den helhetlige oppfølgingen de trenger av ulike tjenester.
- Tverrfaglig samarbeid skal bidra til at alle barn opplever et godt og inkluderende oppvekst-, leke- og læringsmiljø.
- Tverrfaglig samarbeid skal bidra til at flere gjennomfører videregående opplæring.

Det blir i denne meldinga til Stortinget understreka at kommuneleiinga har ei sentral rolle i arbeidet med å skape kultur for samarbeid og felles engasjement for barn si utvikling i heile kommunen som organisasjon.

I lovvedtak 143 (2020-2021) blei det i juni 2021 vedtatt av Stortinget å innføre endring i 14 lovar, knytt til mellom anna innføring av samordningsplikt for kommunen ved yting av velferdstenester og innføring av rett til barnekoordinator. Nokre av lovene som får endringar er barnevernlova , familievernkontorlova , opplæringslova , barnehagelova , helse- og omsorgstenestelova og integreringslova . Lovendringane vil mellom anna medføre at skulefritidsordninga og PP-tenesta blir inkludert i samarbeidsføresegnene i opplæringslova og at dei ulike velferdstenestene pliktar å samarbeide med andre velferdstenester når det er nødvendig for å gi tenestemottakaren eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Vidare inneber lovendringane ei plikt til å samarbeide utover oppfølginga av konkrete tenestemottakarar, slik at tenesta sjølv og dei andre tenestene kan ivareta sine oppgåver etter lov og forskrift. Lovendringane trer i kraft frå 1. august 2022.

I forarbeid til lovendringane blir det vist til eit behov for ei betre og sterkare samordning av tenester til barn og unge. Det blir peikt på at ulike velferdstenester per i dag har ulike samarbeidsplikter og at nokre velferdstenester, til dømes skulefritidsordninga, ikkje er omfatta av eksisterande samarbeidsplikter. Proposisjonen viser vidare til at tverrsektorielle samarbeid mellom ulike kommunale tenester og mellom kommunale tenester og spesialisthelsetenesta er avgjerande for å sikre god kvalitet og samanheng i tenestene til barn og unge med samansette vanskar og lidingar.

Det går vidare fram av forarbeida at føremålet med endringane er å styrke oppfølginga av utsette barn og unge (og deira familiar) gjennom auka samarbeid mellom velferdstenestene. Det blir skilt mellom kva som ligg til samarbeid i enkeltsaker og samarbeid utover oppfølginga av enkelte barn eller ungdommar:

Samarbeid mellom velferdstjenestene i **enkeltsaker** er viktig for at hjelpen de gir, skal være helhetlig og samordnet. Samarbeid i enkeltsaker bidrar til at det enkelte barn eller den enkelte ungdom får den hjelpen han eller hun trenger.

Samarbeid mellom velferdstjenester **utover oppfølgingen av enkelte barn eller ungdommer** handler om å ha klare samarbeidsstrukturer og tverrsektorielle møteplasser som gjør at de ulike velferdstjenestene får kunnskap om oppgavene til andre velferdstjenester, og kunnskap om hvilke tilbud og tjenester de tilbyr.

Vidare blir det slått fast at denne typen samarbeid er viktig for at velferdstenestene skal vere i stand til å avdekke barn og unge sine behov for andre tenester så raskt som mogeleg, og for at dei skal vite kven som har ansvaret for å gi den aktuelle hjelpa. Det blir peika på at barn og unge sine utfordringar kjem til uttrykk på tvers av sektorinndelingane og at samarbeid på tvers difor er nødvendig for at kommunen og dei ulike velferdstenestene skal lukkast med det førebyggjande arbeidet.

I opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024) blir det i kapittel 4.2.1 om styrking av det tverrfaglege samarbeidet i barnehage og skule poengtert at kommunen sitt ansvar for at alle barn og unge får ein god oppvekst mellom anna blir ivaretatt i barnehagar og skular, PP-tenesta og helsestasjons- og skulehelsetenesta. Det blir peikt på at barn og unge er store deler av dagen i barnehagen og på skulen, og at dette difor er viktige arenaar for å førebyggje, oppdage og følge opp psykiske plager og andre utfordringar.

I den nasjonale rettleiaren for tidleg oppdaging av utsette barn og unge blir det gitt ei sterk tilråding om at kommunen si leiing bør syte for at relevante verksemder der tilsette møter barn og unge i sitt daglege arbeid har rutinar for korleis dei tilsette kan handle på bakgrunn av ei bekymring for barn og unge. Det blir vidare peika på at rutinane bør vere kjende for mellom anna tilsette i barnehagar, skular, helse- og omsorgstenester som har regelmessig oppfølging av barn og unge, helse- og omsorgstenester som har ansvar for vaksne som har barn (barn som pårørande) og tenester som av ulike årsaker har oppfølgingsansvar for foreldre og ev. familiar (t.d. NAV).

Rettleiaren set vidare krav til kva punkt som bør inngå i rutinane, mellom anna systematisk observasjon og dokumentasjon av vedvarande teikn og signal som gir grunnlag for bekymring.

Kommunale styringsdokument og vedtak

Stord kommune har implementert modellen betre tverrfagleg innsats for barn og unge (BTI-modellen). BTI-modellen er ein samhandlingsmodell som skildrar den samanhengande innsatsen i og mellom tenester retta mot gravide, barn, unge og familiar som det er knytt ei bekymring til. På kommunen sine nettsider om BTI-modellen⁸⁰ går det fram at intensjonen er at modellen skal bidra til tidleg innsats, samordna tenester og foreldreinvolvering.

---

⁸⁰ Stord.betreinnsats.no

Vedlegg 4: Sentrale dokument og litteratur

Lov og forskrift

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). LOV-2021-05-07-34.
- Helse- og omsorgsdepartementet. Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven). LOV-2021-05-07-34
- Kunnskapsdepartementet. Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova). LOV-2021-06-11-81
- Kunnskapsdepartementet. Lov om barnehager (barnehageloven). LOV-2021-06-18-127
- Barne- og familiedepartementet. Lov om barneverntjenester (barnevernloven). Lov-2021-06-18-127
- Helse- og omsorgsdepartementet. Lov om kommunale hele- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). LOV-2021-06-18-127
- Justis- og beredskapsdepartementet. Lov om behandlingssåter i forvaltningssaker (forvaltningsloven). LOV-2021-06-11-79
- Helse- og omsorgsdepartementet. Lov om helsepersonell mv. (helsepersonelloven). LOV-2021-06-18-116
- Helse- og omsorgsdepartementet. Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten). FOR-2018-10-19-1584

Førearbeid, rettleiarar og rapportar mv.

- Prop.100 L (2020-2021). Endringer i velferdstjenestelovgivning (samarbeid, samordning og barnekoordinator). Kunnskapsdepartementet.
- Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Helsedirektoratet. Sist faglig oppdatert 15.03.2022.
- Nasjonal veileder for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge. Helsedirektoratet. Sist faglig oppdatert 03.12.2019.
- Veileder. *Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.* Kunnskapsdepartementet. 17.06.2008.
- *Trøbbel i grenseflatene. Samordnet innsats for utsatte barn og unge.* Fafo-rapport 2020:02.

Dokument frå kommunen

- Kristtornbyen Stord. Saman om utvikling og velferd. Kommuneplan for Stord kommune 2010-2021. Vedteken av kommunestyret 15.12.11
- Stord kommune. Plan for kvalitetsutvikling. Fokusområde for oppvekst 2014-2017. Vedtatt i komité for oppvekst 25. mai 2014
- Stord kommune. Strategi for ein inkluderande barnehage, skule og SFO. Ikkje datert
- Stord kommune. Plan for eit inkluderande barnehage- og skulemiljø 2018-2020. Justert 06.11.2018.
- Stord kommune. Handlingsplan mot vald og overgrep 2020 – 2024. Vedtatt av kommunestyret 17.12.2020.
- Stord kommune. Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024. Handsama i kommunestyret 24.09.2020.
- Stord kommune. Plan for eit godt psykososialt barnehagemiljø. Administrativt vedtatt januar 2022
- Stord kommune. Handlingsplan for urovekkjande fråvær i skule og barnehage. 2018
- Stord kommune. Plan for samarbeid og samanheng heim, barnehage og skule/SFO. Gjeldande frå august 2020.
- Stord kommune. Overgangsplan barnetrinn- ungdomstrinn. Revidert i januar 2015.
- Stord kommune. Konsekvensar av smitteverntiltak i Stord kommune, kartlegging og forslag til tiltak. 2021.
- Stord kommune. Årsmelding og årsrekneskap 2020
- Stord kommune. Handbok for koordinatorar. Revidert 09.12.2020.
- Stord kommune. Bruk av cannabis blant ungdom og unge vaksne i alderen 16 – 23 år i Stord kommune. Rapport etter lokal undersøking 2016.

- Politiet og kommunane Bømlo, Fitjar og Stord. Førebygging av radikalisme og valdeleg ekstremisme. Juni 2016.
- Samarbeidsavtale mellom Sør-Vest Politidistrikt og Stord kommune om Rus og kriminalitetsførebyggjande arbeid. Signert desember 2020
- Overordna samarbeidsavtale mellom Stord kommune og Helse Fonna HF. 2017.

Andre kjelder

- Betre tverrfagleg innsats for barn og unge i Stord kommune. <https://stord.betreinnsats.no/>
- Kommunemonitor barnevern. Bufdir. https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/

Deloitte.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2022 Deloitte AS

Saksframlegg

Saksnr: 2022/36-3
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	21/22	23.05.2022

Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Samandrag

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert i all hovudsak sett på kontrollutvalet si saksliste til kvart møte. Møteprotokollane kan og lastast ned frå Stord kommune si heimeside, under «Politikk -> møteinnkallingar og møteprotokollar».

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet har gjort vedtak i sak PS 63/19 av 11.12.19 og sak PS 47/21 av 02.12.2021 om at særskilt ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Fredrik Litleskare
Formannskapet	Gunnhild Kristin Borlaug
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	Stian Djuvsland
Utval for oppvekst og kultur	Astrid-Cecilie F. Aleksandersen
Utval for plan og utvikling	Tore Jubskås

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om gjennomgang av møteprotokollar, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk handsaming. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfta ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse. Dette er ein av fleire måtar å gjera seg kjent med det politiske arbeidet i kommunen, og kunna fanga opp saker som no eller på eit seinare tidspunkt kan vera eit aktuelt saksfelt for kontrollutvalet.

Til dette møtet vil det vere aktuelt med gjennomgang av desse møteinnkallingane / protokollane:

Politisk organ:	Møtedatoar i 2022
Kommunestyret	12.05
Formannskapet	27.04
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	(18.05)
Utval for oppvekst og kultur	10.05
Utval for plan og utvikling	(19.05)

(Dato/ar i parentes gjeld møter der protokoll ikkje låg føre då saksframlegget vart fullført)

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko særskilt under gjennomgangen, vert det tilrådd å ta møteprotokollane til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2022/28-3
Saksbehandlar Hogne Haktorson
:

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	22/22	23.05.2022

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Det vert lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet sin moglegheit til å sjølv å ta opp saker eller gjera vedtak i saker som ikkje er på sakslista.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vedtak i kontrollutvalet 11.03.2020 i PS 7/20 der utvalet vedtok å ha eventuelt som sak i kvart møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2

Vurderingar og verknader

Dersom det blir teke opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet er å gje opning for å få nærare undersøkingar av saker som kontrollutvalet ønskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt til eit seinare møte i utvalet. Dessutan eventuelt å få orientering frå rådmannen eller andre i eit seinare møte.

Stord kommune,
Postboks 304,
5402 STORD

Saksbehandlar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Stord kommune - budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

Stord kommunestyre har i møtet 20.12.2021, sak 57/21, handsama og vedteke budsjett 2022 og økonomiplan for 2022-2025. Vi har motteke saksdokumenta til orientering.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Statsforvaltaren at budsjett og økonomiplan er i balanse. Dette brevet er ei tilbake-melding om korleis vi vurderer økonomien til kommunen og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan.

Som følge av covid-19 har kommunane ulike utfordringar med økonomien. Våre vurderingar er gjorde med grunnlag i opphavleg budsjett og økonomiplan til kommunen, og vi vil følge konsekvensane av covid-19 særskilt opp i samband med statlege tiltak som blir sette i verk.

Oppsummering

Det er viktig at kommunen opparbeider noko større disposisjonsfond som driftsreserve. Vi rår kommunen til å opparbeide disposisjonsfondet til 8-10 prosent av driftsinntektene. Det utgjer mellom kr 140 mill. og kr 170 mill.

Kommunen si lånegjeld er allereie på eit svært høgt nivå. Det pårekna gjeldsnivået i løpet av planperioden er ei stor økonomisk utfordring. Kommunen bør dempe investeringane og låne-opptaka framover for å unngå at gjeldsnivået blir for høgt.

Budsjett 2022

I førebels rekneskap for 2021 er det eit netto driftsoverskot med kr 33,8 mill. Det utgjer 2,0 prosent av driftsinntektene i 2021. Det positive resultatet i 2021 skuldast i hovudsak høg skattevekst. Dessutan har mindreforbruk i 2021 bidrege til resultatet. Netto driftsoverskot er sett av til å styrke disposisjonsfondet.

Det er eit netto driftsunderskot i budsjettet med - kr 7,8 mill. Det utgjer - 0,5 prosent av driftsinntektene.

Kommunen har budsjettert med kr 619.255.000,- i skatt på eige og inntekt for 2022. Ordinær skatt og rammetilskot er budsjettert med til saman kr 1147,1 mill.

Inntektsprognosen for 2022 er no oppdatert med innkomen skatt i 2021. Den siste inntektsprognosen er kr 1145,6 mill.

Det er budsjettert med kr 50,9 mill. i eigedomsskatt for 2022. Innkomen eigedomsskatt i 2021 var om lag kr 48,5 mill.

Kommunestyret har gjort vedtak om å betale lånegjelda med minimumsavdrag, basert på §14-18 i kommunelova. Det er budsjettert med kr 80,0 mill. i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

I 2022 er det budsjettert med brutto investeringar for til saman kr 344,1 mill. Den største investeringa er i Nysæter ungdomsskule. Denne investeringa er planlagt ferdiggjort i år. Om lag 56 prosent av dei budsjetterte investeringane i 2022 er gebyrfinansierte investeringar innan vatn og avlaup.

Investeringane i vatn og avlaup er planlagt lånefinansierte fullt ut. Dei andre investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med bruk av lån. Dessutan blir dei finansierte med moms-kompensasjon og investeringstilskot m.m.

Det er gjort vedtak om følgjande låneopptak i budsjettet for 2022:

Startlån til vidare utlån,	kr 75,0 mill.
Lån til investering i vatn og avlaup,	kr 194,0 mill.
Lån til Stord hamnestell,	kr 3,4 mill.
Andre lån,	kr 83,6 mill.
Sum	kr 356,0 mill.

Kommunen si brutto langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2021 var kr 2854 mill. (førebelts rekneskap), medrekna kr 329 mill. i startlån til vidare utlån. Dette utgjer 166 prosent av sum driftsinntekter i 2021. Lånegjelda var til same tid om lag kr 151.000,- per innbyggjar.

Økonomiplan 2022 - 2025

Økonomiplanen skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Saman med årsbudsjettet skal han vise kommunestyret sine prioriteringar og løyvingar og dei mål og premissar som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på. Kommuneplanens handlingsdel, med same formål, kan inngå i økonomiplanen.

Etter at det for det første året i økonomiplanperioden er lagt opp til netto driftsunderskot, er det for dei neste åra i planperioden lagt opp til netto driftsoverskot. Det er først for dei to siste åra i planperioden at det er lagt opp til eit noko større netto driftsoverskot, det vil seie 1,7 prosent og 1,4 prosent av driftsinntektene.

Kommunen sitt disposisjonsfond var kr 118,6 mill. ved utgangen av 2021 (førebels rekneskap). Det utgjør 6,9 prosent av driftsinntektene i 2021. Auke i disposisjonsfondet frå utgangen av 2020 skuldast avsetjinga av netto driftsoverskot i 2021.

Det er lagt opp til høge investeringar i heile økonomiplanperioden. Økonomiplanen legg opp til ein vesentleg auke i lånegjelda. Det er rekna at total lånegjeld vil auke til kr 3,8 mrd. ved utgangen av 2025. Total lånegjeld, i prosent av driftsinntektene, er rekna å auke frå 190 prosent i 2022 til 232 prosent i 2025.

Ein stor del av dei planlagde låneopptaka i planperioden vil vere gebyrfinansierte. I tillegg inngår formidlingslån og startlån i den totale lånegjelda.

Finansielle måltal

Etter kommunelova skal kommunestyret sjølv vedta finansielle måltal med handlingsreglar for utvikling av økonomien til kommunen. Finansielle måltal skal nyttast i planlegging og styring, som grunnlag for å vareta den økonomiske handleevna over tid.

Kommunen har vedteke følgjande finansielle måltal:

1. Netto driftsresultat på 1,75 prosent av driftsinntektene i løpet av økonomiplanperioden.
2. Eit disposisjonsfond på 2 prosent av driftsinntektene kvart år i perioden.
Disposisjonsfondet blir sett i samanheng med akkumulert premieavvik for pensjon.

Det er ikkje lagt til grunn noko måltal knytt til lånegjelda.

Statsforvaltaren sine vurderingar

Det er budsjettert med netto driftsunderskot i år. Det budsjetterte resultatet er difor langt svakare enn måltalet på 1,75 prosent i netto driftsoverskot av driftsinntektene. Kommunen bør gjennomføre tiltak med sikte på å styrke driftsbalansen.

Dei ordinære avdraga i budsjettet er låge. Vi rår kommunane til å leggje ordinære avdrag på eit noko høgare nivå, målt i prosent av lånegjelda (korrigert for startlån til vidare utlån).

Det er viktig at kommunen opparbeider noko større disposisjonsfond som driftsreserve. Vi har rådd kommunen til å opparbeide disposisjonsfondet til 8-10 prosent av driftsinntektene, med 5 prosent av driftsinntektene som eit minstenivå. Disposisjonsfond på 8-10 prosent av driftsinntektene utgjør mellom kr 140 mill. og kr 170 mill., basert på noverande inntekter for kommunen. Disposisjonsfondet bør ikkje bli redusert frå nivået ved utgangen av 2021.

Kommunen si lånegjeld er allereie på eit svært høgt nivå. Økonomiplanen legg opp til ein ytterlegare stor auke i lånegjelda. Sjølv om ein del av dei planlagde investeringane i planperioden vil vere sjølvfinansierande og gi auka inntekter, inneber likevel gjeldsauken ein auke i netto gjeldsbelastning.

Det pårekna gjeldsnivået i løpet av planperioden er ei stor økonomisk utfordring. Kommunen bør dempe investeringane og låneopptaka framover for å unngå at gjeldsnivået blir for høgt.

Med helsing

Lars Sponheim

Nils Erling Yndesdal
kommunaldirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fra: Roald Breistein[Roald.Breistein@vlfk.no]
Sendt: 29.04.2022 12:39:45
Til: Anne-Karin Femanger Pettersen (fkt@fkt.no)[fkt@fkt.no]
Kopi: Hogne Haktorson[Hogne.Haktorson@vlfk.no];
Tittel: Høyringsaver - Vegleiar handtering av henvendingar til kontrollutvalet

---

Vedlagt følger høyringsvar for vegleiar handtering av henvendingar til kontrollutvalet.

Med helsing

Roald Breistein
seniorrådgjevar

sekretariat for kontrollutvalet

Tlf: 97 50 51 52
www.vestlandfylke.no

Ver merksam på at all dialog på e-post kan bli journalført.

Forum for kontroll og tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Dato	28.04.2022
Vår referanse	2022/381-11
Dykkar referanse	
Sakshandsamar	Roald Breistein
E-post	Roald.Breistein@vlfk.no
Telefon	97505152

Høyrings-saver - Vegleiar handtering av henvendingar til kontrollutvalet

Vi viser til FKT sitt forslag til «Vegleiar for handtering av henvendingar til kontrollutvalet» med frist for å gje høyrings-svar innan 09.05.2022.

Vi meiner forslag til denne vegleiareren er særst god. Den gjev på ein enkel og god måte hjelp til sekretariata og kontrollutvala når dei skal vurdere korleis ei innkommen henvending bør handterast.

Vi har likevel nokre innspel som vi meiner kan bidra til at vegleiareren vert enno betre:

1. På anbefaling 1 meiner vi at ordet «bør» må skiftast ut med ordet «skal». Vidare kan siste del av setninga «for journalføring» skiftast med «for vurdering av om det bør journalførast». Grunngevinga her er at det er sekretariatet som har kompetansen til å vurdere om ei skriftleg henvending er arkiverdig og skal journalførast.
2. På anbefaling 2 bør ordet «bør» skiftast ut med «skal». Slik vi ser det er det ein god regel å skriftleg gjere munnlege henvendingar.
3. På anbefaling 3 bør ordet «bør» skiftast ut med «skal». Slik vi ser det er det ein god regel, og vanleg høflegheit, å sende skriftleg svar på alle henvendingar sjølv om kontrollutvalet ikkje er pliktig til å handsame det henvendinga tek opp. Vi har med utgangspunkt i døme i punkt 3.4 gjort nokre endringar i teksten, vedlegg 1.
4. Når det gjelder anbefaling 8 meiner vi det er føremålstenleg å synleggjera kontrollutvalet sin rolle og mandat på generelt grunnlag. Vi er meir skeptisk til om ein samstundes skal oppfordre innbyggjarar til å komme med henvendingar til kontrollutvalet. I tilfelle ein skal gjera det må det presiserast at kontrollutvalet ikkje er pliktig til å handsame henvendingar, jf. formuleringane i vedlegg 1. Punkt 7.2 Kommunikasjonsstrategi. Dette kan vera føremålstenleg å utarbeide i ein stor kommune der ein har fleire forvaltningsevisjonar og andre kontrollar i løpet av eit år. I dei fleste mindre kommunar meiner vi det vil vera tilstrekkeleg å legge ut ein passende tekst om kontrollutvalet sin rolle og mandat på heimesida til kommunen.
5. Punkt 6.2 Høring. Vår erfaring er at høring ikkje er godt eigna til kontrollarbeid i kontrollutvalet. Det krev mykje førebuing og mykje etterarbeid. Det viser seg også at kontrollutvalet får lite igjen i forhold til innsatsen som må leggjast ned. Vi foreslår difor at punktet vert stroke og at kontrollutvalet vel andre kontrollmetodar frå verktøykassa.

6. Veldig gode vedlegg.

Konklusjon:

Vi meiner forslag til vegleiar for handtering av henvendingar til kontrollutvalet er særers god, men forslår likevel at våre innspel over vert teke med i den endelege vurderinga.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Standardtekst ved svar på henvendingar

Standardtekst ved svar på henvendingar

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av ..... kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsendar(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a. gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904> . Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett på vedtaket.

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Dato	13.04.2022
Vår referanse	2022/381-9
Dykkar referanse	
Sakshandsamar	Roald Breistein
E-post	Roald.Breistein@vlfk.no
Telefon	97505152

Høyrings svar NKRF sin «Veileder for kontrollutvalgets påseansvar» og NKRF sitt pågåande arbeid med normering av sekretariatet sine oppgaver

1. NKRF rettleiar for påsjå ansvar:

Vi viser til NKRF sitt forslag til «Veileder for kontrollutvalgets påseansvar» med frist for å gje høyrings svar til FKT innan 19.04.2022.

Vårt høyrings svar vil ikkje innehalde ei vurdering av innhaldet i forslag til rettleiar, men derimot det prinsipielle ved at NKRF skal lage ein slik rettleiar og at FKT skal komme med høyrings svar.

Slik vi ser det er det sær s spesielt at ein organisasjon, som historisk sett og i hovudsak organiserer kommunerevisorar, skal vedta rutinar for korleis kontrollutvala skal sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Etter vår vurdering vil ei slik ordning ikkje vera i tråd med revisor sin uavhengigheit.

På prinsipielt grunnlag meiner vi at FKT ikkje bør komme med eit høyrings svar på denne rettleiaren. Dersom FKT likevel kjem med eit høyrings svar vil det vera det same som at FKT aksepterer at NKRF får påverke korleis kontrollutvala skal følgje opp revisor sitt eige arbeid .

For å ivareta naudsynt uavhengigheit i utarbeiding av ein slik rettleiar meiner vi at det er FKT som skal gjera det, jf. gjeldande rettleiar frå 2019.

Konklusjon:

Vi tilrår at FKT ikkje kjem med høyrings svar på innhaldet i denne rettleiaren men heller melder tilbake eit prinsipielt syn i tråd med det vi har skissert over.

2. NKRF sitt arbeid med normering av sekretariata sine oppgaver:

Vidare vert det vist til Pål Ringnes sin presentasjon av NKRF sitt pågåande arbeid med temaet «Normering av sekretariatets oppgaver» på FKT sin sekretariatskonferanse på Lillestrøm 22. – 23.03.2022.

For det første meiner vi på prinsipielt grunnlag at det er litt spesielt og at det kan stillast spørjeteikn ved om det var rett at NKRF fekk høve til å presentere ei slik sak på ein sekretærkonferanse i regi av FKT. Men, la ikkje det ha hovudfokus no.

Vidare har vi dei same prinsipielle innvendingane til eit slikt arbeid som det som går fram i punkt 1 over når det gjeld NKRF sin «Veileder for kontrollutvalgets påseansvar».

Ved at NKRF sitt styre vedtar standardar, normer og til slutt rutinar for å føreta kvalitetssikring av arbeidet sekretariatet skal gjera på vegne av kontrollutvala, m.a. når det gjeld å sjå til at ein har ei forsvarleg revisjonsordning, vil dei også her få vera med på å påverke i stor grad korleis sekretariatet på vegne av kontrollutvala skal følgje opp revisor sitt eige arbeid.

Ein parallell til ei slik ordning vil vera om Den norske Revisorforening (DnR) skulle vedta tilsvarende rutinar som Finanstilsynet må benytte når dei skal kontrollere revisjonsselskapa. Vi trur neppe DnR ville gått inn på ei slik ordning og Finanstilsynet ville uansett ikkje akseptert det.

Det er FKT og ikkje NKRF som bør arbeide med standard, mal og kvalitet i sekretariatsarbeidet. Sekretariatsfunksjonen kan samanliknast med oppgåva som kommunedirektør og formannskapssekretærar har i landets kommunar. Om ein er tilsett i t.d. ein fylkeskommune eller IKS må rolla kunne definerast med utgangspunkt i «offentleg tenesteperson».

Kommunelov, forskrift, forarbeid og forvaltningslova skal følgjast i sekretariatet sitt arbeid. Å utarbeide norm for arbeidet utover dette bør vere unødvendig. Det er og grunn til å stille spørsmål om rolle og interesseavklaring om interesseorganisasjon for revisor skal etablere «normer» for korleis eit sekretariat skal legge til rette for eit politisk utval - korleis dette utvalet skal utøve sitt påsjå ansvar overfor den same revisoren.

Det finnes relativt mykje forskning på området. Samfunnsvitskapen har sidan «normverket» til Knut Dahl Jacobsen, «Lojalitet, Integritet og faglig uavhengighet» prøvd å sette rolla til offentlig tenesteperson inn i samanheng med korleis ein tek i vare ansvaret i byråkratiet, og for demokratiet. Men utan at dette legg band på den individuelle fridommen om korleis ein utfører embetet.

Sekretariata og sekretariata sine organisasjonar har alt å tene på å diskutere, problematisere og utvikle eige arbeid - i fridom. Korleis sekretariata lærer av kvarandre, utarbeider vegleiararar og utviklar ny kunnskap om eige arbeid, er ein prosess som aldri vert, eller skal avsluttast. Norm vil her virke statisk i eit fag som framleis er i utvikling.

Det viktigaste rammeverket for politiske organ i kommunane er kommunelova med forskrifter. Denne er og i utvikling og under diskusjon som «ny» lov. Sekretariata opererer i spenningsfeltet mellom politikk og administrasjon - men til slutt er det dei folkevalde som legg den endelege føringa. I det perspektivet kan det synast underleg om revisor skal legge føring/norm for korleis ein administrasjon (sekretariat) skal vere eit folkevald organ sitt operative ledd.

Slik vi oppfatta presentasjonen vil FKT verta invitert til å delta i dette arbeidet med 2 deltakarar, men at det er styret i NKRF som fattar endelege vedtak. Dersom FKT takkar ja til ein slik invitasjon vil det vera det same som at FKT aksepterer at NKRF i stor grad får påverke korleis sekretariata på vegne av kontrollutvala skal følgje opp revisor sitt arbeid.

Konklusjon:

Vi tilrår at FKT takkar nei til å delta i arbeidet med NKRF si normering av sekretariata, men heller melder tilbake eit prinsipielt syn i tråd med det vi har skissert over.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Fra: Forum for kontroll og tilsyn[fkt@fkt.no]
Sendt: 06.05.2022 12:01:35
Til: Hogne Haktorson[Hogne.Haktorson@vlfk.no]
Tittel: Nytt fra FKT

Høring veileder - Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Forum for kontroll og tilsyn har invitert medlemmer til å komme med høringssvar til forslag til veileder for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget.

Vi minner om at høringsfristen er 9. mai

Høringsutkastet

FKTs høringssvar til NKRFs forslag til veileder for kontrollutvalgets påseansvar

Forum for kontroll og tilsyn har avgitt høringssvar til NKRFs forslag til veileder for kontrollutvalgets påseansvar.

Høringsvaret

Kontrollutvalgsdagen, Skei 29. september 2022

FKT og NKRF inviterer til fagsamling for kontrollutval den 29. september 2022.

[Hotell Thon Hotel Jølster](#)

Påmelding

Varsling til offentlige myndigheter

Arbeidsmiljølovens bestemmelser om eksternt varsling – kontrollutvalgets stilling

Kommunal- og distriktsdepartementets vurdering er at et varsel til kontrollutvalget ikke kan anses som eksternt varsel til en annen offentlig myndighet etter arbeidsmiljøloven.

Klikk på bildet for å få opp mer informasjon om varsling til offentlige myndigheter.

[Brev fra KDD](#)

Økokrims trusselvurdering 2022

“Det er sannsynlig at korrupsjonsrisikoen i kommunal sektor er størst i forbindelse med anbudsrunder. Etterforskning indikerer at korrupsjon kan pågå uoppdaget i flere år.”

Klikk på bildet for å få opp rapporten.

Copyright © 2022 Forum for kontroll og tilsyn, All rights reserved.

Du mottar e-post fra Forum for kontroll og tilsyn fordi du har meldt deg på vårt nyhetsbrev.

Vår epostadresse:

Forum for kontroll og tilsyn
Kristian Augusts Gate 14
Oslo, Oslo 0164
Norway

[Add us to your address book](#)

Vil du endre hvordan du mottar nyhetsbrev fra oss?

Du kan [oppdatere dine innstillinger](#) eller [melde deg av vårt nyhetsbrev](#)

